MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Compendiu introductiv pentru gimnaziu

clasa a V-a

2017

Acest compendiu este proprietatea Ministerului Educației Naționale. El este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin OM nr. 3393/28.02.2017.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Resurse realizate pe baza unor repere metodologice oferite de Institutul de Științe ale Educației

ISBN 978-973-0-25343-6

Tiparul executat la Monitorul Oficial, București

DEŞTEAPTĂ-TE, ROMÂNE!

de Andrei Mureşanu

Deşteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adâncică barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soarte,
La care să se-nchine şi cruzii tăi duşmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman
Şi că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume,
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviţi, măreţe umbre, Mihai, Ştefan, Corvine,
Româna naţiune, ai voştri strănepoţi,
Cu braţele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viaţă-n libertate ori moarte!", strigă toţi.

Preoţi, cu crucea-n frunte! căci oastea e creştină,
Deviza-i libertate şi scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăşi în vechiul nost' pământ!

Cuprins

Limba și literatura română

Limba engleză

Limba franceză

Limbă și comunicare

Limba germană

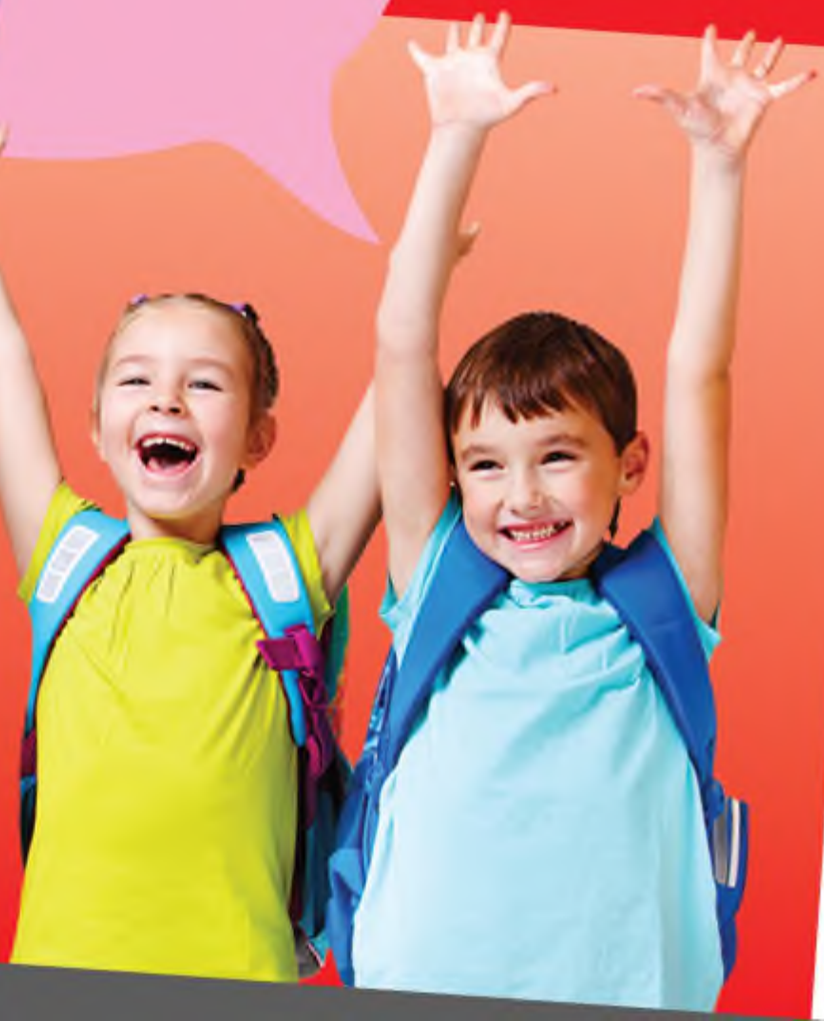

Limba și literatura română

Dragi elevi,

Tema generală a orelor de Limba și literatura română din acest an este EU ȘI UNIVERSUL MEU FAMILIAR.

Profesorul vostru vă va recomanda texte reprezentative din literatura pentru copii.

Chiar voi ați putea găsi sugestii de lectură dacă accesați:
http://ro.literaryframework.eu/Matrix/show/lower/level4/didactics.html

Activitățile propuse vă vor ajuta să vă dezvoltați competențele de comunicare în limba română și interesele de lectură. În egală măsură, veți avea ocazia de a aprecia elemente definitorii ale contextului cultural local, patrimoniului național și universal.

Mult succes!

TEST DE EVALUARE INIŢIALĂ

Acest test va avea în vedere ceea ce ai studiat în ciclul primar despre:

- ***Textul literar narativ***
- ***Textul descriptiv de tip portret***
- ***Textul de informare și funcțional***
- ***Poezie***

- ***Cuvintele cu sens asemănător***
- ***Cuvintele cu sens opus***

De asemenea, testul va urmări modul în care:

- ✓ ***Intuiești clasele morfologice: substantiv, adjectiv calificativ, pronume personal, verb***
- ✓ ***Intuiești numărul, genul***
- ✓ ***Intuiești persoana, timpul***
- ✓ ***Intuiești relațiile simple dintre cuvinte: subiect-predicat***

EVALUAREA TESTULUI INIȚIAL

Prin acest test vei afla în ce măsură poți:

- ***Să formulezi concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare.***
- ***Să susții o opinie referitoare la mesajul unui text.***
- ***Să sesizezi abateri în diferite texte, să recunoști și să remediezi greșeli de ortografie și punctuație.***
- ***Să redactezi un text scurt, pe teme familiare.***

UNITATEA 1

Să ne cunoaştem!

***Roluri în comunicarea orală: vorbitor, ascultător.**

Activităţi şi aplicaţii

1. Scrie, în cinci minute, răspunsuri la următoarele cerințe:
a. Numele și prenumele.
b. Numele de alint/ porecla/ alt prenume utilizat de membrii familiei/ prieteni/ colegi.
c. Enumeră trei dintre calitățile tale.
d. Formulează un enunț despre una dintre pasiunile/ activitățile tale preferate.

2. Adoptă rolul de vorbitor și prezintă în fața colegilor ce ai scris.

3. Comunică, oral, colegilor de clasă o impresie despre prima zi de școală.

4. Povestește colegilor o întâmplare din vacanța de vară. Organizează-ți discursul, astfel încât să te încadrezi în maximum trei minute.

5. ***Jocul întrebărilor***: Adresați colegilor-povestitori întrebări care să înceapă cu: *Unde...?; Când...?; De ce...?*

6. Stabilește împreună cu colegul tău de bancă două reguli „de aur" ale unui vorbitor și două reguli „de aur" ale unui ascultător.

7. Grupați-vă câte patru și redactați un dialog de 6-8 replici cu tema: *Ce așteptări ai de la orele de limba și literatura română în gimnaziu?* Desemnați un reprezentant care va citi dialogul cu glas tare.

Evaluare

8. În timpul orei:
a. mi-a plăcut:.....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aș dori: .....

Activități și aplicații

9. Formulează cinci perechi de enunțuri de tip *întrebare-răspuns* despre universul școlii.

Corelaţii cu alte domenii

10. Realizează un decalog al comunicării eficiente folosind și imagini.

Cum comunicăm?

***Reguli de acces la cuvânt în comunicarea orală.**

Activităţi şi aplicaţii

1. Te-ai reîntors la școală. Utilizează formule de inițiere a unui dialog:

a) cu un coleg nou;

b) cu profesorul de limba și literatura română.

2. Imaginează un posibil dialog, de trei-patru replici, în care să utilizezi formulele de adresare potrivite pentru următoarele situaţii de comunicare indicate.

a) Fiind într-o şcoală nouă, nu găseşti o sală de clasă. Te întâlneşti cu un coleg mai mare pe care îl rogi să te ajute.

b) Intri într-o bibliotecă şi te adresezi bibliotecarului/ bibliotecarei pentru a împrumuta o carte.

c) Un prieten te cheamă la film; tu eşti nevoit să-l refuzi, fiindcă ai alte planuri cu familia.

d) Este ziua de naştere a bunicii tale. O suni pentru a o felicita cu această ocazie.

Formulează o concluzie asupra nevoii de adaptare la interlocutor.

3. Creează patru situații de comunicare orală în care să sugerezi, prin gesturi, expresia feței și intonație, următoarele stări: *bucurie, plictiseală, durere, supărare*.

4. Completează spațiile punctate cu semnele de punctuație potrivite pentru indicațiile din paranteze.

Îți vine bine costumul ... (*întrebare*)

Ce frumos ai desenat ... (*compliment*)

De ce ai întârziat ... (*reproș*)

E senin afară ... (*constatare*)

Citește enunțurile rezultate astfel, folosind intonația potrivită.

5. Intenționezi să oferi un cadou-surpriză unui membru al familiei. Redactează un dialog format din 4-6 replici prin care să descoperi ce și-ar dori acesta.

6. Transpune dialogul într-o scenetă prezentată colegilor. Acordă atenție elementelor de intonație și gestică.

7. Formulează o concluzie asupra importanței îmbinării elementelor verbale cu gesturile și cu intonația în comunicarea orală.

Evaluare

8. Completează următorul chestionar:

a. Ora aceasta mi s-a părut utilă, pentru că:.....

b. Am învățat că:.....

Activităţi şi aplicaţii

9. Redactează un text dialogat de 80-100 de cuvinte în care interlocutorul tău este Pinocchio. Include în replicile tale afirmații, întrebări, reproșuri, felicitări.

Corelaţii cu alte domenii

10. Realizează un desen în care să ilustrezi o situație de comunicare amuzantă dintr-un parc.

Recapitulare 1

Textul (poezie scurtă) va fi recomandat de profesor.

Activități şi aplicaţii

Citeşte textul 1 pentru a putea răspunde la cerințe.

1. Menționează titlul și autorul textului recomandat de profesor.
2. Precizează forma de organizare a textului.
3. Selectează, din text, trei perechi de cuvinte care rimează.
4. Notează pe caiet cuvintele din poezie al căror sens nu îl înțelegi.
5. Explică sensul acestor cuvinte, ajutându-te de contextul în care sunt utilizate.
6. Transcrie două structuri/ grupuri de cuvinte/ versuri care transmit sentimente, stări, emoții.
7. Imaginează-ți că ești autorul acestui text. Ce idei, sentimente, gânduri ai vrut să transmiți cititorilor?

Evaluare

8. Completează următorul chestionar:
a. Ora aceasta mi s-a părut interesantă, pentru că:.....
b. Am învățat că:.....

Activități şi aplicaţii

9. Redă conținutul textului recomandat de profesor printr-un desen sugestiv.

Corelaţii cu alte domenii

10. Caută cu ajutorul internetului înregistrări cu scriitori români citindu-și creațiile.

Recapitulare 2

Poezie scurtă. Cuvinte cu sens asemănător, cuvinte cu sens opus.
Textul va fi recomandat de profesor.

Activități și aplicații

Citește textul pentru a putea răspunde la cerințe.

1. Transcrie o propoziție din text.

a) Subliniază cuvintele care pot fi înlocuite cu altele cu sens asemănător.

b) Schimbă locul cuvintelor din propoziție în funcție de ceea ce dorești să accentuezi. Repetă procedeul pentru diferite cuvinte din propoziție.

Recitește enunțurile. Ce observi?

2. Găsește cuvinte cu sens opus pentru patru cuvinte din text.

3. Selectează, din text, un verb, un substantiv și un adjectiv.

4. Scrie pentru fiecare termen selectat la exercițiul anterior câte un cuvânt cu sens asemănător.

5. Notează pentru aceiași termeni câte un cuvânt cu sens opus.

6. Selectează din poezie structuri care sugerează următoarele simțuri: a) văz; b) auz.

7. Scrie, din text, asocierile de cuvinte care ți se par surprinzătoare, motivând alegerea pe care ai făcut-o.

Evaluare

8. Compară poezia studiată anterior cu cea discutată astăzi, scriind în cele două cercuri asemănări, respectiv, deosebiri:

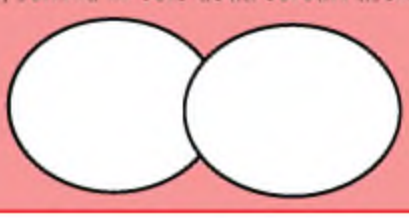

Motivează care poezie ți-a plăcut mai mult.

Activități și aplicații

9. Alege o jucărie, o carte, un lucru păstrat ca amintire, un animal la care ții în mod deosebit. Scrie un text de 80-100 de cuvinte, în care să-l prezinți cât mai sugestiv.

Corelații cu alte domenii

10. Caută cântece realizate pe versurile unor autori români. Gândește-te ce aduce nou melodia în înțelegerea textului.

Recapitulare 3

***Textul literar narativ.**
Textul va fi recomandat de profesor.*

Activități și aplicații

1. Ascultă cu atenție lectura model a textului narativ recomandat de profesor. Notează în caiet impresiile pe care ți le-a trezit aceasta.

2. Menționează personajele din text.

3. Prezintă, în maximum cinci enunțuri, acțiunea din text.

4. Exprimă-ți opinia despre comportamentul personajelor, utilizând structuri ca: *Părerea mea este că...; Eu cred că... .*

5. Alcătuiește schița de portret a două personaje din text, precizând trăsăturile fizice și/ sau morale ale acestora.

6. Explică rolul semnelor de punctuație într-un enunț transcris de tine.

7. Înlocuiește titlul cu un singur cuvânt. Motivează-ți alegerea.

Evaluare

8. În timpul orei:
a. mi-a plăcut: .....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aș dori: .....

Activități și aplicații

9. Ai citit pe coperta unei cărți următoarea cugetare: *„Nu judeca o carte după copertă."* Înlocuiește cele două substantive cu altele. (de exemplu, *Nu judeca un om după haină.*) Scrie-le în *Jurnalul tău.*

Relatează în 80-100 de cuvinte, o întâmplare imaginară la care ia parte unul dintre personajele textului citit.

Corelații cu alte domenii

10. a. Creează o problemă pe care să o propui spre rezolvare la ora de matematică, pornind de la textul dat.
b. Realizează un desen care să ilustreze întâmplarea din textul studiat.

Recapitulare 4

***Redactarea unor texte scurte. Intuirea claselor morfologice.**

Activități și aplicații

1. Menționează oral ce îți place să faci în timpul liber.
2. Notează, utilizând numai substantive, două dintre pasiunile tale.
3. Continuă seria cuvintelor în ***Trenul Prieteniei:***

Școală --- școlar --- ..... --- ..... --- .....
(A) vedea --- prevedea --- ..... --- ..... --- .....
Verde --- ..... --- ..... --- ..... --- .....

4. Scrie un text scurt informativ, de 30-50 de cuvinte, în care să promovezi școala ta.
5. Subliniază în textul creat cuvintele pe care le consideri importante pentru transmiterea mesajului.
6. Transcrie câte trei substantive, pronume, adjective, verbe utilizate în textul creat de tine la exercițiul nr. 4.
7. Adaugă următoarelor substantive câte un adjectiv:
stea ....., frunze ....., cântec ....., păduri ..... .

Evaluare

8. Completează următorul chestionar:
a. Scrie ce ți-a plăcut la această lecție. .....
b. Scrie ce nu ți-a plăcut la această lecție. .....
c. Formulează o întrebare legată de această lecție. .....

Activități și aplicații

9. Realizează un afiș în care obiectul construit să devină mascota școlii tale pentru a câștiga competiția „9 ne pasă!"

Corelații cu alte domenii

10. Informează-te despre proiecte derulate de copii de vârsta ta.

Recapitulare 5

***Redactarea unor texte scurte. Intuirea claselor morfologice.**

Activități şi aplicaţii

1. Identifică, împreună cu colegul de bancă, o temă interesantă pentru o compunere narativă.
2. Scrie două idei care să conţină informaţii esenţiale despre tema aleasă.
3. Completează ideile de la exerciţiul anterior cu câte un detaliu.
4. Folosind răspunsurile date anterior, alcătuieşte, împreună cu colegul de bancă, o schiţă a compunerii.
5. Redactează compunerea narativă pe baza schiţei elaborate anterior.
6. Subliniază în compunerea ta verbele utilizate.
7. Transcrie, din textul alcătuit de tine, structurile: substantiv-adjectiv.

Evaluare

8. Corectează compunerea realizată de colegul de bancă.

Activități şi aplicaţii

9. Revizuieşte compunerea alcătuită în clasă, ţinând cont şi de sugestiile colegului tău, astfel încât textul să aibă 80-100 de cuvinte.

Corelaţii cu alte domenii

10. Caută mai multe informaţii despre tema pe care ai considerat-o importantă pentru compunerea narativă.

Recapitulare 6

***Textul literar narativ**
Textul va fi recomandat de profesor.

Activități și aplicații

Citește textul dat pentru a putea răspunde cerințelor următoare:

1. Identifică elementele pe care le consideri importante din textul recomandat de profesor.
2. Delimitează secvențele logice ale textului.
3. Identifică informația esențială din fiecare secvență delimitată.
4. Transcrie, din text, detalii cu privire la locul și timpul acțiunii.
5. Numește personajele care participă la acțiune.
6. Alcătuiește împreună cu colegul tău de bancă un dialog, de 5-7 replici, în care personajele discută pe baza unui element important identificat la exercițiul **1**.
7. Precizează impresia pe care ți-a produs-o lectura textului.

Evaluare

8. În timpul orei:
am recapitulat :.....
am întâmpinat următoarele dificultăți în rezolvarea sarcinilor de lucru.....

Activități și aplicații

9. Notează cinci idei pe care ai dori să le dezvolți într-o compunere narativă inspirată de o experiență personală.

Corelații cu alte domenii

10. Odinioară, textele erau citite numai cu voce tare. Caută informații despre ritualul lecturii.

Recapitulare 7

**Textul descriptiv de tip portret*
Textul va fi recomandat de profesor.

Activități și aplicații

Citește textul pentru a putea răspunde la cerințe.
1. Subliniază în text cuvintele care denumesc ființe.
2. Găsește pentru cuvintele identificate, termeni care exprimă însușiri.
3. Menționează, pentru primele două verbe din text, timpul, persoana și numărul.
4. Prezintă colegilor programul tău zilnic în maximum cinci enunțuri.
5. Completează enunțurile de mai jos cu semnele de punctuație potrivite, justificând rolul lor.
.... Ana, mergi cu mine la bunica ...
Ionuț ... prietenul meu ... mă ajută mereu ...
Pentru acest tablou ... eu am cumpărat pensule, acuarele și o ramă aurie.
6. Selectează, din propozițiile de la exercițiul nr. 5, subiectele și predicatele.
7. Construiește două propoziții în care:
a. subiectul să fie utilizat la sfârșitul unei propoziții;
b. predicatul să fie utilizat la începutul unei propoziții.

Evaluare

8. Completează următorul chestionar:
a. Prin rezolvarea acestor sarcini am recapitulat:.....
b. Am întâmpinat următoarele dificultăți:.....

Activități și aplicații

9. Redactează un text de 40-60 de cuvinte, pornind de la enunțul: *În zilele plăcute de vară, veselii copii zburdă prin parcul înflorit...*
Scrie separat:
a) câte două substantive, adjective, verbe;
b) subiectele și predicatele din primele două propoziții.

Corelații cu alte domenii

10. Accesează un site de unde poți obține informații despre ***jocurile copilăriei***.

Ce vom studia în clasa a v-a?

Activități și aplicații

1. Urmărește cu atenție prezentarea profesorului/ profesoarei cu privire la lucrurile noi pe care le vei explora în clasa a V-a.

2. Discută, 10 minute, cu colegul de bancă despre această prezentare, urmărind câteva aspecte:
– ce veți învăța nou față de clasa a patra;
– ce tipuri de activități vi se propun.
– ce tipuri de texte veți studia;
– ce tipuri de compuneri veți redacta;
– ce vi se pare atractiv;

3. Prezentați în pereche în fața clasei părerile voastre.

4. Explorați, împreună cu profesorul, noile tipuri de activități pe care le veți desfășura la limba și literatura română.

Evaluare

5. Completează următorul chestionar pornind de la ceea ce ați discutat în clasă:

a. Sunt încântat că voi avea ocazia să: .....

b. Îmi doresc ca la finalul anului să: .....

Activități și aplicații

6. Propune o listă de lecturi pe care ai vrea să le citești pe parcursul anului.

Corelații cu alte domenii

7. Faceți o vizită la biblioteca școlii și încercați să găsiți două dintre titlurile recomandate

UNITATEA 2

Tipare textuale de structurare a ideilor: tiparul narativ

Contextul: Propunerea pentru ascultare a unui text narativ (audiobook).

Activități și aplicații

1. Numește două sentimente pe care ți le-a trezit ascultarea textului.

2. Menționează care sunt personajele identificate în text. Precizează rolul fiecăruia în comunicare (vorbitor/ascultător).

3. Scrie, într-un enunț, ideea cea mai importantă din text.

4. Adresează colegului de bancă două întrebări prin care să verifici dacă ideile voastre se aseamănă.

5. Menționează contextul în care se desfășoară dialogul dintre personaje.

6. Precizează ce ai schimba în atitudinea unor personaje.

7. Imaginează-ți că ai trece printr-o experiență asemănătoare cu cea trăită de personajul principal. Formulează, în două-trei enunțuri, stările/sentimentele trăite.

Evaluare

8. În timpul orei:

a. mi-a plăcut:.....

b. am învățat/am înțeles: .....

Mi-aș dori: .....

Activități și aplicații

9. Gândește-te la un text din lecturile tale suplimentare, aparținând literaturii române sau străine, a cărui temă se aseamănă cu a textului propus spre ascultare.

Corelații cu alte domenii

10. Pregătește o prezentare orală a zonei în care locuiești. Prezentarea va fi destinată unui prieten din altă zonă culturală.

Exprimarea emoțiilor

Contextul: Prezentarea orală a unei experiențe proprii pe o temă recomandată de profesor.

Activități și aplicații

1. Scrie trei cuvinte-cheie pe care le poți asocia cu o întâmplare povestită de un coleg.
2. Numește personajele din relatarea colegului tău.
3. Stabilește ordinea evenimentelor povestite.
4. Menționează învățămintele pe care le-ai desprins din întâmplarea relatată.
5. Identifică emoțiile transmise prin intermediul fiecărui personaj.
6. Precizează dacă aceste emoții au fost exprimate adecvat de fiecare personaj.
7. Stabilește punctele tari și punctele slabe ale prezentărilor făcute de colegi.

Evaluare

8. În timpul orei:
a. mi-a plăcut:.....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aș dori: .....

Activități și aplicații

9. Citește un fragment dintr-o operă literară având ca temă copilăria.

Corelații cu alte domenii

10. Realizează un album de cărți poștale prin care să promovezi frumusețea spațiului cultural românesc.

Comunicare orală

Propunerea spre ascultare a unei secvenţe narative dintr-un audiobook.

Activităţi şi aplicaţii

1. Numeşte vorbitorul din secvenţa audiată.
2. Precizează cine este ascultătorul din secvenţa audiată.
3. Menţionează cuvintele cheie din textul audiat.
4. Identifică ideile principale din secvenţa ascultată.
5. Precizează câte o idee secundară pentru fiecare idee principală identificată la exerciţiul aterior.
6. Precizează mesajul secvenţei ascultate.
7. Adresează colegului de bancă două întrebări prin care să verifici dacă a identificat acelaşi mesaj.

Evaluare

8. Completează următoarea fişă de autoevaluare:

1. Înţeleg esenţialul dintr-o secvenţă narativă ascultată fără/cu dificultate	
2. Nu formulez/formulez întrebări pentru a-mi clarifica lucurile pe care nu le-am înţeles dintr-o secvenţă ascultată	

Activităţi şi aplicaţii

9. Imaginează-te în locul vorbitorului din secvenţa audiată şi construieşte replicile astfel încât să fie înţelese de toti copiii de vârsta ta.

Corelaţii cu alte domenii

10. Înregistrează secvenţa narativă la care te-ai gândit.

Vreau să ştiu!

Idee principală: un enunţ care cuprinde informaţia importantă/esenţială dintr-o secvenţă logică a textului narativ.

Atenţie!

Ideea principală apare ca atare în text sau trebuie să construieşti un enunţ care să cuprindă informaţia esenţială. Când formulezi ideea principală, verbul trebuie utilizat la persoana a III-a.

Idee secundară: un detaliu, o explicaţie cu privire la împrejurările în care se petrec acţiunile şi locul şi timpul desfăşurării acţiunii.

Atenţie!

Fiecare idee principală include mai multe idei secundare, obţinute prin răspunsuri la întrebările: unde, când, cu cine, cu ce scop?

Narativul literar (textul I)

***Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară. Etapele scrierii unui text narativ.**
Textul narativ literar va fi recomandat de profesor. (Pentru această unitate de învățare vor fi selectate două texte narative având aceeași temă.)

Activități și aplicații

1. Precizează impresiile pe care ți le-a creat lectura textului.
2. Notează cuvintele necunoscute, căutând în dicționar sensul fiecăruia.
3. Menționează spațiul și timpul în care se petrece acțiunea.
4. Precizează cuvintele-cheie din textul citit.
5. Împarte textul în fragmente, apoi discută cu colegul de bancă despre delimitările realizate. Dacă apar diferențe, reveniți asupra fragmentelor pentru a alege soluția cea mai bună
6. Extrage ideea principală a fiecărui fragment, după modelul oferit de profesor.
7. Formulează planul simplu de idei pentru un text narativ pe care ai dori să-l scrii.

Evaluare

8. În timpul orei:
a. mi-a plăcut:.....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aș dori: .....

Activități și aplicații

9. Redactează textul narativ al planului simplu construit în clasă (vezi exercițiul 7).

Corelații cu alte domenii

10. Imaginează un dialog între unul dintre personaje și un călător străin care dorește să cunoască tradițiile românești.

Narativul literar (textul I)

***Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară. Etapele scrierii unui text narativ**

Activități şi aplicaţii

1. Pentru a exersa scrierea de compuneri narative, îţi propunem să-ţi alegi un titlu dintre cele de mai jos:
- Întâmplare în parc
- În Ţara Gheţurilor
- Întâmplare pe altă planetă
- În lumea furnicilor

2. Redactează un plan format din maximum cinci idei principale.
3. Precizează câte o idee secundară pentru fiecare idee principală identificată la exercițiul anterior.
4. Scrie pe ciornă prima formă a narațiunii.
5. Corectează eventualele greşeli, adaugă idei, elimină ceea ce nu-ţi place etc.
6. Scrie forma finală a compunerii, apoi prezint-o colegilor tăi.
7. Citeşte, cu atenție, compunerea unui coleg şi formulează o sugestie de îmbunătățire.

Evaluare

8. În timpul orei:
a. mi-a plăcut:.....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aş dori: .....

Activități şi aplicaţii

9. Construieşte planul dezvoltat al unei narațiuni inspirate dintr-o experiență personală.

Corelaţii cu alte domenii

10. Caută pe Internet informații despre un parc dintr-o localitate cunoscută şi realizează un afiş de promovare.

Narativul literar (textul I)

Propoziția afirmativă, propoziția negativă; corectitudine gramaticală (I)

Activităţi şi aplicaţii

1. Construieşte o propoziţie afirmativă, dezvoltată, în care să prezinţi acţiunea din text.
2. Precizează cauza care declanşează acţiunea.
3. Formulează, într-o propozţie simplă, afirmativă, finalul textului.
4. Precizează dacă titlul textului este o propoziţie.
5. Extrage, din text, trei semne de punctuaţie diferite.
6. Explică rolul semnelor de punctuaţie pe care le-ai identificat la exerciţiul anterior.
7. Construieşte propoziţii folosind semnul exclamării pentru a exprima o mirare şi un îndemn.

Evaluare

8. Încercuieşte litera/literele corespunzătoare fiecărui răspuns corect:
A. În enunţul: *L-a văzut pe stradă,* cratima este: **a.** semn de ortografie **b.** semn de punctuaţie.
B. În enunţul *Andrei a venit.*, punctul este: **a.** semn de ortografie **b.** semn de punctuaţie.
C. În enunţul *Andrei are doi-trei ani,* cratima este: **a.** semn de ortografie **b.** semn de punctuaţie.
D. În enunţul *Dl. Ionescu este profesor!,* punctul este: **a.** semn de ortografie **b.** semn de punctuaţie.

Activităţi şi aplicaţii

9. Redactează o compunere narativă (80-100 de cuvinte) în care să foloseşti cel puţin cinci semne de punctuaţie diferite.

Corelaţii cu alte domenii

10. Alcătuieşte un chestionar adresat colegilor tăi, având cinci întrebări şi tema asociată universului familiar.

Vreau să ştiu!

Clasificarea propoziţiilor:
a. după afirmarea sau negarea predicatului:
- Propoziţie afirmativă
- Propoziţie negativă

b. după structură:
- Propoziţie simplă
- Propoziţie dezvoltată

Narativul literar (textul I)

**** Propoziția afirmativă, propoziția negativă; corectitudine gramaticală; respectarea normelor ortografice și de punctuație (II)***

Activităţi şi aplicaţii

1. Citiţi, pe rând, câte un enunţ/un scurt fragment din textul propus de profesor.

2. Alcătuieşte câte un enunţ cu sensul diferit a cinci cuvinte din text.

3. Transcrie, din fragmentul dat:

a. două propoziţii afirmative, transformându-le în propoziţii negative.

b. două propoziţii negative, transformându-le în propoziţii afirmative.

4. Scrie un dialog, de 8-10 replici, între doi prieteni despre un joc nou. Utilizează propoziţii afirmative şi negative.

5. Subliniază, în dialogul realizat de tine, folosind culori diferite, două propoziţii afirmative, respectiv, două propoziţii negative.

6. Identifică toate greşelile de ortografie și de punctuație, rescriind corect enunțurile:

a) *Copii, sunt încântați de papucii albaștrii cumpărați în aceiași zi.*

b) *Prieteni noștri nu vor venii mâine.*

c) *Nu a-ți mers în excursia acea?*

7. Oferă un exemplu de greșeală gramaticală identificată într-o postare on-line.

Evaluare

8. În timpul orei:

a. mi-a plăcut:.....

b. am învățat/am înțeles: .....

Mi-aș dori: .....

Activităţi şi aplicaţii

9. Transcrie un fragment, de 50-60 de cuvinte, dintr-un text narativ, explicând rolul a două semne de punctuație, la alegere.

Corelaţii cu alte domenii

10. Caută pe Internet informații despre școala românească din secolul al XIX-lea și realizează o prezentare cu ajutorul unui soft specializat. Lucrează în echipă alături de 2-3 colegi.

Narativul literar (textul I)

**** Discutarea temei/temelor textului. Enunțul, punctuația enunțului, elemente de redactare. Valori culturale promovate în textele autorilor români (I)***

Activități și aplicații

1. Notează cuvântul-cheie pe care îl consideri cel mai important pentru înțelegerea textului.
2. Motivează alegerea făcută la exercițiul anterior.
3. Transcrie cuvintele din câmpul semantic dominant în text.
4. Identifică enunțul care sintetizează ideea centrală a textului.
5. Precizează într-un enunț, având în vedere răspunsurile date anterior, tema texului.
6. Discută cu colegii tăi și despre alte teme identificate în textul recomandat.
7. Explică de ce textul poate avea mai multe teme.

Evaluare

8. Numește elementele care conduc către identificarea corectă a temei.

Activități și aplicații

9. Caută și alte opere literare în care este abordată tema textului discutat în clasă.

Corelații cu alte domenii

10. Vizionează un film având tema textului citit în clasă.

Vreau să știu!

Tema: un aspect general al realității spre care conduc situațiile redate în text (ex. școala, familia, copilăria etc.) asigurând coerența.

Enunțul: o structură semnificativă, constituită dintr-una sau mai multe propoziții și cuprinsă între două pauze. Enunțul este un rezultat al folosirii concrete a limbii.

Narativul literar (textul I)

**** Discutarea temei/temelor textului. Enunţul, punctuaţia enunţului, elemente de redactare. Valori culturale promovate în textele autorilor români (II)***

Contextul activităţii:

Activităţi şi aplicaţii

1. Precizează într-un enunţ ce reprezintă statuia din imagine.
2. Numeşte alte trei valori pe care le consideri importante.
3. Subliniază un enunţ din textul propus de profesor care se asociază unei valori.
4. Identifică un personaj prin intermediul căruia autorul transmite un set de valori morale.
5. Explică legătura între tema textului şi valorile promovate în text.
6. Notează o valoare pe care ai vrea să o ilustrezi printr-un text narativ.
7. Alcătuieşte o variantă a planului textului narativ care să integreze valoarea propusă de tine.

Evaluare

8. Precizează care sunt etapele redactării unui text.

Activităţi şi aplicaţii

9. Revizuieşte varianta textului narativ scris în clasă.

Corelaţii cu alte domenii

10. Alcătuieşte un regulament al clasei care să asigure respectarea valorilor pe care tu le consideri importante.

Narativul literar (textul al II-lea)

**** Inferențe simple (relații cauză-efect), predicții. Enunțuri asertive, enunțuri interogative (I)***

Activităţi şi aplicaţii

1. Precizează cauza/motivul primei întâmplări prezentate în text.
2. Indică efectul acestei acţiuni aşa cum este reprezentat în text.
3. Identifică informaţiile esenţiale din text şi integrează-le în câte un enunţ asertiv.
4. Numeşte un detaliu care nu influenţează, din punctul tău de vedere, înţelegerea textului.
5. Transformă detaliul identificat la exerciţiul anterior într-o informaţie esenţială dintr-un enunţ interogativ.
6. Precizează dacă titlul textului recomandat de profesor include sau nu o informaţie esenţială.
7. Completează următorul tabel:

Titlul...	Eu știu că....	Inferența/Deducția

Evaluare

8. Alcătuieşte planul simplu de idei al textului recomandat de profesor.

Activităţi şi aplicaţii

9. Pornind de la planul simplu de idei, alcătuieşte planul dezvoltat.

Corelaţii cu alte domenii

10. Transpune acţiunea din text sub forma unei benzi desenate.

Vreau să știu!

Acțiune: desfășurarea întâmplărilor într-o operă literară; o transformare realizată de un personaj având o intenție un motiv de a acționa și dorind să atingă un scop.

Cauza – elementul care a provocat o acțiune.
Motivul – rațiunea de a acționa, ceea ce a determinat personajul să acționeze.
Scopul – ceea ce își propune personajul să înfăptuiască.

Informația cuprinsă într-un enunț este organizată din mai multe puncte de vedere: ceea ce este deja cunoscut, ceea ce este nou; ceea ce este considerat important sau mai puțin important.
Ierarhizarea informației se reflectă prin: ordinea cuvintelor, reluarea unor cuvinte, prezența intonației.

Informația esențială: ceea ce este considerat important de către vorbitor.
Detaliul: ceea ce este considerat mai puțin important de către vorbitor.

Narativul literar (textul al II-lea)

**** Inferențe simple (relații cauză-efect), predicții. Enunțuri asertive, enunțuri interogative (II)***

Cotextul activității:

Propunerea spre lectură și completare în scris a unui fragment al textului recomandat din care au fost eliminate anumite cuvinte.

Activități și aplicații

1. Găsește cuvintele care lipsesc din fragmentul propus, ținând cont de lectura din timpul orei anterioare.
2. Compară fragmentul completat de tine cu textul original.
3. Explică diferențele care apar.
4. Împarte textul în secvențe logice.
5. Răspunde primei întrebări din tabel, după fiecare secvență citită:

Ce crezi că se va întâmpla?	
Ce s-a întâmplat?	

6. Formulează un răspuns pentru a doua întrebare din tabel.
7. Dacă ai identificat o deosebire între așteptările tale și conținutul textului, precizează care este efectul.

Evaluare

8. Recompune textul puzzle pe care ți l-a propus profesorul.

Activități și aplicații

9. Completează tabelul, răspunzând cerințelor:

Ce mi-a plăcut în textul citit.....	Ce nu am înțeles din textul citit.....

Corelații cu alte domenii

10. Realizează un desen sugestiv pentru textul recomandat.

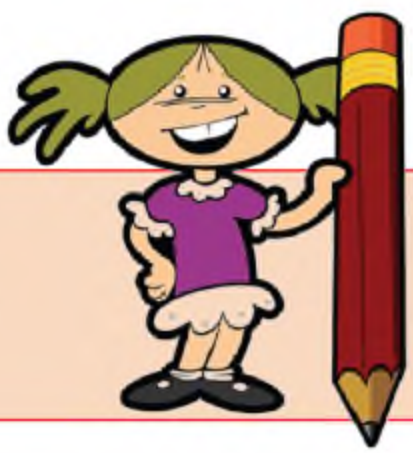

Vreau să știu!

Inferența – deducție proces logic, conținut nespus/implicit care poate fi dedus din conținutul literal/explicit al unui enunț (cauză-efect; premisă-concluzie).

Predicție – proces logic de anticipare a unei acțiuni.

Narativul literar (textul al II-lea)

**** Discutarea mesajului/mesajelor textului. Enunțuri exclamative, imperative (I)***

Cotextul activității:

Activități și aplicații

1. Identifică mesajul transmis de imagine.
2. Numește elementele care te-au condus la acest mesaj.
3. Formulează o replică, sub forma unui enunț imperativ, pe care o atribui personajului din imagine.
4. Precizează dacă replica adăugată de tine imaginii modifică mesajul transmis. Motivează răspunsul!
5. Precizează mesajul textului citit în clasă.
6. Discută cu colegul de bancă mesajul pe care l-ai identificat.
7. Transpune mesajul identificat într-un enunț exclamativ.

Evaluare

8. Completează enunțurile:
Tema unui text este.....
Mesajul unui text este.....

Activități și aplicații

9. Precizează care este rolul semnelor de punctuație în transmiterea mesajului.

Corelații cu alte domenii

10. Caută o secvență muzicală și discută cu colegii tăi despre posibilele mesaje ale acesteia.

Vreau să știu!

Mesajul: informația pe care o transmite un autor în legătură cu o temă dată.

Enunțul exclamativ: exprimă o stare afectivă a vorbitorului în legătură cu un eveniment care l-a emoționat, l-a surprins, l-a nemulțumit (ex: Atât de ușor a fost!; Are și ea un râs!; Cât muncește!)

Enunțul imperativ: exprimă un ordin, o comandă, un îndemn, o interdicție, intenția vorbitorului fiind aceea de a-l determina pe ascultător să acționeze într-un anumit fel (ex: Hai!; Vino! Du-te în parc!)

Narativul literar (textul al II-lea)

**** Discutarea mesajului/mesajelor textului. Enunțuri exclamative, imperative (II)***

Activități și aplicații

1. Scrie trei cuvinte-cheie din textul dat. Discută cu colegul de bancă despre importanța lor în stabilirea temei fragmentului.

2. Ce mesaj transmite fragmentul de text? Numește un text din literatura română care are un mesaj similar.

3. Formulează un enunț exclamativ pornind de la fragmentul dat.

4. Transformă enunțul formulat, astfel încât tonul să fie imperativ. Ce observi?

5. Selectează din text două enunțuri asertive.

6. Ești unul dintre personajele textului citit. Formulează două enunțuri interogative pentru elevii clasei a V-a.

7. Redactează un text de minimum 100 de cuvinte. Inserează în introducere un enunț exclamativ, în cuprins cel puțin câte un enunț asertiv și interogativ, iar în încheire unul imperativ.

Evaluare

8. Imaginează-ți că ești autorul textului propus de profesor. Transmite un mesaj colegilor, folosind enunțuri exclamative sau imperative.

Activități și aplicații

9. Imaginează-ți că ai un frate mai mic și vă aflați într-un parc.
Construiește enunțuri imperative prin care:
– să evite un pericol iminent;
– să respecte regulile unui joc.
Discută cu colegii tăi despre importanța acestor enunțuri.

Corelații cu alte domenii

10. Tocmai ai revenit dintr-o excursie în jurul lumii. Scrie cât mai multe enunțuri exclamative care să arate ce te-a impresionat în alte spații culturale.

Vreau să știu!

Cuvânt-cheie: cuvânt considerat esențial pentru înțelegerea conținutului unui text.

Narativul în textele multimodale

Textul multimodal (banda desenată) va fi recomandat de profesor.

Activități și aplicații

1. Numește o idee principală care se desprinde din textul multimodal.
2. Fiecare casetă a benzii desenate corespunde unei acțiuni. Identifică personajele principale.
3. Menționează ce fac personajele din fiecare casetă.
4. Indică mesajul textului.
5. Explică rolul reprezentării grafice în transmiterea mesajului.
6. Precizează și rolul textului în transmiterea mesajului.
7. Explică de ce o bandă desenată este o poveste în imagini.

Evaluare

8. Numește elementele specifice tiparului textual narativ pe care le regăsim într-o bandă desenată.

Activități și aplicații

9. Imaginează o bandă desenată, alcătuită din patru casete, pornind de la o temă pe care colegii tăi o consideră interesantă.

Corelații cu alte domenii

10. Documentează-te în legătură cu istoria benzii desenate. Vei afla lucruri uimitoare!

Vreau să știu!

Textul multimodal: mesajul este transmis prin combinarea mai multor coduri: text cu imagine și cu material auditiv, acestea ilustrându-se reciproc (ex: banda desenată, afișul, film etc.)

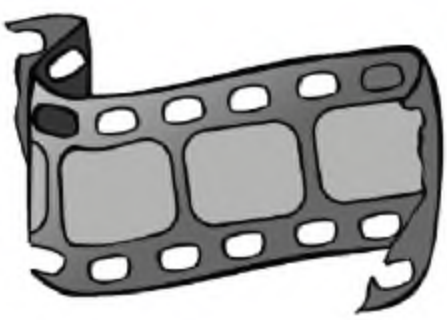

Narativul în textele multimodale

Contextul de învăţare:

Priveşte cu atenţie imaginea şi răspunde următoarelor cerinţe:

PISICA SPĂLATĂ

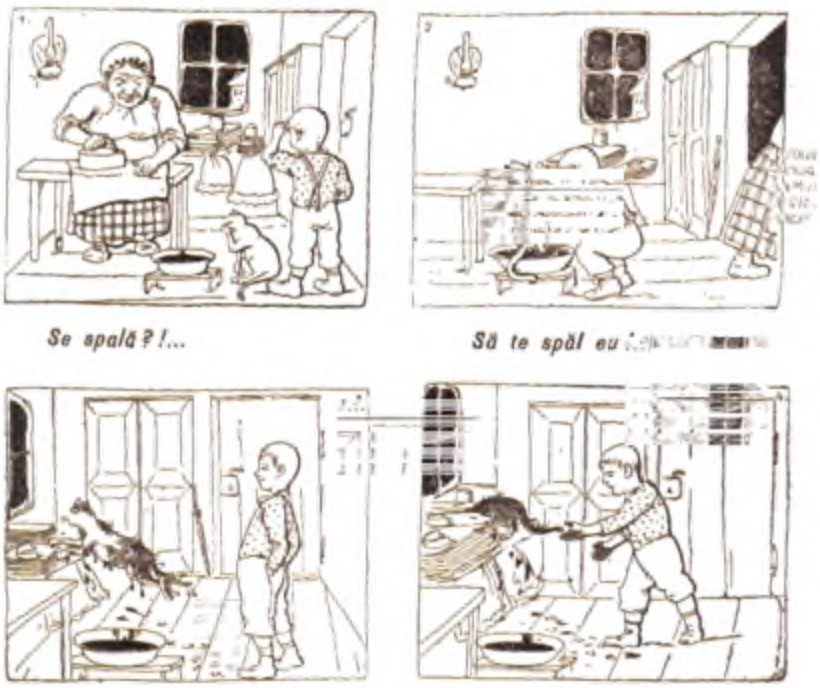

(*Pisica spelată*, Constantin Jiquidi, Revista copiilor, 1896)

Activităţi şi aplicaţii

1. Aceasta este una dintre primele benzi desenate româneşti, o povestire în imagini. Numeşte o idee principală care se desprinde din acest text.

2. Fiecare casetă corespunde unei acţiuni. Identifică personajele principale.

3. Menţionează ce fac personajele din fiecare casetă.

3. Indică mesajul textului.

4. Explică rolul reprezentării grafice în transmiterea mesajului.

5. Sub fiecare imagine, avem câte un enunţ. Precizează cum se realizează efectul comic în textul scris sub fiecare casetă.

6. În benzile desenate de astăzi textul apare în baloane. Construieşte pentru fiecare imagine baloane în care să incluzi enunţuri care să facă parte dintr-un dialog.

Evaluare

7. În timpul orei:

a. mi-a plăcut:.....

b. am învăţat/am înţeles: .....

Mi-aş dori: .....

Activităţi şi aplicaţii

8. Imaginează o bandă desenată, alcătuită din patru casete, având ca model imaginea propusă.

Corelaţii cu alte domenii

9. Caută cărţi care cuprind şi benzi desenate.

Text discontinuu

Lectura a două articole din Dicționarul explicativ al limbii române

Activități și aplicații

1. Explică ce reprezintă abrevierile din cele două articole.
2. Precizează cum sunt marcate în dicționar sensurile diferite ale cuvintelor.
3. Alcătuiește propoziții dezvoltate cu sensurile primului cuvânt.
4. Ilustrează sensurile celui de-al doilea cuvânt construind enunțuri asertive.
5. Construiește un enunț despre modul în care trebuie să cauți un cuvânt într-un dicționar explicativ.
6. Menționează în ce constă, pentru elev, importanța ***Dicționarului explicativ al limbii române.***
7. Numește tipurile de dicționar pe care tu le cunoști.

Evaluare

8. Alcătuiește câte un enunț interogativ cu unul dintre sensurile primului cuvânt.

Activități și aplicații

9. Caută în DEX semnificațiile a trei cuvinte pe care le-ai întâlnit în lecturile tale, dar sensul îți este necunoscut.

Corelații cu alte domenii

10. Documentează-te și identifică diferențele între ***Dicționarul explicativ al limbii române*** și un dicționar enciclopedic.

ANTRENEAZĂ-TE PENTRU EVALUARE!

TEST DE EVALUARE

Acest test are în vedere ceea ce ai studiat până acum despre:

- *Narativul literar*
- *Cuvinte-cheie, idee pricipală, idee secundară, temă, mesaj*
- *Inferențe simple (relații cauză-efect), predicții*
- *Planul simplu de idei, planul dezvoltat de idei*
- *Elemente de redactare a unui text*

- ➢ *Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată*
- ➢ *Propoziția afirmativă. Propoziția negativă*
- ➢ *Corectitudine gramaticală; respectarea normelor ortografice și de punctuație*
- ➢ *Enunțul. Punctuația enunțului*
- ➢ *Enuțuri asertive, interogative, exclamative, imperative*

- ❖ *Narativul în textele multimodale (text și imagine: banda desenată)*

- ✓ *Valori culturale promovate în textele autorilor români*
- ✓ *Experiențe proprii de lectură*

Evaluarea rezultatelor

Prin acest test, vei afla în ce măsură poți:

- ***Să identifici în texte narative tema, mesajul, informații esențiale și de detaliu și intenții de comunicare***

- ***Să identifici în texte multimodale tema, mesajul, informații esențiale și de detaliu și intenții de comunicare***

- ***Să aplici achizițiile lexicale de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă***

- ***Să redactezi un text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate de tine***

Proiectul

Suntem o echipă

Activități și aplicații

1. Câte un elev din fiecare grupă contribuie la realizarea narațiunii cu titlul „Gestul de salut".

a. Scriitorul dezvoltă ideile principale, folosind cuvinte colecționate dintre expresiile frumoase, cuvinte cu sens nou în context.

b. Colecționarul ajută scriitorul în actul scrierii, amintindu-i permanent planul de idei de la care a pornit.

c. Pictorul ilustrează narațiunea cu o imagine reprezentând chipul celui mai important personaj – Dl. Salut, dar și cu o imagine ce surpinde spațiul desfășurării acțiunii.

d. IT-istul finalizează pagina Facebook a proiectului, completând-o cu informații oferite permanent de ceilalți.

e. Sensibilul verbalizează emoțiile pe care le trăiește gestul salutului, așezându-le în jurnalul reflexiv.

2. Prezentarea narațiunilor – proiect.

Evaluare

3. În timpul orei:

a. mi-a plăcut:.....

b. am învățat/am înțeles: .....

Mi-aș dori: .....

Evaluarea proiectului

**** Suntem o echipă***

Activităţi şi aplicaţii

Încercuiește o cifră de la 1 la 5, ultima reprezentând punctajul maxim care poate fi acordat.

A. Grilă de evaluare a produsului final din proiect

1. Poţi răspunde, după lectura textului, la următoarele întrebări: 1 2 3 4 5

– *Cine face acțiunea?*
– *Care este cauza ce declanșează acțiunea?*
– *Unde și când se petrece acțiunea?*
– *Ce efecte au evenimentele relatate?*

2. Textul este coerent, acțiunile se înlănțuie logic, existând legături clare între acestea. 1 2 3 4 5

3. Textul are introducere, cuprins și încheiere, reprezdentând paragrafe diferite. 1 2 3 4 5

4. Narațiunea are un titlu sugestiv care corespunde conținutului. 1 2 3 4 5

5. Textul este original, creativ, oferind elemente surpriză. 1 2 3 4 5

6. Textul este corect așezat în pagină, respectând regulile de ortografie și de punctuație. 1 2 3 4 5

B. GRILĂ DE AUTOEVALUARE

1. Selectez informațiile esențiale dintr-un text narativ. 1 2 3 4 5

2. Folosesc cunoștințe din diferite domenii și le corelez cu informații din text. 1 2 3 4 5

3. În timpul scrierii/lecturii, empatizez cu personajele, trăiesc emoții similare, gândesc asemenea lor. 1 2 3 4 5

4. Folosesc cuvinte diverse pentru a exprima tot ceea ce simt, gândesc. 1 2 3 4 5

5. Scriu atent, respectând normele de ortografie, de punctuație, de încadrare în pagină. 1 2 3 4 5

Evaluare

În timpul orei
a. mi-a plăcut:.....
b. am învățat/am înțeles: .....
Mi-aș dori: .....

Textul care va obține cel mai mare punctaj va fi publicat în revista școlii/într-o altă revistă destinată elevilor.

L1

Limba engleză

REVISION 1

Strange animals (2 classes)

Activități și aplicații

1. Match the words in the left-hand column with similar expressions in the right-hand column.

1. few	A. not dangerous
2. carnivore	B. sharp teeth
3. fangs	C. animal that eats plants and meat
4. encounter	D. an animal that eats only meat
5. herbivore	E. very
6. scales	F. an animal that eats plants
7. extremely	G. not many
8. omnivore	H. meet up with
9. harmless	I. something on a reptile's skin

2. Can you think of 3 animals that . . .

. . . have fangs? _____
. . . have scales? _____
. . . have wings? _____
. . . are harmless? _____
. . . are dangerous? _____
. . . are herbivores? _____
. . . are carnivores? _____
. . . are omnivores? _____

3. Compare the pairs of dragons using the patterns in the box. Make three sentences using each pattern once.

Both of the dragons . . .
One of the dragons . . .
Neither of the dragons . . .

tails, wings, horns
Both of the dragons have tails.

_____
_____
_____

horns, spots, wings

_____
_____
_____

stripes, horns, breathes fire

_____
_____
_____

4. Search the Internet to find some help. Then, fill in the table and report to the class.

Things I have to know about dinosaurs
Things I have to do if I take care of a dinosaur

Taking Care of Dinosaurs

How do you take care of a dinosaur? Make a list of important things you must know and do if you have to look after a dinosaur.

REVISION 2

Dragons and crocodiles

Activități și aplicații

1. Read the passages on Two Nasty Dragons and answer the questions below.

Two Nasty Dragons

As you know, most dragons are completely harmless. However, if you encounter a dragon, you should be very careful because a few dragons are extremely dangerous and nasty creatures.

The Green Snake Tongue: This is one of the nastiest dragons around. It is a fire-breathing, man-eating carnivore. It is usually found in the forests or in the mountains. Its favourite method of attack is to ambush somebody. It hides behind trees and surprises travellers. Although it has wings, it can't fly, but beware of its claws. They are extremely sharp. It also attacks with its sharp pointy tale. Its weak spot is its belly, where its scales are somewhat thin.

The Deep Sea Serpent: Although this dragon is a herbivore, it is highly dangerous. It loves eating wood, especially wooden ships. So if you encounter this dragon, you had better head for land as soon as possible. This dragon prefers living in oceans and seas and never leaves the water for land. So if you can make it to land, then you are safe! When this dragon can't find a wooden ship to eat, it feeds on seaweed and kelp.

1. Which of the dragons can breathe fire?
2. Which of the dragons can fly?
3. How does the Green Snake Tongue usually attack people?
4. Where does the Green Snake Tongue live?
5. What does the Green Snake Tongue eat?
6. What is the Green Snake Tongue's weakness?
7. What does the Deep Sea Serpent love to eat?
8. Where does the Deep Sea Serpent live?
9. How can you save yourself if you see a Deep Sea Serpent?
10. What does the Deep Sea Serpent eat when it can't get wooden ships?

2. Beware of Humans
Read the poem by Jack Prelutsky

The Croccodile
by Jack Prelutsky

Beware the crafty crocodile
who beckons you with clever smile
to join him in the river Nile
and swim with him a little while.

His smile is not a friendly smile,
It springs from his dishonest guile
and treacherous reptilian style.
Beware the crafty crocodile.

Are Crocodiles more dangereus to people or are people more dangereus to crocodiles?
How do people endanger crocodiles?
Rewrite the poem from the crocodiles perspective.
Now write the crocodile rules for dealing with humans.

HOLIDAYS. GOING PLACES

Summer time

Activități și aplicații

1. Watch the video and listen to the song.
(https://www.youtube.com/watch?v=3QvBpDLgAWg)
Then, write down at least three animals that you see and three activities that the characters are doing.

2. Match the pictures with their names:

1.	a. beach	5.	b. starfish
2.	c. sunglasses	6.	d. seagull
3.	e. ice cream	7.	f. ice cream vendor
4.	g. sandcastle	8.	h. sea horse

3. Let's brainstorm! What do you know about seahorses?

- Where do they live?
- What are they?
- Do they have a neck?
- What do they do with their tail?
- What do they eat?

Evaluare

4. Watch the video to see if your guesses about the seahorse were right.
https://www.youtube.com/watch?v=QdXGSsKKAiQ

5. Complete the table with information from the video, trying to give as many correct facts about the seahorse as you can:

parts of the seahorse's body	the role of the tail	habitat	seahorses eat ...	colour of the body	enemies

Activități și aplicații

6. We are going to read the beginning of a story about Edward, the seahorse. What you have to do is to predict what will happen in the story in the next chapter. Write your prediction in no more than 30 words.
(https://www.storyjumper.com/book/index/13880832/The-Fish-and-the-Seahorse#}

Once upon a time, there lived a red seahorse named Edward. Edward lived at the bottom of the ocean with his fish friends.

Life at the bottom of the ocean was simple. They woke up in the morning, ate their breakfast, went to school, did their homework, played a little bit, did their chores, ate dinner, and went to bed.

It was a fine life, but the fish felt like something was missing...

Holidays are fun!

Activități și aplicații

1. Let's read the prediction you made about what will happen in the story of Edward, the seahorse. Then, we are going to read the second chapter of yhe story and see if you were right.

https://www.storyjumper.com/book/index/13880832/The-Fish-and-the-Seahorse#}

> Throughout the day, the fish always had to clean their homes, keep the plants healthy, and make sure the sand was soft.
> The fish felt like this was just too much work. They wanted to have more playtime! So they asked Edward to do some of their chores because he was a seahorse.
> He didn't even look like a fish. They asked him to clean their homes.
> Edward agreed, but wasn't very happy about it.

2. Do tou think that living in the sea is fun? If so, why? Is it funnier to live on land? Near the sea? When do you go to the seaside? Why do you go there? Name some of the things you can see on the beach.

3. Match the words with their pictures:

slippers; umbrella; mittens; cap; bucket and toy shovel; sun lotion; skateboard; boat; kite; swimming suit; jumper; dress; drums; dressing gown; sunglasses; jacket; goggles; inflatable toy;

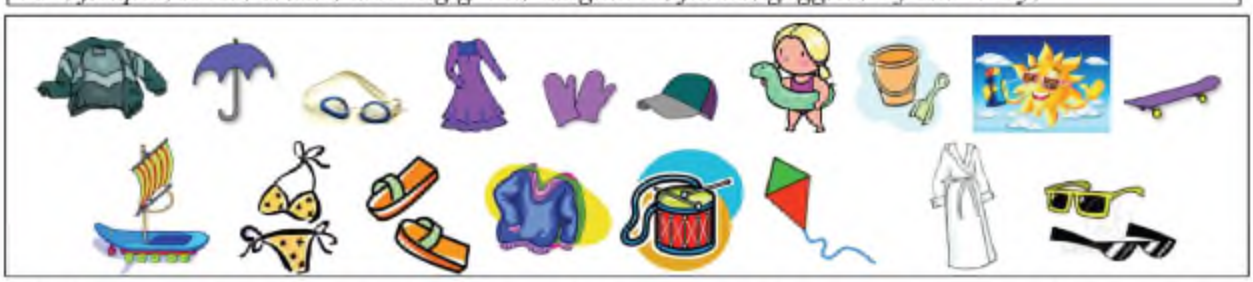

4. Mary is now on the beach. Read the text below and provide the missing words. There is one extra word. Choose from:

ice-cream-vendor; slippers; cap; goggles; sunglasses; starfish; bucket; toy-shovel; sandcastle; kite

> Mary is on the beach, playing with Mandy. Mandy is wearing a _____ and _____ to protect her against the sun. Mary is trying to fly a _____. Some children are making a _____. A boy wearing _____ starts shouting: 'A _____! Look!'. Mary brings her _____ to put the starfish. Then, they put on their _____ and go to the _____ to buy ice cream.

5. Mark the sentences 'true (T) or false (F):

1. Mandy is wearing a jacket. ___
2. The children put the starfish in a bucket. ___
3. They buy ice cream from an ice-cream elf. ___
4. The boy who brings the starfish is wearing a pair of sunglasses. ___
5. Mary is flying a seahorse. ___
6. The children are putting on their dressing gowns to go and buy ice-cream. ___
7. Mary and Mandy are not making a sandcastle. ___
8. Caps protect children against the sun. ___

Evaluare

6. Colour the picture as follows:

Mary is sitting on the yellow sand. She has got brown hair with green hair-strings and her skin is brown from the suntan. She is wearing a pink and white swimming suit. She is playing with a yellow bucket, a blue starfish and a red shovel.

Activități și aplicații

7. Think about how Edward feels when he is asked to do some chores for the other fish. In 30 words explain why he feels unhappy with his new job.

(https://www.storyjumper.com/book/index/13880832/The-Fish-and-the-Seahorse#}

Holiday activities

Activități și aplicații

1. Read the text below and choose the correct answer:

A PERFECT BEACH HAT

Kate was visiting her aunt Jane at her house on the beach. It was a beautiful summer day. There, she built a giant sand castle in the morning. Aunt Jane took pictures of the castle to send to Kate's parents.

Kate wanted to spend the whole afternoon on the beach. Aunt Jane told her it was too sunny. 'You can go back only if you wear sunscreen and put on a hat'.

'But I don't have a hat, aunt Jane!', Kate said. Aunt Jane said that she could borrow one of hers, since bigger hats were better anyway.

Kate tried on four hats. The pink one was really pretty, but it had a big bow. The ribbons kept going into her eyes. That wouldn't be good if she wanted to build another sand castle. The blue hat was too fancy. Kate didn't like it at all.

The red hat was nice, but it had flowers on it. Kate was afraid the flowers would get dirty.

Then, she saw a big straw hat with a short red ribbon on it. The bow was not too droopy. The hat was not too fancy. It would be easy to clean. Kate knew it was the perfect hat.

1. Where was Kate?
a. at the store b. at the beach c. at school d. at home

2. Who was Kate visiting?
a. her grandparents b. her friends c. her sister d. her aunt

3. Why did Aunt Jane want Kate to wear a hat?
a. to protect her from the rain
c. to help her look better on the beach
b. to protect her from the sun
d. The hat was Kate's idea.

4. Why didn't Kate want to wear the pink hat?
a. the bow was too big c. it had a bird on it
b. it had a flower d. it was dirty

5. Why didn't Kate like the blue hat?
a. it was new c. it was too fancy
b. it had an ugly bird on it d. it was old

2. After finding the perfect hat, Kate changes her mind. She doesn't want to go back to the beach. Now she wants to go sightseeing. Her aunt's house is on 3rd Avenue, opposite the Post Office. Imagine you meet her and she asks you which places to go and how to get there. Use the town map below to make suggestions and give her directions. Here is an example for you:

I think you should visit the art gallery because there are interesting collections here. To get there, go straight ahead on 3rd Avenue. It's the first building on the left.

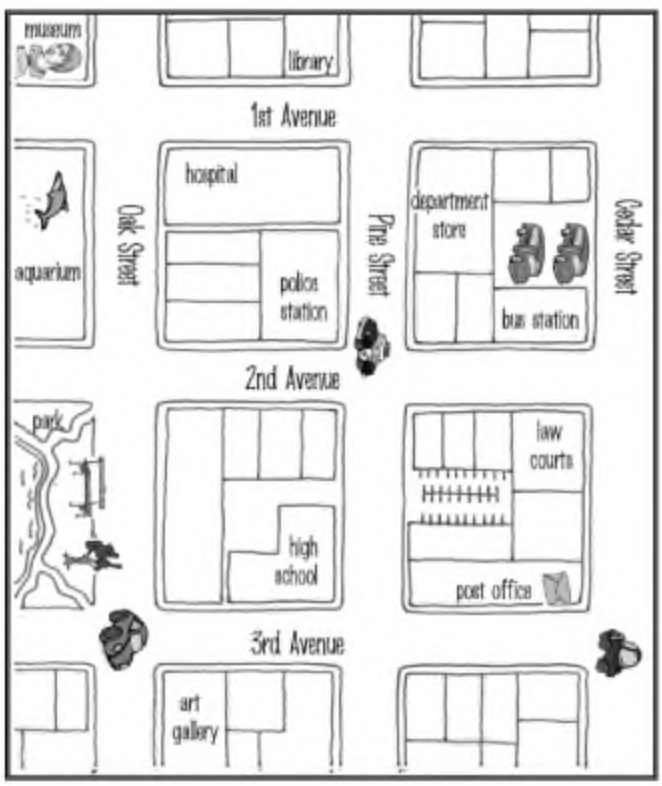

Evaluare

3. Read the next chapter of 'The fish and the seahorse'. Give examples of activies that Edward is supposed to do for his friends, the fish, filling in the table. There is an example for you.

(https://www.storyjumper.com/book/index/13880832/The-Fish-and-the-Seahorse#)

For the next few weeks everything seemed to go well. The fish played and then Edward joined them later. Then, one day, the fish decided that they still didn't have enough play time.

They asked Edward to start doing their homework. Why should he get to play with the fish? This time, Edward was more reluctant, but the fish wouldn't take no for an answer. Soon enough, the fish felt like they shouldn't have to do any of their chores. They were all fish, and Edward was a seahorse, so to them it seemed logical that he should do their chores. They started playing more and more and they started making Edward do all of their chores. Edward was really sad about this. He felt like he had lost them as friends, and he didn't want to keep working so much.

cleaning their homes	doing domestic chores	doing their homework
dust the furniture	cleaning the sand	writing compositions

Holiday destinations

Activități și aplicații

1. A. Name some things that people do when they are on holiday.

B. Now, read the factfiles below and choose one of the natural wonders of the world as your holiday destination. Motivate your choice.

Natural Wonders of the World

The Largest Ocean in the World
The largest ocean in the world is the Pacific Ocean. It covers about 170 million square kilometers. It covers about 32% of the surface of the earth.

The Deepest Lake in the World
Lake Baikal in Russia is the deepest lake in the world. It is 1,637 meters deep. It is also the largest freshwater lake in the world.

The Biggest Lake in the World
The biggest lake in the world is the Caspian Sea. It has a surface area of 371,000 square km. The Caspian Sea is salty, about 1/3 as salty as the seawater.

The Largest Desert in the World
The largest desert in the world is Antarctica. Antarctica covers about 14 million square kilometers. Although it is cold, it is actually considered a desert because it gets very little precipitation each year.

The Hottest Desert in the World
The hottest desert in the world is the Sahara Desert. In 1922, scientists recorded a record high temperature of 58 °C. Though it's hot during the day, it sometimes freezes at night.

The Driest Desert in the World
The Atacama desert is the driest desert in the world. It receives just 1 mm of rain per year. Some places haven't had any rain in over 100 years.

The Longest River in the World
The longest river in the world is the Nile River. It is 6,650 kilometers long. The Nile River gets smaller as it gets near its mouth because of evaporation.

The Widest River* in the World
The widest river in the world is the Amazon River. During the wet season, the Amazon can be up to 40 km wide. More water flows down the Amazon than the next 8 largest rivers combined.

The Longest River in Asia
The longest river in Asia is the Yangtze. It is 6385 kilometers long. It also has the largest dam in the world called the Three Gorges Dam.

C. Name three things that you didn't know about these wonders.

Evaluare

2. Fill in the table below, using the information given in Activity 1. The first one has been done for you.

Natural wonder	Name	Size	Amazing Fact(s)
The Longest Mountain Range in the World	Andes	7000 km long	Highest mountain range outside Asia
The Largest Ocean in the World			
The Deepest Lake in the World			
The Biggest lake in the World			
The Largest Desert in the World			
The Hottest Desert in the World			
The Driest Desert in the World			
The Longest River in the World			
The Widest River in the World			
The Longest River in Asia			

Activități și aplicații

3. Search the Internet to find similar information about Romania's natural wonders.

Going places - The U.K.

Activități și aplicații

1. Can you match the pictures to the descriptions below? One has already been done for you.

1. Sandy beaches	2. 	3.
4. 	5. 	6.
7. 	8. 	9.
10. 	11. 	12.

modern shopping centres clean rivers ~~*sandy beaches*~~ **beautiful lakes** high mountains **historical places** traditional houses *picnic areas* **traditional markets** woodland *farms* **modern flats**

2. Read the text below and make a list of holiday activities and interesting places to be included in an information leaflet about Newcastle to attract tourists.

My City

Newcastle is in the North-east of England. It is a small city with a large modern shopping centre and some traditional markets. There are many beautiful old buildings such as the university which was built in 1834. Newcastle is famous for the six bridges over the River Tyne. The most famous bridge is called the Tyne Bridge which looks similar to the Sydney Harbour Bridge.

There are also many interesting places near Newcastle and north of the city there are some beautiful beaches but it is too cold to swim in the sea. There are also some historical places including Alnwick Castle which is used in the Harry Potter films. It is where the children play Quidditch.

There are no high mountains near Newcastle but there is a lot of woodland and in the summer many people go to Kielder Forest for walks or picnics.

Evaluare

3. Now your class is going to make an information leaflet about your city/village/county. Your teacher will give you instructions.

Activități și aplicații

4. Search the Internet to create a factfile for any of the places identified on the map of the UK.

Holiday Adventures

Activități și aplicații

1. Watch the video and write down three things that make Scotland an ideal holiday destination.
https://www.youtube.com/watch?v=UOnzvZWYSvU

2. Match the pictures to the descriptions below.

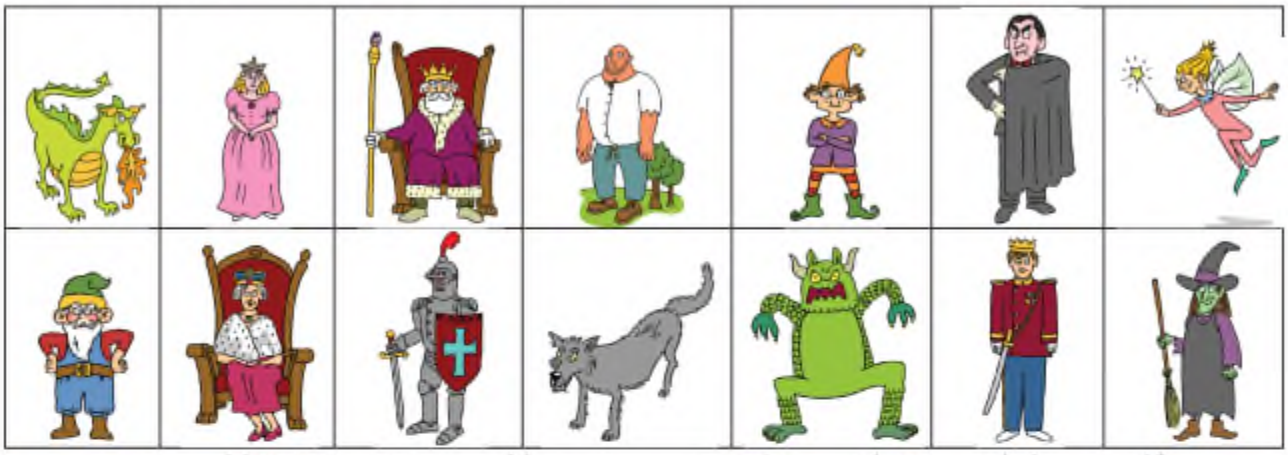

Monster, fairy, queen, dwarf, king, giant dragon, vampire, knight, prince, wolf, witch, princess, elf

3. Read the text below.

Nessie

Nessie is big. She is about 40 feet (12.2m) long. She has a very long neck and a small head. She has three humps on her back. She lives in Loch Ness. Loch Ness is a lake in Scotland. Nessie is famous all over the world. She is also called the Loch Ness Monster.

Stories about the Loch Ness Monster are very old. There are many photographs of Nessie, too. Most of the photographs show Nessie swimming in the lake. But most of the photos are not real. Many people think the stories about Nessie are not true.

Many people have tried to find the Loch Ness Monster. But, the lake is over 22 miles (35 km) long and 700 feet (213m) deep. Nessie is a mystery. But, thousands of people come to Scotland every year. They hope to see the famous Loch Ness Monster.

Answer the following questions using complete sentences.

1. Is Nessie little? _____
2. Does she have three large humps on her back? _____
3. Does Nessie have a very short neck? _____
4. How long is Nessie? _____
5. What is Loch Ness? _____
6. Where is Loch Ness? _____
7. Where is Nessie famous? _____
8. What is Nessie also called? _____
9. Are all of the photos of Nessie real? _____
10. How long is Loch Ness? _____
11. How deep is Loch Ness? _____
12. Why do people come to Scotland? _____
13. Do you believe in the Loch Ness Monster? _____
14. Are there such mysteries in your country? _____

Evaluare

4. You are going to make an information leaflet about a famous tourist attraction in Romania.

Activități și aplicații

5. Search the Internet to find information about other legendary creatures in the UK or elsewhere. Present your information to the class (name, location, type of creature, legends about it).

Going places, doing things

Activități și aplicații

1. Find someone who…

Talk to your class mates and find people who… Fill in the table. Remember to ask another question to get some extra information.

Find somebody who...	Name	Extra information
… has been to a festival recently.		
… can tell you about their favourite festival.		
… has never been to a festival but would like to.		
… thinks that music is an essential ingredient for a good festival.		
… knows something about a British festival.		

2. Read the text and fill in the table with information about the festival described.

The Edinburgh Festival

A better name for 'The Edinburgh Festival' is 'The Edinburgh Festivals' as it is not a single event. In the summer months, Edinburgh has many festivals. The main two are the Edinburgh International Festival, three weeks of music, theatre and dance, and the Edinburgh Fringe Festival which has thousands of performances from all over the world. There's also a film festival, a science festival, an art festival, the Festival of Spirituality and Peace, a book festival, a Mela, which is an intercultural festival, and many, many, more!

The Festival began in 1947, with the aim of providing 'a platform for the flowering of the human spirit'.

It is hosted by the city of Edinburgh, the capital of Scotland.

Because there are so many events and so many festivals within 'The Edinburgh Festival' it's impossible to know how many people attend. Last year, over 250,000 people watched the final firework display.

Ticket prices depend on which of the many hundreds of events you choose to see. You can also see lots of events for free as they take place in the streets and in public places. For more information have a look at:

http://www.edinburghfestivals.co.uk/

What type of festival is it?	When did it start?	Where does it take place?	How many people go to the Festival?	How much does a ticket cost?

Evaluare

3. Look at the leaflet for the Bladbury Festival. Would you like to go to this festival? Why? Why not?

BLADBURY ART&CULTURE FESTIVAL

Saturday July 21st
From 10am to 10pm
At the River Park in Bradbury

The tickets are 45 pounds* and can be bought on the day or beforehand at:
www.billet.com
*50% of the money goes to charity

You can see:
Performances by local bands and theatre groups
A photography competition
You can join in:
Salsa dancing lessons/Face painting for children
Food tents with a range of local dishes such as meat pasty and scones with cream

Activități și aplicații

4. You are going to make a leaflet for a festival that is popular in your country. Work in groups and discuss between you:

- What type of festival is it?
- Where does it take place?
- How long does it last?
- How many people can go to the festival?
- How much does a ticket cost?
- Does some of the money go to charity?
- What is special about your festival? Why do people go?

Once you have answered all the questions design your leaflet.

Revision

Activități și aplicații

1. Read the info-graphic below:

Write complete answers to the questions based on the information in the graph:

QUESTIONS
1. Which are the first three summer activities that American parents preferred for their children in 2013?
2. Which of the six activities gained most in popularity in 2013?
3. Which of the activities involves staying at night instead of sleeping in your own bed?
4. How much money were American parents ready to spend in 2013 to offer their children a visit to Disneyland, Dinosaur Land or The White House?

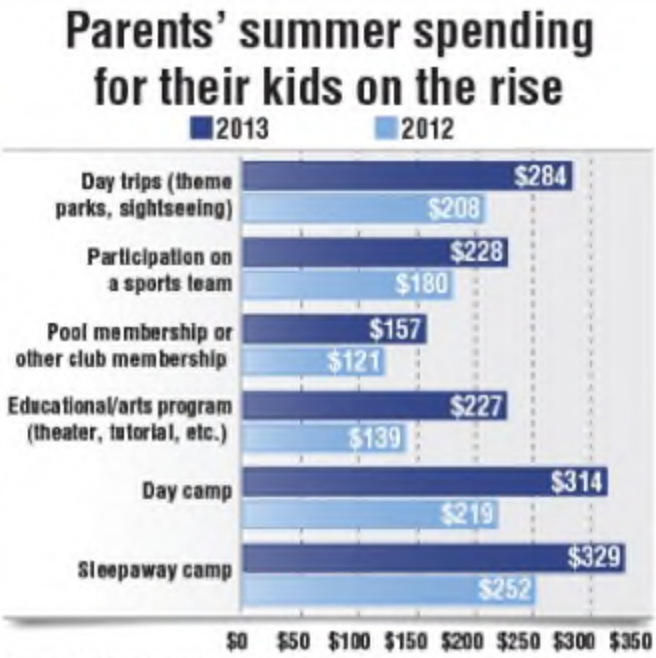

2. Reading is an all-season activity. The brochure below presents information about the future of books and school libraries in the USA. Read it and decide if the statements based on it are true (T) or false (F):

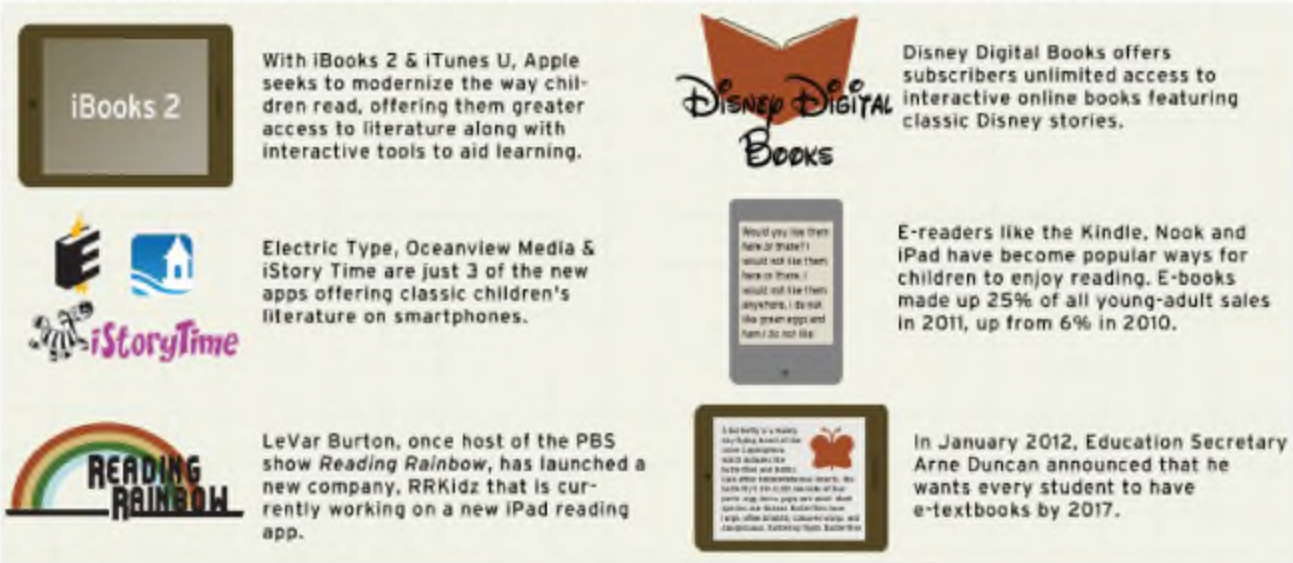

1. E-readers are children who read at school.	
2. Each American student already has digital student's books.	
3. Kindle is an e-reader.	
4. IStory Time offers children Disney cartoons on smartphones.	
5. ITunes is one of the apps produced by Apple.	

Evaluare

3. Read the last chapter of 'The fish and the seahorse'.
(https://www.storyjumper.com/book/index/13880832/The-Fish-and-the-Seahorse#)

Try to be in Edward's place before running away. Write a 25 - word 'farewell message' to the fish, expaining to them why you are running away from them.

Edward became more and more sad as the days dragged on. The fish were being really mean to him, and only because he looked different.

He didn't want to keep working so much for them but they didn't realize it. He just wanted to play with his friends again. The way they were treating him, though, made him feel worthless. Edward decided to run away: he had had enough of the fish. After he left, the fish realized that they had been treating him horribly, and they felt really bad. Now they also had to do all of their work again, so it wasn't a good idea to treat him like a slave. When the fish found Edward, they promised they would never make him work like a slave for them again. They promised to accept him as a seahorse, and more importantly as their friend. The fish realized that they were much happier when everyone was treated equally and when Edward was their friend again.

FOOD AND DRINKS

Let's make pancakes!

Activități și aplicații

1. The children in the picture want to make pancakes. They already have some ingredients on the table. Read the list with all the necessary ingredients and the recipe. Then make a list with the ingredients the children already have and a shopping list with what they still need. Write the 2 lists in the tables below, in the space provided.

Apple & yoghurt pancakes

Put the flour, the sugar, the salt, the milk, the yoghurt and the eggs in the food processor. Whizz until well blended. Heat a frying pan and add some butter. Add 4 large spoonfuls of composition and cook for 2 minutes until bubbles appear, flip and cook for another minute. Transfer to a plate and keep warm while you cook the rest.

To make the sauce

Heat the fruit, honey and lemon juice until you have a nice thick fruity sauce. Serve warm with the pancakes and extra yoghurt if you wish.

Evaluare

2. Read the 2 texts below and choose the country where you would like to go to school when it comes to school meals. Motivate your choice bringing at least three arguments.

A. In British schools, children can usually choose between a hot or cold dinner (lunch is also called dinner!) provided by the school or a packed lunch taken from home. The 'packed lunch' typically consists of a sandwich, a packet of crisps, a piece of fruit and a drink. Sandwiches are also known as a 'butty' or 'sarnie' in some parts of the UK. The 'packed lunch' is kept in a plastic container. Some children are entitled to a free school dinner, but most children pay for theirs. School dinners/lunches consist of a main course, a dessert and a drink. This must include food groups such as fruit and vegetables, protein (for example, meat, fish or cheese) and carbohydrate (for example, rice or pasta). There are rules about how the food is prepared, for example there are limits on the quantity of fried.	**B.** Finland is the first country in the world to offer school meals, starting 1948. Today, packed lunches are banned and almost every school child in Finland eats a free school meal. The government has created nutrition standards based on the elegant and easy-to-follow model of a dinner plate. Fresh and cooked vegetables must cover half of the plate; starches or grains (potatoes, rice, pasta, etc.) cover another quarter; and meat or fish, which is served at least once, preferably twice a week (beans or other vegetable protein is available for vegetarians), covers the remaining quarter of the plate. Water is always available, as is skim or semi-skim milk. There's freshly baked bread to accompany the meal and berries or fruit for dessert. In some jurisdictions, the lunch menu is printed in the newspaper; parents can also access the information online.

Activități și aplicații

3. In which of the texts can you find the information in the left column of the table below? Tick the right column. There is an example for you.

INFORMATION	TEXT A	TEXT B	BOTH	NEITHER
0. Children can have milk with their school lunch.		√		
1. Children can choose to eat a packed lunch at school.				
2. Parents can choose the menu for their child's lunch/dinner.				
3. School meals always include something to drink.				
4. Fast food is an option on the school lunch menu.				
5. There are rules about the quantity of food groups on the menu.				
6. Fruit is the only possible dessert on the school lunch menu.				

Let's cook!

Activități și aplicații

1. *Fry* is a cooking term. Below is a list of other cooking terms. They all have the vowels missing; can you find them? The first one has been done for you.

A. B o i l - **2-A**
B. Gr _ ll
C. B _ k _
D. Ch _ p
E. St _ _ m
F. St _ r
G. P _ _ l

Match the cooking terms with their meaning.
1. cut into small pieces
2. cook something in hot water
3. cook food with steam
4. cook food in an oven
5. remove the skin from a fruit or vegetable
6. move food around in a dish or pan using a spoon or other objects
7. cook something (meat, burgers, sausages etc.) over a fire on a barbecue

2. Now you are going to find out about your partner's cooking skills. Ask your partner the questions and write in their answers:

Answers you can use:

Yes, really well **Yes, I guess so** **Not really**

How well can you cook?	Partner's answers
Can you cook pasta?	
Can you cut an onion into small pieces?	
Can you fry an egg?	
Can you make tea?	
Can you bake a cake?	
Can you make soup?	
Can you make a milkshake?	

What do you think? Can your partner cook well?

3. Have a look at the items in your own fridge and make lists of foods that you can grill, chop, bake, peel or boil when you cook. There is an example for you.

you can grill	you can chop	you can bake	you can peel	you can boil
			oranges	

Evaluare

4. You are going to watch a video about the Carter family (https://www.youtube.com/watch?v=TGhzhdRyqNw)

While watching the video, in your group, you are supposed to do the next:

- group 1 - write down at least three ingredients that you see on the kitchen table while aunt Judy is making the cake;
- group 2 - write down the names of the characters you see in the video and say which cake ingredients they don't like;
- group 3 - identify the adult in the video who doesn't say what he/she doesn't like; then, write down the things that he/she likes;
- group 4 - identify the member of the family who loves the cake and describe what he/she is doing to get another piece of cake;
- group 5 - write at least three objects that you see on the table while the Carters are having their pieces of cake.

Activități și aplicații

5. You go home and ask your mother to make a cake for you. Write five ingredients that you would like to have in your cake and three ingredients that you wouldn't like to find in it. Explain why you don't like them.

At the grocery

Activități și aplicații

1. In one minute write as many types of food/drinks as you can think of. What do you like eating and drinking?

2. Look at the two fridges in the pictures below and write sentences beginning like this:

There is ..... .
There are ..... .

3. You are going to watch a video about the Carter family.

https://www.youtube.com/watch?v=aC-1vsQqqfw

While watching, you will:

- write down the name of the shop where they are doing their shopping;
- write down at least three types of food that you can buy at the grocery;
- write their shopping list;
- make a list with at least three items of junk food that the Carters are trying to buy;

Evaluare

4. Choose among the pictures below the items that you consider 'healthy food' and stick this label to them. Stick the label 'junk food' to the others. Then, guess the name of all the items. There is an example for you.

1. b_ _ _ _ _ _ i		5. o_ _ _ _ _ s	
2. c _ _ _ s		6. c_ _ _ _ _ s	'junk food'
3. c_ _ _ _ _ s		7. a _ _ _ _ _ o	
4. c _ _ _ _ _ s		8. b _ _ _ _ r	
		9. f_ _ h	

Activități și aplicații

5. It's your mother's birthday and you want to prepare a healthy breakfast for her. Make up your shopping list and create a special menu. Write a menu card and decorate it so as to impress your mum.

Eating out

Activități și aplicații

1. Watch and listen to the 'Healthy food song'.
(https://www.youtube.com/watch?v=E12Kqs1VVu0)

Chocolate, I hear you say.
Ice cream - I could eat it everyday!
Chips, oh what a lovely treat,
but not that good to eat!

Cake, so nice and sweet,
Hotdogs, well, they make a lovely treat!
Hamburgers - ok, more than once in a while
But this food won't make you smile.

You'll be in a good mood, with healthy food,
Fruits and vegetables, grains will help you grow.
You'll have energy, just you wait and see!
Healthy food will make you smile.

Bananas, I hear you say,
Vegetables, you should eat them everyday,
Bread - more than a lovely treat
Also good to eat.

Grapes, so nice and sweet,
Pasta - well, it's really fun to eat!
Apples - more than once in a while,
'Cause this food will make you smile.

While watching and listening to the lyrics, fill in the table with the information you read and hear.There is an example for you.

healthy food	junk food	advantages of healthy food
bananas	**chocolate**	**You'll be in a good mood.**

2. For each word (1-17), choose the correct group by putting the correct letter (A-E).
A. Main Dishes B. Vegetables C. Desserts D. People E.Starters

1. apple pie
2. red and green peppers
3. roast chicken
4. barman
5. tomato soup
6. bean soup
7. ham
8. chef
9. cheesecake
10. lasagna
11. chilli con carne
12. ice-cream
13. waitress
14. cheese salad
15. fish & chips
16. boiled carrots
17. waiter

Evaluare

3. Read the dialogue below.

Waiter: Hello.
Jamie: Hi. A table for two, please.
Waiter: Of course. Over here, please. Here's the menu.
Sally: Thank you.
Waiter: Are you ready to order?
Sally: Yes, we are.
Waiter: What would you like for your starter?
Jamie: I'd like French onion soup, please.
Sally: And I'll have a tomato salad, please.
Waiter: And for your main course?
Jamie: Mmm, I'm not sure. I don't know whether to have the steak or Thai chicken.
Sally: Oh, I'd like the Thai chicken and rice please.
Jamie: OK, me too.
Waiter: So that's two Thai chicken and rice. What would you like to drink?
Jamie: I'll have a fresh orange juice and ...
Sally: I'd like some mineral water, please.
Waiter: OK, thank you.

1. Name the place where Sally and Jamie are having lunch. What kind of food does this place offer?
2. Write down the menu for Jamie.
3. Write down the menu for Sally.

Activități și aplicații

4. Name other places where people can eat out. Tell the class about your favourite place to eat out with your family. Bring pictures to illustrate the place and motivate your choice.

Round up: Let's have a picnic!

Activități și aplicații

1. Have a look at the pictures below. Match them with their descriptions. Try to make a connection between them and the title of the lesson (*Let's have a picnic!*).

	frog
	rain
	sandwich
	frisbee
	sun
	park

2. You are going to watch a video with the Carter family. While watching, try to see if your predictions in activity 1 ar correct. Write down arguments to motivate your answer.

(https://www.youtube.com/watch?v=1cuk4oTLO7E)

Evaluare

3. Tell the story of the picnic from Oliver's point of view.

Activități și aplicații

Quiz - Typical British food

Follow the link and try to name as many traditional British dishes and beverages as you can.

(https://www.esolcourses.com/content/exercises/wordmatch/5/wordmatch.html)

Final Round up: Wonderful Places!

Evaluare

1. Now, read the factfiles below and fill in the table below, using the information given.

The Largest Island in the World
The largest island in the world is Greenland. Greenland is about 2.2 million km². Greenland is also one of the least populated areas of the world.

The Largest Archipelago in the World
The largest archipelago in the world is Indonesia. It has about 17500 islands. Only about 6000 islands are inhabited by people.

The Largest Volcano in the World
The largest volcano is the world is Mauna Loa in Hawaii. It is about 17000 meters high from base to summit. Mauna Loa is much larger than Mt. Everest but most of Mauna Loa is underwater.

Natural wonder	Name	Size	Amazing Fact(s)
The Largest Island in the World			
The Largest Archipelago in the World			
The Largest Volcano in the World			

2. The United Kingdom has got almost all the things illustrated in the pictures above. Draw lines to match the places with the descriptions. London has been done for you.

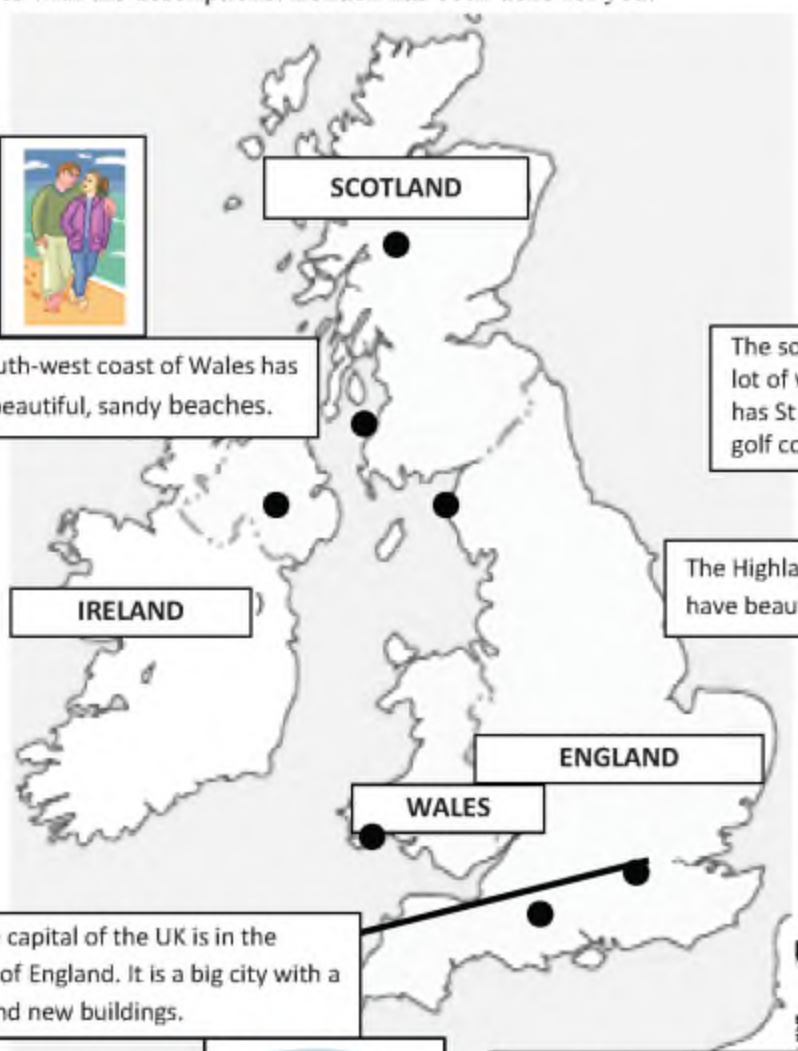

The south-west coast of Wales has some beautiful, sandy beaches.

The south- west of Scotland has a lot of woodland and castles and has St Andrews, the most famous golf course in the world!

The Highlands in the north of Scotland have beautiful mountains.

London the capital of the UK is in the South-East of England. It is a big city with a lot of old and new buildings.

Bangor in the north-east of Ireland is very beautiful. It is by the sea and there is a famous rock formation called Giant's Causeway.

Cumbria in the north-west of England is famous for its mountains and the Lake District.

The south-west of England has many historical monuments such as Stonehenge.

Hi!

L2

Limba engleză

INTRODUCTION

Welcome to the fascinating world of English!

Ştiaţi că…

- *Limba engleză este o limbă indo-europeană din familia limbilor germanice, fiind înrudită cu islandeza, norvegiana, daneza şi suedeza.*
- *Vocabularul limbii engleze este alcătuit din peste 800 000 de cuvinte, iar în fiecare an se introduc peste 25.000 de cuvinte noi. Se pare că 30% din cuvintele limbii engleze provin din franceză, iar altele 30% provin din latină. Litera cea mai folosită în engleză este "e" iar cea mai puţin folosită este "q".*
- *Peste 380 de milioane de oameni vorbesc engleza ca limbă maternă şi în acelaşi timp, este a treia limbă, din lume, ca număr de vorbitori nativi, după chineza mandarină şi limba spaniolă. Ţările cu cele mai mari populaţii de vorbitori nativi de limba engleză sunt: Statele Unite ale Americii, Regatul Unit al Marii Britanii, Canada, Australia, Africa de Sud, Republica Irlanda şi Noua Zeelandă.*
- *Prin tratat internaţional engleza este limba oficială pentru comunicaţiile aeriene şi maritime, dar şi una din limbile oficiale ale Uniunii Europene, ale Naţiunilor Unite şi a majorităţii organizaţiilor sportive internaţionale, inclusiv Comitetul Olimpic Internaţional.*
- ***Turnul Londrei este cel mai vechi obiectiv turistic din lume?***
  Denumit Palatul Regal şi Cetatea Majestăţii Sale, Turnul Londrei este de fapt un castel alcătuit din trei curţi interioare concentrice. Cea din interior conţine Turnul Alb. La nord, est şi vest, clădirea este încercuită de curtea mijlocie, construită în timpul domniei lui Richard Inimă – de - Leu. Curtea exterioară care înconjoară castelul a fost construită în timpul lui Edward I.A fost declarat obiectiv turistic încă din perioada 1558-1603 şi a devenit repede cel mai vizitat loc din Londra. Cele mai populare încăperi ale turnului sunt Menajeria Regală, expoziţiile de armuri, precum şi cele ale bijuteriile Coroanei. În cursul anului 1988, Turnul Londrei a fost adăugat pe lista UNESCO a Patrimoniului Mondial atât ca recunoaştere a importanţei sale globale cât şi pentru conservarea locaţiei.

Activităţi şi aplicaţii

1. Selectaţi imaginile specifice spaţiului anglofon, încercuindu-le:

2. Încadraţi elementele selectate în următorul tabel:

National identity symbols (simboluri de identitate naţională)	Touristic sights (atracţii turistice)	Books (cărţi)	Actors (actori)	Movies (Filme)
Flag (steag)				

Repetaţi cuvintele inserate în tabel.

3. Vizionaţi următorul videoclip (https://www.youtube.com/watch?v=gSh1eLrxiqs). Aţi recunoscut vreun cuvânt a cărui semnificaţie o cunoaşteţi? Care este acela? Ce înseamnă? Repetaţi-l împreună cu colegii vostri!

Activităţi şi aplicaţii

Completaţi tabelul de la activitatea nr. 2 cu încă patru exemple pentru fiecare categorie (national identity symbols, touristic sights, books, actors, movies).

Corelaţii cu alte domenii

Drapelul Angliei este de fapt Crucea Sfântului Gheorghe pe un dreptunghi alb. Crucea orizontală de culoare roşie a apărut ca o emblemă a Angliei în timpul Evului Mediu şi al cruciadelor, fiind una dintre cele mai vechi reprezentări cunoscute ale ţării. A devenit drapel naţional în secolul al 16-lea.

Drapelul Statelor Unite ale Americii are 13 dungi orizontale colorate alternativ, 7 în roşu şi 6 în alb, începând şi terminând cu câte o dungă roşie şi având un dreptunghi albastru închis în colţul din stânga sus, pe care se găsesc 50 de pentagoane stelate regulate, de culoare albă. Cele 50 de pentagoane stelate semnifică cele 50 de state ale Statelor Unite ale Americii, iar cele 13 benzi orizontale, 7 roşii şi 6 albe, semnifică fostele colonii ale Marii Britanii care s-au răsculat împotriva acesteia. Datorită acestui design, drapelul Uniunii nord-americane este adesea numit **Stars and Stripes** sau **Old Glory**.

The alphabet

Watch the video. What is it about?
https://www.youtube.com/watch?v=zAlX1V3lK5s https://www.youtube.com/watch?v=hq3yfQnllfQ

Activități și aplicații

1. Let's spell each letter!

2. Help your colleague spell the following letters correctly, by writing the lowercase letters into the box(es) in front of or next to the capital letters.
   - Lowercase letters: a, i, e, u

   B □, □□A, O□, □U, □N, K□□, Q□□, □R, □S, C□

3. Fill in the missing letter:

A is for _pple and _nt. ***A is for apple and ant.***
B is for _alloon and _ee.
C is for _hair and _at.
D is for _og and __ove.
E is for _lephant and _gg.
F is for _rog and _lower.
G is for _iraffe and _ame.
H is for _ouse and –orse.
I is for _ce-cream and –ris.
J is for _elly and _uice.
K is for _ite and _oala.
L is for _adybird and _ion.
M is for _ouse and _onkey.
N is for _ewt and _ose.
O is for _ctopus and _wl.
P is for _ig and _ony.
Q is for _ueen and _uill.
R is for _ocket and _eindeer.
S is for _nake and _unflower.
T is for _eddybear and _axi.
U is for _mbrella and _ncle.
V is for _ase and _iolet.
W is for _hale and _ilderness.
X is for _ylophone and _erox.
Y is for _oyo and _outh.
Z is for _ebra and _ero.

Activități și aplicații

Considering exercise no. 3, select the words that name animals, insects, birds and flowers and draw them.

My best foreign friend

My best foreign friends are the dictionaries. They teach me how to pronounce a word correctly and explain to me the main meanings of a word used in various contexts.

Jack: Hello, my friend!

Dictionary: Hello, Jack!

Jack: I do not know what "violet" means! Can you help me with that?

Dictionary: Yes, of course! First of all, violet is pronounced "ˈvaɪələt". It means a small plant with dark purple flowers and a sweet smell, the flower of a violet and a blue-purple colour.

Jack: Thank you! You are a real trustworthy friend!

Phonetic transcription

ʌ	Cup, luck
ɑ:	Arm, father
Æ	Cat, black
E	Met, bed
Ə	Away, cinema
ɜ:ʳ	Turn, learn
ɪ	Hit, sitting
I:	See, heat
ɒ	Hot, rock
Ɔ:	Call, four
Ʊ	Put, could
U:	Blue, food
Aɪ	Five, eye
Aʊ	Now, out
Eɪ	Say, eight
Oʊ	Go, home
Ɔɪ	Boy, join
Eəʳ	Where, air
ɪəʳ	Near, here
Ʊəʳ	Pure, tourist

B	Bad, lab
D	Did, lady
F	Find, if
G	Give, flag
H	How, hello
J	Yes, yellow
K	Cat, back
L	Leg, little
M	Man, lemon
N	No, ten
Ŋ	Sing, finger
P	Pet, map
R	Red, try
S	Sun, miss
Σ	She, crash
T	Tea, getting
Tʃ	Check, church
Θ	Think, both
Ð	This, mother
V	Voice, five
W	Wet, window
Z	Zoo, lazy
Ʒ	Pleasure, vision
Dʒ	Just, large

Activități și aplicații

1. Let's see how the following words are pronounced correctly:
   - octopus - /ˈɒktəpəs/
   - dolphin - /ˈdɒlfɪn/
   - koala - /kəʊˈɑ:lə/
   - tooth - /tu:θ/
   - airplane - /ˈeə(r)ˌpleɪn/
2. Let's look for the meanings of the above mentioned words. Use the dictionary.
3. Work in pairs. Choose a word and ask your partner to find its phonetic transcription and meanings.

Activități și aplicații

You are divided in 4 groups. Each group has to find the most appropriate words associated with the following words:

- fruit – sweet, sour, red, yellow, juicy etc.
- cake
- friend
- movie
- lesson

Round up

Activități și aplicații

1. Join the dots and guess the object! Look for its correct pronunciation in the dictionary, write it down and repeat it with your colleagues!

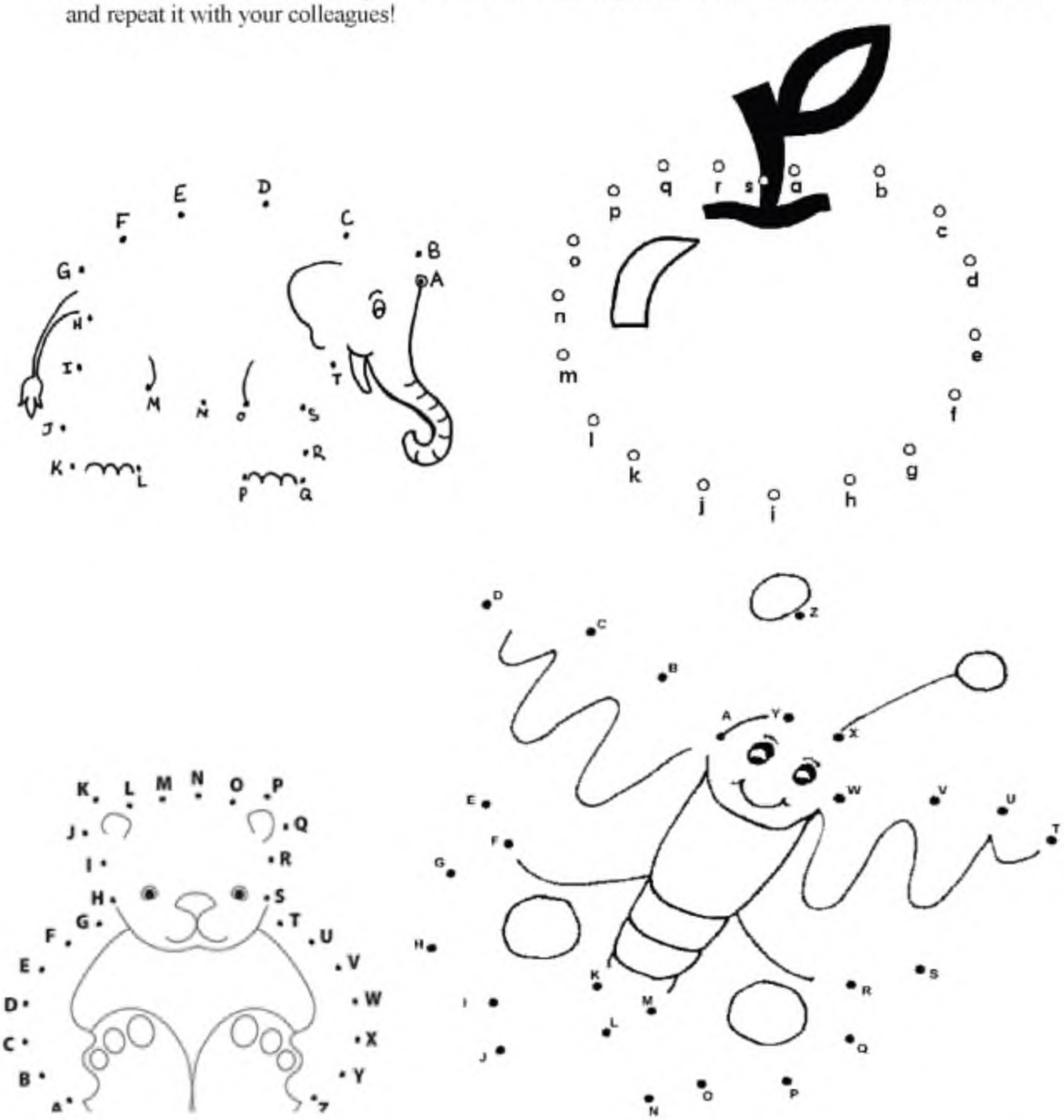

2. *Play the dictionary!* Ask your colleagues to give examples of words that begin with A, S, T, V, L, O, M. Then teach them new words that begin with the same letters.

Activități și aplicații

Considering exercise no. 1, make up dot – to- dot working sheets for your classmates.

ME AND THE OTHERS

Hello! I am Jack! I am Jane!

Greetings, Personal pronoun, the verb *to be, wh -questions*

'Hello, everyone! I am Jack. I am 10 years old. I am American. I am from Ohio, I am a pupil in the 5th grade!'

'Hi, everybody! My name is Jane. I am 11 years old and I am British. I am from London. I am Jack's colleague. We study in London and we are in Class 5B. We are smart, hard-working and good at Math. Now we are in a hurry. We are late for school. See you! Good- bye!'

Personal Pronouns and the verb to be

Affirmative	*Interrogative*	*Negative*
I am	*Am I... ?*	*I am not*
You are	*Are you... ?*	*You are not*
He is	*Is he... ?*	*He is not*
She is	*Is she... ?*	*She is not*
It is	*Is it... ?*	*It is not*
We are	*Are we... ?*	*We are not*
You are	*Are you... ?*	*You are not*
They are	*Are they?*	*They are not.*

WH – questions

What is your name?
Who are you?
Where are you from?

Activități și aplicații

1. Fill in the texts with the right words appropiate to the context:

a. It is 10 o'clock and you are at school.
Teacher: Good_____, students! Who _____ absent today?
Student on duty: John Middle and Mark Jones _____ absent.
Teacher: What ____ wrong with them?
Student on duty: They ___ ill.

b. It is 5 o'clock p.m and you meet Mrs Carlstone in the street.
Mrs. Carlstone: Good _____, Jack! How _____ you today?
Jack: Good _____, mrs. Carlstone! I ____ fine, thank you! And you?
Mrs. Carlstone: I _____ fine. Good _____, Jack!
Jack: See you soon, mrs. Carlstone!

c. It is 9 o'clock p.m. and you are at home.
Mother: Jane, where _____ you?
Jane: I _____ in my room, mom!
Mother: _____ you ok?
Jane: Yes, mother, I _____.
Mother: All right then. Good _____ night, Jane and sleep tight!
Jane: Good _____, mom! Sweet dreams!

Greetings

Hello!
How do you do!
Nice to meet you!
Good bye!/Bye – bye!
Good morning!
Good day!
Good afternoon!
Good evening!
Good evening!
Good night!

Activități și aplicații

Choose a colleague and play Jane and Jack meeting a new classmate. Make up a dialogue to find out as many information on you classmate as possible!

Who's who

Hello! I am Bonnie! Today I am going to my new school. I meet Stacey, my neighbour, my friend and my classmate. I am so excited! Here she is!

Activități și aplicații

1. Complete the dialogue with the right word:
   Stacey: Good _____, Bonnie! _____ you enthusiastic about meeting new kids?
   Bonnie: Good _____, Stacey! Yes, I _____.
   Stacey : Don't worry ! Let's go to school! We _____ a bit late!

   Stacey: Dear colleagues, she __ Bonnie, our new friend from the United States of America! Introduce yourself, Bonnie!
2. Imagine you are Bonnie. Write down five things that you can tell about yourself, considering the following words: name, 13 years old, American, friendly, good at.
   E.g. *My name is Bonnie.*
3. Help Bonnie find out more about her new colleagues, Mark, Cora, Alice, Amanda and Bob.

Ask Stacey to introduce her colleagues! Work in groups! After 10 minutes, exchange the working sheets and try to continue the dialogues! Read them in front of the classroom!

E.g. *Bonnie: Who is he?*
Stacey: He is Bob!
Bonnie: Is he good at Math?
Stacey: No, he is not! He is good at History. Bob, come here! She is Bonnie.
Bonnie: Hi, Bob! Nice to meet you!

4. *Guess who?* Choose a classmate and write down several things about him/her. Read your sentences and let your colleagues guess the person.

Activități și aplicații

Imagine you have a new colleague, Anne. First introduce yourself and then ask her questions (age, nationality, favourite subjects, favourite actors, singers etc.) to help her introduce herself!

Happy to be me!

"Yellow is my hair, brown are my eyes!
My name is Bonnie and I am the right size!
As you can see, I am happy to be me!"

I like talking about myself. Actually I am very talkative. Sometimes I speak too much ☺ *! I read a lot and I can talk about many topics. I can say I am a Wikipedia fan! I am passionate about adventure and biographical books, about legends, historical movies and comedies.*

Like my friends, Stacey and Karen, I like to be in fashion. I prefer light colours and fancy clothes that make me look nice. I usually wear jeans (like most of the kids of my age; I am 13 y.o), although my parents consider dresses more appropriate.

I like chocolate and ice-cream because they make me happy! I like the way I am!

Expressing habitual actions – the Present Simple Tense

Affirmative	*Interrogative*	*Negative*
I read	*Do I read?*	*I do not read*
You read	*Do you read?*	*You do not read*
He read+s	*Does (do+es) he read?*	*He does not read*
She read+s	*Does (do+es) she read?*	*She does not read*
It read+s	*Does (do+es) it read?*	*It does not read*
We read	*Do we read?*	*We do not read*
You read	*Do you read?*	*You do not read*
They read	*Do they read?*	*They do not read*

Activități și aplicații

1. Read the text above.
   What do you know about Bonnie?
   Fill in the sheet:

2. Are there any other things that you need to know about Bonnie? Ask her and use her answers to fill in the sheet completely!

I can tell you more about what makes me happy, annoys me or relaxes me!

Calm	*Interested*	*Bored*	*Happy*	*Angry*	*Nervous*
Drawing *Listening to music*	*Science class* *Computer games*	*Math*	*Pizza* *Mom's cakes*	*Noises* *Bad grades*	*Tests*

3. True or false:
   - Bonnie likes Math.
   - Bonnie loves drawing.
   - She is fond of tests.
   - She hates computer games.
   - Listening to music relaxes her.
   - She hates her mother's cakes.
   - Pizza is her favourite.

Activități și aplicații

Complete the sheet "All about me" with information about yourself. Then make up a two column list with things that you like and do not like to do.

ME AND THE OTHERS

Meet my friends! (1)

Read the text.

Let me introduce my friends!

She is Stacey. She lives next to me. She likes sciences and her favourite TV channel is Discovery. She is good at Physics and Chemistry. She likes science fiction movies. Despite her scientific interests she adores dancing. She never refuses pizza and ice – cream.

Here is Jordan. He is fond of sports and health. His favourite sportsman is Roger Federer and he plays tennis. He is good at Biology and interested in medical novelties. He prefers healthy diets. Although he is serious about health, he loves pizza and Coke! He usually tells us jokes and makes us laugh. Oh, he composes music too!

Look! She is Karen. She is mad about fashion and sweets. She is good at Arts and Music. She is talented at painting. She designs fabulous clothes. I bet she will make a career as a designer. She also plays the piano. Karen usually teaches us many dance styles. She prefers pizza and drinks fruit juice!

Activități și aplicații

1. Underline the verbs in the Present Tense Simple in the paragraphs above.
2. Choose the right answer:
   a. Stacey's preferences are:
      - literature
      - dance
      - math
      - science fiction movies.
   b. Jordan is interested in:
      - tennis
      - math
      - medical novelties
      - chemistry
   c. Karen loves:
      - piano
      - biology
      - fashion
      - dancing.
3. Match column A to column B and find the right answer:

A	B
Stacey	is fond of sports
Jordan	is interested in fashion
Karen	plays tennis
	likes pizza
	loves dancing
	looks for medical novelties
	watches science fiction movies
	is good at Physics
	likes sweets.

4. Ask questions about the children's preferences.
   E.g. Who likes Physics? Stacey likes Physics.
   What does Jordan like? Jordan likes pizza.

Activități și aplicații

What about your friends? Make up a10 question interview to find out their preferences and interests. Refer to hobbies, food, drink, movies, sports, school subjects. Use the following hints:

- *What's your favourite food?*
- *What's your favourite sport?*
- *What do you like to read?*
- *What is your favourite kind of music?*
- *What do you do in your spare time?*

Meet my friends! (2)

Read the text.

Soon it will be my birthday. I want to give a party and be sure of its success! Even if we have different hobbies, we enjoy spending some time together. We like pizza, juice and ice-cream. We love dancing, playing and laughing!

Activități și aplicații

1. Identify the verbs in the Present Tense Simple in the paragraph above and make up new sentences. Use the affirmative, interrogative and negative forms.
2. According to the text, write down the preferences that Bonnie and her friends share.
3. Match Bonnies' party plans (column A) to her friends' preferences (column B)

A	B
Order pizza, cakes, ice-cream	Music
Play karaoke	Dance
Solve Math exercises	Sweets, ice-cream, juice
Invite a comedian	Pantomime
Watch a movie	Football
Play miming games	Essays
Organize a dance-contest	Reading

4. According to their preferences, what surprising gift is more appropriate to Stacey , Jordan and Karen:
   - a candy box;
   - a bike;
   - fashion magazine;
   - a skateboard;
   - a violin;
   - a nutrition book;
   - a drawing set;
   - a medicine atlas.

   Write your answers according to the following example:
   E.g. Karen likes sweets. She loves to get a candy box.

Activități și aplicații

Organize a party for your best friend. Consider exercise no. 2. Write down your plans.

Round up (1)

Activități și aplicații

1. Identificați pe hartă țările în care se află cei mai mulți vorbitori nativi de limbă engleză și coloriți-le.

2. Find the words read in the *Alphabet picture* that begin with B, L, R, D, T, C and pronounce them loudly

T	M	D	K	E	J	H	E	I	R
E	R	O	C	K	E	T	Q	U	J
D	S	L	A	D	Y	B	I	R	D
D	V	P	P	O	U	D	C	A	T
Y	Z	H	H	C	S	S	A	B	A
B	X	I	I	G	Q	V	B	E	E
E	P	N	N	F	W	Y	Z	W	Z
A	I	W	O	K	R	O	V	Q	F
R	U	A	E	I	B	M	R	N	H

3. Complete the dialogue with the right forms of the verb *to be*:

Jack: *Hello! How do you do!* We are Jack and Jane!
Bonnie: *Nice to meet you, fellows!* I ____ Bonnie.
Jane: Where are you from, Bonnie?
Jack: And how old are you?

Bonnie: I ____ from Boston. I am 13 years old.
Jane: _____you American?
Bonnie: Yes, I ____.
Jack: You _____ older than us. What _____ you good at?
Bonnie: I _____ good at English literature.
Jack: So, you _____ not good at Math!
Bonnie: No, I __ not! But I___ hard-working!
Jane: Anyway, welcome to Great Britain!
Bonnie: Thank you, guys! Keep in touch!
Jane and Jack: Bye, Bonnie!
Bonnie: Good bye, fellows! Hope to talk to you soon!
Jane and Jack: Be sure of it!

Round up (2)

Activități și aplicații

1. Think of yourself. Complete the following sentences with the suitable words given below:
   - I am as sweet as a ……
   - I am as smart as…..
   - I am as brave as a …..
   - I am as funny as a….
   - elephant, comedian, lion, hero, Einstein, cake.
2. Group the following words into three categories: Arts, Sciences, Nationalities
   - cakes, British, chemistry, math, literature, Jane, word, American, music, drawing, dance, Australian, Bob, Romanian, physics
3. Use the right form of the verb *to be*:
   - Where _____ you from? I _____ from Australia.
   - What _____ your name?
   - _____ you Jack's friend?
   - No, I _____ not.
4. Find the mistake and correct it:
   - Jane am at school.
   - We is students.
   - Do Alex like football?
   - I does not play music.
5. Fill in the missing words:
   a. Mark_____ my best friend. We _____ from Australia. We _____ in the 5th grade. We _____ good at Math and History. Our favourite TV channel _____ Discovery. We _____ tennis. We are fond of_____ and _____.
   b. Use the word given in brackets to make up questions:
      - Mark_____ my best friend. (who)
      - We _____ from Australia. (where)
      - Our favourite TV channel _____ Discovery. (what)
      - We _____ tennis. (what)
6. Use the right forms of the verbs given in brackets.
   - Jack _____ football (like)
   - _____ he _____ tennis? (like)
   - We _____ pizza. (eat)
   - They usually _____ juice. (drink)
   - _____ he _____ science fiction movies? (watch)
   - No! He _____ comedies. (prefer)
7. Introduce your favourite singer! Read your presentation and ask your colleagues to guess who the singer is!
8. Guess the character! (pantomime verbalization).

SEASONS

Colours across seasons

1. Watch the video.
https://www.youtube.com/watch?v=NavWWM2iTEw

Put the seasons into the right order as they are presented in the video: fall/autumn, spring, winter, summer.

Circle the colour of each animated character in the video (use flashcards):

- Snowflake (winter) – blue, white, green;
- Flower (spring) – pink, green, yellow;
- Sun (summer) – brown, orange, violet, yellow;
- Leaf (autumn/fall) – red, white, yellow.

The seasons in our calendar are winter, spring, summer and autumn.

Winter begins in December. The nights are very long, and it is dark when we get up in the morning. The lakes and rivers, the fields and forests are white with snow. People celebrate Christmas and the New Year. January comes with frost, snow and blizzard. The skating rinks are full of happy people. Late in February we find little blue and white flowers in many places in the forest, and we think that spring will soon be here.

Spring begins on the first of March. April brings warmer and longer days and many Easter traditions. It often rains. English people use to say that April showers bring May flowers. May is a beautiful spring month. The sky is blue, the sun shines, and birds sing in the trees. The young grass and trees are bright green. Every day the gardens and parks look more and more beautiful.

Summer begins in June. The days are warmer and longer. In July and August the sun shines brightly and it is hot. Schoolchildren enjoy their summer holidays in these months. They have a nice time in summer. Some of them go to the seaside where the sand is hot, the sea water is blue. The beach is full of multicoloured umbrellas and happy people. Some of them go into the mountains and enjoy adventurous trips.

The autumn months are September, October and November. Now the summer holidays are over, and boys and girls are back at school. Autumn is the harvest season. The sun shines brightly, but it isn't hot. The yellow, red and brown trees look beautiful in the sun. Late in autumn, at the end of October and in November, the wind is cold, and the nights are longer and darker. Now we often see grey clouds in the sky, and it rains. Sometimes it rains and snows together. Winter is coming.

Activități și aplicații

1. Read each paragraph and underline the colours associated with each season:
   e.g. winter - white
2. Find the words in the paragraph that match the colour identified:
   e.g. spring – blue sky

   In English, the adjective usually comes before the noun that it modifies.

3. Match column A to column B

A	B
bright sun	summer
blue ski	winter
green grass	spring
white flowers	autumn
red trees	
blue sea	
yellow leaves	
white snow	

Activități și aplicații

Draw a picture of each season as presented in the paragraphs above. Use the colours mentioned in the texts.

Life across seasons

Activități și aplicații

1. Comprehension exercises.
   Read the text about the seasons (page 75) attentively and fill in the table with the right information:

   a. Winter

Month	Weather and changes	Nature	People
e.g. December	It snows. The nights are longer.	The lakes and rivers, the fields and forests are white with snow.	They celebrate Christmas and the New Year.

   b. Spring

Month	Weather and changes	Nature	People

   c. Summer

Month	Weather and changes	Nature	People

   d. Autumn

Month	Weather and changes	Nature	People

2. Add more things about people's activities in each season, using the following ideas:
   - Winter –to skate, to go by sleigh, to play with snowballs, to decorate the Christmas tree;
   - Spring – to plant flowers and trees, to paint eggs, to do the spring cleaning;
   - Summer – to go for a picnic, to play games outdoor, to have sunbathing, to swim, to go on trips;
   - Autumn – to harvest the crops.
3. Choose your favourite month! Say why it is so special to you! Gather all your colleagues' answers and make up a new kind of calendar called "A Special Calendar".

Activități și aplicații

Make it right! Read the text and re –write it correctly:

In summer it snows a lot. The wind blows hard and it is very cold.

E.g. In winter it snows a lot. The wind blows hard and it is very cold.

Winter brings many flowers and rain showers. People usually celebrate Easter.

The spring months are September, October and November. Farmers harvest the crops.

In autumn, children begin their holiday. They go to the seaside and into the mountains.

The right order of the months is: December, March, June, May, October, January, April, July, November, February, August and September.

Joyful characters

1. Watch the following videos
   - https://www.youtube.com/watch?v=CZ-5GzZDLas
   - https://www.youtube.com/watch?v=eQ34DSTjsLQ
   - https://www.youtube.com/watch?v=i1-Lqc48SWE

   Guess the celebration and its main hero.
2. Let's find more about them:
   - *December 6th is the feast day of Saint Nicholas, the patron saint of children. One of the old traditions surrounding is for kids to leave their shoes out overnight in front of the fireplace. St. Nicholas fills them with special fruits, candies, and other small gifts and treats.*
   - *Santa Claus is known as Kris Kringle, Father Christmas, or simply Santa. Santa Claus is said to make lists of children throughout the world, categorizing them as "good" and "bad", or "naughty" and "nice". He delivers presents, including toys, and candy to all of the well-behaved children in the world, and coal to all the misbehaved children, on the single night of Christmas Eve. He accomplishes this feat with the aid of his elves, who make the toys in his workshop at the North Pole, and his flying reindeer, who pull his sleigh.*
   - *The Easter Bunny is a gift-giving character, bringing Easter eggs. It plays the role of a judge, delivering painted eggs to the well-behaved children. The egg is an ancient symbol of new life and rebirth.*

Activități și aplicații

1. Work in pairs. Make up questions and then answer them:
   - where/ children/leave their shoes/ on December 6th
     E.g. Where do children leave their shoes on December 6th?
     The children leave their shoes in front of the fireplace.
   - what/Santa Claus/deliver?
   - where/ the elves/make the toys?
   - when /Santa Claus/ deliver the gifts
   - what/the Easter Bunny /bring
2. Choose 2 words from the list below that characterize the following characters best:
   - Santa Claus
   - Saint Nicholas
   - Easter Bunny
     - funny, cheerful, generous, gentle, hard-working, joyful, playful
3. Read the text and re –write it correctly:
   Saint Nicholas always comes on Easter. He brings eggs to the well-behaved children.
   The Easter Bunny comes down through the chimney and delivers gifts on Christmas Eve.
   Children leave their shoes in front of the fireplace for Santa Claus to fill them with candies.

Activități și aplicații

Draw a picture for each paragraph so as to present what each character does.

Be ready for Christmas!/ Be ready for Easter

Activități și aplicații

1. *The magic box* helps us experience the best Christmas ever! It is full of cards that give us hints on what we have to do. Match column A (the pictures) to column B (the actions)

A	B
Fir tree	bake
Tinsel	buy
Balls	decorate
Star	put
Cookies	hang
Mistletoe	add
Lights	wrap around the branches

Make up a list with tips for Christmas
E.g. Buy the tree!

2. Listen to the song and mind the advice! Write them down!
https://www.youtube.com/watch?v=HWv72L4wgCc
3. A. Write a letter to Santa Claus!

Choose the gift you would like most: a teddybear, a toy, a book, a game, a bike, a pair of boots, a sleigh etc.

4. Read Santa's answer to your letter and fill in the missing words
My Dear _____,

Ho-Ho-Ho, it's almost Christmas!
As I looked over my naughty and nice lists for a second time, I was very impressed with your _____ *results ! Well done! So, if you promise to take good care of it and to behave yourself, I shall bring you* _____

I'm looking forward to visiting your home in _____

Remember to keep the spirit of Christmas in your heart every day of the year.

Wishing You a Very Merry Christmas,
Santa Claus

Activități și aplicații

- Watch the video! Memorize the lyrics and sing the carol!
https://www.youtube.com/watch?v=FGRIbmbX9wM
- Fill in the *Magic box* with ideas for Easter!

Round up (3)

Activități și aplicații

1. *Spin the seasons' wheel!*

   a. Name the months of each season. Paint the tree according to the season!

   b. Work in groups. Spin the wheel and record their season. Each group presents what the weather is like , what people do, what they celebrate and so on.

2. *Play the weather forecast*! What is the weather like:
   - in January – sunny, snowy, rainy, cold;
   - in March – windy, warm, hot, rainy;
   - in July – hot, cool, snowy, sunny;
   - in September – rainy, windy, cold, warm.

Circle the right words and make up sentences!

3. Ideas for holidays! Match the activities (column A) to the right season (column B).

A	B
Build a snowman	Summer
Ride a bike	Spring
Go swimming	Winter
Go roller skating	
Play tennis	
Have a picnic	

4. Guess the character!

   - *I don't get in to houses*
     By walking through front doors
     Instead I come down chimneys
     My name is _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

     Answer the following questions:
     Who is the character?
     When does he come?
     What does he bring?

   - *I'm an animal*
     And I like to hop.
     I have Easter eggs
     That I like to drop.

     Answer the following questions:
     Who is the character?
     When does it come?
     What does it bring?

5. *Play St. Nicholas, Santa Claus and the Easter Bunny* (pantomime verbalization).

L1

Limba franceză

Salut!

TEST DE EVALUARE INIŢIALĂ

Nivelul testului - A1 din CECRL / Niveau du test - A1 du CECRL

A) Compréhension des écrits **4,50 points**

Lis le document ci-dessous et réponds aux questions:

À lucbel@yahoo.fr, mjromarc@vanadoo.fr, totolotto@ymail.fr, dickthepick@yahoo.fr, pfhercule@portal.com

Objet : Match de foot dans le parc

Salut, les amis!

Demain, c'est samedi et, comme d'habitude, on se voit tous sous le vieux chêne!
Ballon, chaussures sport, des bouteilles d'eau et fair play au programme. Nos adversaires sont les footballeurs de la VI-ème.
Attention, ils sont durs!
À bientôt! Invitez vos parents aussi! 😊

Jean-Luc

Envoyer Ignorer

1. Quelle est l'affirmation correcte? **1, 25 points**

a) Jean-Luc reçoit un courrier électronique (e-mail).
b) Jean-Luc écrit une carte postale.
c) Jean-Luc écrit un courrier électronique (e-mail).

2. Quelle affirmation est fausse? **1, 25 points**

a) Le message est sur un match de football.
b) Jean-Luc est en VIème.
c) Les parents peuvent assister au match.

3. Vrai ou faux? **2,00 points**

	VRAI	FAUX
a) Jean-Luc écrit le message vendredi.		
b) Jean-Luc et ses copains vont jouer au tennis.		
c) Les joueurs ne doivent pas boire d'eau.		
d) Les amis de Jean-Luc jouent au foot chaque samedi.		

B) Production écrite **4,50 points (0,75 points / réponse)**

Quelles séquences peux-tu employer pour répondre au message de Jean-Luc?

Chère Marie, Salut, Jean-Luc, je ne peux pas venir demain, nous allons gagner, bonne idée,
mes parents ne sont pas à la maison, d'accord, je prends ma raquette, mais je te promets, À demain, À la prochaine,

Choisis parmi les séquences ci-dessus pour compléter le message:

(1) _____,
Je suis désolé, (2) _____. Je me sens mal, je tousse et en plus (3)_____,ils sont à la campagne, (4) _____ que la semaine prochaine je suis à vous! Notre équipe est très forte, (5) _____.
(6) _____

Pierre

Analiza şi interpretarea rezultatelor obţinute de elevi / Interprétation des résultats du test d'évaluation initiale

Nivelul testului - A1 din CECRL / Niveau du test - A1 du CECRL

Test iniţial – feedback

A) Înţelegerea unui mesaj scris

1. Scopul acestui exercițiu este de a verifica dacă ai înțeles că documentul este un e-mail. Pentru a alege răspunsul corect, **c)**, trebuie să remarci organizarea documentului: pe primul rând de sus ai o serie de adrese electronice, rândul al doilea este rezervat subiectului mesajului. Observă că, ceea ce în română numim „Subiect", în limba franceză se numește „Objet". Întreabă profesorul de ce!

2. Răspunsul corect este **b)**, deoarece Jean-Luc, în mesajul său, afirmă că fotbaliștii adversari sunt în clasa a VI-a.

3. Afirmația **a)** este adevărată, mesajul trimis de Jean-Luc începe cu afirmația „Demain c'est samedi" – „Mâine este sâmbătă".

b) Afirmație falsă, adversarii lui Jean-Luc și ai destinatarilor mesajului lui sunt fotbaliști („les footballeurs").

c) Și această afirmație este falsă, odată ce „des bouteilles d'eau... sont au programme".

d) Afirmație adevărată, Jean-Luc le reamintește destinatarilor că se vor întâlni sâmbătă, ca de obicei („comme d'habitude").

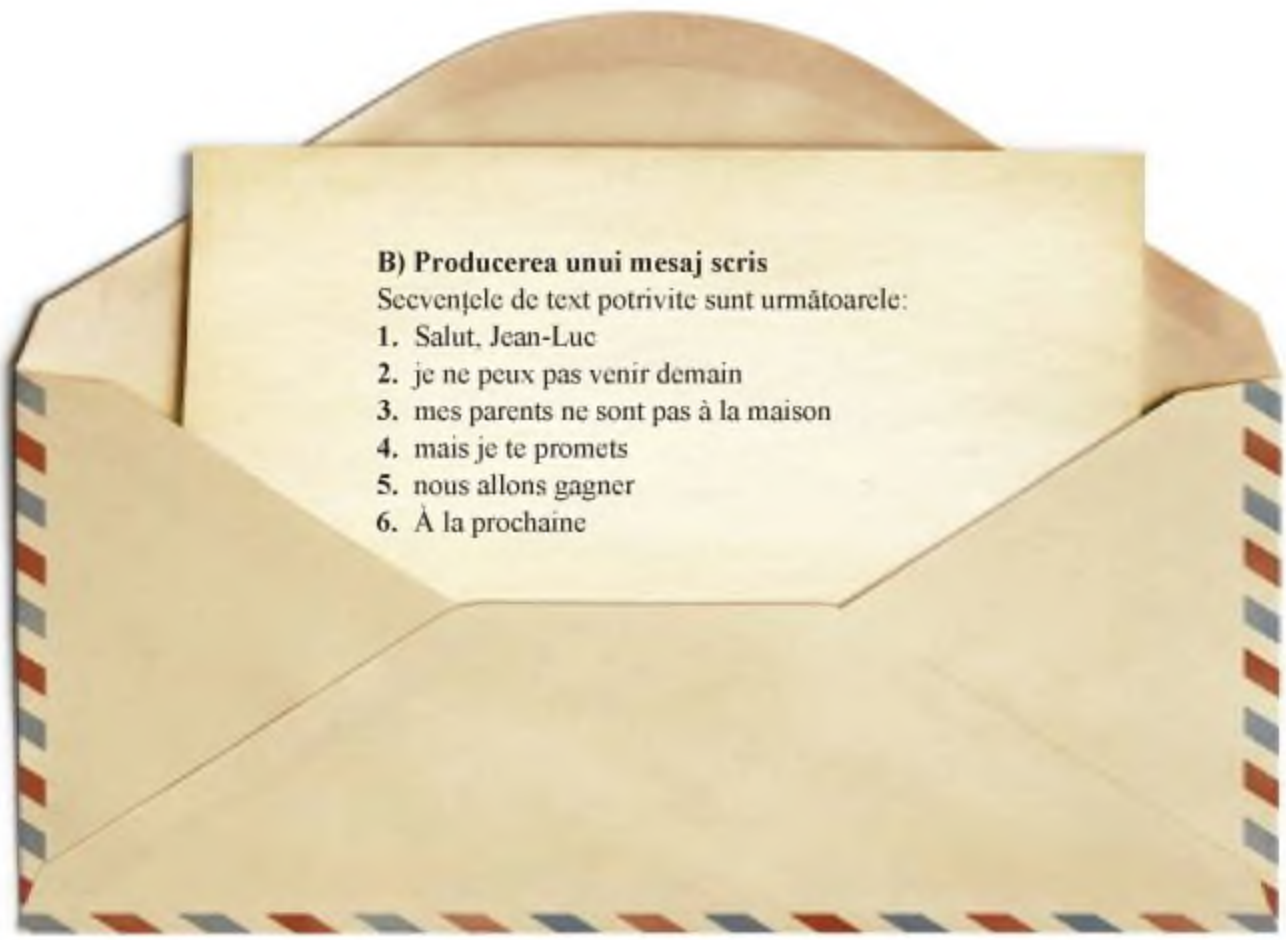

B) Producerea unui mesaj scris

Secvențele de text potrivite sunt următoarele:

1. Salut, Jean-Luc
2. je ne peux pas venir demain
3. mes parents ne sont pas à la maison
4. mais je te promets
5. nous allons gagner
6. À la prochaine

I. MA FAMILLE, MES AMIS ET... MOI

I.1. Moi, je suis...(I)

Activităţi şi aplicaţii

1. Regarde la vidéo avec les familles Bonomi et Le Tallec (le Ier visionage) et imagine où ils sont, ce qu'ils font... (http://apprendre.tv5monde.com/fr/apprendre-francais/moi-je-suis).

2. *Regarde, écoute et puis coche «Vrai» ou «Faux»:*

Affirmations	Vrai	Faux
a) La famille Le Tallec dîne.		
b) Le livreur sonne chez la famille Bonomi.		
c) Simon Le Tallec et Laurent Bonomi se présentent.		
d) Simon Le Tallec a deux enfants.		
e) Laurent Bonomi présente ses enfants.		
f) La fille de Laurent Bonomi s'appelle Louise.		
g) Simon Le Tallec est ingénieur.		

3. Regarde et écoute encore une fois et réponds aux questions suivantes:

a) Qui sonne à la porte de la famille Bonomi?

.....

b) Pourquoi la fille de Simon est-elle nerveuse?

.....

c) Quel âge a le fils de Simon?

.....

d) Qui est Françoise?

.....

e) Qui paie la pizza?

.....

Evaluare

Quels sont les membres des deux familles?

.....

.....

Activităţi şi aplicaţii

Quels sont les membres de ta famille?

I.2. Moi, je suis...(II)

Activităţi şi aplicaţii

1. Écoute et lis la transcription de la vidéo. (http://apprendre.tv5monde.com/fr/apprendre-francais/moi-je-suis).

2. *Trouve dans le texte les pronoms indiqués et complète comme dans l'exemple:*

Pronoms	Noms de personnes
moi	Je suis **Simon** / je m'appelle **Laurent Bonomi**
lui	
elle	
toi	

3. Complète les phrases suivantes avec **moi**, **toi**, **lui**, **elle**:

a) ....., *c'est Julie, ma copine et* ....., *c'est son frère, Stephane.*

b) ....., *je m'appelle Bogdan. Et* ....., *tu es mon nouveau collègue?*

4. Trouve et souligne dans le texte, les adjectifs possessifs. Regarde les tableaux ci-dessous pour te rappeler:

MON père	*MA mère*	*MES parents*	*NOTRE maison*	*NOS voisins*
TON collègue	*TA soeur*	*TES voisins*	*VOTRE école*	*VOS collègues*
SON ami	*SA cousine*	*SES frères*	*LEUR ville*	*LEURS amis*

Evaluare

1. Associe les éléments des deux colonnes:

a) *La mère de mon père*	1. *ta cousine*
b) *Le fils de ton oncle*	2. *ma soeur*
c) *La fille de mes parents*	3. *ma grand-mère*
d) *La fille de ta tante*	4. *ses grands-parents*
e) *Les parents de sa mère*	5. *ton cousin*

2. Présente-toi et présente deux de tes amis, en utilisant: **moi**, **lui**, **elle.**

I.3. J'adore!

Activităţi şi aplicaţii (în clasă)

1. Regarde les images et précise si tu aimes ou non. Utilise les verbes *aimer, détester, adorer*

2. Demande à ton / ta camarade de classe s'il / si elle aime les mêmes choses et présente la situation à la classe. Ex: *Moi, j'aime les chats, mais mon camarade de classe n'aiment pas les chats.*
Moi, j'aime les chats et mon camarade de classe aussi.

3. Regarde la vidéo: *Qu'est-ce que tu aimes faire?*
https://www.youtube.com/watch?v=gqUNNAkjHTU
4. Réponds à la question du chanteur: *Qu'est-ce que tu aimes faire?*

5. Écoute encore une fois et chante avec tes camarades de classe!

Evaluare

1. Complète avec les formes correctes des verbes *aimer, préférer, détester, adorer:*

Est-ce que tu ..... les dessins animés?

Julie ne veut pas voir ce film, elle ..... les scènes violentes.

Moi, je ..... les comédies mais j' ..... aussi les drames.

Ma mère ..... les roses.

Nous ..... la classe de français.

2. Écris un message à l'un/l'une de tes camarades de classe, parle-lui de tes préférences et pose-lui une question sur ses préférences. Il/elle doit deviner qui est l'expéditeur et répondre.

Activităţi şi aplicaţii

Fais la liste des objets ou des activités que tu aimes. Tu peux ajouter des dessins ou des photos.

I.4. Je vous présente mes amis

Activităţi şi aplicaţii (în clasă)

1. Regarde la vidéo et écoute la chanson *Frère des Ours - Je m'en vais* (https://www.youtube.com/watch?v=UJ95Hbt5kr0) et coche Vrai ou Faux:

Affirmations	Vrai	Faux
a) Les deux ours sont bons amis.		
b) Le grand ours n'est pas aimable au début.		
c) Le grand ours propose au petit un jeu amusant.		
d) L'ourson est sympa, optimiste et ouvert.		

2. Comment doit être un bon ami? Choisis dans la liste suivante les mots convenables:

poli méchant intelligent généreux beau amusant occupé impoli sincère

3. Et toi? Tu as beaucoup d'amis? Présente à ton camarade de classe un de tes amis (précise comment il est et ce qu'il aime)!

4. Regarde l'image ci-dessous et compare les situations. Et voici des mots pour t'aider: *partager (a împărţi/ a împărtăşi), échanger (a face schimb), se battre, se disputer.*

VOILÀ COMMENT COMMENCENT LES AMITIÉS

Evaluare

1. Qu'est-ce que tu partages avec ton ami(e)?

.....

2. Mets les mots dans le bon ordre pour former des phrases:

a) **aimable amie est intelligente meilleure ma et**

b) **a il classe sa d'amis beaucoup dans**

Activităţi şi aplicaţii

Regarde la vidéo de la chanson *l'Amitié* de Grégoire Dune (https://www.youtube.com/watch?v=XIhqKji_3Wo) et note 5 mots liés à l'amitié et un vers que tu aimes.

I.5. Je révise!

A. Choisis deux des portraits ci-dessous et décris les personnes:

B. Est-ce que tu aimes un peu, beaucoup ou pas du tout *la confiture - la guitare - les maths - les pommes - la musique rock - le football - les jeux vidéo?* Écris la réponse à chaque question dans ton cahier.

C. Demande à ton camarade pour voir si vous avez les mêmes goûts et écris deux phrases comme dans l'exemple:

Moi, j'adore les maths, mais Denise n'aime pas du tout les maths.
Moi, j'adore les maths et Denise aussi.

D. Complète avec les formes correctes des verbes *aimer, écouter, parler, monter, regarder, sonner, appeler, promener:*

1. Nous ..... une émission à la télé. 2. Mon cousin ..... très bien le français et l'anglais. 3. J'..... beaucoup la musique; moi et mon frère nous ..... chaque jour du jazz. 4. Le téléphone ....., qui est-ce? 5. Mes amies ..... chaque soir leurs chiens. 6. Quand nous sommes malades, nous ..... le médecin. 7. Pour le rayon de jouets, vous ..... au quatrième étage.

E. Complète avec *mon, ma, mes, ton, ta, tes, son, sa, ses:*

1. J'ai un livre et un stylo, ce sont ..... objets préférés. 2. Hélène achète une robe, ... robe est rouge. 3. Est-ce que tu as ..... cahier de français? 4. Roger range ..... jouets dans ..... armoire. 5. ..... famille est bien sympathique, Yvonne! 6. Le frère de ..... mère est ..... oncle. ..... filles sont ..... cousines.

F. Remets en ordre les phrases suivantes pour refaire un message:

a	Nous organisons une sortie en ville, dans le parc.	
b	Demain soir, moi et mes parents, nous fêtons le dixième anniversaire de Luc, mon petit frère.	2
c	Salut, mon vieux,	
d	Eugène	
e	N'oublie pas de prendre ta guitare!	
f	À demain,	
g	Je t'invite aussi de passer la soirée avec nous si cela te fait plaisir.	
h	Ensuite, nous rentrons chez nous où nous invitons quelques copains de mon frère.	

I.6. Évaluation

Activităţi şi aplicaţii

1. Regarde l'image! Thérèse présente sa famille. Complète: **6 × 3 = 18 p**

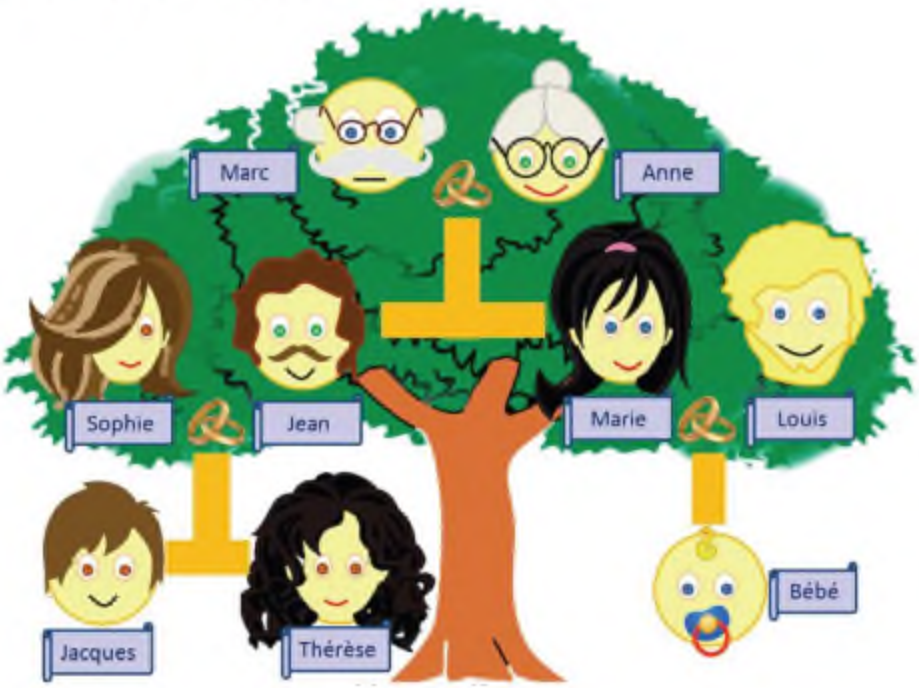

a) Marc, c'est ..... Il est marié avec Anne, ...

b) Marie, c'est ....., la soeur de .....

c) Marie a un bébé. C'est .....

d) ..... s'appelle Jacques.

2. Choisis une personne de l'image et décris-la. Utilise au moins deux adjectifs. **10 p**

3. Regarde la vidéo (http://apprendre.tv5monde.com/fr/apprendre-francais/grammaire-le-verbe-aimer-au-present-0) et complète le tableau ci-dessous (3 choses/activités pour chaque colonne): **12 p**

Carl aime	Carl n'aime pas

4. Refais les phrases: **4 × 5 = 20 p**

a) préfère/ je / le / football/ moi c) amie / adore/mon/de la guitare/ jouer

b) n'aimons / nous / pas / froid / le d) détestez / les / vous/ légumes?

5. Ton/ta correspondant/e vient chez toi en vacances. Écris-lui un courriel pour lui parler un peu de ta famille. **40 p**

Evaluare

Se realizează conform punctajului. La subiectul 5 se acordă câte 10 puncte pentru: respectarea cerinţei, corectitudine gramaticală, corectitudine lexicală şi originalitate.

I.7. Projet «C'est notre camarade de classe...»

Activităţi şi aplicaţii

Préparation

1. On forme les équipes (d'après leur choix des cartons en couleurs – Les Rouges, Les Bleus, Les Jaunes, Les Verts, Les Blancs, Les Roses). Un représentant de chaque équipe tire au sort le nom d'un camarade de classe que son équipe va présenter. Si ce dernier fait partie de l'équipe, on tire au sort encore une fois.

2. On donne les consignes et la grille d'évaluation:
   a) *Tu dois faire une présentation complète de ton camarade de classe.*
   b) *Chaque équipe a son dossier, peut choisir un slogan, une couleur, un nom... qui la représente*
   c) *Étape 1 – documentation (Tu poses des questions à ton camarade de classe sur sa famille, ses préférences, ses activités)*
   d) *Étape 2 – rédaction de la présentation (Tu peux utiliser aussi des photos, des images, des clips musicaux, etc.)*
   e) *Attention à l'originalité et à la participation égale au travail! N'oublie pas que vous formez tous une famille (on s'aime et on se respecte)!*

Evaluare/auto-evaluare
Évaluation du projet à l'aide de la grille d'évaluation.

1. *Respect des consignes*
2. *Correction grammaticale et lexicale*
3. *Originalité*
4. *Collaboration efficace des membres de l'équipe, participation active visible de chacun dans la réalisation du projet.*

Notă: Evaluarea se va face în ora următoare.

II. MA VIE QUOTIDIENNE

II.1. Une journée de ma vie

Activităţi şi aplicaţii

1. Regarde attentivement la vidéo (https://www.youtube.com/watch?v=N0uRIOCCyvw) (Ier visionnage) et réponds: Vrai ou faux?

1. La vidéo présente la routine quotidienne d'un lycéen. Vrai/ Faux

2. Le personnage considère son collège « *génial*». Vrai/ Faux

II. Coche sur la fiche tes activités communes avec celles du personnage de la vidéo (IIe visionnage).

- ☐ Je me lève
- ☐ Je me lave
- ☐ Je m'habille
- ☐ Je prends mon petit-déjeuner
- ☐ Je prends le bus
- ☐ Je vais à l'école
- ☐ Je rentre à la maison
- ☐ Je déjeune
- ☐ Je regarde la télé
- ☐ Je navigue sur Internet
- ☐ Je fais mes devoirs
- ☐ Je dîne
- ☐ Je me douche
- ☐ Je me couche

III. À toi maintenant! Chante avec le personnage de la vidéo (IIIe visionnage).

IV. Jouons ensemble!
«À qui donnes-tu la parole? Je donne la parole à....». Un élève présente brièvement sa routine en s'appuyant sur le texte de la chanson. Le professeur lance et entretient le jeu par la question: «À qui donnes-tu la parole?» L'élève qui a parlé nomme un camarade de classe pour présenter son programme quotidien.

Evaluare

Refais les paroles du personnage sur sa routine quotidienne à l'aide de l'image ci-dessous. **(10 points)**

		Points
Exemple	Je me lève.	1p.
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
	TOTAL	

Activităţi şi aplicaţii

Au choix:

1. Crée un collage illustrant ton programme quotidien.

2. Crée ton propre hymne dédié à ta routine quotidienne.

II.2. Mes trucs pour être en forme (Les verbes pronominaux au présent)

Activităţi şi aplicaţii

I. Lis le document «10 trucs faciles pour arriver en forme à l'école et au collège» et entoure le(s) truc(s) préféré(s).

II. Lis les verbes des phrases suivantes. Que remarques-tu?
– Je **me** couche tôt.
– Je **me** brosse les dents.
– Je **me** lève assez tôt pour tout faire calmement.

III. Écoute le document audio (https://www.youtube.com/watch?v=wnHEuH8vWMI), répète, note dans ton cahier (conjugaison des verbes *se lever* et *se coucher*).

IV. Complète les phrases avec les verbes au présent (exercice en ligne)
https://www.francaisfacile.com/exercices/exercice-francais-2/exercice-francais-101516.php

V. En binôme, tirez au sort un jour de la semaine et un moment (matin, midi, après-midi, soir) et posez-vous des questions sur vos activités. Par exemple: *Tu te lèves à quelle heure le lundi matin?*

Evaluare

Le professeur vous distribue des dessins suggestifs pour les verbes pronominaux proposés: *se lever, se coucher, se doucher, se déguiser, s'amuser.* Associe chaque verbe pronominal au dessin correspondant. .

Activităţi şi aplicaţii

Ma super journée. Réalise une page de journal illustrée avec des dessins et des photos.

II.3. Quelle heure est-il?

Activităţi şi aplicaţii

I. Écoute la chanson (https://www.youtube.com/watch?v=TUlYTS2_fjc) et identifie le sujet de la leçon. (Écoute sans image)

II. Suis la vidéo (https://www.youtube.com/watch?v=JjUMtIHHzLg) et associe les éléments des deux colonnes pour répondre à la question: «Il est quelle heure?»

a) Il est 7:15	1. Pas de récré avant onze heures et demie.
b) Pas de récré avant 11:30.	2. Elle dure jusqu'à 12:00 h.
c) Il est 5:45. Je fais mes devoirs.	3. Il est sept heures et quart.
d) Elle dure jusqu' à midi.	4. Il est six heures moins le quart.
e) Il est minuit. Il faut se reposer.	5. Il est 12:00 h. Il faut se reposer.

III. Lis. Observe et retiens.

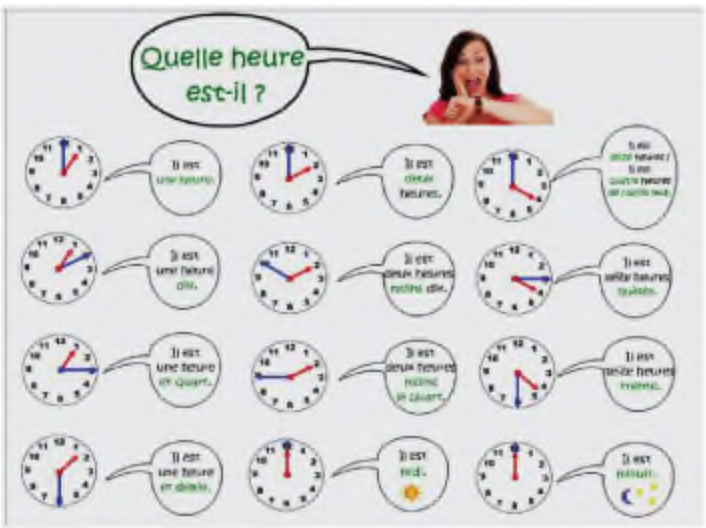

Evaluare

Écris l'heure de deux manières différentes: 1h15; 16h45; 13h30; 22h35. (Par exemple: Il est une heure et quart/ Il est une heure quinze).

IV. Quelle heure est-il?

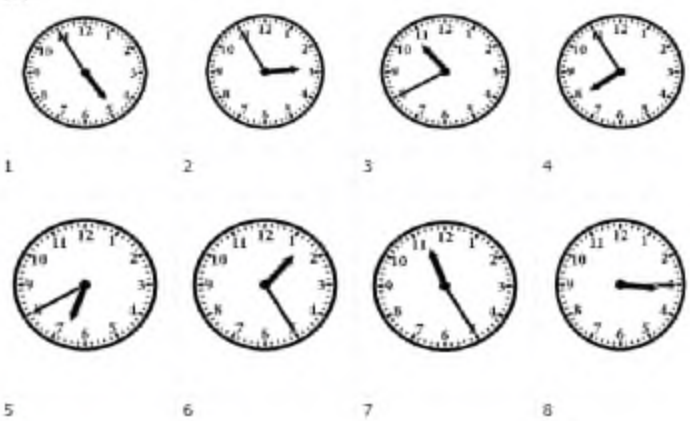

Activităţi şi aplicaţii

Cherche sur You Tube une petite vidéo (Quelle heure est-il?) et partage-la avec tes camarades de classe et ton professeur.

II.4. Quel temps fait-il?

Activităţi şi aplicaţii

I. Petit rappel. Suis la vidéo (https://www.youtube.com/watch?v=JjUMtIHHzLg) et coche (X) sur la fiche pour les expressions que tu connais déjà et les phénomènes météos accompagnés du bruit spécifique.

Quel temps fait-il?		Bruit
Il fait beau.		
Il pleut.		
Il y a du vent.		
Il y a du tonnerre.		
Il neige.		

Quel temps fait-il?		Bruit
Il grêle.		
Il y a des nuages.		
Il y a un orage.		
Il fait chaud.		
Il fait froid.		

II. Observe, lis, retiens. (Fiche images suggestives
http://www.bonjourdefrance.com/exercices/contenu/la-meteo-en-francais-francais-precoce.html)

III. Regarde la carte météo de France et coche la bonne case(X):
http://www.education.vic.gov.au/languagesonline/french/sect28/pdfs/print3.pdf)
Exemple:

	À Lille
X	Il pleut.
	Il fait chaud.
	Il neige.

IV. Le professeur vous distribue des images suggestives correspondant aux expressions de la météo. Votre classe se divise en groupes de quatre élèves. Chaque groupe tire au sort de petites images et décrit la météo indiquée à l'oral pour les autres camarades de classe. Le professeur lance et anime le concours par la question „Quel temps fait-il?".

Evaluare

Quel temps fait-il? Regarde les images et écris la réponse sur la fiche.
(Fiche téléchargeable: http://www.education.vic.gov.au/languagesonline/french/sect28/pdfs/print1.pdf)

Par exemple:

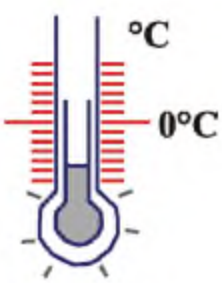

Il fait froid

Activităţi şi aplicaţii

Décris la météo de ta saison préférée. Fais un dessin suggestif.

II.5. Je révise

Activităţi şi aplicaţii

I. Trouve le verbe qui correspond à chaque image et fais une phrase:

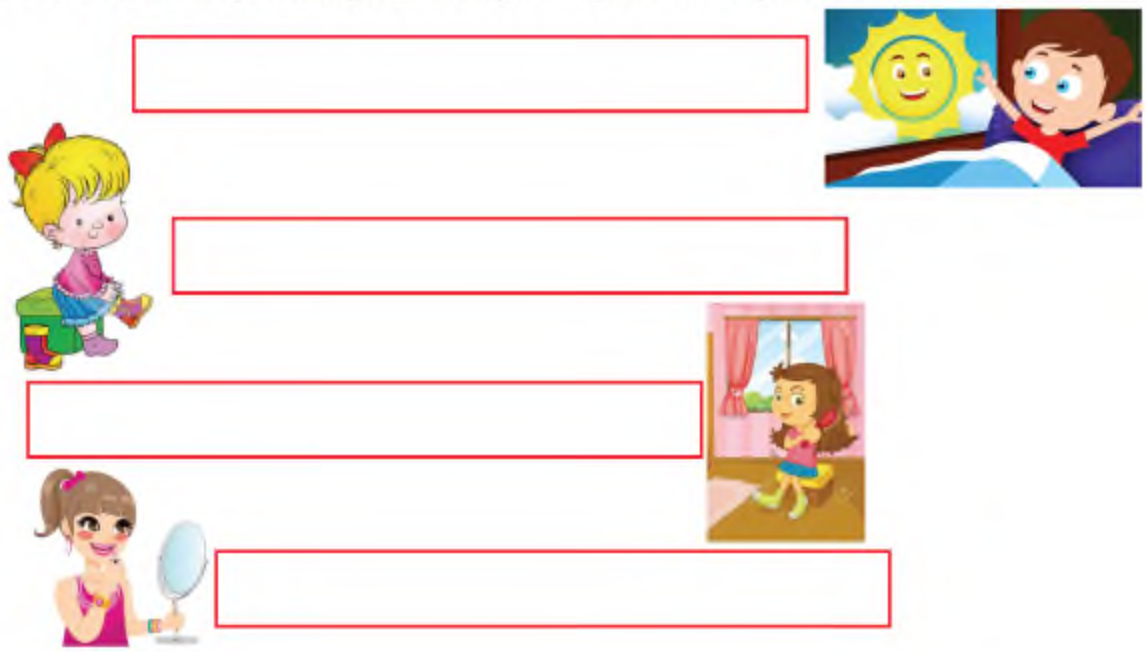

II. Complète les phrases par « *a* » ou « *fait* » :

1. Pierre prend un pull; il ____ froid.
2. Pierre sort en ville et prend un pull car il _____ froid dehors.
3. Le soleil brille, il _____ chaud.
4. Martine prend son t-shirt car elle ____ chaud.
5. Il y _____ des nuages dans le soleil, il _____ mauvais.

III. Quelle heure est-il? / il est quelle heure? / c'est l'heure de / il est dix heures du soir / il est midi trente / il est sept heures du matin

Choisis l'expression correcte pour compléter les phrases suivantes:

1. J'ai une faim de loup, _____? Il est 13 h, _____ déjeuner.
2. J'ai sommeil, _____? _____, va te coucher!
3. Lève-toi, _____, tu es en retard!
4. _____? _____, nous déjeunons dans une demi-heure!

IV. Écris l'heure qu'il fait en toutes lettres comme dans l'exemple:

Exemple: Il est 2 h 30 = Il est deux heures et demie. Il est deux heures trente.

1. Il est 16 h 15 = _____
2. Il est 6 h 45 = _____
3. Il est 12 h 30 = _____
4. Il est 19 h 50 = _____
5. Il est 8 h 20 = _____

V. Raconte le programme quotidien de chaque membre de ta famille.

II.6. Évaluation

Activităţi şi aplicaţii

I. Regarde la vidéo (https://www.youtube.com/watch?v=wnHEuH8vWMI) et mets en ordre les phrases pour reconstituer la routine quotidienne du personnage.

2 × 10 = 20 p

Il dîne. / Il se lève/ Il s'habille. / Il fait ses devoirs. / Il va à l'école. / Il se couche. / Il mange à la cantine. / Il prend son petit déjeuner. / Il se lave. / Il rentre à la maison.

II. Complète les phrases avec les verbes: *se lever, se laver, se reposer, se promener, se coucher*. C'est l'histoire de qui? Dessine les personnages.

15 p

Chaque jour ils ..... à 5 heures du matin. Ils ..... Ils prennent leur petit déjeuner et lisent le journal. Ils regardent la télé et à midi ils déjeunent. L'après-midi ils ..... jusqu'à et à 17h ils ..... dans le parc. Le soir, ils dînent et ils ..... à 21 heures. C'est l'histoire de deux ..... - .....

III. Il est quelle heure?

3 × 5 =15 p

06:15 Il est ..... 14:20 Il est..... 03:56 Il est .....

15:45 Il est..... 23:30 Il est .....

IV. Quel temps fait-il?

2,5 × 4 =10 p

1. Au printemps, ...
2. En été,.....
3. En automne,.....
4. En hiver,.....

V. Raconte une journée habituelle de ta vie sur le forum de discussions de ta classe «Dur, dur, d'être… collégien». N'oublie pas de préciser l'heure et les moments de la journée!

40 p

Evaluare

Se realizează conform punctajului. La subiectul V se acordă câte 10 puncte pentru: respectarea cerinţei, corectitudine gramaticală, corectitudine lexicală şi originalitate.

II.7. Projet «Une journée de la vie d'un collégien»

Activităţi şi aplicaţii

En binôme, réalisez une affiche ou une petite vidéo (1min 30) sur «Une journée de la vie d'un collégien».

Consignes à respecter:

1. Donne un nom à ce collégien. 1p.
2. Précise l'heure, les moments de la journée, ses activités 3p.
3. Utilise images, photos, dessins s'il s'agit d'une affiche
Pose des questions, fais de petits commentaires s'il agit d'une vidéo. 2p.
4. Utilise au maximum les structures et le lexique appris. 2 p.
5. Présente ton projet (cohérence, originalité) 2p.

Limba franceză

Salut!

L2

I. SALUT, LES AMIS!

I.1. Salut!

Activităţi şi aplicaţii

1. Încercuieşte cuvintele în limba franceză (Entoure les mots en français):

photo, love, Guten Tag, amore, ballon, welcome, téléphone, bus, bonjour, french, restaurant, amigo, télévision, Auf Wiedersehen, scuola, tennis, casa, taxi, friend, week-end, français, chocolat, bonbon

2. Observă imaginile şi dialogurile. Cu ajutorul unui coleg, jucaţi scenele. (Observe les images et les dialogues. Avec un camarade de classe, jouez les scènes.)

– Salut, ça va?
– Ça va, merci. Et toi?
– Ça va. Merci.
– Au revoir!
– À bientôt!

– Bonjour, Madame.
– Bonjour, Monsieur.
– Ça va?
– Oui, ça va.
– Au revoir, Madame!
– Au revoir, Monsieur!

Pentru a saluta, în limba franceză, putem folosi expresiile următoare. (Pour saluer en français, on peut utiliser les formules suivantes):

Salut! **Bonjour!** **Bonsoir!** **Au revoir!** **À bientôt!**

Evaluare

3. La magazin te întâlneşti cu un prieten. Ce spui? Joacă scena, în clasă, cu un coleg. (Au magasin, tu rencontres un copain. Qu'est-ce que tu dis? Joue la scène avec un camarade de classe.)

4. În faţa şcolii te întâlneşti cu profesorul de franceză. Vă salutaţi. Joacă scena cu un coleg. (Devant l'école tu rencontres ton professeur de français. Vous vous saluez. Joue la scène avec un camarade de classe.)

Activităţi şi aplicaţii

5. Acasă, salută-i pe membrii familiei în limba franceză (À la maison, salue ta famille en français).

I.2. Comment tu t'appelles?

1. Spune câteva cuvinte în franceză. Îţi aminteşti formulele de salut? (Dis quelques mots en français. Tu te rappelles les formules de salutation?)

2. Cum te numeşti? Cunoşti prenume de origine franceză? (Comment tu t'appelles? Tu connais des prénoms francophones?)

Comment tu t'appelles? Tu t'appelles comment?
Je m'appelle Ana / Andrei.
Je suis Ana / Andrei.
Moi, c'est Ana / Andrei.

Prenume francofone (Des prénoms francophones): Jean-Marc, Sophie, Lucas, Simone, Nicolas, etc.

3. Cum se numeşte colegul tău / colega ta? Foloseşte formulele de mai jos pentru a-ţi prezenta colegii. (Comment s'appelle ton / ta camarade de classe? Utilise les formules ci-dessous pour présenter tes camarades.)

Comment il s'appelle? Il s'appelle Alex. *Elle s'appelle comment? Elle s'appelle Marie.*

4. Ştii să pronunţi pe litere numele tău? (Tu sais épeler ton nom?)

Iată alfabetul limbii franceze (Voilà l'alphabet de la langue française):

A /ɑ/	B /be/	C/se/	D /de/	E /ə/	F /ɛf/	G /ʒe/
H /aʃ/	I /i/	J /ʒi/	K /kɑ/	L /ɛl/	M /ɛm/ N /ɛn/	
O /o/	P /pe/	Q /ky/	R /ɛR/	S /ɛs/	T /te/	U /y/
V /ve/	W /dubləve/	X /iks/	Y /igRɛk/	Z /zɛd		

Poţi auzi cum se pronunţă alfabetul în limba franceză urmând acest link. (Tu peux écouter la prononciation des lettres de l'alphabet en français si tu suis ce lien) https://www.youtube.com/watch?v=YkFXGlHCn_o

Evaluare

5. Cum se numeşte prietenul tău / profesorul de franceză / dirigintele etc.? Pronunţă pe litere numele fiecăruia. (Comment s'appelle ton copain, ton professeur de français, ton professeur principal, etc. Épelle leurs noms.)

Activităţi şi aplicaţii

6. Alege 2 personalităţi franceze preferate şi spune pe litere numele lor. (Choisis deux personnalités françaises préférées. Épelle leurs noms.)

Modèle: Il s'appelle Franck Ribéry. → F, R, A, N, C, K ...
Elle s'appelle Patricia Kaas. → P, A, T, R, I, C, I, A ...

Corelaţii cu alte domenii

7. Localizează Franţa pe harta Europei. Identifică Parisul pe harta Franţei. Spune pe litere numele ţării şi numele capitalei. (Cherche la France sur la carte de l'Europe. Identifie Paris sur la carte de la France. Épelle le nom du pays et le nom de la capitale.)

I.3. Quel âge as-tu?

Activităţi şi aplicaţii

1. Imaginează-ţi că eşti personajul din imagine. Prezintă-te. Spune-ţi numele pe litere. (Imagine que tu es le personnage de l'image. Présente-toi. Épelle ton nom.)

Pierre, 11 ans

Chantal, 10 ans

Iată şi numerele în limba franceză (Voilà les nombres en français):

1 un	2 deux	3 trois	4 quatre	5 cinq	6 six	7 sept	8 huit	9 neuf	10 dix
11 onze	12 douze	13 treize	14 quatorze	15 quinze	16 seize	17 dix-sept	18 dix-huit	19 dix-neuf	20 vingt

Ascultă acest cântec (Écoute cette chanson): https://www.youtube.com/watch?v=evDuqXTfhkA

Utilizăm verbul *„a fi"* pentru a te prezenta sau a prezenta pe cineva, ca în exemplul (On utilise le verbe «être» pour te présenter ou pour présenter quelqu'un, comme dans l'exemple):

Je **suis** Julie. Tu **es** Jean. Il **est** Sébastien. Elle **est** Mélanie.

Utilizăm verbul *„a avea"* pentru a spune vârsta, ca în exemplul (On utilise le verbe «avoir» pour dire l'âge, comme dans l'exemple):

Tu as quel âge? Il / Elle a quel âge?

J' **ai** ..... ans. **Tu** ... . ans. **Il** ... . ans. **Elle** ... . ans.

2. Prezintă un coleg de clasă – nume şi vârstă. Pronunţă numele său pe litere. (Présente un camarade de classe. Dis son nom et son âge. Épelle aussi son nom.)

Evaluare

3. Ai un nou coleg / o nouă colegă de clasă. Îl / o prezinţi celorlalţi colegi pe baza fişei personale. (Tu as un nouveau / une nouvelle camarade de classe. Tu le / la présente à l'aide de sa fiche personnelle.)

Prénom: JACQUES
Âge: 11 ans

Prénom: MARIE-HÉLÈNE
Âge: 11 ans

Ascultă acest cântec. (Écoute cette chanson.) https://www.youtube.com/watch?v=9BgyvEXTZbk

Activităţi şi aplicaţii

4. Observă agenda. Ce vârstă au prietenii tăi acum? (Observe l'agenda. Quel âge ont tes amis à présent?)

Prénoms	*Dates de naissance*
Marc	le 12.05.2005
Laura	le 25.09.2007
Nicolas	le 7.12.2006

I.4. Les noms des couleurs

Activităţi şi aplicaţii

1. Descoperă numele culorilor în limba franceză (Voilà les noms des couleurs en français):

rouge	jaune	bleu	blanc	noir	vert	orange	marron	rose	gris	violet

2. a. Asociază fiecare drapel cu ţara corespunzătoare. (Associe chaque drapeau au pays correspondant.)
L'Italie – la Roumanie – la France – l'Espagne – la Belgique

b. Scrie numele culorilor fiecărui drapel. (Écris les noms des couleurs de chaque drapeau.)

3. Eşti la ora de desen. Ce culori foloseşti pentru desenul tău? Dar colegul tău / colega ta? (C'est la classe de dessin. Quelles couleurs utilises-tu pour ton dessin? Et ton / ta camarade de classe?)

Evaluare

4. Andrei cumpără mai multe baloane pentru petrecerea lui. Poţi să spui ce culoare au baloanele? (André achète plusieurs ballons pour sa fête. Tu peux dire la couleur des ballons?)

Activităţi şi aplicaţii

5. Colorează acest desen. Ce culori ai folosit? (Colorie ce dessin. Quelles sont les couleurs utilisées?)

I.5. Dans mon cartable il y a...

Activităţi şi aplicaţii

1. Observă imaginile. Identifică obiectele următoare (Observe les images. Identifie les objets suivants.):

Voilà mon cartable. J'ai **un** livre vert, **un** stylo rose, **une** gomme bleue et rose, **une** règle jaune et **des** crayons de couleur.

UN
crayon
stylo
livre
sac

UNE
gomme
règle
classe
trousse

DES
crayons de couleur
cahiers
gommes

2. Cu ajutorul imaginilor, completează, oral, frazele. (À l'aide des images, complète oralement les phrases.)

Dans le *, il y a* , et .

Dans la *, il y a* , , , des , .

3. Dar tu? Ce ai în ghiozdan? (Et toi? Qu'est-ce que tu as dans ton sac?)

Dans mon sac, ***j'ai****...*

Dans mon sac, ***il y a****...*

Evaluare

1. Asociază fiecare imagine cu coloana corespunzătoare (Associe chaque image avec la colonne convenable).

J'ai **un**	J'ai **une**	J'ai **des** .....

2. Ajută-ţi colegii. Citeşte dialogul. Joacă scena folosind alte obiecte (Aide tes camarades de classe. Lis le dialogue. Joue la scène et utilise d'autres objets).

- Tu as un crayon rouge?

- Oui, voilà!

- Merci!

Activităţi şi aplicaţii

1. Te pregăteşti pentru a merge la şcoală. Ce pui în ghiozdan? (Tu te prépares pour aller à l'école. Qu'est-ce que tu mets dans ton sac?)

I.6. Je révise!

Activităţi şi aplicaţii

RECAPITULEZ (JE RÉVISE) .

1. Răspunde la întrebări pentru a câştiga bagheta magică. (Réponds aux questions pour gagner la baguette magique).

Harry Potter est élève à l'école Hogwarts. Qu'est-ce qu'il a dans son cartable?		**Arrivée**
	Quelles sont les couleurs du drapeau français?	
	Dans ton sac il y a un	
	Écris 11 en lettres.	
Présente ton camarade de classe.	Présente ton prof de français.	
	Combien de filles il y a dans ta classe?	
	Dans ton sac il y a une	
	Compte de 10 à 20.	
Quel âge as-tu?	Et ton camarade de classe? Quel âge a-t-il?	
	Épelle ton prénom.	
	Quel est ton pays?	
	Dis le nom d'une couleur.	
	Compte de 1 à 9.	
	Comment t'appelles-tu?	
Départ	Bonjour. Ça va?	

I.7. Je m'évalue

Evaluare: Évaluation– Nivelul A1.1 din cadrul european comun de referinţă

1. Completează fişa cu datele personale (Complète la fiche avec tes coordonnées): **(5points)**

Mon nom: .....

Mon prénom: .....

Mon âge: .....

Mon pays: .....

Ma couleur préférée: .....

2. Te afli în curtea şcolii. Saluţi dirigintele, apoi colegii. Ce spui? (Tu es dans la cour de l'école. Tu salues ton professeur principal, ensuite tes copains. Que dis-tu?) **(2 × 2p = 4points)**

3. Pune întrebări noului tău coleg tău pentru a-i afla numele şi vârsta. (Pose des questions à ton nouveau camarade de classe pour avoir son nom et son âge.) **(3 × 2p = 6points)**

4. Continuă dialogul. (Continue oralement le dialogue.) **(5 points)**

– Salut! Ça va? Moi, c'est Julie. Et toi?

– .....

5. Ce se află în ghiozdanul tău? Numeşte 5 obiecte. (Qu'est-ce qu'il y a dans ton cartable? Nomme 5 objets.)

(5 points)

Tu as entre 20 et 25 points:	**Félicitations!**
Tu as entre 15 et 20 points:	**Très bien!**
Tu as entre 10 et 15 points:	**Bien!**
Tu as entre 5 et 10 points:	**Assez bien!**
Tu as entre 0 et 5 points:	**Tu dois travailler plus!**

I.8. Projet

Activităţi şi aplicaţii: Proiect – Affiche «Mes amis»

Realizează un afiş în care să-ţi prezinţi prietenii – nume şi vârstă. Utilizează fotografii sau desene. Prezintă-l în faţa clasei.

(Fais une affiche pour présenter tes amis – nom et âge. Utilise des photos ou des dessins. Présente ton affiche devant la classe.)

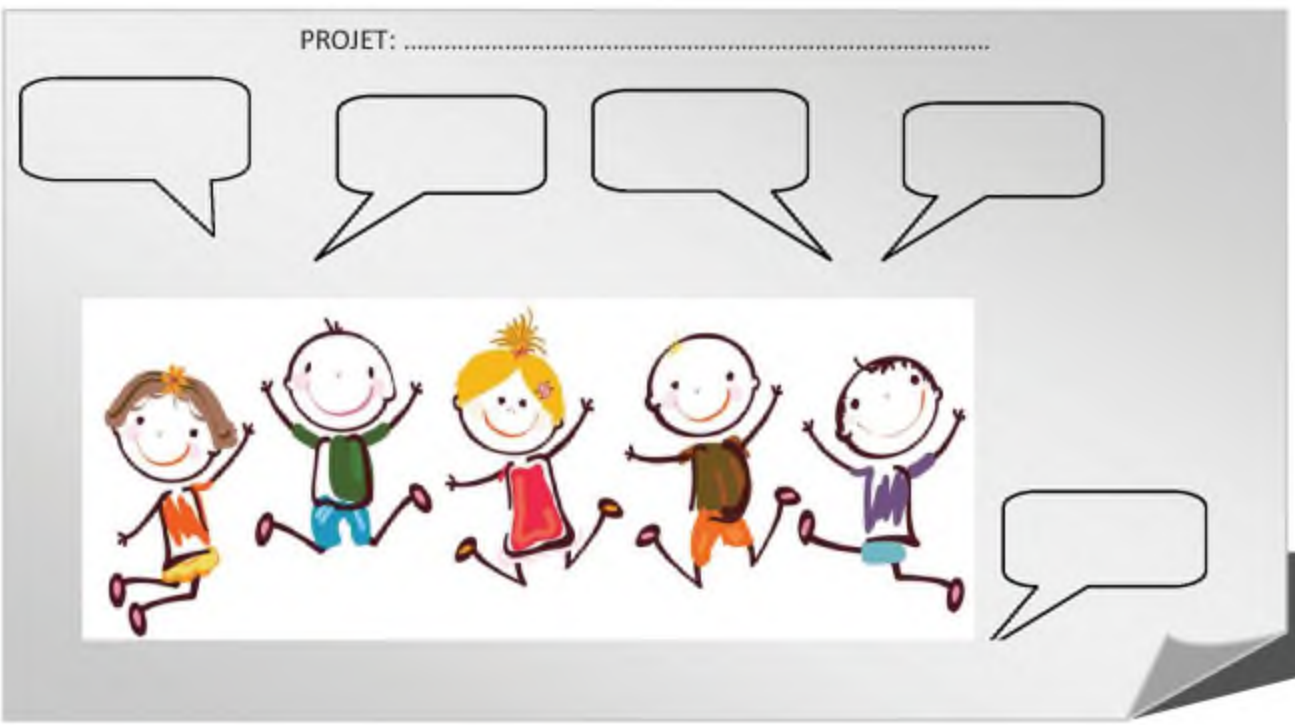

II. MOI, À L'ÉCOLE ET EN FAMILLE

II.1. Mon emploi du temps

Activităţi şi aplicaţii

1. Observă orarul. Asociază cuvântul cu imaginea corespunzătoare. (Observe l'emploi du temps. Associe chaque mot à l'image correspondante.)

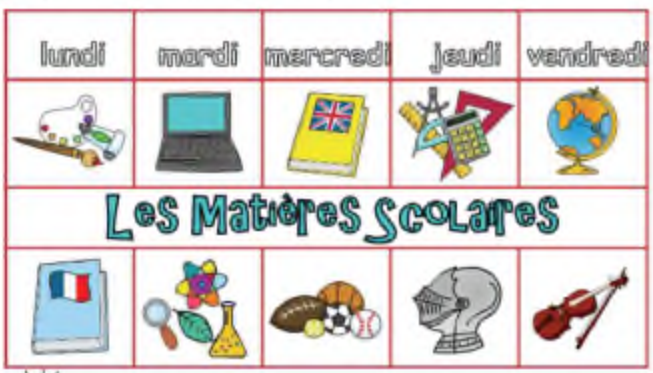

- le dessin
- le sport / l'éducation physique et sportive
- le français
- l'anglais
- la géo (géographie)
- la musique
- l'informatique
- l'histoire
- les maths (mathématiques)
- les sciences

LE sport — **LA** géo — **L'** informatique — **LES** maths
français — musique — histoire — sciences

2. Care sunt zilele care nu apar în imagine? Încercuieşte răspunsul corect (Quels jours ne sont pas marqués sur l'image? Entoure la bonne réponse).

vendredi et samedi — *samedi et dimanche* — *dimanche et lundi*

Les jours de la semaine: LUNDI MARDI MERCREDI JEUDI VENDREDI SAMEDI DIMANCHE

3. Observă imaginea. Adevărat sau Fals? Bifează căsuţa corectă. (Regarde l'image. VRAI ou FAUX? Coche la bonne case.)

	VRAI	FAUX
Mardi, j'ai mon cours de sciences.		
Lundi et jeudi, j'ai mon cours de français.		
La récréation a 20 minutes.		
Vendredi, j'ai mon cours de technologie.		

Mon emploi du temps

	lundi	mardi	mercredi	jeudi	vendredi
8h à 9h	Art	E.P.S.	Anglais	Technologie	
9h à 10h	E.P.S.	E.P.S.	Histoire	Technologie	
10h à 10h30	la récréation				
10h30 à 11h30	Géographie	Mathématiques	Français	Mathématiques	Français
11h30 à 12h30	Mathématiques	Français	Français	Sciences	E.P.S.
12h30 à 14h	la pause déjeuner				
14h à 15h	Anglais	Informatique		Mathématiques	Musique
15h à 16h	Français	Sciences		Anglais	Français
16h à 17h		Sciences			

Evaluare

1. Completează cuvintele (Complète les mots).

Les jours de la semaine: LUN_ _; _ _ _ _ I; _ _ RCR_ _ _; _ _ _DI; V_N_ _ED_; _ _ _ _ DI; DI_ _ _ _ _ _

2. Ce zi este astăzi? Ce ore ai? Răspunde oral. (C'est quel jour aujourd'hui? Quel est ton emploi du temps de ce jour? Réponds oralement.)

Activităţi şi aplicaţii

1. Orarul ideal. Completează cu materiile tale preferate. Utilizează cuvinte sau desene. Prezintă-l colegilor tăi. (Un emploi du temps idéal. Complète avec tes matières préférées. Utilise des mots ou des dessins. Présente-le à tes camarades de classe.)

LUNDI	MARDI	MERCREDI	JEUDI	VENDREDI

II.2. Ma famille

Activităţi şi aplicaţii

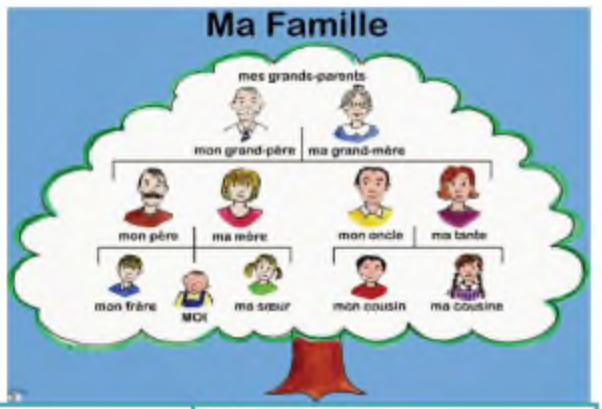

1. Observă cu atenţie imaginea. Foloseşte informaţiile pentru a-ţi prezenta familia. Discută cu un / o coleg (ă) despre familia sa. (Observe avec attention l'image. Utilise les informations pour présenter ta famille. Parle avec ton / ta camarade de classe de sa famille.)

	Mon **Ton** père s'appelle… **Son**	**Ma** **Ta** mère s'appelle… **Sa**	**Mes** **Tes** parents sont … **Ses**

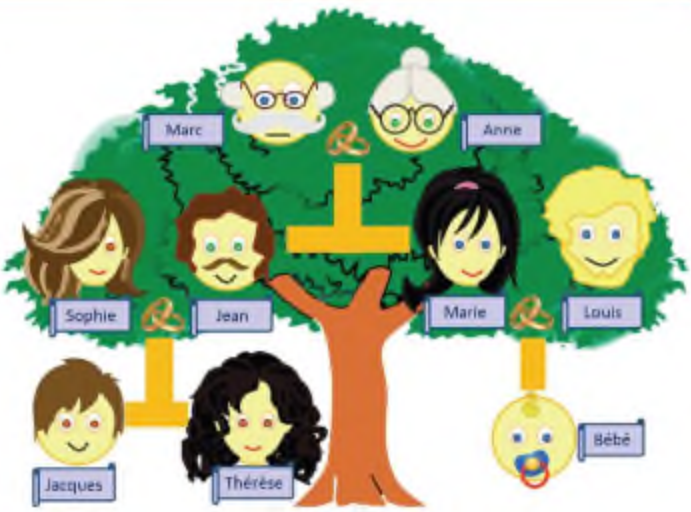

2. Corectează afirmaţiile. (Corrige les affirmations.)

- maman et papa = mes parents
- le papa de maman = mon oncle
- le frère de maman = mon cousin
- les parents de papa = mes grands-parents
- la fille de ma tante = mon cousin

3. Observă imaginea. Adevărat sau Fals? Tu eşti Jacques şi îţi prezinţi familia. (Regarde l'image. VRAI ou FAUX? Tu es Jacques et tu présentes ta famille.)

- Thérèse a un frère.
- L'oncle de Jacques s'appelle Luis.
- Les parents du bébé s'appellent Marc et Anne.
- La mère de Jean s'appelle Sophie.

Evaluare

1. Ce imagine corespunde prezentării? (Quelle image correspond à la description?)

Bonjour. Moi, c'est Jean-Luc. Je vous présente ma famille. D'abord, ma sœur. Elle s'appelle Coraline. Mon petit frère est encore un bébé. Il s'appelle Émile.

Activităţi şi aplicaţii

1. Desenează arborele genealogic al familiei tale. Dessine l'arbre généalogique de ta famille.

II.3. Je vous présente ma famille

Activităţi şi aplicaţii

1. Maria îşi prezintă familia. Observă imaginea şi citeşte textul. Răspunde oral la întrebări. Marie présente sa famille. Observe l'image et lis le texte. Réponds oralement aux questions.

Bonjour, je m'appelle Marie. Je suis la petite fille sur la photo. J'ai les cheveux noirs et les yeux verts. Voici ma famille. Mon père s'appelle Jean. Il est grand, il a les cheveux blonds et les yeux bleus. Ma mère s'appelle Nicole. Elle a les cheveux bruns et les yeux noirs. Mes parents sont très gentils. Mon grand frère s'appelle Pierre. Il est blond comme mon père. Il a 13 ans.

	Il est	blond brun petit grand amusant sympa	Elle est	blonde brune petite grande amusante sympa

J'ai les (yeux) bleus / verts / noirs. J'ai les (cheveux) blonds / bruns / noirs.

a. Qui présente sa famille? b. Comment s'appelle la mère? c. Qui a les yeux bleus? d. Et son frère, quel âge a-t-il?

2. Asociază imaginea cu eticheta corespunzătoare (Associe l'image à l'étiquette convenable).

Je suis blond et j'ai les yeux bleus.

Je suis brun.

Je suis blonde et j'ai les yeux verts.

J'ai les cheveux noirs.

Evaluare

1. Pune cuvintele din listă în coloana potrivită (Mets les mots de la liste dans la colonne convenable):

petit, grande, brune, blond, sympa, intelligente, amusant

2. Pe modelul de la exerciţiul 1, foloseşte informaţiile de mai sus pentru a-ţi descrie familia. (Selon le modèle de l'exercice 1, utilise les informations ci-dessus pour décrire ta famille.)

Il est…	Elle est…

Activităţi şi aplicaţii

1. Prezintă oral, în minimum trei fraze simple, personajul tău preferat. Oralement, présente ton personnage préféré – 3 phrases simples au minimum.)

II.4. Mes cousins en Europe

Activităţi şi aplicaţii

1. Observă imaginea. Ai verişori / prieteni în Europa? Prezintă-i oral. Care este naţionalitatea lor? Ce limbă vorbesc? Foloseşte informaţiile de mai jos. (Regarde l'image. Tu as des cousins / des amis en Europe? Présente-les, oralement. Quelle est leur nationalité? Quelle langue parlent-ils? Utilise les informations ci-dessous.)

Il est…	Elle est…
français	française
anglais	anglaise
roumain	roumaine
espagnol	espagnole
italien	italienne

Utilizăm verbul A VORBI, ca în exemplul. (On utilise le verbe PARLER, comme dans l'exemple).

- *Quelle langue tu parles?*
- *Je parle roumain et français. Et tes cousins?*
- *Mon cousin parle italien. Ma cousine parle français.*

PARLER: **Je** parle français **Tu** parles français **Il / elle** parle français

2. Care este naţionalitatea ta? Ce limbă vorbeşti? Completează oral frazele. Apoi înlocuieşte *je* cu *il/elle*. (Quelle est ta nationalité? Quelle langue tu parles? Complète oralement les phrases. Ensuite remplace *je* par *il/elle*.)

J'habite à Madrid. → Je suis…… Je parle……
J'habite à Milan. → Je suis…… Je parle……
J'habite à Bucarest. → Je suis …… Je parle……
J'habite à Paris. → Je suis …… Je parle ……
J'habite à Londres. → Je suis…… Je parle……

Evaluare

1. Cine este? Prezintă aceste persoane – nume, naţionalitate. (Qui est-ce? Présente ces personnes – nom, nationalité.)

Sofia, Espagne; Paul, Royaume Uni; Gabriela, Italie; Yvonne, France; Juan, Espagne

2. Eşti elev într-o şcoală internaţională. Faci cunoştinţă cu noii colegi – nume, vârstă, naţionalitate. Cu ajutorul a 2-3 colegi, jucaţi scena. (Tu es élève dans une école internationale. Tu rencontres tes nouveaux camades de classe. Vous faites connaissance – nom, âge, nationalité. Avec 2-3 camarades de classe, jouez la scène.)

Activităţi şi aplicaţii

1. Prezintă actorul / cântăreţul / sportivul tău preferat – nume, descriere fizică, naţionalitate. (Présente ton acteur / chanteur / sportif préféré – nom, portrait physique, nationalité.)

Corelaţii cu alte domenii

1. Identifică pe hartă 3 ţări din Uniunea Europeană, altele decât cele deja menţionate. Desenează steagurile acestor ţări. (Identifie sur la carte 3 pays de l'Union Européenne, autres que ceux déjà mentionnés. Dessine les drapeaux de ces pays.)

II.5. Mes activités préférées

Activităţi şi aplicaţii

1. Asociază imaginea cu activitatea corespunzătoare (Associe l'image à l'activité correspondante):
Il joue au ballon. Il regarde la télé. Il écoute de la musique. Il joue au tennis. Il joue à des jeux vidéo.

2. Tu ce activităţi practici? Dar colegul tău? Foloseşte structurile de mai jos (Quelles sont les activités que tu pratiques? Et ton camarade de classe? Utilise les structures suivantes):

Je joue à l'ordinateur / Je regarde la télé / J'écoute de la musique.
Il joue à l'ordinateur / Il regarde la télé / Il écoute de la musique.

JOUER:	**Je** joue	**Tu** joues	**Il /elle** joue
REGARDER:	**Je** regarde	**Tu** regardes	**Il / elle** regarde
ÉCOUTER:	**J'**écoute	**Tu** écoutes	**Il / elle** écoute

3. Observă imaginile şi frazele. Adevărat sau Fals? (Observe les images et les phrases. VRAI ou FAUX?)

			
Il écoute son professeur.	**La dame blonde parle au téléphone.**	**Le bébé regarde la télé.**	**La fille danse.**

Evaluare

1. Ce fac personajele? Observă imaginile şi răspunde. (Que font les personnages? Observe les images et réponds.)

Marion ..... avec ses amis. Pierre ..... au ballon. André ..... de la musique. Nicolas ..... la télé.

2. Corectează greşelile (Corrige les erreurs):

Est-ce que tu regardes la musique? Tu joue un jeu vidéo?
Elle joues au tennis? Il écoute le ballon?

Activităţi şi aplicaţii

1. Ce activităţi faci în week-end? Dă cât mai multe detalii. (Que fais-tu pendant le week-end? Donne le plus de détails.)

II.6. Je révise!

Activităţi şi aplicaţii
RECAPITULEZ (JE RÉVISE).

1. O familie europeană. În fotografie, tu eşti băiatul brunet. Prezintă-ţi familia. Dă cât mai multe detalii (ex: nume, vârstă, trăsături fizice şi de caracter etc.). În prezentarea ta ţine cont de informaţiile din tabel. (Une famille européenne. Sur la photo, tu es le garçon brun. Présente ta famille. Donne le plus de détails (ex: nom, âge, traits physiques et de caractère, etc. Dans ta présentation, utilise les informations du tableau.)

2. Este week-end. Ce face familia? Răspunde cu ajutorul imaginilor. (C'est le week-end. Que fait la famille? Réponds à partir des images.)

C'est samedi soir. Toute la famille est à la maison.

Grand-père invite grand-mère à .

Papa et maman .

Moi, je .

Et toi ? Que fais-tu pendant le week-end ? Et ton frère / ta sœur ?

II.7. Je m'évalue!

Evaluare: Évaluation

1. Pe baza informaţiilor de mai jos şi a imaginii, prezintă-ţi vărul care studiază la Paris. Completează descrierea (À partir des informations ci-dessous et de l'image, présente ton cousin qui étudie à Paris. Complète sa description). **(8 ×1p = 8 points)**

Nom: Dupont

Prénom: Alain

Date de naissance: le 31.02.2002

Pays: La France

Langue(s) parlée(s):

Mon ..... s'appelle ..... . Il a ..... ans. Il est ..... mais il parle aussi ....., ... C'est un garçon ..... aux yeux ..... .

2. Iată orarul său. Adevărat sau Fals? (Et voici son emploi du temps. VRAI ou FAUX?) **(4 × 3p = 12 points)**

	LUNDI	MARDI	MERCREDI	JEUDI	VENDREDI	SAMEDI
8h à 9h	Géo	Français	Sciences		Anglais	
9h à 10h	Maths	Français	Anglais	E.P.S	Technologie	Concours de danse
10h à 11h	Maths	E.P.S.	Italien	Italien	Dessin	
11h à 12h	Dessin	Info		Français	Anglais	
12h à 13 h						
13 à 15 h	Musique				Musique	
15h à 17 h	Danse				Danse	

a) Il a 5 cours de français. V/F b) Mardi il a des cours de 9h à 18h. V/F c) De 13h à 15h il a des cours de musique. V/F d) Samedi, il participe au concours de danse. V/F

3. Foloseşte două detalii fizice pentru a-i descrie pe cei doi prieteni ai lui Alain, Hélène et Roger. (Utilise deux détails physiques pour décrire les deux amis d'Alain, Hélène et Roger) **(5 points)**

Tu as entre 20 et 25 points: **Félicitations!**
Tu as entre 15 et 20 points: **Très bien!**
Tu as entre 10 et 15 points: **Bien!**
Tu as entre 5 et 10 points: **Assez bien!**
Tu as entre 0 et 5 points: **Tu dois travailler plus!**

II.8. Sondage

Activităţi şi aplicaţii: Proiect – Sondage

Care sunt activităţile preferate ale colegilor tăi de clasă. Realizează un sondaj. Completează tabelul cu numele colegilor. Prezintă, oral, rezultatele sondajului tău. (Quelles sont les activités préférées de tes copains de classe? Fais un sondage dans ta classe. Complète le tableau avec le nom de tes camarades de classe. Présente, oralement, les résultats du sondage.)

Hallo!

Limba germană

ICH UND DU

Hallo! – Bună!

Activități și aplicații

1. Lies den Dialog!

- Guten Morgen!
  - Guten Morgen!
- Ich heiße Anne. Wie heißt du?
  - Uwe.
- Wie bitte? Buchstabier das bitte!
  - U-w-e.
- Ah! Wie geht's?
  - Danke, gut.
- Woher kommst du?
  - Ich komme aus Bukarest.

2. Was passt zu diesen 2 Fotos? Guten Morgen/Guten Tag/Guten Abend/Gute Nacht? (Ce se potrivește celor 2 fotografii?)

Evaluare

3. Bilde Sätze mit diesen Begrüßungen! (Formează propoziții cu aceste saluturi!)
Beispiel: Am Morgen sage ich ..... /Um 13 Uhr sage ich.....
Am Abend sage ich ...../Um 22 Uhr sagt Mutti .....

Activități și aplicații

4. Such im Internet das Lied „Hallo, hallo, schön, dass du da bist". Caută cântecul pe internet.

Corelații cu alte domenii

Ce modalități de salut mai cunoști?
Wie kannst du andere Personen noch begrüßen?

Kennen lernen – Să facem cunoștință!

Activități și aplicații

1. Alle sitzen im Kreis. Ein Mitspieler beginnt. Er sagt seinen Namen und zeigt einen Gegenstand, der auf Rumänisch mit dieser Buchstabe beginnt. Dann ist der Mitspieler rechts von ihm an der Reihe. Er wiederholt zunächst den Namen des Vorgängers und was dieser gezeigt hat, anschließend nennt er seinen Namen. Das geht so weiter. (Toți stau în cerc. Un jucător începe. El își spune numele și arată spre un obiect, care începe în română cu litera respectivă. Apoi urmează jucătorul din dreapta. El repetă numele predecesorului și obiectul pe care acesta l-a arătat, își spune numele în cele din urmă. Așa se continuă.)
2. Interview zum Kennenlernen. Stell Mitschülern/ Mitschülerinnen Fragen mit den vorgegebenen „W-Fragewörtern" und schreib die Antworten in die Tabelle. (Interviu pentru când faci cunoștință. (Adresează colegului/colegei întrebări folosind cuvinte interogative și scrie răspunsurile în tabel.)

Name	Alter	Land	Sprache

Evaluare

Mein Name ist ..... . Ich bin ..... . Ich komme aus ... .

Activități și aplicații

4. Mach dir Notizen mit den W-Wörtern. (Fă-ți notițe cu cuvinte interogative.)

Corelații cu alte domenii

5. Such im Internet das Lied – „Hurra, jetzt geht schon". (Caută pe internet cântecul.)

Über du und ich sprechen

Activități și aplicații

1. Was past zusammen? (Ce se potrivește?)

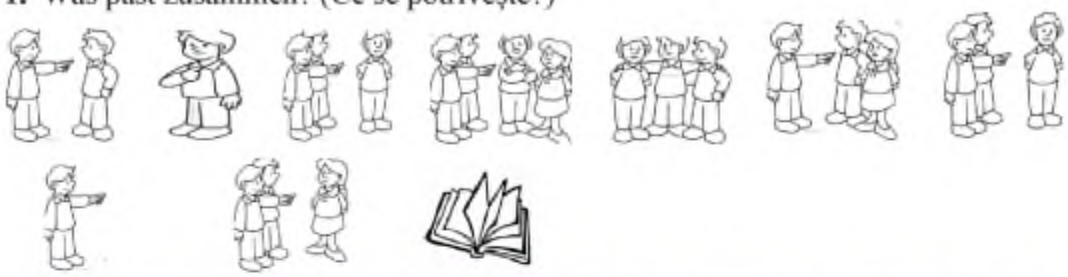

wir, ihr, du, ich, er, sie, es, sie, ihr, Sie? (Zeichne ein Bild für „Sie"!)

2. Ergänze die Endungen!

Singular	**Plural**	**Formell**
Ich spiel___	Wir spiel____	Sie spiel____
Du spiel ___	Ihr spiel ____	
Er/Sie/Es spiel ___	Sie spiel ____	

-en -t -st -e -t -t -t -en -t -en

3. Spezielle Verben: *haben* und *sein*. Probiere und konjugiere. Kontrolliere mit einem Kontrollblatt. Verbe speciale: *a avea* și *a fi*. Conjugă și controlează. Folosește o foaie de control.

4. Stelle deine Kollegin oder deinen Kollegen in einer Gruppe vor. (Prezintă-ți colega sau colegul în grupă.)

Evaluare

Ich kann:

1. Verben auf Deutsch konjugieren:	JA	SO LALA	HILFE
2. Eine Frage und eine Antwort formulieren:	JA	SO LALA	HILFE
3. Einen anderen Schüler oder Schülerin präsentieren:	JA	SO LALA	HILFE

Activități și aplicații

5. Schreib die Sätze ab. (Notează propoziția la imaginea potrivită).

Corelații cu alte domenii

6. Markiere was dich sehr interessiert. Frag deinen Partner. Was macht er/sie gern.

Modell: Frage: Reitest du gern? Antwort: Ja. Ich reite gern. Nein, nicht so gern. (Marchează ce îți place să faci. Întreabă-ți colegul sau colega. Ce îi place ei sau lui? Model: Întrebare: Călărești cu plăcere? Răspuns: Da, îmi place/Nu, nu îmi place.)

Ich komme aus Rumänien

Activități și aplicații

1. Lies und ergänze: *komme, ist, kommst, bin, heißt, kommen*. (Citește și completează.)

- Hallo!
  - Hallo! Wie _____ du?
- Ich bin Karina. Und du?
  - Ich bin Kosi!
- Woher kommst du Kosi?
  - Ich _____ aus Senegal.
- Wo ist das? In Afrika.
  - Aha!
- Woher _____ du?
  - Ich komme aus Österreich.
- Guten Tag! Ich bin Lars Keller.
  - Grüß Gott! Ich ___ Otto Meyer.
- _____ Sie aus Österreich?
  - Ja. Und Sie?
- Ich komme aus Deutschland.
  - Woher genau?
- Aus Passau.
  - Passau ____ schön.

2. Lies die Informationen und ergänze die Tabelle. (Citește informațiile și completează tabelul.)
   a. Hallo! Ich bin Adrian Ionescu. Ich komme aus Rumäien, aus Bukarest.
   b. Guten Tag! Mein Name ist Klara Lang. Ich komme aus Deutschland, aus Ulm.
   c. Grüß Gott! Ich bin Otto Meyer. Ich komme aus Österreich, aus Graz.

Familienname	Vorname	Stadt	Land

3. Schreib einen Dialog in dein Heft nach einem Modell von oben. Arbeite mit deinem Bankkollegen zusammen. Lest dann den Dialog. (Scrie un dialog în caiet după unul dintre exemple de mai sus. Lucrează împreună cu colegul de bancă. Citiți dialogul.)

Evaluare

4. Sei kreativ! Schaff dir eine neue Identität. Schreib die folgenden Informationen auf einen Zettel: *Familienname, Vorname, Stadt, Land*. Geh durch die Klasse und finde einen Partner. Stellt euch gegenseitig Fragen. Wenn ihr fertig seid findet einen anderen Partner, usw. (Fii creativ! Crează-ți o nouă identitate. Scrie următoarele informații pe un bilețel: *Familienname, Vorname, Stadt, Land*. Mergi prin clasă și găsește un partener. Puneți-vă întrebări reciproc. Când sunteți gata cautați un alt partener.)

Activități și aplicații

5. Schaff eine neue Identität für diese zwei Personen und schreib die Informationen in die Tabelle. Stell dir ein Gespräch zwischen den beiden vor und schreib es in dein Heft. Verwende die Informationen aus der Tabelle. (Crează o nouă identitate pentru aceste două persoane și scrie informațiile în tabel. Imaginează-ți un dialog între cele două persoane și scrie-l în caiet. Folosește informațiile din Tabel.)

Familien name	Vorname	Stadt	Land

Corelații cu alte domenii

6. Arbeite mit einer Landkarte. Finde die Länder und Städte aus der die Personen von Übung 5 kommen. (Lucrează cu harta. Găsește țările și orașele din care vin persoanele de la exercițiul 5.)

Ich spreche Deutsch

Activități și aplicații

1. Finde 6 Sprachen und Ländernamen. (Găseşte 6 denumiri de limbi străine şi ţări.)

G	H	D	B	A	M	F	C	J	A	L	I	T	A	L	I	E	N	E	U
I	S	P	A	N	I	S	C	H	V	O	C	S	Q	E	D	N	I	A	V
E	N	G	L	I	S	C	H	V	A	R	U	S	S	L	A	N	D	U	X
O	P	U	D	G	I	N	I	S	D	E	U	T	S	C	H	L	A	N	D
R	U	M	Ä	N	I	S	C	H	C	H	O	V	T	S	C	H	P	H	U

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j

2. Was passt zusammen? (Ce se potriveşte?)

a. die Türkei	1. Englisch	f. Russland	6. Rumänisch
b. Deutschland	2. Chinesisch	g. Italien	7. Japanisch
c. die Schweiz	3. Französisch	h. Frankreich	8. Deutsch
d. Rumänien	4. Russisch	i. Japan	9. Italienisch
e. die U.S.A.	5. Türkisch	j. China	

3. Was sprechen diese Menschen? Schreib eine oder zwei Sprachen pro Person. (Ce limbi vorbesc aceşti oameni? Scrie una sau două limbi pentru fiecare persoană.)

Herr Georg Altmann
Deutschland

Clara Giovane
Italien

Mihai Călinescu
Rumänien

Naomi Alla
Togo

4. Schreib einen Dialog zwischen Clara Giovane und Mihai Călinescu. Verwende die Informationen von oben. (Scrie un dialog între Clara Giovane şi Mihai Călinescu. Foloseşte informaţiile de mai sus.)

Evaluare

5. Du bist eine der vier Personen von oben. Führe ein Gespräch mit einem Kollegen. Wenn ihr mit euerer Zusammenarbeit zufrieden seid, schüttelt die Hände. (Eşti una dintre cele patru persoane de mai sus. Poartă o discuţie cu un coleg. Dacă sunteţi mulţumiţi de colaborarea voastră daţi mâna unul cu celălalt.)

Activități și aplicați

6. Nimm ein A 4 Blatt. Zeichne 8 Fahnen oder schneide sie aus verschiedenen Sourcen aus und klebe sie auf. Schreib dann die Ländernamen und die entsprechenden Sprachen dazu. (Ia o coală A 4. Desenează 8 steaguri sau decupează-le şi lipeşte-le. Scrie apoi denumirile ţărilor şi ale limbilor corespunzătoare.)

Corelații cu alte domenii

7. Geh nach vorne und stell ein Land pantomimisch dar. Die Kollegen sollen raten. Dann geht ein anderer Kollege nach vorne usw. (Mergi în faţă şi prezintă o ţară folosind pantomima. Colegii trebuie să ghicească. Apoi merge un alt coleg în faţă ş.a.m.d.)

Wiederholung

Activități și aplicații

5. Ergänze den Dialog und lies den Text zusammen mit dem Bankkollegen. (Completează dialogul și citește textul împreună cu colegul de bancă):

- • Guten Morgen!
- o _____!
  - • Ich _____ Anne Kraus.
- o Wie bitte? Wie _____ du?
  - • Anne Kraus. Ich buchstabiere: A-n-n-a K-r-a-u-s.
- o Aha! Ich _____ Christian Ruhm.
  - • ____ bitte? Buchstabier das bitte.
- o C-h-r-i-s-t-i-a-n R-u-h-m.
  - • Freut mich Christian.

6. Schreib Sätze! (Scrie propoziții!):

a. ist / mein Name / Anne Sieger / . _____

b. du / Deutsch / sprichst / gut / . _____

c. heißt / wie / du / . _____

d. kommst / du / woher / ? _____

e. Deutschland / ich / aus / komme/ . _____

7. Schreib einen Text! (Scrie un text!):

a. Gustav Kunz — Ich _____

b. Berlin — Ich _____

c. in Deutschland — Das _____

d. Deutsch, Englisch — Ich _____

e. Frau Schmidt — Das _____

Evaluare

8. Schreib einen Dialog zwischen Maria und Alex. (Scrie un dialog între Maria și Alex.)

_____
_____
_____
_____
_____
_____

9. Lies den Dialog mit deinem Bankkollegen zusammen. (Citește dialogul împreună cu colegul de bancă.)

Activități și aplicații

10. Auf ein A4 Blatt zeichne ein Comic über zwei Personen, die sich kennenlernen. (Pe o coală A4 realizează o poveste de benzi desenate despre două persoane care fac cunoștință.)

Corelații cu alte domenii

11. Lies den Dialog von Übung 1 zusammen mit einem Kollegen. Nimm euch auf und hört dann zu. (Citește dialogul de la exercițiul 1 împreună cu un coleg. Înregistrați-vă cu telefonul și apoi ascultați.)

FAMILIE UND FREUNDE

Wie geht's?

Activități și aplicații

1. Ordne von „+" zu „–". (Ordonează de la „+" la „–".)

1	2	3	4	5

a. b. c. d. e.

_____ _____ _____ _____ _____

2. Schreib unter jedes Bild die passenden Wörter. (Scrie sub fiecare imagine cuvintele corespunzătoare.) super, gut, so-so, nicht so gut, gar nicht gut.

3. „Wie geht es dir / Ihnen? ..." Frag deinen Bankkollegen. Wiederhol den Dialog dreimal mit unterschiedlichen Antworten. Tauscht die Rollen. („Ce mai faci / faceți? ..." Întreabă-ți colegul. Repetă dialogul de trei ori cu răspunsuri diferite. Schimbați rolurile.)

4. Schreib den Text in die richtige Reihenfolge. (Scrie textul în ordinea corectă.)

_ Wie geht es Ihnen? _____
1 Guten Tag, Frau Kunz! _____
_ Danke, gut. _____
_ Mir geht's super, danke. _____
_ Und wie geht es dir? _____
_ Hallo, Rolf! _____

5. Wiederhol den Dialog mit deinem Bankkollegen. Verwendet euere Namen. (Repetă dialogul cu colegul de bancă. Folosiți numele voastre.) Macht dann euren eigenen Dialog. (Vă faceți apoi propriul dialog.)

Evaluare

6. Zeichne ein Smiley auf ein Stückpapier. Steh auf und geh durch die Klasse. Begegne eine Person und frag sie „Wie geh....?" Nach der Antwort tauscht die Rollen. Am Ende tauscht ihr die Zettel und begegnet eine andere Person usw. (Desenează un smiley pe o bucată de hârtie. Ridică-te și mergi prin clasă. Întâlnești o persoană și o întrebi „Ce mai....?" După răspuns schimbați rolurile. La final schimbați bilețelele și întâlniți o altă persoană ș.a.m.d.)

Activități și aplicații

7. Auf ein A4 Blatt zeichne andere Symbole anstatt der Smileys und schreib ihre Bedeutung. Schreib dann einen Dialog, in dem du diese Symbole zeichnest. (Pe o coală A4 desenează alte simboluri în loc de smileys și scrie ce înseamnă fiecare. Scrie apoi un dialog în care desenezi aceste simboluri.)

Corelații cu alte domenii

8. Suche die Internetadresse und mach die Onlineübung:
https://www.hueber.de/shared/uebungen/schritte-international/fset.php?Volume=1&Lection=2&Exercise=1&SubExercise=1
(Intră pe adresa de internet și rezolvă online.)

Das ist meine Familie

Activități și aplicații

1. Finde die Familienmitglieder und ein Überraschungswort! (Găseşte membri familiei şi un cuvânt surpriză!)

abdkmuttervfdegvaterndsamopavljphwomafpaiobungbruderuhsdschwesterignefamiliemgllpzewid

2. Schau das Bild an. Wer sind die Familienmitglieder? (Priveşte imaginea. Care sunt membrii familiei?)

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

3. Ergänze! (Completează!)

meine Mutter + mein _____ = meine Eltern
meine Großmutter + mein Großvater = meine _____
meine _____ + mein Bruder = meine _____
ich + meine Eltern + meine Geschwister = meine _____

4. Was passt zusammen? Bildet kleine Dialoge! (Ce se potriveşte? Construieşte mici dialoguri!)

a. Das ist Katrin, meine Schwester.	1. Deine Familie ist super.
b. Und wer ist das?	2. Ja, deine Eltern sind toll.
c. Das ist meine Familie.	3. Das bist du?
d. Sind meine Eltern nicht toll?	4. Das ist mein Bruder, Stefan.
e. Und deine Großeltern?	5. Deine Schwester ist schön.
f. Das bin ich.	6. Meine Großeltern sind hier.

5. Zeichne deine Familie in den Kasten rechts. Schreib je einen Satz über jeden Familienmitglied. (Desenează familia ta în chenarul din dreapta. Scrie câte o propoziţie despre fiecare membru.)

_____
_____
_____

Evaluare

6. Beschreib deinem Bankkollegen ein Familienmitglied in 3 Sätzen. Du bekommst von deinem Kollegen je einen Punkt für jeden Satz. Wenn du drei Punkte hast, darfst du ein „Smiley" in dein Heft zeichnen. (Descrie colegului tău de bancă un membru al familiei în 3 propoziţii. Colegul tău îţi va da câte un punct pentru fiecare propoziţie. Dacă ai trei puncte ai voie să desenezi un „Smiley" în caietul tău.)

Activități și aplicații

7. Bastle deinen Stammbaum. Schreib einen Text von 10 Sätzen über deine Familie. (Realizează arborele tău genealogic. Scrie un text de 10 propoziţii despre familia ta.)

Corelații cu alte domenii

8. Finde die englischen Wörter für: (Găseşte varianta în limba engleză a cuvintelor:)

Mutter _____	Bruder _____	Großvater _____
Vater _____	Schwester _____	Großmutter _____

Wir wohnen in der Rosenstraße.

Activități și aplicații

1. Ordne die Straßennamen den Bildern zu. (Realizează corespondenţa dintre imagine şi text.)

__Hans Tielmann Gasse __Georg Klein Allee __Hans Kastorp Straße

a. b. c.

2. Ergänze: *ist, wohnen, lebt, sind, wohnen, leben.* (Completează.)

Das ___ Anna und Karl.
Sie leben in Deutschland.
Sie _____ in Heidelberg.

Das ___ mein Freund Mark.
Er _____ in Österreich.
Er wohnt in Berlin.

Das ist meine Familie.
Wir _____ in Rumänien.
Wir _____ in Câmpina.

3. Wo genau wohnen die Personen? Ergänze den gewünschten Straßennamen, Verb und Präposition. (Unde locuiesc persoanele. Completează cu numele străzii preferat, verb şi prepoziţie.)

Anna und Karl wohnen in_____.
Mein Freund Mark wohnt _____.
Ich und meine Familie _____.
Meine Freundin Maria _____.

4. Beantworte die Fragen. (Răspunde la întrebări.)

Wer ist das? _____
Wo lebt sie? _____
Wo wohnt sie? _____
Hat sie Freunde? _____
Wie heißen die Freunde? _____
Wo wohnen die Freunde? _____

Evaluare

5. Sprich mit deinem Bankkollegen über eine Person in der Klasse. Verwende die Verben *sein, leben* und *wohnen* in 3 Sätzen. Du bekommst von deinem Kollegen je einen Punkt für jeden Satz. Wenn du drei Punkte hast, darfst du ein „Smiley" in dein Heft zeichnen. (Vorbeşte cu colegul tău de bancă despre o persoană din clasă. Foloseşte verbele *sein, leben* und *wohnen* în 3 propoziţii. Colegul tău îţi va da câte un punct pentru fiecare propoziţie. Dacă ai trei puncte ai voie să desenezi un „Smiley" în caietul tău.)

Activități și aplicații

6. Auf ein A4 Blatt klebe ein Bild von einem Freunden von dir oder zeichne ihn /sie. Schreib einen kurzen Text (8 – 10 Sätze) über ihn / sie.

Corelații cu alte domenii

7. Finde die Internetadresse und sing das Refrain mit:
https://www.youtube.com/watch?v=xoYrWgJBRjA
(Găseşte adresa de internet şi cântă împreună la refren.)

Bei uns zu Hause

Activități și aplicații

1	2	3	4	5

1. Schau die Bilder an! Wer macht was? (Privește imaginile. Cine ce face?)
   a. Hausaufgaben machen b. arbeiten c. lesen d. eine Party machen e. spielen

1. 2. 3. 4. 5.

2. Schreib je einen Satz für jedes Bild. (Scrie câte o propoziție pentru fiecare fotografie.)
   a. _____ d. _____
   b. _____ e. _____
   c. _____

3. Richtig oder falsch: R / F. (Adevărat sau fals.)
   Ich heiße Karl. Ich wohne in Dresden. Ich wohne in der Schulenstraße mit meiner Familie. Mein Bruder Lukas spielt gern Gitarre. Meine Schwester Elisa liest gern. Ich mache gern Hausaufgaben. Meine Mutter und mein Vater arbeiten viel. Wir sind eine schöne Familie und wir sind glücklich. Ich habe auch viele Freunde. Mein bester Freund heißt Martin. Er spielt Fußball und wir telefonieren gern.

   Lukas spielt Fußball gern. ☐ Elisa macht gern Hausaufgaben. ☐
   Der Vater heißt Martin. ☐ Karl und Martin arbeiten viel. ☐
   Karl hat viele Freunde. ☐ Die Familie wohnt in Dresden. ☐

4. Du triffst Karl und stellst ihm 5 Fragen. Schreib den Dialog unten. (Îl întâlnești pe Karl și îi adresezi 5-6 întrebări. Scrie dialogul mai jos.)
   Du: _____
   Karl: _____
   Du: _____
   Karl: _____
   Du: _____
   Karl: _____
   Du: _____
   Karl: _____
   Du: _____
   Karl: _____

Evaluare

5. Du bekommst von deinem Lehrer ein Bingoblatt mit 9 Ja/Nein Fragen – eine Frage pro Kästchen. Du gehst durch die Klasse, stellst die Fragen und beantwortest die Fragen der Kollegen. Schreib die Namen der Kollegen in die Kästchen. Der Erste, der fertig ist, sagt laut „Bingo". (Primești de la profesorul tău o fișă de bingo cu 9 întrebări de tip Da/Nu – o întrebare în fiecare căsuță. Mergi prin clasă, adresezi întrebările și răspunzi la ele. Scrie numele colegilor în căsuțe. Primul care este gata strigă „Bingo".

Activități și aplicații

6. Schreib einen Dialog zwischen dir und einem Freund von dir - 5 Replikenpaaren. (Scrie un dialog de 5 perechi de replici între tine și un prieten).

Corelații cu alte domenii

7. Sprich über deine Familie und Freunde. Nimm dich auf und höre dann zu. Sprich über:
   Deine Mutter – Name
   Dein Vater – Name
   Geschwister – Name und Alter
   Cousinnen und Cousins
   ....
   (Vorbește despre familia și prietenii tăi. Înregistrează-te cu telefonul și apoi ascultă.)

Wiederholung

Activități și aplicații

1. Schreib den Text in die richtige Reihenfolge. (Scrie textul în ordinea corectă.)

_ Und wie geht es dir? _____
_ Hallo, Julia! _____
_ Danke, gut. _____
_ Wie geht es Ihnen? _____
1 Guten Tag, Herr Schmidt! _____
_ Mir geht's super, danke. _____

2. Finde im Internet diese Adresse: https://www.youtube.com/watch?v=uw5a3eyQzek. Hör zu und kreuze an. (Găsește această adresă pe internet, ascultă și bifează.)

a.	Ann-Kathrin spricht über ihre	☐ Freunde	☐ Familie.
b.	Sie hat	☐ eine Schwester	☐ Geschwister.
c.	Lukas heißt	☐ der Bruder	☐ der Vater.
d.	Der Bruder	☐ studiert	☐ lernt in Ulm.
e.	Der Hund heißt	☐ Parly	☐ Charly.

3. Beantworte die Fragen. (Răspunde la întrebări.)

Wer sind das? _____
Wo leben sie? _____
Wo wohnen sie? _____
Haben sie Freunde? _____
Wie heißen die Freunde? _____
Wo wohnen die Freunde? _____

4. Sprich mit deinem Bankkollegen über deine Familie. Verwende diese Wörter: *spielen, arbeiten, telefonieren, sein, wohnen, leben*. Schreibt dann den Dialog in euere Hefte. (Vorbește cu colegul tău de bancă despre familia ta. Folosește cuvintele: *spielen, arbeiten, telefonieren, sein, wohnen, leben*. Scrieți apoi dialogul în caietele voastre.)

Evaluare

5. Schreib 4 Fragen in dein Heft, die du dem Bankkollegen stellst. Tauscht dann die Rollen. Für jede richtige Antwort bekommt jeder von euch einen Punkt. Wenn du 4 Punkte hast, darfst du ein Herzchen in dein Heft zeichnen. (Scrie în caiet 4 întrebări pe care să le adresezi colegului de bancă. Apoi schimbați rolurile. Pentru fiecare răspuns fiecare primește un punct. Dacă ai patru puncte ai voie să desenezi o inimioară în caietul tău.)

Activități și aplicații

6. Schreibe einen Text von 8 – 10 Sätzen mit dem Titel: „Eine glückliche Familie". (Scrie un text de 8 – 10 propoziții cu titlul „O familie fericită".)

Corelații cu alte domenii

7. Finde die Internetadresse, sing das Refrain mit und ergänze die Lücken:
https://www.youtube.com/watch?v=xoYrWgJBRjA
(Găsește adresa de internet, cântă împreună la refren și completează spațiile.)
___ halten zusammen / _____ lasst uns ____. /
Freunde ___ und ___ / wer ____ schon ____ allein?

ICH IN MEINER SCHULE

Mein Stundenplan

Activități și aplicații

1. Schau auf deinen Stundenplan. Was findest du interessant? Aber deine Kollegen? (Privește orarul tău. Ce găsești interesant? Dar colegii tăi?)
2. Finde im Internet diese Adresse URL dieser Datei: https://www. audio-lingua.eu/ spip. php. article 543 und beantworte folgende Fragen: (Găsește pe Internet această adresă și răspunde la următoarele întrebări:)
   a. Wer spricht? Ein Mädchen oder ein Junge?
   b. Was für Fächer hat die Schülerin?
   c. Hast du auch diese Fächer in deinem Stundenplan?
3. Lies diese Wörter und ordne diese Tätigkeiten den Schulfächern zu: (Citește aceste cuvinte și ordonează aceste acțiuni cu materiile adecvate:)
   lesen sprechen schreiben singen malen turnen basteln
   Deutsch Geschichte Mathematik Rumänisch Sport Kunst Informatik
   Geografie/Erdkunde Musik Religion Biologie Englisch
4. Mach Fragen für deinen Partner. (Construiește întrebări pentru partenerul tău.)

Beispiel: Was machst du in der Mathestunde? Ich schreibe und rechne.

Evaluare

5. Antworte! (Răspunde!)

Was hast du am Montag? Aber am Dienstag?
Wann hast du Mathe?
Wann hast du frei?
Welches Fach findest du interessant?
Magst du Deutsch?

Activități și aplicații pentru acasă

6. Zeichne Symbole für fünf Fächer und zeige sie deinen Kollegen und diskutiert darüber. (Desenează simboluri pentru cinci materii, arată-le colegilor tăi și discutați-le.)

Corelații cu alte domenii

7. Such im Internet ein Modell für einen Stundenplan, male und ergänze ihn. (Caută un model de orar pe Internet, colorează-l și completează-l.)

Meine Schulsachen

Activități și aplicații

1. Schau auf deine Schultasche. Was hast du dort? (Privește-ți ghiozdanul. Ce ai acolo?)
2. Welche Wörter sind Nomen (Substantive)? Warum? Markiere die Nomen (Substantive). (Care cuvinte sunt substantive? De ce? Marchează substantivele.)

singen spielen Tasche schön groß Hausaufgabe Schüler tanzen träumen Lehrer

3. Kannst du diese Schulsachen zu den vier Spalten ordnen?
der-blau/ die-rot/ das-grün/ die (Plural)- gelb.
(Poți grupa aceste rechizite pe cele 4 coloane?
der-albastru/die-roșu/ das-verde/, die (plural-galben)

Bleistift Radiergummi Füller Buch Notizblock Lineal
Schere Sportsachen Farbstifte Blatt Kuli Mäppchen

DER	DIE	DAS	DIE - PLURAL

4. Wie ist das? Wähl die richtige Antwort aus.

der Bleistift □ groß
□ schwer
□ spitz

das Buch □ leicht
□ schwer
□ kurz

der Farbstift □ lang
□ eckig
□ grün

Evaluare

5. Auf meinem Schreibtisch liegen:
ein B--------, ein M-------,
ein B----, ein L----- und
ein H---, viele F---------.

Activități și aplicații

6. Schreib 5 Sätze über deine Schulsachen. (Scrie 5 propoziții despre rechizitele tale.)

Corelații cu alte domenii

7. Wie heißen die Erfinder deiner Schulsachen? (Cum se numesc inventatorii rechizitelor tale?)
der Füller-..... /der Kuli- ...../ der Radiergummi-……

In der Unterrichtsstunde

Activități și aplicații

1. Finde die logische Reihenfolge im folgenden Gedicht. (Găsește ordinea logică în poezia următoare.)

   Bei Mathe stören die Zahlen,

   bei Deutsch die Wörter,

   und bei den Pausen die Enden.

   bei Erdkunde die Länder

   bei Englisch die Vokabeln,

(Hans-Peter Kraus, *Was uns an der Schule stört* – verkürzt)

2. Schreibe eine andere Variante nach dem Beispiel-Übung 1. Beginn so: *Was ich an der Schule mag?* (Scrie un alt dialog după model-exercițiul 1). Începi așa: *Ce îmi place la școală?*

Evaluare

3. Lies den Text und kreuze an! Richtig oder falsch?

   Anne geht in die 5. Klasse. Sie mag Mathe, Deutsch, Erdkunde und Biologie. Pro Woche hat sie vier Stunden Mathe. Sie findet das nicht so schwer. Am Montag, am Mittwoch und am Freitag geht sie Tennis spielen. Sie findet Deutsch prima. Am Dienstag geht sie auch in den Spanischkurs. Das macht Spaß!

   - Anne geht in den Kindergarten. ☐
   - Du hast vier Stunden Mathe. ☐
   - Erdkunde und Biologie mag Anne. ☐
   - Mathe ist so schwer für Anne. ☐
   - Tennis spielt sie jeden Tag. ☐
   - Deutsch ist toll für Anne. ☐
   - Sie bleibt am Dienstag im Biolabor. ☐

Activități și aplicații

4. Mach Notizen zum Thema „In der Schule". (Fă-ți notițe pentru tema „La școală".)
   Diese Wörter kenne ich: das Buch, das Heft, der Kuli, der Füller, das Blatt usw.

Corelații cu alte domenii

5. Such dieses Lied im Internet: *Hurra jetzt geht schon bald die Schule los*. Hör zu und notier die Verse. (Caută acest cântec pe internet. Ascultă-l și notează versurile.)

In der Pause

Activități și aplicații

1. Du bist vor dem Kiosk in der Schule. Was kannst du in der Pause kaufen? Kannst du diese Wörter in zwei Spalten: *Zum Essen / Zum Trinken* gruppieren? (Te afli în fața chioșcului de la școală. Ce poți cumpăra în pauză? Poți grupa aceste cuvinte în două coloane: mâncare/ băutură?)

Apfel	Apfelstrudel		
Limo	Wasser	Eis	Butter
Käsebrot	Salamibrot		Brot
Saft	Orangensaft	Kekse	
Schokolade		Birne	Honig
	Traube	Milch	Eier

2. Lies den Dialog mit deinem Partner! (Citește dialogul împreună cu colegul!)

S: GutenTag!

V: GutenTag! Bitte schön? Kann ich dir helfen?

S: Haben Sie Salamibrot?

V: Ja, wir haben Salamibrot!

S: Eins, bitte! Was kostet es?

V: 1 EURO und 10 Cent.

S: Hier bitte. Danke!

3. Lies den Text und identifiziere die Wörter aus den Sätzen richtig!
(Citește textul și identifică enunțurile corect!)
InderPauseesseichmeinSandwichgernIchtrinkemeinenOrangensaftgernMeinLieblingsgetränkistdie MilchDastrinkeichwarmamAbendÄpfelundBirnensindmeinLieblingsobstPuddingesseichnichtsooftaber Torteschmecktmirambesten

Evaluare

4. Bilde einen ähnlichen Dialog, wie in der Übung 2 – Du möchtest Schokolade kaufen.
(Formulează un dialog asemănător exercițiului 2 – Dorești să cumperi ciocolată.)

Activități și aplicații

5. Was kannst du im Supermarkt noch kaufen? Mach deine Einkaufsliste.

Corelații cu alte domenii

6. Such im Internet ein Rezept für *Brezeln*.

MeineTraumschule

Activități și aplicații

1. Welche Wörter passen zu dem Begriff „Traumschule". Bilde ein Assoziogramm. (Ce cuvinte se potrivesc noțiunii „Școală de vis". Găsește cuvinte asociate acestei noțiuni.)

2. Bilde einige Sätze mit diesenWörtern. (Formează propoziții cu aceste cuvinte.)
   Beispiel: In meiner Traumschule finde ich .....

Evaluare

3. Welche Fächer hast du in deinem Traumstundenplan? Aber deine Kollegen? (Ce materii ai în orarul tău de vis? Dar colegii tăi?)

Activități și aplicații

4. Schau dir dieses Bild genau an! Beschreib es in 5 Sätzen. (Privește această imagine. Folosește 5 propoziții pentru a descrie această imagine.)

Corelații cu alte domenii

5. Zeichne mit deinem Kollegen auf einem Plakat eine Skizze für eure **Traumschule**. Bemale sie! (Desenează cu colegii tăi pe un afiș o schiță pentru școala visurilor voastre. Pictați schița.)

Matematică și Științele naturii

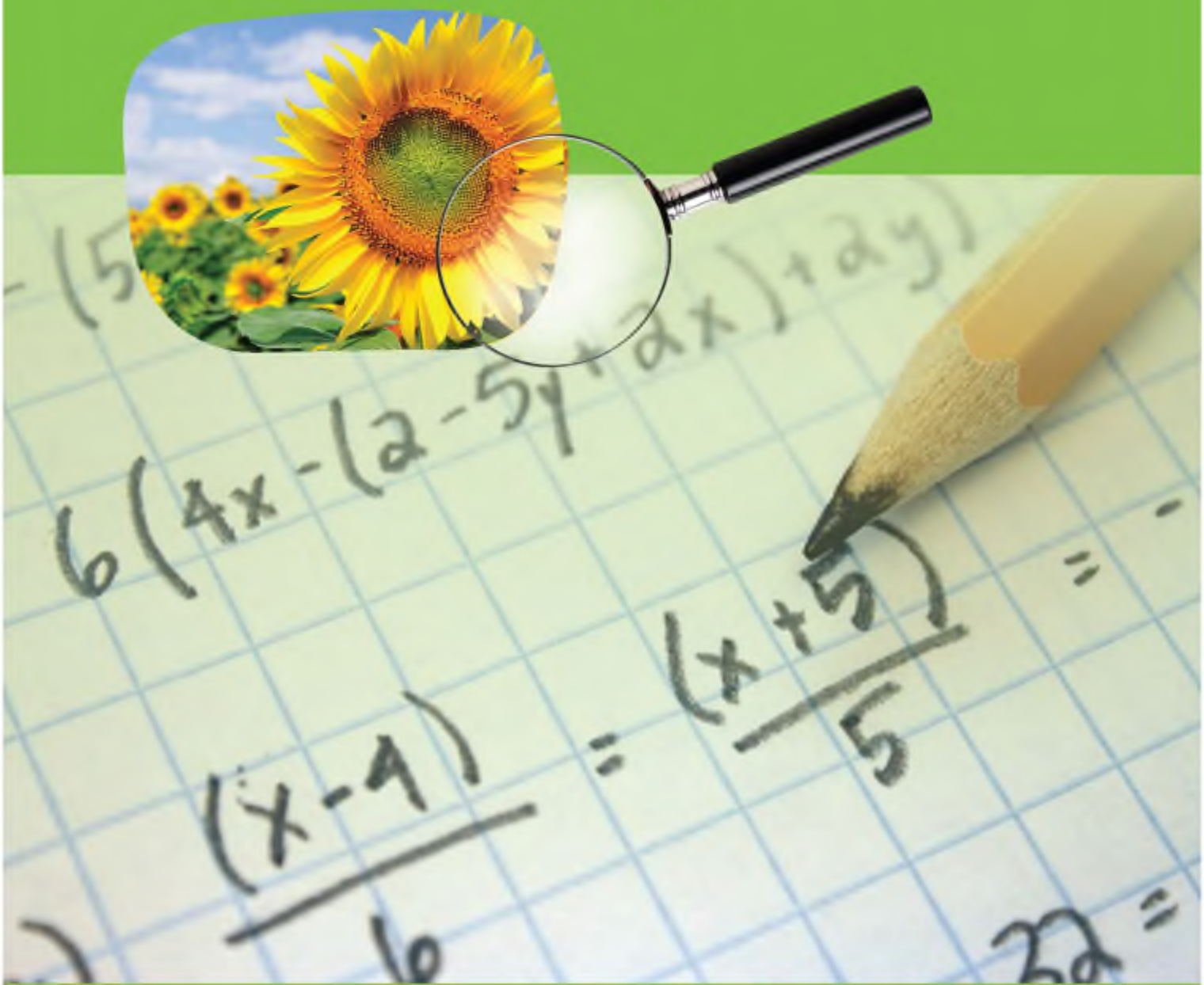

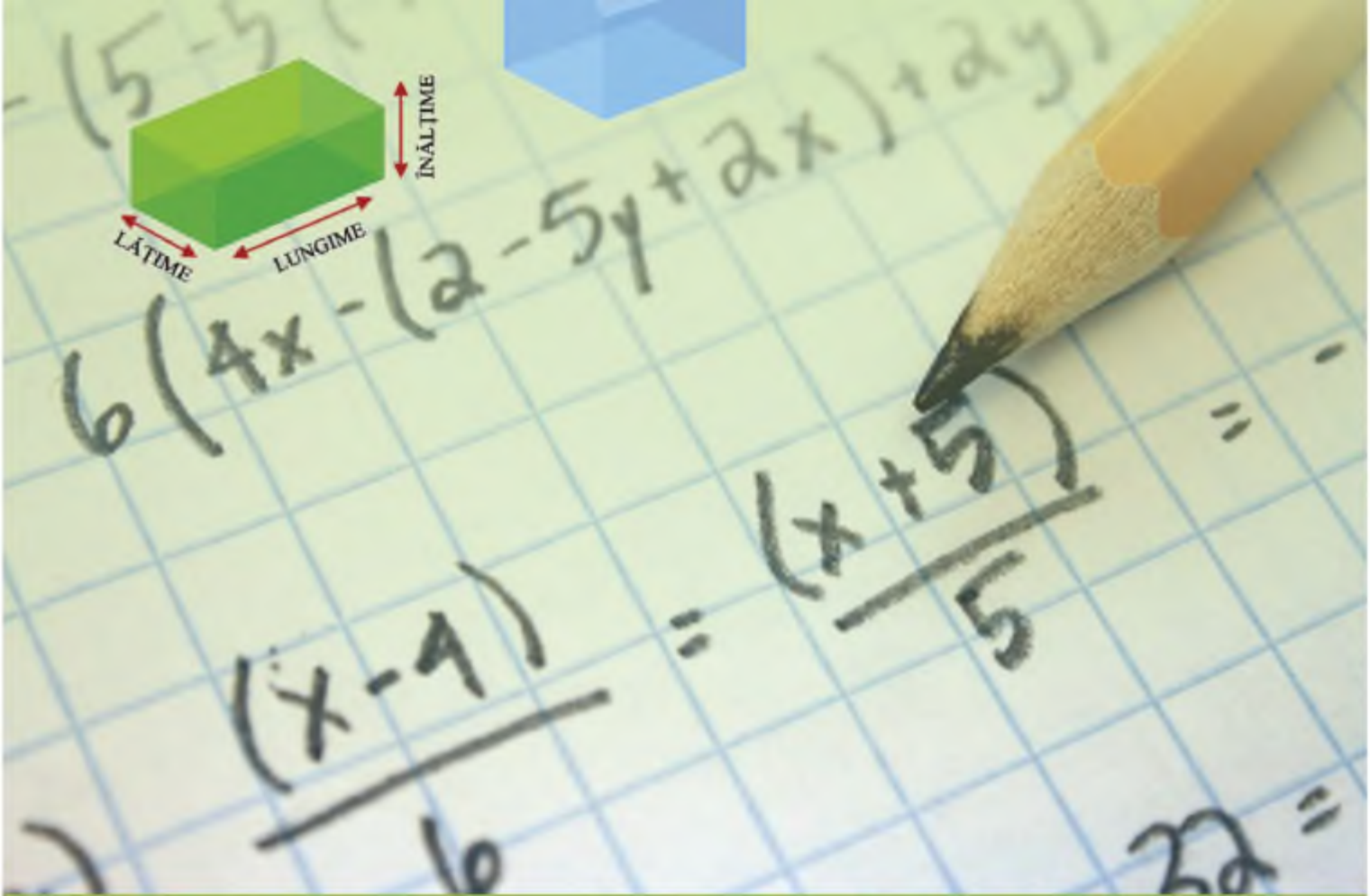
ÎNĂLȚIME
LĂȚIME
LUNGIME

Matematică

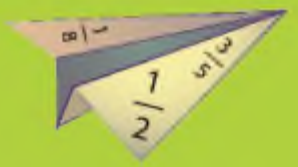

RECAPITULARE

Aminteşte-ţi şi rezolvă!

Observă atent imaginea copacului cu bufniţe, apoi rezolvă următoarele exerciţii:

1. Scrie cu litere cel mai mare şi cel mai mic număr din imagine.

2. Ordonează crescător numerele din imagine (foloseşte semnul „<").

3. Identifică bufniţa căreia nu îi corespunde niciun număr, apoi scrie alăturat un număr mai mare decât toate celelalte.

4. Rotunjeşte, la ordinul miilor, toate numerele cu cinci şi cu şase cifre, identificate în imagine.

5. Recunoaşte, în imagine, toate numerele impare.

6. Enumeră, în scris, numerele care au la ordinul miilor o cifră mai mare decât 5.

7. Scrie toate numerele care au suma cifrelor mai mare decât 15.

8. Identifică, prin subliniere cu roşu, două numere din imagine, a căror diferenţă are la zeci şi unităţi cifra 0.

9. Identifică, în imagine, numerele 16 539 şi 163 820. Unde poţi să adaugi o cifră la primul număr, astfel încât numărul obţinut să fie mai mic decât al doilea număr? Scrie două exemple.

10. Câte numere naturale sunt cuprinse între 27 şi 1 347?

11. Rezolvă:

a) 27 + 1 347; b) 267 813 + 16 539; c) 25 385 + 84 620; d)163 820 + 1 347;

e) 1 347 – 27; f) 46 900 – 27; g) 84 620 – 1 347; h) 346 902 – 16 539; i) 267 813 – 25 385.

12. Ordonează cifrele numărului 16 3820, astfel încât să obţii cel mai mare, respectiv cel mai mic număr natural cu aceste şase cifre.

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Determină:

a) cel mai mic număr impar de patru cifre;

b) succesorul numărului 123;

c) predecesorul numărului 5037;

d) trei numere consecutive, cel mai mic fiind 45;

e) cel mai mic număr natural mai mare decât 529;

f) cel mai mare număr natural mai mic decât 2950;

g) toate numerele naturale de trei cifre care au cifra zecilor opt, iar cifra unităţilor este de trei ori mai mare decât cifra sutelor.

2. Scrie, cu cifre romane, anul naşterii tale şi anul în care ne aflăm.

3. Determină cel mai mare număr natural de forma $\overline{ababababab}$ ştiind că numerele a şi b sunt consecutive, iar suma cifrelor numărului dat este egală cu 44. Care este răsturnatul numărului obţinut? Scrie cu cifre, apoi cu litere suma dintre numărul obţinut şi răsturnatul său.

4. Observă programul unui post de televiziune, redat în stânga paginii, apoi răspunde la următoarele cerinţe:

Oră	Program
09:30	Matinal
10 :30	Film
13 :00	Fotbal
16 :15	Tenis
17 :10	Divertisment

a) Calculează câte minute durează filmul.

b) Maria urmăreşte matinalul şi tenisul. Calculează câte minute a petrecut Maria în faţa televizorului cât timp a vizionat ambele emisiuni.

c) Determină diferenţa în minute dintre durata filmului şi cea a emisiunii de tenis.

RECAPITULARE

Aminteşte-ţi şi rezolvă!

1. Observă atent imaginile pentru a rezolva corect cerinţele de mai jos:

Mircea cel Bătrân
1386 – 1418

Ştefan cel Mare
1457 – 1504

Mihai Viteazul
1593 – 1601

Alexandru I. Cuza
1859 – 1866

a) Spune care dintre cei patru domnitori a domnit cel mai mult.

b) Încercuieşte varianta corectă:

Mircea cel Bătrân a domnit mai mult decât Mihai Viteazul cu:

i) 32 de ani; ii) 24 de ani; iii) 8 ani;

c) Scrie cu cifre romane anul începutului domniei pentru fiecare conducător.

d) Încercuieşte varianta corectă:

Câţi ani au trecut din anul în care şi-a încheiat domnia Ştefan cel Mare şi până în 2017?

i) 501ani; ii) 513 ani; iii) 500 de ani.

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Mihai trebuia să mărească numărul 378 de 17 ori. El l-a mărit însă cu 17. Află cu cât este mai mic numărul obţinut decât cel corect?

2. Calculează:

a) $264 \cdot 10$; b) $23 \cdot 73$; c) $267 : 3$; d) $3\,456 : 9$; e) $1\,487 \cdot 372$;

f) $5\,964 : 42$; g) $32 : 8 + 5 \cdot [8 \cdot (20 : 2 - 70 : 10)]$.

3. Triplul deîmpărţitului este egal cu 8 100, iar dublul împărţitorului este 72. Determină câtul acestor numere.

4. Află cel mai mic număr natural de şase cifre care îndeplineşte simultan condiţiile: nu are cifre care se repetă, este mai mare decât 300 000 şi suma cifrelor sale este 15.

5. Află numerele necunoscute:

a) $46\,513 + a = 100\,398$; b) $b - 128\,314 = 347\,521$;

c) $800\,295 - c = 793\,425$; d) $d \cdot 7 = 497$; e) $136 : e = 4$.

6. Calculează cu cât este mai mare produsul numerelor 23 şi 45 decât câtul numerelor 864 şi 9.

7. Ai la dispoziţie cifrele: 5, 8, 2 şi 9. Folosind aceste cifre, formează două numere al căror produs este mai mare decât 4 000.

8. Suma a trei numere este egală cu 713. Află numerele ştiind că primul este egal cu dublul celui de-al doilea, iar al treilea este cu 13 mai mare decât dublul primului număr.

9. Înscrie în cele nouă cercuri din desenul alăturat, numerele de la 1 la 9, astfel încât suma numerelor de pe fiecare latură a triunghiului să fie egală cu 20.

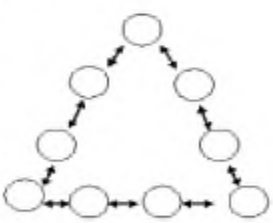

10. Observă graficul alăturat şi rezolvă cerinţele următoare, ştiind că fiecare elev practică un singur sport:

a) Care este cel mai popular, respectiv cel mai puţin popular, sport din şcoală?

Justifică răspunsul.

b) Câţi copii practică sport în şcoală?

c) Care este diferenţa dintre numărul copiilor care practică fotbalul şi cel al copiilor care practică tenisul?

d) Ce sporturi sunt practicate de acelaşi număr de copii?

RECAPITULARE

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Compară numerele x şi y şi alege varianta corectă:

$x = \left[\left(30 + 5 : 5\right) \cdot 10 - 23\right] : 7$

$y = \left[\left(20 : 4\right) \cdot 5 - 20\right] \cdot 2 - 6$

a) $x < y$

b) $x > y$

c) $x = y$

2. a) Află termenul necunoscut $\left(30 \cdot x + 6\right) : 4 = 84$.

b) Maria are o sumă de bani. În prima zi cheltuie 50% din sumă, iar a doua zi, un sfert din rest. Află ce sumă a avut Maria, dacă după a doua zi i-au rămas 120 de lei.

3. Reprezintă prin desen fracţiile următoare: o treime, două cincimi, cinci optimi.

4. Scrie câte trei exemple de fracţii subunitare, supraunitare şi echiunitare.

5. Într-un magazin sunt 15 biciclete şi triciclete care au în total 38 de roţi. Câte biciclete sunt?

6. Diferenţa a două numere naturale este 936. Află cele două numere ştiind că unul este un sfert din celălalt.

7. Pe o şosea, la distanţe egale unul de altul, se găsesc 16 copaci. Află câţi metri sunt între primul şi ultimul copac, ştiind că între al treilea şi al optulea sunt 35 de metri.

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Observă numărul copiilor dintr-o echipă de fotbal şi vârstele lor reprezentate în tabelul de mai jos, apoi completează corespunzător enunţurile:

Vârstă (ani)	10	11	12	13	14
Număr copii	3	6	5	4	2

Numărul total al copiilor din echipă este……

Un număr de ……copii au 14 ani

Cei mai mulţi copii au vârstă de..... ani.

2. Câtul împărţirii a două numere naturale este 3, iar restul este 10. Dacă adunăm deîmpărţitul, împărţitorul, câtul şi restul obţinem 143. Află cele două numere.

3. Alexandru are o colecţie de 15 maşinuţe, iar Cristian, dacă ar mai adăuga 3 maşinuţe la colecţia sa, ar avea de 4 ori mai multe decât Alexandru. Câte maşinuţe are Cristian?

4. Mihai are 8 ani, iar tatăl său, de cinci ori mai mulţi. Află peste câţi ani vârsta tatălui va fi de trei ori mai mare decât vârsta lui Mihai.

5. Calculează cu câţi metri este mai mare perimetrul unui dreptunghi care are lăţimea de 16 m şi lungimea egală cu dublul lăţimii, decât perimetrul unui pătrat cu latura de lungime egală cu o pătrime din lăţimea dreptunghiului.

6. Află câte cifre se folosesc pentru a numerota o carte cu 327 de pagini.

7. Observă imaginile alăturate şi rezolvă cerinţele:

a) Completează enunţul: Figurile din imagine sunt...

b) Efectuează transformările:

30 mm = … cm

10 cm = … mm

c) Colorează cu roşu figurile care au perimetrele egale.

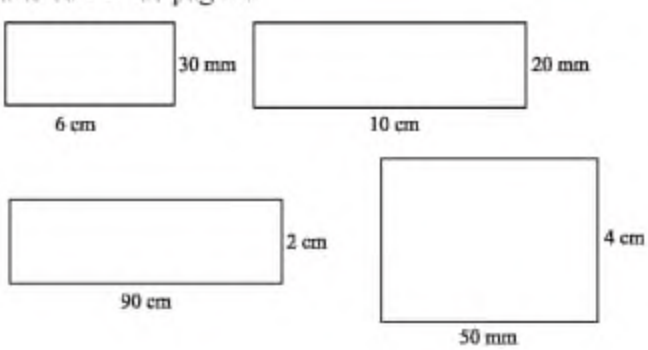

RECAPITULARE

Evaluare

Subiectul I

Completează, pe foaia de testare, spațiile punctate pentru a obține propoziții adevărate:

1. Succesorul numărului 257 450 331 este egal cu ...
2. Cel mai mare număr impar de trei cifre distincte este egal cu ...
3. Suma numerelor 567 și 789 este egală cu ...
4. Aproximarea prin lipsă la ordinul sutelor a numărului 123 456 este egală cu ...
5. Jumătate din dublul lui 256 este egală cu ...
6. Produsul numerelor 123, 10 și 3 este egal cu ...
7. În două ore și jumătate sunt ... de minute.
8. Câtul numerelor 3 456 și 9 este egal cu ...

Subiectul II

Scrie rezolvările complete:

1. Calculează:
   a) $32+41+59+68$;
   b) $772-15:3\cdot120$;
   c) $5\cdot5+8\cdot\left[108-100:(9-4)\right]-4$.
2. Împărțind un număr la 9, obținem câtul 31 și restul mai mare decât 7. Află numărul.
3. Află numărul necunoscut:
   $x:2+(105-275:11):4=28$.
4. Andrei se gândește la un număr care va fi egal cu numărul 14 600, dacă va fi rotunjit la sute. Află care este cel mai mic număr la care se putea gândi Andrei.
5. Suma a trei numere naturale este egală cu 3 258. Primul număr este de două ori mai mare decât al doilea. Știind că al treilea număr este mai mare cu 24 decât triplul celui de-al doilea număr, aflați cele trei numere.

Timp de lucru: 50 de minute
Barem de notare:
10 puncte – din oficiu, Subiectul I: 40 puncte, Subiectul II: 50 puncte

Jocuri matematice

Pătratul magic este un joc matematic vechi de mii de ani. Chinezii practicau aceste exerciții matematice cu 5 000 de ani înaintea erei noastre. Pătratele magice indiene, vechi de peste 2 000 de ani, sunt de asemenea, la fel de cunoscute. Jocul constă în așezarea unor numere în căsuțele unui pătrat, astfel încât sumele lor, pe oricare linie sau coloană și pe cele două diagonale să fie mereu aceleași. Completează acest pătrat magic!

25		
	18	
		37

I. OPERAŢII CU NUMERE NATURALE

I.1. Scrierea şi citirea numerelor naturale

Crezi că ne-am putea descurca fără numere în zilele noastre? În viaţa cotidiană formăm numere de telefon, exprimăm data calendaristică şi ora exactă cu ajutorul numerelor, iar la naştere ni se alocă un număr format din 13 cifre, numit codul numeric personal (CNP). Află semnificaţia cifrelor din codul numeric personal.

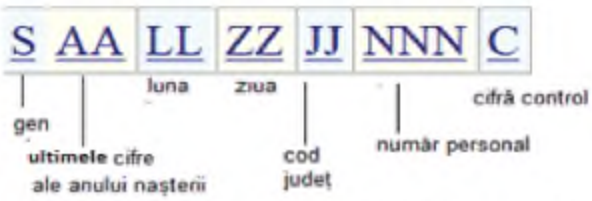

Numerele naturale se scriu cu ajutorul cifrelor 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 şi 9, numite „cifre arabe". În scrierea numerelor naturale, de la dreapta la stânga se află în ordine: clasa unităţilor, clasa miilor, clasa milioanelor, după care urmează clasa miliardelor ş.a.m.d. Numărul 43 426 785 se citeşte „*patruzeci şi trei de milioane patru sute douăzeci şi şase de mii şapte sute optzeci şi cinci*" şi reprezintă un număr natural care are cifra zecilor de milioane 4, cifra milioanelor 3, cifra sutelor de mii 4, cifra zecilor de mii 2, cifra miilor 6, cifra sutelor 7, cifra zecilor 8 şi cifra unităţilor 5 (Atenţie! Ordinele care au cifra 0 nu se citesc).

• Scrieţi cu litere numărul din tabelul de mai jos:

Clasa miliardelor			Clasa milioanelor			Clasa miilor			Clasa unităţilor		
sute de miliarde	zeci de miliarde	miliarde	sute de milioane	zeci de milioane	milioane	sute de mii	zeci de mii	mii	sute	zeci	unităţi
ord. 12	ord. 11	ord. 10	ord. 9	ord. 8	ord. 7	ord. 6	ord. 5	ord.4	ord.3	ord.2	ord. 1
2	**3**	**0**	**1**	**4**	**6**	**0**	**0**	**8**	**9**	**6**	**1**

Reţine că orice număr natural se descompune după modelul:

$26\,785 = 2 \cdot 10\,000 + 6 \cdot 1\,000 + 7 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 5.$

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Descompune, după modelul de mai sus, numerele: 10 087, 239 832 şi 1 023 007.

2. Scrie cu litere următoarele numere:

a) 1 256; b) 32 456 743; c) 1 000 854; d) 12 098; e) 7 965 432 108.

3. Scrie în cifre următoarele numere:

a) un miliard opt sute cincizeci şi patru de mii trei sute şaizeci şi patru; b) opt sute două mii cincizeci şi trei;c) o mie unu; d) patru sute de milioane şase sute cincizeci şi cinci de mii trei sute douăzeci.

4. Utilizează doar cifrele 1, 0 şi 8 pentru a scrie toate numerele de trei cifre distincte. Câte numere ai obţinut? Câte numere se obţin dacă cifrele nu sunt distincte?

5. Suma dintre un număr natural de 2 cifre şi răsturnatul său este 66. Află numerele.

6. Diferenţa dintre un număr natural de 2 cifre şi răsturnatul său este 54. Care sunt aceste numere?

7. Diferenţa a două numere este 900. Dacă primul este de 4 ori mai mare, atunci află al doilea număr.

8. Descoperă regula şi scrie următorii 5 termeni: 1; 4; 13; 40; ...; ...; ...; ...; ...

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Determină numerele de forma $\overline{a3b4c}$ pentru fiecare dintre următoarele situaţii:

a) suma cifrelor sale este egală cu 10; b) produsul cifrelor sale este 12;

c) descompunerea sa este $\overline{a3b4c} = 4 \cdot 10000 + 3 \cdot 1000 + 4 \cdot 10 + 7$.

2. Completează corespunzător tabelul de mai jos:

Răsturnatul numărului 1 387	Succesorul numărului 321 005	Predecesorul numărului 763	Cel mai mare număr par de două cifre	Suma numerelor impare de o cifră

I.2. Reprezentarea pe axă, compararea și ordonarea numerelor; aproximări, estimări

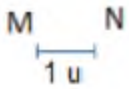

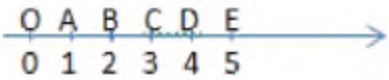

Folosim axa numerelor naturale pentru a reprezenta numerele naturale în ordine crescătoare, de la dreapta la stânga. Axa numerelor este o dreaptă pe care fixăm un punct O, numit origine, un sens, numit sens pozitiv și o unitate de măsură (1 u).

Pe axa numerelor, dintre două numere naturale este mai mic cel care este reprezentat mai aproape de origine.

În figura alăturată observăm că punctul B are coordonata 2 și notăm B(2).

Compararea numerelor naturale oricât de mari, se face la fel ca pentru numerele mai mici decât un million. Astfel, numărul care are mai puține cifre este mai mic. Dacă numerele pe care le comparăm au un număr egal de cifre, se compară pe rând cifrele de același ordin, de la stânga la dreapta, până când identificăm două cifre diferite. Numărul mai mare este acela care are cifra mai mare.

Aproximarea unui număr natural se poate face ***prin lipsă*** sau ***prin adaos***, precizând ordinul (unităților, miilor etc.)

De exemplu, numărul natural 975 312 poate fi aproximat la ordinul zecilor prin lipsă: 975 310 sau prin adaos 975 320, iar la ordinul miilor, prin lipsă 975 300 sau prin adaos 975 400.

Rezolvă următoarele exerciții și probleme!

1. Reprezintă pe axa numerelor punctele A(0), B(3), C(9), D(10) și E(12).

2. Determină coordonatele punctelor A, B, C, D și E din reprezentarea de mai jos, dacă fiecare segment mic al axei reprezintă o unitate:

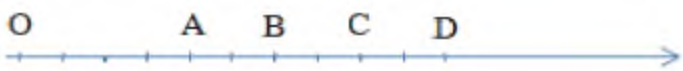

3. Compară numerele:
a) 4 679 și 14 012; b) 45 894 și 45 900; c) 601 902 și 601 992; d) 400 001 și 40 002.

4. Determină cifrele a și b pentru care: a) $\overline{a5132} = \overline{15b32}$; b) $\overline{a5132} < \overline{15b32}$.

5. Aproximează prin lipsă, apoi prin adaos la zeci, sute, mii și zeci de mii numerele:
a) 453 728; b)157 902; c) 3782 357; d) 7 293 863.

6. Aproximează prin adaos la ordinul sutelor, următoarele numere:
a) 346 865; b) 1 056 223; c) 89 222; d) 29 078.

Ai rezolvat primele exerciții? Continuă!

1. Ordonează crescător numerele: 111 110 100 101; 111 101 100 101; 111 101 010 101; 111 000 011 101.

2. Scrie toate numerele de trei cifre distincte care se pot forma cu cifrele 0, 5, 8 și 9 și ordonează-le descrescător.

3. Completează după model, tabelul de mai jos:

Numărul	14 138	26 549	706 942	182 738
Aproximează prin adaos la ordinul zecilor	14 140			
Aproximează prin lipsă la ordinul sutelor	14 100			
Aproximează prin lipsă la ordinul miilor	14 000			

I.3. Adunarea numerelor naturale

Maria cumpără o ciocolată care costă 12 lei şi o jucărie de 37 de lei. Precizează cât a cheltuit Maria?

Pentru a răspunde, folosim operaţia de adunare. Numerele adunate se numesc ***termenii adunării***, iar rezultatul se numeşte ***sumă***.

Suma a două sau mai multe numere naturale este întotdeauna un număr natural.

Proprietăţile adunării, pe care le poţi folosi în calcule, pentru orice numere naturale a, b, c sunt:

- **comutativitatea:** $a+b=b+a$, exemplu: $17+12=12+17=29$;
- **asociativitatea:** $(a+b)+c=a+(b+c)$, exemplu: $(5+21)+169=5+(21+169)=195$;
- **elementul neutru la adunare este 0** (zero): $a+0=0+a=a$, exemplu: $17+0=0+17=17$.

Să rezolvăm împreună!

- Calculează $S=1+2+3+...+100$.

Folosim comutativitatea şi obţinem: $S=1+2+3+...+98+99+100$
$S=100+99+98+...+3+2+1$

Adunând cele două egalităţi membru cu membru, obţinem:

$2\cdot S=(1+100)+(2+99)+(3+98)+...+(98+3)+(99+2)+(100+1)$. Observăm că suma numerelor din fiecare paranteză este egală cu 101 în oricare dintre cele 100 de situaţii. Obţinem $2\cdot S=101\cdot 100$, deci $S=10\ 100:2=5\ 050$.

Să exersăm adunarea!

1. Calculează:
a) 467 + 57; b) 3 427 + 5 777;
c) 456 + 3 287 + 657; d) 5 621 + 9 009 + 6 231; e) 45 521 + 8 721 + 9 021.
2. Calculează numărul cu 743 mai mare decât 7 869.
3. Care este numărul cu 6 813 mai mare decât 1 297?
4. Identifică numărul cu 1 023 mai mare decât cel mai mare număr natural de trei cifre diferite.
5. Găseşte cifrele a, b, c şi d, astfel încât $\overline{a2b7}+\overline{3c2d}=7321$.
6. Calculează, folosind proprietăţile adunării:
a) 15 + 27 + 25 + 33; b) 5 632 + 6 428 + 733 + 8 267; c) 572 + 6 755 + 428 + 245;
d) 911 + 1 001 + 89 + 999; e) 6 543 + 1 234 + 3 457 + 66; f) 158 + 6 729 + 711 + 5 542.
7. Descoperă regula şi completează următorii trei termeni:
a) 4; 7; 10; 13; □; □; □; b) 1; 1; 2; 3; 5; 8; 13; 21; □; □; □;

Lucraţi în perechi

8. Determinaţi valoarea sumei $23+24+25+...+85$.

Ai rezolvat primele exerciţii? Continuă!

Piratul are nevoie de câteva informaţii. Ajută-l tu să le afle!

1. Dacă adună numerele de mai jos, va descoperi locul unei comori de pe hartă:
a) 2350+986; b) 347 + 8 965.

2. Cifrul cufărului, în care păstrează comoara, este suma dintre numărul 459, succesorul şi predecesorul său. Calculând, obţine trei rezultate: 1 377, 462 şi 1 375. Care este cel corect?

3. În cufăr, piratul are o grămadă de galbeni, egală cu suma dintre 6 529 şi cel mai mic număr natural. Care este numărul de galbeni? Încercuieşte răspunsul corect.
a) 6 530; b) 6 529; c) 6 629.

4. Scrie numărul 100 ca o sumă de: a) 2 termeni; b) 3 termeni; c) 4 termeni (minimum trei exemple).

5. Calculând $598+895+384$, vei obţine anul în care România a obţinut independenţa.

6. Fie secvenţa de numere naturale 11, 12, 13, 14, ..., 101.
a) Determină câte numere are secvenţa.
b) Calculează $s=11+12+13+...+101$.

I.4. Scăderea numerelor naturale

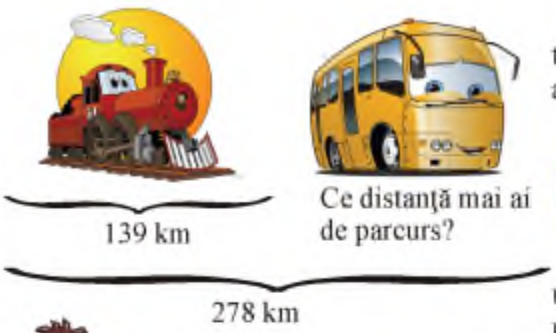

Drumul până la bunici este de 278 km. Dacă ai parcurs cu trenul 139 km din distanţă, află cât mai trebuie să mergi cu autobuzul?

278 – 139 =139 km vor fi parcurşi cu autobuzul

Reţine!

Oricare ar fi două numere naturale ***a*** şi ***b***, ***a*** ≥ ***b***, există un unic număr natural ***c***, astfel încât ***a*** = ***b*** + ***c***. Se scrie ***c*** = ***a*** – ***b***, unde ***a*** se numeşte ***descăzut***, ***b*** se numeşte ***scăzător*** şi ***c*** ***diferenţa*** numerelor ***a*** şi ***b***.

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Efectuează scăderile şi verifică rezultatele după model:
$128 - 59 = 69$ deoarece $69 + 59 = 128$ şi $128 - 69 = 59$
a) 127 – 21; b) 467 – 58; c) 6 427 – 5 777;
d) 4 456 – 3 287; e) 95 681 – 2 017; f) 45 521 – 8 721.

2. Determină: a) numărul cu 376 mai mic decât 1 000; b) diferenţa dintre 7 610 şi 398;
c) numărul cu 1 001 mai mic decât diferenţa numerelor 45 631 şi 29 876.

3. Completează tabelul:

a	b	c	$b+c$	$a-(b+c)$	$a-b-c$
24	12	5			
5 674	3 456	2 017			

Ce observi?

4. Completează tabelul:

a	b	c	$b-c$	$a-(b-c)$	$a-b+c$
234	143	45			
1 000	123	23			

Ce observi?

5. Scrie în casete numerele naturale potrivite, astfel încât să obţii rezultate adevărate:
$a)\ 103 + \square = 643$; $b)\ 576 - \square = 329$; $c)\ \square - 445 = 718$; $d)\ \square + 3029 = 6049$

6. Determină cifrele a şi b pentru care: $\overline{55a} - \overline{2b3} = 281$.

Ai rezolvat primele exerciţii? Continuă!

1. Completează casetele cu numere, pentru a obţine egalităţi:
a) 1 032 – 986 = □; b) 347 + 4 965 = 2 017 + □; c) 3 334 – (312 + 865) = (3 334 – 312) – □.

2. Alege, prin încercuire, răspunsul corect:
- diferenţa dintre 7 102 şi răsturnatul său este: a) 5 895; b) 5 995; c) 4 995; d) 5 085;
- diferenţa dintre cel mai mare număr natural de 4 cifre diferite şi cel mai mic număr natural de 3 cifre este: a) 8 776; b) 9 776; c) 9 676; d) 9 774.

3. Suma vârstelor a trei fraţi este de 58 de ani.Cât era suma vârstelor lor în urmă cu 6 ani?

4. Efectuând calculul 3 012 – 468, vei descoperi înălţimea celui mai înalt vârf din România, vârful Moldoveanu.Care este diferenţa de înălţime între acest vârf şi vârful Everest, care are 8 848 m?

5. Dacă $a + b = 300$ şi $b + c = 138$, află $a - c$.

6. Din cel mai mare număr par de 5 cifre diferite scade numărul 1 369.

7. Maria citeşte dintr-o carte 348 de pagini. În prima zi a citit 96 de pagini apoi, 80 de pagini din ce a rămas. Cât a citit în următoarele două zile, dacă a terminat cartea?

I.5. Înmulțirea numerelor naturale

Andreea a cumpărat câte trei baloane pentru fiecare dintre cei cinci copii invitați la aniversarea sa. Câte baloane a cumpărat Andreea?

Putem calcula prin adunare repetată: $3+3+3+3+3=15$ sau putem folosi operația de înmulțire $3\cdot5=15$.

Reține!

Numerele care se înmulțesc, se numesc ***factori***, iar rezultatul înmulțirii se numește ***produs***. $\underbrace{a+a+a+...+a}_{b\ factori}=a\cdot b$

Proprietățile înmulțirii, pe care le poți folosi în calcule sunt:

- ✓ ***comutativitatea***: $a\cdot b=b\cdot a$. Exemplu: $17\cdot12=12\cdot17=204$;
- ✓ ***asociativitatea***: $(a\cdot b)\cdot c=a\cdot(b\cdot c)$. Exemplu: $(5\cdot21)\cdot169=5\cdot(21\cdot169)=17\,745$;
- ✓ ***elemenul neutru la înmulțire este 1***: $a\cdot1=1\cdot a=a$. Exemplu: $17\cdot1=1\cdot17=17$;
- ✓ ***distributivitatea înmulțirii față de adunare:*** $a\cdot(b+c)=a\cdot b+a\cdot c$. Exemplu: $(3+2)\cdot6=3\cdot6+2\cdot6=30$.
- ✓ ***distributivitatea înmulțirii față de scădere:*** $a\cdot(b-c)=a\cdot b-a\cdot c$. Exemplu: $(5-3)\cdot4=5\cdot4-3\cdot4=8$.

Rezolvă exerciții și probleme!

1. Calculează:

a) $12\cdot4$; b) $34\cdot23$; c) $100\cdot56$;

d) $123\cdot253$; e) $980\cdot1\,141$; f) $25\,489\cdot0$.

2. Află numărul:

a) de cinci ori mai mare decât 15;

b) cu 35 mai mare decât dublul lui 146;

c) cu 14 mai mic decât triplul numărului 26;

d) de 100 de ori mai mare decât dublul numărului 23.

3. Calculează aplicând proprietățile înmulțirii:

a) $2\cdot8\cdot5$; b) $12\cdot5\cdot20$; c) $5\cdot125\cdot18\cdot2\cdot8$; d) $125\cdot37\cdot8$;

e) $12\cdot54+46\cdot12$; f) $147\cdot(874-74)$; g) $(567-17)\cdot(47+13)$.

4. Efectuează calculele următoare, utilizând proprietatea de distributivitate a înmulțirii față de adunare și față de scădere:

Model: $\begin{cases}37\cdot11=37\cdot(10+1)=37\cdot10+37\cdot1=370+37=407\\37\cdot9=37\cdot(10-1)=37\cdot10-37\cdot1=370-37=333\end{cases}$

a) $17\cdot99$; b) $345\cdot101$; c) $57\cdot11$; d) $97\cdot999$.

5. Într-o fabrică se îmbuteliază 150 de sticle cu apă într-o oră. Află câte sticle se îmbuteliază într-o zi? Dar într-o săptămână?

6. Pentru orele de matematică, un elev are nevoie de trei caiete, o trusă de geometrie, trei creioane și două pixuri. Știind că un caiet costă 6 lei, trusa 12 lei, un creion costă 1 leu și un pix costă 2 lei, află cât costă toate obiectele necesare.

7. Un fermier vrea să cultive roșii. El vrea să planteze, în 3 sere, câte 12 rânduri cu câte 56 de fire de roșii fiecare. Dacă prețul unui fir de roșie este de 2 lei, află cât va cheltui fermierul în total.

8. Descoperă regulile de formare și completează următorii 3 termeni. Justifică răspunsurile.

a) 1; 2; 4; 8; 16;...,...,... b) 6; 12; 18; 24; 30;...,...,...

9. Scrie numărul 24 ca un produs de doi, trei, respectiv patru factori. Găsiți toate variantele posibile.

10. Determină numerele naturale a și b știind că $a\cdot b=240$ și $a\cdot(b+5)=300$.

11. Determină numărul natural x pentru care $7\cdot x+14\cdot x+21\cdot x+28\cdot x+...+126\cdot x=7\cdot9\cdot19$.

I.6. Factor comun

Vrei să cumperi 10 cărţi şi 10 pixuri. Ştii că preţul unei cărţi este 8 lei şi al unui pix este 3 lei. Câţi lei vei cheltui pentru toate obiectele?

Poţi calcula $10\cdot 8+10\cdot 3=80+30=110$. Poţi reorganiza obiectele aşa cum se vede în imagine, iar modalitatea de calcul este $10\cdot 8+10\cdot 3=10\cdot(8+3)=10\cdot 11=110$. În calculul de mai sus s-a folosit proprietatea de distributivitate a înmulţirii faţă de adunare. Factorul 10, care apare în fiecare produs din termenii sumei anterioare, se numeşte ***factor comun***.

Reţine!

În general, pentru a, b şi c numere naturale, avem:

$a\cdot b+a\cdot c=a\cdot(b+c)$ şi $a\cdot b-a\cdot c=a\cdot(b-c)$, $b\geq c$. Spunem că numărul a este ***factor comun***.

Să rezolvăm împreună!

1. Calculaţi $5+10+15+20+\cdots+100$.;

Observăm că fiecare termen al sumei se scrie ca un produs între 5 şi un alt număr, deci 5 este factorul comun. Astfel, $5+10+15+20+\cdots+100=5\cdot 1+5\cdot 2+5\cdot 3+5\cdot 4+\cdots+5\cdot 20=$
$=5\cdot(1+2+3+4+\cdots+20)=5\cdot 20\cdot 21:2=1050$.

Rezolvă utilizând factorul comun!

1. Calculează:

a) $12\cdot 7+12\cdot 3$; b) $6\cdot 10+12\cdot 10+17\cdot 10$; c) $14\cdot 22-14\cdot 10-14$;
d) $5\cdot 35+5\cdot 70-5\cdot 5$; e) $43\cdot 275+57\cdot 275$; f) $175\cdot 123+27\cdot 123-102\cdot 123$.

2. Scoate factor comun:

a) $2\cdot a+2\cdot b+2\cdot c$; b) $5\cdot x+5\cdot y-5\cdot z$; c) $7\cdot a+7\cdot b+49$; d) $3\cdot x-3\cdot y+3$.

3. Dacă $x=3$ şi $y+z=10$, calculează:

a) $7\cdot x+7\cdot y+7\cdot z$; b) $17\cdot x+17\cdot y+17\cdot z-10$; c) $5\cdot x+10\cdot y+10\cdot z$; d) $100\cdot x-(9\cdot y+9\cdot z)$.

4. Calculează: $(11+22+55+\cdots+99):(1+2+3+\cdots+9)$.

5. Rezolvă următoarele cerinţe:

a) află numărul a, dacă $ab+ac=520$ şi $b+c=52$;
b) află numărul a, dacă $ab-ac=45$ şi $b-c=9$;
c) află suma $b+c$ dacă $ab+ac+70=170$ şi $a=25$;
d) află diferenţa $b-c$, dacă $ab-ac-48=2$ şi $a=10$.

6. Află toate perechile de numerele naturale a şi b care verifică egalităţile următoare:

a) $a\cdot b+a=6$; b) $a\cdot b+b=5$; c) $a\cdot b+a-2=2$; d) $a\cdot b+b+2=5$.

Rezolvă exerciţiile!

1. Calculează şi asociază fiecărui exerciţiu din prima linie rezultatul corespunzător din a doua linie.
Linia 1: a) $99+99\cdot 99$; b) $35\cdot 87-35\cdot 43+44\cdot 65$; c) $10+20+30+\cdots+120$.
Linia 2: A) 780; B) 9 900; C) 870; D) 4 400.

2. Dacă $x+y=10$ şi $y+2\cdot z=12$, calculează $3x+8y+10z$.

3. Determină numărul natural x, ştiind că $x+2\cdot x+3\cdot x+\cdots+10\cdot x=385$.

I.7. Împărţirea cu rest zero a numerelor naturale

În laboratorul de informatică se pot aşeza câte 4 elevi într-o bancă. Câte bănci vor ocupa cei 28 de elevi ai clasei a V-a?

Efectuăm scăderi succesive: 28 – 4 = 24; 24 – 4 = 20; …

12 – 4 = 8; 8 – 4 = 4; 4 – 4 = 0 şi observăm că la finalul celor 7 scăderi repetate obţinem diferenţa 0. Cei 28 de elevi vor ocupa 7 bănci. Rezolvarea problemei prin operaţia de împărţire este 28: 4 = 7.

Operaţia de împărţire este o scădere repetată a aceluiaşi număr nenul, numit ***împărţitor*** **(*î*)**, dintr-un număr dat numit ***deîmpărţit*** **(*d*)**. Numărul care ne arată de câte ori se poate efectua scăderea se numeşte ***cât*** **(*c*)**. Dacă la final obţinem diferenţa 0, spunem că ***împărţirea este exactă*** sau ***împărţirea este cu rest zero.*** Se scrie:

$$d : î = c \ , \ î \neq 0$$

Reţine!

- Împărţirea exactă este o operaţie de ordinul al doilea şi este operaţia inversă înmulţirii.
- Proba împărţirii exacte se efectuează prin înmulţire sau prin împărţire.

$d : î = c, \quad î \neq 0$ deci, $d = î \cdot c$ şi $d : c = î$

Exemplu: $28 : 7 = 4$ deoarece $7 \cdot 4 = 28$ şi $28 : 4 = 7$.

- Dacă deîmpărţitul este zero, atunci şi câtul va fi zero, $0 : x = 0$, oricare ar fi numărul natural nenul x.

Ne reamintim cum se fac împărţirile

1325	5
10	265
32	
30	
25	
25	
0	

2639	13
26	203
3	
0	
39	
39	
0	

20808	102
204	204
40	
0	
408	
408	
0	

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Completează tabelul:

a	126	357	1 003 400	630	2 500	225	4 466	239 870 000	557 436
b	3	7	10	9	50	5	11	1 000	4 532
a:*b*									

2. Efectuează operaţiile de împărţire şi verifică, după model, rezultatul obţinut:

Model: $246 : 6 = 41 \Leftrightarrow 246 : 41 = 6$ şi $41 \cdot 6 = 246$

a) 455 : 5 = b) 120 : 15 = c) 324 : 18 = d) 4 242: 202 =

e) 56 211 : 123 = f) 71 820 : 1 596 = g) 1 603 750 : 125 = h) 106 505 : 1 253 =

3. Un fermier a cules 1 245 kg de roşii pe care vrea să le livreze către un supermarket în lădiţe în care încap 15 kg. Află câte lădiţe va folosi fermierul.

4. Într-un depozit sunt 124 de lădiţe cu struguri. Ştiind că toate lădiţele cântăresc împreună 1 612 kg, află câte kg de struguri cântăreşte o lădiţă plină.

5. Completează tabelul:

Deîmpărțitul	Împărțitorul	Câtul
456	9	
	43	13
5 760	24	
369 945		45

6. Efectuează:

a) $44 + 44 : 4 + 44 : 11$;

b) $24 : 6 + 729 : 27 + 6\,060 : 60$;

c) $16 \cdot 12 - 256 : 32$;

d) $164 : 4 - 3 \cdot 7 + 2\,250 : 45$.

7. Pentru fiecare caz în parte, determină numărul:

a) egal cu jumătatea numărului 568;

b) egal cu un sfert din numărul 5 648;

c) egal cu suma dintre o treime din 654 și jumătate din 712;

d) de 15 ori mai mic decât suma numerelor 325 și 275;

e) cu 17 mai mic decât o cincime din 100.

8. Identifică, prin subliniere, greșelile din exercițiile de mai jos apoi scrie rezolvarea corectă.

$16 : 4 - 2 = 16 : 2 = 8$;

$12 \cdot 3 + 6 : 6 = 12 \cdot 9 : 6 = 108 : 6 = 18$;

$24 + 6 : 6 + 4 = 30 : 10 = 3$.

9. Află suma numerelor a și b știind că: $a + 116 : 2 = (1\,991 : 11 - 4) : 3$ și $b : 11 - 4 = (4 + 110 : 2) \cdot 3$.

10. Bunica are 36 de mere și 24 de caise pe care le împarte în mod egal celor 4 nepoți. Câte fructe primește fiecare nepot? Rezolvați în două moduri.

11. Determină numerele naturale de forma $\overline{a67}$, dacă suma cifrelor sale se împarte exact la 3.

12. La un depozit au sosit 15 containere cu marfă. În fiecare dintre ele se află câte 48 de cutii iar fiecare cutie conține 28 de cărți. Cărțile sunt distribuite în mod egal către 21 de librării. Câte cărți primește fiecare librărie?

Lucrați în perechi!

13. Determinați numerele naturale x pentru care sunt adevărate egalitățile:

a) $531 - 6 \cdot x = 453$; b) $14 \cdot x - 15 = 13$;

c) $12\,435 \cdot (2 \cdot x - 8) = 0$; d) $512 : (x + 9) = 16$.

Ai rezolvat exercițiile? Continuă!

1. Află lungimea drumului A-B-C-D-E, știind că distanțele AB, BC, CD și CE sunt egale cu rezultatele operațiilor: 1 020:12; 9 702:154; 24 960: 320 respectiv 11 622: 894.

2. Rezolvă corect exercițiul de mai jos și veți descoperi că rezultatul reprezintă anul în care primul om a pășit pe Lună.

$$125 \cdot 12 - 246 : 6 + 1\,200 : 100 + 7\,684 : 17 + 2\,116 : 46 =$$

3. Simona și Andrei au împreună 648 de lei. Andrei are o sumă de trei ori mai mare decât a Simonei. Cei doi copii hotărăsc să cumpere un joc Lego care costă 128 de lei. Află câți bani îi rămân fiecărui copil, știind că ei au cheltuit sume egale.

4. Bogdan se gândește la un număr pe care îl înmulțește cu 17, iar la rezultatul obținut adună produsul numerelor 169 și 3. Apoi împarte noul rezultat la 13 și obține numărul 73. Încercuiește răspunsul care indică numărul la care s-a gândit Bogdan:

a) 112; b) 26; c) 7 514.

5. Perimetrul unui pătrat este egal cu jumătate din perimetrul unui dreptunghi care are lungimea egală cu 144 de metri și lățimea de 12 de ori mai mică decât lungimea. Află lungimea laturii pătratului.

I.8. Împărţirea cu rest a numerelor naturale

Adriana are 27 de flori şi le aranjează în buchete de câte 5. Câte buchete face Adriana? Câte flori îi rămân?
Efectuând scăderile repetate,

$27-5=22$, $22-5=17$, $17-5=12$,$12-5=7$, $7-5=2$, observăm că putem forma 5 buchete de câte 5 flori şi ne rămân 2 flori. Cu ajutorul împărţirii vom scrie $27:5=5$ rest 2.

- ***Câtul*** împărţirii reprezintă numărul buchetelor.
- ***Restul*** reprezintă numărul de flori rămase.

Reţine!

Teorema împărţirii cu rest

Dacă avem două numere naturale a şi b cu $b \neq 0$, prin efectuarea împărţirii numărului a, numit ***deîmpărţit***, la numărul b, numit ***împărţitor***, obţinem numărul q, numit ***cât*** şi numărul r, numit ***rest***. Pentru fiecare împărţire câtul şi restul sunt unic determinate şi întotdeauna restul obţinut este mai mic decât împărţitorul. Cele patru numere verifică egalitatea:

$$a = b \cdot q + r \text{, iar } 0 \leq r < b$$

De exemplu, 83 462 : 125 = 667 *rest* 87 deci, 83 462 = 125 · 667 + 87 deci, $83462 = 125 \cdot 667 + 87$

Exemplu:

83 462	**125**
750	**667**
846	
75	
962	
875	
87	

- ***Numerele pare*** se împart exact la 2, deci ele sunt de forma $2 \cdot k$, unde k este număr natural.
- ***Numerele impare*** împărţite la 2 dau de fiecare dată restul 1, deci ele sunt de forma $2 \cdot k + 1$, unde k este număr natural.
- Dacă restul împărţirii numărului n la numărul a este egal cu k, numărul natural n este de forma $n = a \cdot b + k$, unde $0 \leq k < a$ şi $a \neq 0$

Să rezolvăm împreună!

1. Află trei numere naturale impare consecutive, ştiind că suma dintre cel mai mare şi cel mai mic este egală cu 54.

Rezolvare: Cele trei numere sunt de forma $2 \cdot k + 1$, $2 \cdot k + 3$, $2 \cdot k + 5$ rezultă $2 \cdot k + 1 + 2 \cdot k + 5 = 54$ de unde obţinem $4 \cdot k + 6 = 54 \Rightarrow k = 12$. Deci, numerele sunt 25, 27 şi 29.

2. Află restul împărţirii numărului $a = 11 \cdot 12 \cdot 13 + 25$ la 12.

Rezolvare: $a = 11 \cdot 12 \cdot 13 + 2 \cdot 12 + 1 = 12 \cdot (11 \cdot 13 + 2) + 1$ rezultă $a = 12 \cdot 145 + 2$ şi cum $2 < 12$ restul împărţirii lui a la 12 este egal cu 2.

3. Află restul împărţirii numărului $a = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot ... \cdot 13 + 15$ la 11.

Rezolvare: $a = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot ... \cdot 13 + 15 = 11 \cdot 1 \cdot 2 \cdot ... \cdot 10 \cdot 12 \cdot 13 + 11 + 4 = 11 \cdot (1 \cdot 2 \cdot ... \cdot 10 \cdot 12 \cdot 13 + 1) + 4$. Notând $b = 1 \cdot 2 \cdot ... \cdot 10 \cdot 12 \cdot 13 + 1$, vom avea $a = 11 \cdot b + 4$ şi cum $4 < 11$, restul împărţirii lui a la 11 va fi egal cu 4.

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Determină câtul şi restul următoarelor împărţiri şi verifică, după model, rezultatele: $34:7=4$, *rest* 6 şi verificare: $7 \cdot 4 + 6 = 34$

a) 95 : 3; b) 95 634 : 140; c) 126 :16 ; d) 443 150 : 225; e) 234 : 35.

2. Completează tabelul:

deîmpărțit	456		6575	
împărțitor	11	42	24	45
cât		7		3
rest		17		25

3. a) Determină numărul natural care împărțit la 13 dă câtul 6 și restul 12; b) Determină numărul natural care împărțit la 23 dă câtul 100 și restul 5.

4. Calculează suma resturilor pe care le putem obține prin împărțirea unui număr natural la 6.

5. Câte numere naturale împărțite la 7 dau câtul 5? Calculează suma acestora.

6. Suma a două numere este 29. Află numerele știind că împărțindu-l pe cel mare la cel mic obținem câtul 6 și restul 1.

7. Află cel mai mare număr natural care împărțit la 30 dă câtul de 10 ori mai mare decât restul.

8. Determină numărul natural pe care dacă îl împărțim printr-un număr de o cifră obținem restul 8 și câtul 10.

Indicație: Restul este mai mic decât împărțitorul și, cum împărțitorul are o cifră, el va fi egal cu 9.

9. Calculează suma numerelor naturale care împărțite la 5 dau câtul egal cu restul.

10. Un camion poate transporta câte 3 tone de nisip la fiecare cursă. Află numărul de transporturi care vor fi efectuate pentru 49 tone de nisip.

11. La o florărie sunt 342 de trandafiri. Câte buchete de câte 3 trandafiri se pot aranja? Stabilește dacă pentru a realiza buchete de câte 15 flori se folosesc toți trandafirii.

Lucrați în grupe de patru elevi!

12. Aflați numerele naturale nenule care împărțite la 7 dau câtul egal cu dublul restului.

13. Împărțind numărul natural a la 24, obținem restul 16. Determinați care este restul împărțirii numărului a la 8? Dar restul împărțirii lui a la 4?

Indicație: $a : 24 = b$, *rest* $16 \Rightarrow a = 24 \cdot b + 16 = 8 \cdot (3 \cdot b + 2)$ deci, restul împărțirii lui a la 8 este egal cu 0.

14. a) Arătați că nu există numere naturale care împărțite la 27 să dea restul 9 și împărțite la 3 să dea restul 2.

b) Arătați că nu există numere naturale care împărțite la 28 să dea restul 7 și împărțite la 7 să dea restul 5.

Indicație: a) Dacă $n : 27 = q$ *rest* 9, *atunci* $n = 27 \cdot q + 9 = 9 \cdot (3 \cdot q + 1)$, *ceea ce ne arată că numărul n se împarte exact la 3, deci restul nu poate fi 2.*

15. Aflați restul împărțirii numărului $a = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \ldots \cdot 27 \cdot 28 + 20$ la 17.

Ai rezolvat primele exerciții? Continuă!

1. Determină câtul și restul următoarelor împărțiri: a) 2 348 : 15; b) 125 673 : 32; c) 987 : 123.

2. Determină numărul care împărțit la 100 dă câtul 99 și restul 98.

3. Află două numere naturale, știind că suma lor este 72, iar dacă îl împărțim pe cel mare la cel mic obținem câtul 2 și restul 15.

4. Împărțind două numere naturale, câtul obținut este egal cu un sfert din împărțitor, iar restul este egal cu jumătate din cât. Reconstituie împărțirea știind că suma dintre împărțitor, cât și rest este 99.

5. Află restul împărțirii numărului $a = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \ldots \cdot 2017 \cdot 2018 + 2018$ la 2017.

6. Calculează sumele:

a) $s = 4 + 7 + 10 + \ldots + 91$

b) $s = 6 + 11 + 16 + 21 + \ldots + 101$.

Indicație: Observăm că termenii sumei sunt „din trei în trei" și fiecare termen are restul 1 la împărțirea prin 3. Astfel, folosind teorema împărțirii cu rest, avem $4 = 3 \cdot 1 + 1$, $7 = 3 \cdot 2 + 1$, $10 = 3 \cdot 3 + 1$, …, $91 = 3 \cdot 30 + 1$. *Deci, suma are 30 de termeni și putem scrie* $s = 3 \cdot (1 + 2 + 3 + \ldots + 30) + \underbrace{1 + 1 + \ldots + 1}_{30 \text{ de termeni}}$

I.8. Evaluare

SUBIECTUL I

Un tren parcurge în patru zile distanţele înscrise în tabelul de mai jos. Observă atent valorile pentru a rezolva corect cerinţele:

Ziua	Ziua 1	Ziua 2	Ziua 3	Ziua 4
Nr. km	1 150	1 375	1 105	1 257

1. Încercuieşte varianta corectă. Călătorul a parcurs cei mai mulţi km în:

a) prima zi; b) a doua zi;

c) a treia zi; d) a patra zi.

2. Distanţa parcursă în primele două zile a fost de:

a) 2 525 km; b) 2 425 km; c) 2 380 km; d) 2 407 km.

3. Completează, pe foaia de testare, spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii adevărate:

a) În a patra zi a parcurs cu … km mai mult decât în prima zi.

b) Trenul parcurge 125 de km într-o oră. Durata călătoriei din cea de-a doua zi va fi de …ore.

c) Un avion parcurge într-o zi o distanţa de 12 ori mai mare decât distanţa parcursă de tren în cea de-a treia zi. Distanţa parcursă de avion este de … km.

SUBIECTUL II

Compleazǎ, pe foaia de testare, spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii adevărate:

a) Suma dintre sfertul lui 84 şi triplul lui 15 este egală cu …

b) Diferenţa dintre 121 şi dublul numărului 34 este egală cu …

c) Produsul dintre: dublul diferenţei numerelor 48 şi 32 şi jumătatea sumei dintre cele mai mici numere pare de două cifre identice este egal cu …

d) Câtul dintre suma numerelor 58 şi 27 şi diferenţa numerelor 46 si 29 este egal cu …

SUBIECTUL III

1. În exerciţiul $10 \cdot 8 - 6 - 2 : 2$ pune paranteze rotunde pentru a obţine rezultatele 0, 19 respectiv 10.

2. Află câte grame cântăreşte un pachet de cafea, dacă o cutie cu 135 de pachete cântăreşte 36 900 g, iar cutia cântăreşte 450 g.

3. Cât poate fi deîmpărţitul dacă câtul este un număr de o cifră, restul este de trei ori mai mic decât câtul, iar împărţitorul este de 11 ori mai mare decât câtul? Găseşte toate variantele de răspuns.

4. Calculează suma $11 + 22 + 33 + ... + 198$.

Timp de lucru: 50 de minute

Barem de notare:

10 puncte din oficiu, Subiectul I: 30 de puncte, Subiectul II: 20 de puncte, Subiectul III: 40 de puncte

Scrie numărul corespunzător lunii în care te-ai născut. Lunii ianuarie i se asociază numărul 1, lunii februarie i se asociază 2 şi aşa mai departe. Înmulţeaşte acel număr cu 5. Apoi adaugă 6. Multiplică rezultatul cu 4. Adaugă 9. Înmulţeşte încă o dată rezultatul cu 5. La final, adaugă numărul care reprezintă data zilei tale de naştere, iar din total scade 165. Rezultatul ar trebui să fie numărul format prin alăturarea numerelor care reprezintă luna, respectiv ziua ta de naştere. A funcţionat? Verifică şi pentru colegul de bancă!

I.9. Consolidare

1. Completează spațiile punctate pentru a obține propoziții adevărate:
a) numărul 154 234 se scrie cu litere: .....
b) numărul *două milioane cinci sute douăzeci de mii trei sute cinci* se scrie cu cifre.....
c) cel mai mic număr natural scris cu patru cifre distincte este.....
d) cel mai mare număr natural de trei cifre distincte este.....
e) numărul mai mare decât 244 cu 87 este egal cu.....
f) numărul de 87 de ori mai mic decât 2 001 este egal cu.....
f) suma dintre triplul numărului 17 și o treime din numărul 201 este egală cu.....

2. Reprezintă pe axă numerele: 11, 15, 17, 18 și 21.

3. Aproximează prin lipsă și prin adaos, la ordinul zecilor de mii, numărul 295 836.

4. Ordonează crescător toate numerele de trei cifre distincte ce se pot forma utilizând cifrele 3, 4 și 7.

5. Determină cifrele a, b, c și d pentru care $\overline{7a9b} = c \cdot 1000 + 2 \cdot 100 + d \cdot 10 + 8$.

6. Determină numărul natural de forma $\overline{3a5bc9d}$, știind că este egal cu răsturnatul său.

7. Află câte numere naturale pare sunt de forma $\overline{a3b}$.

8. Efectuează:
a) $13 \cdot 9 - 48 : 6 + 12\,650 : 11 =$; b) $32 \cdot 17 + 7\,095 : 165 - 78 : 26 =$
c) $2002 + \{[150 - (26 \cdot 15 - 95 \cdot 3) \cdot 2] \cdot 3 - 24 \cdot 5\} =$

9. Determină câtul și restul următoarelor împărțiri și verifică rezultatele, utilizând teorema împărțirii cu rest. *Exemplu*: 1 246 : 152 = 8 *rest* 30, verificare 152 · 8 + 30 = 1 246.

a) 34 711 : 112; b) 90 705 : 304.

10. Determină toate numerele naturale x, pentru care $21 + 3 \cdot x < 30$.

11. Andrei, Bogdan și Cristi au împreună 763 de lei. După ce fiecare cheltuie aceeași sumă de bani, celor trei copii le rămân 213 lei, 146 lei respectiv 167 lei. Aflați ce sumă a avut inițial fiecare.

Să fim mai buni!

1. a) Determină câte cifre sunt necesare pentru numerotarea unei cărți cu 125 pagini.
b) Află câte pagini are o carte pentru a cărei numerotare s-au folosit 522 cifre.

2. Calculează, folosind factorul comun:
a) $73 \cdot 538 - 73 \cdot 500 - 73 \cdot 37$; b) $3 + 6 + 9 + ... + 90$;
c) $300 \cdot 299 + 299 \cdot 298 - 598 \cdot 198$.

3. Un tată de 41 de ani are patru copii cu vârstele de 8, 6, 4 și 2 ani. Află după câți ani tatăl va avea vârsta egală cu suma vârstelor copiilor.

4. Determină numărul natural x pentru care $(12 \cdot x + 24) : 12 - 625 : 125 = 1$.

5. Produsul a două numere este 72. Mărind unul dintre numere cu 10, produsul devine 92. Determină cele două numere.

6. Suma a două numere naturale este egală cu 130. Determină cele două numere știind că împărțind numărul mai mare la numărul mai mic, obținem câtul 2 și restul 25.

7. Calculează diferența dintre deîmpărțit și împărțitor, știind că împărțitorul este 27, câtul reprezintă două treimi din împărțitor, iar restul este cel mai mare număr de o cifră.

8. Se consideră șirul de numere naturale 6, 13, 20, 27, 34, ...
a) Verifică dacă numărul 2015 este termen al șirului.
b) Află care este cel de-al 2015-lea termen al șirului.

9. Determină perechile de numere naturale (x, y) pentru care $2 \cdot x \cdot y + 2 \cdot y = 8$.

10. Folosind metoda factorului comun, calculează:
i) $a \cdot c - c \cdot b$ dacă $a - b = 24$ și $c = 3$;
ii) $7 \cdot a + 9 \cdot b + 2 \cdot c$ dacă $a + b = 43$ și $b + c = 15$.

II. PUTERI

II.1. Puterea cu exponent natural a unui număr natural

Produsul cu factori egali $5\cdot5\cdot5\cdot5\cdot5\cdot5\cdot5\cdot5\cdot5$ se poate scrie 5^9 şi se citeşte ***„cinci la puterea a noua"***. În această scriere numărul 5 se numeşte ***bază***, iar numărul 9 se numeşte ***exponent***.

Reţine!

Dacă a şi n sunt numere naturale cu $n \geq 2$, atunci $a^n = \underbrace{a \cdot a \cdot \ldots \cdot a}_{n \text{ factori}}$. Numărul a se numşte ***baza*** puterii, numărul n se numeşte ***exponentul*** puterii, iar a^n se citeşte „ a ***la puterea*** n ". Ridicarea la putere, fiind o operaţie de înmulţire se efectuează înaintea operaţiilor de adunare şi scădere.

Să rezolvăm împreună!

$10^1 = 10$; $10^6 = 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 = 1\,000\,000$; $25^2 = 25 \cdot 25 = 625$; $3^2 + 2^2 = 3 \cdot 3 + 2 \cdot 2 = 9 + 4 = 13$.

Observaţii: a^2 şi se citeşte „***a la puterea a doua***" sau „***a la pătrat***".

- a^3 şi se citeşte ***„a la puterea a treia"*** sau „***a la cub***".
- prin convenţie, $a^0 = 1$ pentru orice număr natural nenul a şi $a^1 = a$ pentru orice număr natural. Nu are sens 0^0.

De exemplu: Trei la pătrat este $3^2 = 3 \cdot 3 = 9$, iar doi la cub este $2^3 = 2 \cdot 2 \cdot 2$.

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Completează spaţiile punctate pentru a obţine enunţuri adevărate:
a) În scrierea 4^3, numărul 4 reprezintă ..., iar numărul 3 reprezintă ...
b) Numărul 2017^0 este egal cu ...
c) Ca putere cu baza 3, numărul 27 se scrie ...

2. Compară pătratul numărului 8 cu numărul 4 la cub.

4. Ce observaţi?

3. Scrie următoarele produse ca puteri cu exponent număr natural:
a) $2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2$; b) $1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1$; c) $\underbrace{3 \cdot 3 \cdot \ldots \cdot 3}_{2018 \text{ factori}}$; d) $5 \cdot 25$.

4. Efectuaţi calculele: a) $2^2 + 2^4 + 2^0$; b) $4^3 - 7^0$; c) $121^0 : 1^{121}$; d) $(7-5)^2 : 4$.

5. Completaţi tabelele următoare:

a^n	Baza	Exponentul
12^{32}		
213^{25}		

a	b	a^2+b^2	$(a+b)^2$
1	2		
2	3		

Lucraţi în grupe de câte patru elevi!

Observăm că produsul numerelor $13 \cdot 28 \cdot 37 = 13468$ are ultima cifră 8. Înmulţind ultimele cifre ale fiecărui factor din produs obţinem $3 \cdot 8 \cdot 7 = 168$. Deci ultima cifră a unui produs de numere naturale este egală cu ultima cifră a produsului ultimelor cifre ale factorilor săi.

1. Determinaţi ultima cifră a numerelor: a) 10^7; b) $5^2 \cdot 5^3$; c) 11^3; d) 6^4.

Descoperiţi care va fi ultima cifră a unui număr natural, ridicat la orice putere nenulă, ştiind că numărul dat se termină cu una dintre cifrele 0, 1, 5 sau 6. Studiaţi şi cazurile în care numărul dat se termină cu una dintre cifrele 2, 3, 4, 7, 8 sau 9. Ce observaţi?

În contexte matematice, notaţia $u(n)$ reprezintă ultima cifră a numărului natural n, de exemplu $u(297) = 7$.

Exersează!

1. Calculează: a) $2^3 + 3^3$; b) $1^2 + 2^2 + 3^2$; c) $(1+2+3)^2$; d) $2^2 \cdot 1001 - 41^2$; e) $\left[\left(2^2 - 3\right) \cdot 7 + 7^0\right] : 2^3$.

2. Scrie numărul 9 ca o sumă de puteri cu baza 2. (Enumeră toate posibilităţile).

3. Calculează pătratul şi cubul numerelor: a) 8; b) 9; c) 11; d) 12; e) 25; f) 102.

4. Determină ultima cifră a numerelor: a) 5^{62}; b) 8^{33}.

II.2. Reguli de calcul cu puteri

• ÎNMULȚIREA DE PUTERI CARE AU ACEEAȘI BAZĂ

Efectuăm următoarea operație matematică: $3^4 \cdot 3^5 = \underbrace{(3\cdot3\cdot3\cdot3)}_{4\ factori}\cdot\underbrace{(3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3)}_{5\ factori} = \underbrace{3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3\cdot3}_{4+5\ factori}$

Observăm că: $3^4 \cdot 3^5 = 3^{4+5} = 3^9$

Reține!
Produsul a două sau mai multe puteri care au aceeași bază este o putere care are aceeași bază și exponentul egal cu suma exponenților factorilor produsului.

$a^m \cdot a^n = a^{m+n}$ unde a, m și n sunt numere naturale

Rezolvați în perechi!

1. Calculați utilizând regula $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$:

a) $13\cdot13^6\cdot13^5$; b) $23^3\cdot23^7\cdot23^0$; c) $2\cdot4\cdot8\cdot16$.

Indicație: $4=2\cdot2=2^2$, $8=2\cdot2\cdot2=2^3$, iar $16=2^4$.

2. Determinați numerele naturale a și b pentru care se verifică egalitățile:

a) $2^2\cdot2^a=2^5$; b) $3^2\cdot3^4\cdot3^b=3^{12}$; c) $5^a\cdot5^b=5^3$ (*determinați toate posibilitățile*).

• PUTEREA UNEI PUTERI

Efectuăm următoarea operație matematică: $(3^4)^3 = 3^4\cdot3^4\cdot3^4 = 3^{4+4+4} = 3^{4\cdot3} = 3^{12}$.

Observăm că: $(3^4)^3 = 3^{4\cdot3} = 3^{12}$.

Reține!
Puterea unei puteri a unui număr natural este o putere a acelui număr natural, care are exponentul egal cu produsul exponenților.

$(a^m)^n = a^{m\cdot n}$ unde a, m și n sunt numere naturale

Atenție! $4^{3^2} = 4^9$ și $(4^3)^2 = 4^{3\cdot2} = 4^6$

Rezolvați în perechi!

3. Efectuați calculele utilizând regula $(a^m)^n = a^{m\cdot n}$:

a) $(2^3)^4$; b) $(12^1)^{12}$; c) $((4^2)^3)^5$; d) $(2^3)^4\cdot(2^2)^5$; e) $(2017^{2017})^0$; f) $(2^2)^2+(3^{21})^0-1^{2018}$.

• PUTEREA UNUI PRODUS

Efectuăm următoarea operație matematică: $(3\cdot2)^3 = (3\cdot2)\cdot(3\cdot2)\cdot(3\cdot2) = (3\cdot3\cdot3)\cdot(2\cdot2\cdot2) = 3^3\cdot2^3$

Observăm că $(3\cdot2)^3 = 3^3\cdot2^3$.

Reține!
Un produs se ridică la o putere, ridicând fiecare factor la acea putere.

$(a\cdot b)^n = a^n\cdot b^n$ unde a, b și n sunt numere naturale

Rezolvați în perechi!

4. Efectuați calculele utilizând regula $(a\cdot b)^n = a^n\cdot b^n$:

a) $(5\cdot2)^2=$; b) $(3^2\cdot2)^3=$; c) $(2^2\cdot3)^2-16\cdot3^2=$; d) $(5\cdot2^3)^2-24\cdot2^6=$; e) $(5\cdot2)^6-(10^2)^3=$.

• ÎMPĂRȚIREA DE PUTERI CARE AU ACEEAȘI BAZĂ

Știm că $5^3\cdot5^4=5^7$ deci, de aici obținem că $5^7:5^4=5^3$ sau $5^7:5^3=5^4$

Observăm că $5^7:5^4=5^{7-4}=5^3$ și $5^7:5^3=5^{7-3}=5^4$

Reține!
Câtul a două puteri care au aceeași bază este o putere care are aceeași bază și exponentul egal cu diferența dintre exponentul deîmpărțitului și exponentul împărțitorului.

$a^m:a^n=a^{m-n}$ unde a, m și n sunt numere naturale, $m\geq n$ și $a\neq0$

Rezolvați în perechi!

5. Calculați utilizând regula $a^m : a^n = a^{m-n}$:

a) $13^6 : 13^5$; b) $23^7 : 23^2 : 23$; c) $(2^3)^5 : 2^{10}$;

d) $11^{50} : 11^{45} - 11^5$; e) $(3^2 \cdot 5)^3 : (3^6 \cdot 5^3)$;

f) $4^{12} : 2^{23} + 9^{15} : 3^{29}$; g) $(3 \cdot 3^2 \cdot 3^3 \cdot 3^{200}) : 9^{103}$.

Indicație: $4 = 2^2$ *și* $9 = 3^2$

Rezolvă exerciții și probleme!

1. Asociază fiecărui exercițiu din prima coloana rezultatul corespunzător din a doua coloană:

a) $2^{67} : 2^{65}$	**A** 12
b) $2^3 + 2^2$	**B** 6^2
c) $3^{124} : 3^{120}$	**C** 4
d) $2^2 \cdot 3^2$	**D** 5^{15}
e) $(5^3)^5$	**E** 0
f) $4^{13} : 4^{10} - 2 \cdot 2^2 \cdot 2^3$	**F** 81
	G 5^8

2. Utilizând regulile de calcul cu puteri, efectuează calculele:

a) $4^{25} : 4^{23} - 3^{23} : 3^{21}$;

b) $(14-11)^{25} : (23-20)^{23}$;

c) $(3^3)^8 : (3^6 \cdot 3^4)$;

d) $24^3 : 6^3 - 4^{23} : 4^{20}$;

Indicație: $24^3 : 6^3 = (24:6)^3 = 4^3$

e) $5^{176} \cdot 5^0 \cdot 5^{24} : 5^{199}$;

f) $2^{24} \cdot 3^{24} - 6^{24}$;

g) $(5^7 + 5^8 + 5^9) : 5^6$;

h) $(7^4 + 2 \cdot 7^5 + 3 \cdot 7^6) : 162$.

3. Încercuiește varianta corespunzătoare răspunsului corect:

a) Valoarea numărului natural $b = (4^5)^3 : (2 \cdot 2^2 \cdot 2^3 \cdot 2^4)^3$ este: **A.** 8; **B.** 0; **C.** 4; **D.** 1.

b) Valoarea numărului natural $a = 2^2 \cdot 2^3 - 5^5 : 5^3 - (7^5)^0$ este: **A.** 6; **B.** 0; **C.** 7; **D.** 38.

4. Calculează:

a) $81^7 : 3^{5^2}$; b) $4^{12} : 2^{22} - 8^9 : 2^{26}$; c) $(25^2 \cdot 5^4)^3 : 5^{22} - 2^{2^2}$.

Lucrați în grupe de câte patru elevi!

5. Determinți numerele naturale a și b pentru care se verifică egalitățile:

a) $2^{12} : 2^a = 2^5$; b) $3^2 \cdot 3^4 : 3^b = 3$; c) $7^{24} = (7^a)^b$ (*determinați toate posibilitățile*);

d) $5^5 : (5^b \cdot 5^a) = 5^3$ (*determinați toate posibilitățile*).

6. Comparați numerele $a = \left[(2^8)^3 : (2^6 + 2^6) : 8 - 8^6 : 4^5 : 16\right] : 2^{12} + 2$ și

$b = 3^{46} : \left[9^{22} + 3^{20} \cdot 27^8 + 9^{30} : 81^4\right] - 2^{23} : (2^{22} + 2^{22})$.

7. Arătați că egalitățile de mai jos sunt adevărate pentru orice număr natural n:

a) $(3^2 \cdot 5^n + 4^2 \cdot 5^n) : 5^{n+2} = 1$; b) $18 \cdot 7^n - 11 \cdot 7^n = 7^{n+1}$.

8. Calculați:

a) $5^{23} : 5^{21} + 2^6 \cdot 2^4 - (2^2)^5$; b) $5^4 \cdot 3^4 - 15^{2^2}$; c) $(16-12)^4 : 4^3 - 3^7 : (3^2-6)^6$.

9. Scrieți sub formă de putere rezultatul calculului: $(2^6 \cdot 4^3 \cdot 8^2)^5 : 16^3$.

II.3. Pătratul unui număr natural

Ne reamintim că 5^2 se poate citi ***„cinci la pătrat"*** sau ***„pătratul lui cinci"*** și generalizând putem spune că puterea a doua a unui număr natural se mai numește și pătratul acelui număr.

Exemple: 0 este pătratul lui 0, deoarece $0^2 = 0$, 9 este pătratul lui 3 deoarece $3^2 = 9$, 25 este pătratul lui 5 deoarece $5^2 = 25$, 12^{26} este pătrtul numărului 12^{13} deoarece $12^{26} = (12^{13})^2$. În general, numărul $a^{2\cdot k}$ este pătratul numărului a^k deoarece $a^{2\cdot k} = (a^k)^2$ oricare ar fi numerele naturale a și k, excepție cazul $a = k = 0$.

Descoperim prin calcul şi reţinem!

1. Calculați pătratele numerelor naturale de la 0 la 20.

Observăm că pătratul oricărui număr natural are ultima cifră egală cu una dintre cifrele 0, 1, 4, 5, 6 sau 9.

Pătratul unui număr natural nu poate avea ultima cifra 2, 3, 7 sau 8.

Exemple: Numărul $a = 5^{1234} + 2$ nu este pătratul unui număr natural deoarece ultima sa cifră este 7.

Atenție! Numărul 35 nu este pătratul unui număr natural, el fiind cuprins între pătratele a două numere naturale consecutive: $5^2 = 25 < 35 < 36 = 6^2$

Reţine!

Un număr încadrat între pătratele a două numere naturale consecutive, nu este pătratul unui număr natural.

Să rezolvăm împreună!

1. Arătați că numărul $25 \cdot 4^7 \cdot 121^5$ este pătratul unui număr natural.

Rezolvare: $25 \cdot 4^7 \cdot 121^5 = 5^2 \cdot (2^2)^7 (11^2)^5 = 5^2 \cdot 2^{14} \cdot 11^{10} = (5 \cdot 2^7 \cdot 11^5)^2$, deci pătratul numărului $5 \cdot 2^7 \cdot 11^5$.

2. Arătați că numărul $a = 5^{2\cdot n+3} - 5^{2\cdot n+2}$ este pătratul unui număr natural.

Rezolvare: $a = 5^{2\cdot n+3} - 5^{2\cdot n+2} = 5^{2\cdot n+2} \cdot 5 - 5^{2\cdot n+2} = 5^{2\cdot n+2} \cdot (5-1) = 5^{2\cdot n+2} \cdot 4 = 5^{2(n+1)} \cdot 2^2 = (5^{n+1} \cdot 2)^2$ de unde rezultă că a este pătratul numărului $5^{n+1} \cdot 2$.

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Scrie numerele naturale ale căror pătrate sunt mai mici decât 150.

2. Arată că următoarele numere sunt pătratele unor numere naturale:

a) 64; b) 121 c) 10 000; d) 11^4; e) $21^{17} : 21^{13}$; f) $17^{13} \cdot 17^{19}$ g) $(7^3)^6$;

h) $2^8 \cdot 4^3 \cdot 16$; i) 25^{17}; j) $36^7 : 6^8$; k) $2^{35} + 2^{35}$; l) $5^{15} - 5^{14}$.

3. Încadrează următoarele numere între pătratele a două numere naturale consecutive:

a) 45; b) 129; c) 246; d) 2^7; e) 3^5.

4. Arată că următoarele numere nu sunt pătrate de numere naturale:

a) 123 123; b) 17^{17}; c) $134 \cdot 2347$; d) $5^2 + 3^2$; e) $6^{34} + 2$; f) $5^{2\cdot n+3}$ unde n este număr natural.

5. Justifică de ce numerele de forma $5 \cdot n + 3$ și $5 \cdot n + 2$ **nu** pot fi pătrate de numere naturale, unde n este număr natural.

Lucraţi în grupe de câte patru!

6. Arătați că numerele $a = 3^6 \cdot 9^n$, $b = 3 \cdot 4^n + 4^n$ și $c = 36^n + 4^n \cdot 3^{2\cdot n+1}$ sunt pătrate de numere naturale pentru orice număr natural n.

Lucraţi în perechi!

7. Determinați numerele naturale care au pătratul egal cu numărul:

a) $n = 13 + 2 \cdot (1 + 2 + ... + 12)$; b) $n = 1003 + 2 \cdot (1 + 2 + ... + 1002)$.

Ai terminat exerciţiile? Continuă!

1. Scrie numărul 13 ca o sumă de două pătrate.

2. Scrie numărul 13^{121} ca o sumă de două pătrate.

3. Arată că numărul $n = 1 \cdot 2 \cdot ... \cdot 9 + 2$ nu este pătratul unui număr natural.

II.4. Compararea puterilor

Vrem să comparăm numerele 3^4 şi 3^2. Deoarece $3^4 = 81 > 9 = 3^2$ deducem că puterea cu exponentul mai mare este mai mare.

Reţine!

Dintre două puteri care au aceeaşi bază, este mai mare cea care are exponentul mai mare.

$a^m > a^n$ dacă $m > n$, $a > 1$ şi a, m, n sunt numere naturale

Comparând acum numerele $3^4 = 81$ şi $2^4 = 16$, observăm că puterea cu baza mai mare este mai mare.

Reţine!

Dintre două puteri care au acelaşi exponent nenul, este mai mare cea care are baza mai mare.

$a^m > b^m$ dacă $a > b$, $a,b \geq 2$, $m \geq 1$, a,b,m sunt numere naturale

Să rezolvăm împreună!

1. Pentru a compara numerele 3^{24} şi 9^{13} observăm că $9 = 3^2$ şi utilizând regulile de calcul cu puteri obţinem: $9^{13} = (3^2)^{13} = 3^{2\cdot 13} = 3^{26}$. Suntem acum în situaţia în care cele două puteri au aceeaşi bază. Cum $3^{24} < 3^{26}$ atunci $3^{24} < 9^{13}$.

2. Pentru a compara numerele 3^{24} şi 2^{36} observăm că exponenţii se pot scrie astfel: $24 = 2\cdot 12$ şi $36 = 3\cdot 12$. Vom avea $3^{24} = 3^{2\cdot 12} = (3^2)^{12} = 9^{12}$, iar $2^{36} = 2^{3\cdot 12} = (2^3)^{12} = 8^{12}$. Cum $9^{12} > 8^{12}$ atunci $3^{24} > 2^{36}$.

3. Pentru a compara numerele 2^{41} şi 3^{24}, neavând posibilitatea de a aduce puterile la o bază comună sau la exponenţi comuni, putem proceda astfel: scriem $2^{41} = 2^{40}\cdot 2 = 2^{10\cdot 4}\cdot 2 = (2^{10})^4\cdot 2 = 1024^4\cdot 2$ şi $3^{24} = 3^{6\cdot 4} = (3^6)^4 = 729^4$. Cum $1024^4 > 729^4$ vom avea $1024^4\cdot 2 > 729^4$, deci $2^{41} > 3^{24}$.

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. În □ pune semnul corespunzător (<, >, =):

a) $5^{23} \square 5^{34}$; b) $26^{12} \square 26^{24}$; c) $2017^{1+2+3+4} \square 2017^{3^2}$;

d) $7^{34} \square 17^{34}$; e) $1209^3 \square 1290^3$; f) $451^0 \square 451^2$.

2. Compară următoarele numere:

a) 78^0 şi 87^0; b) 5^{24} şi 25^{10}; c) 11^{33} şi 33^{11}; d) 36^{125} şi 6^{54}; e) 3^{2^3} şi $(3^2)^4$.

3. Ordonează crescător numerele:

a) 2^{26}, 4^{14}, 8^8, 16^5; b) 2^{44}, 3^{22}, 5^{22}, 7^{11}; c) 5^{60}, 3^{100}, 7^{80}.

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Compară numerele:

a) 15^2 şi 15^5; b) $(3+4)^2$ şi 3^2+4^2; c) $2\cdot 2^2\cdot 2^3\cdot \ldots \cdot 2^{10}$ şi 3^{44}.

2. Determină numerele naturale n, pentru care este adevărată relaţia $5^4 \leq 5^n \leq 25^4$.

3. Încercuiţi **A** pentru o propoziţie adevărată şi **F** pentru una falsă:

a) Numerele 3^{360} şi 9^{180} sunt egale. **A** **F**

d) Numărul 5^{24} este mai mic decât numărul 7^{35}. **A** **F**

c) Numărul 2^{36} este mai mare decât 4^{18}. **A** **F**

4. Ordinea crescătoare a numerelor $a = 32^8$, $b = 2^{42}$ şi $c = 16^{12}$ este următoarea:

A. $a < b < c$; **B.** $a < c < b$; **C.** $c < b < a$; **D.** $b < a < c$.

II.5. Scrierea în baza 10, scrierea în baza 2

Ne reamintim că orice număr natural de două sau mai multe cifre se poate scrie ca o sumă de produse astfel: $1258 = 1 \cdot 1000 + 2 \cdot 100 + 5 \cdot 10 + 8$ sau $1258 = 1 \cdot 10^3 + 2 \cdot 10^2 + 5 \cdot 10 + 8$.

Generalizând, scrierea unui număr sub forma $\overline{abcd} = a \cdot 10^3 + b \cdot 10^2 + c \cdot 10 + d$, unde $a \neq 0$, iar a, b, c și d sunt cifre de la 0 la 9, reprezintă scrierea în ***sistemul zecimal*** sau ***scrierea în baza 10***. Scrierea unui număr în sistem zecimal are la bază faptul că 10 unități de un anumit ordin formează o unitate de ordin imediat superior.

Exemple: $76 = 7 \cdot 10 + 6$, iar $4 \cdot 10^5 + 6 \cdot 10^4 + 2 \cdot 10^3 + 5 \cdot 10^2 + 9 \cdot 10 + 1 = 462591$.

De-a lungul timpului s-au utilizat diferite baze de numerație. Astfel, sumerienii utilizau scrierea în baza 60, iar mayașii, scrierea în baza 20. Dacă baza era mai mică, se utilizau mai puține simboluri, dar scrierea numărului era mai lungă.

Un sistem de numerație care stă la baza funcționării calculatoarelor este sistemul binar, sau sistemul de numerație în baza 2, ce are ca suport faptul că 2 unități de un anumit ordin formează o unitate de ordin imediat superior. În acest sistem de numerație se folosesc doar cifrele 0 și 1.

$\overline{abcd}_{(2)} = a \cdot 2^3 + b \cdot 2^2 + c \cdot 2^1 + d$ unde $a = 1$, iar b, c și d sunt cifrele 0 sau 1.

Trecerea din baza 10 în baza 2

Pentru a trece un număr din bază 10 în bază 2 se procedează astfel: se împarte numărul la 2 și se reține restul, apoi se împarte câtul obținut la 2 și se reține restul. Se continuă astfel până se obține câtul 1. Astfel, numărul scris în bază 2 se obține scriind ultimul cât, urmat de toate resturile obținute de la ultimul până la primul.

Așadar $49_{(10)} = 10\ 001_{(2)}$

Exemplu: Numărul 49 se trece din baza 10 în bază 2 astfel:

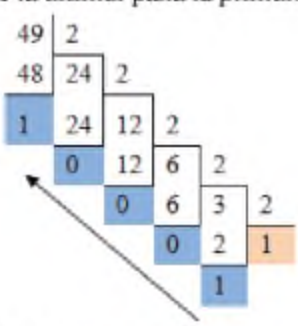

Trecerea din baza 2 în baza 10 se realizează astfel:

$110001_{(2)} = 1 \cdot 2^5 + 1 \cdot 2^4 + 1 = 32 + 16 + 1 = 49$;

Observăm că prin trecerea numărului 49 din baza 10 în baza 2 obținem și scrierea numărului 49 ca o sumă de puteri ale lui 2.

Rezolvă exerciții și probleme!

1. Scrie numerele naturale care au descompunerile: a) $2 \cdot 10 + 4$; b) $6 \cdot 10^3 + 3 \cdot 10 + 5$;
c) $3 \cdot 10^5 + 1 \cdot 10^4 + 7 \cdot 10 + 3$; d) $1 \cdot 10^5 + 1 \cdot 10^3 + 9$; e) $1 \cdot 10^6 + 9 \cdot 10 + 9$.

2. Scrie în baza 2 numărul $1 \cdot 2^{10} + 1 \cdot 2^8 + 1 \cdot 2^5 + 1 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2 + 1$ și precizează numărul cifrelor.

Indicație: Numărul $1 \cdot 2^5 + 1 \cdot 2^2 + 1$ se scrie $110\ 001_{(2)}$ și observăm că are 6 cifre.

3. Scrie ca o sumă de puteri ale lui 2 numerele 25, 35 și 111.

4. Transformă din baza 2 în baza 10 numărul $1\ 010\ 111_{(2)}$.

Lucrați în perechi!

5. Determinați cifrele x și y, știind că $\overline{x0y} + \overline{xy} + \overline{yx} = 135$.

Exersează!

1. Determină x pentru care: a) $\overline{12x} + \overline{x2} = 177$; b) $\overline{1x3} + \overline{3x} = 188$.

2. Determină toate numerele de forma $\overline{xy}$ care sunt cu 45 mari decât $\overline{yx}$.

3. Determină numerele naturale consecutive $\overline{xy}$ și $\overline{xz}$ pentru care $\overline{xy} + \overline{xz} = 51$.

4. Compară numerele $2^{35} + 2^8$ și $2^{25} + 2^{21} + 2^{12}$.

Indicație: Determinăm numărul de cifre al celor două numere scrise în baza 2.

II.6. Ordinea efectuării operaţiilor

Reţine!

- adunarea şi scăderea sunt operaţii de ordinul întâi;
- înmulţirea şi împărţirea sunt operaţii de ordinul al doilea;
- ridicarea la putere este operaţie de ordinul al treilea.

Într-un exerciţiu fără paranteze, ordinea în care se efectuează operaţiile este următoarea: se efectuează operaţiile de ordinul al treilea, apoi operaţiile de ordinul al doilea şi în final operaţiile de ordinul întâi. Dacă în exerciţiu, sunt notate paranteze, efectuăm, mai întâi operaţiile din paranteza rotundă, apoi pe cele din paranteza pătrată, iar la final pe cele din acoladă.

Exemple:

$24+35:7=24+5=29$	$48:4-5\cdot 2=12-10=2$
$47-3^2\cdot 4=47-9\cdot 4=47-36=11$	$(2^4\cdot 3+12):5\cdot 2=(16\cdot 3+12):5\cdot 2=(48+12):5\cdot 2=60:5\cdot 2=12\cdot 2=24$

Rezolvă exerciţii şi probleme!

1. Efectuează:
a) $825+399+175+601$; b) $25\cdot 125\cdot 40-20\cdot 125\cdot 50$;
c) $15\cdot 24:4$; d) $603-389-111+397$.

2. Completează tabelul:

a	b	c	$a\cdot(b+c)$	$a\cdot b+c$	$a+b\cdot c$	$(a+c)\cdot b$	$a^2-b:c$
10	32	8					
3	45	9					
2	21	7					
10	21	3					
11	48	16					
17	225	45					

3. Rezolvă, respectând ordinea de efectuare a operaţiilor:
a) $749+945:35+15\cdot 16$; b) $49\cdot 246-125$;
c) $749+945:35$; d) $10\,584:189+17\cdot 81$;
e) $23\,205:357-16\,785:287$; f) 25^2-8^3;
g) $37^2:37+37^0$; h) $4^5+524:4+127$.

4. Calculează:
a) $45\cdot(16+25)$;
b) $121:(45\cdot 10-439)$;
c) $[(314:2-57)+25]:25-5$;
d) $\{[(120+2\cdot 15):75+4]\cdot 10^2-40\cdot 5\}:80$;
e) $(8^4:4^5+27^9:3^{24}+2^{12}:2^{11}):3$;
f) $4\,500-5\cdot 450-5\cdot(5^{55}:25^{27}+10^2:4)\cdot(1\cdot 2^2\cdot 3^3-3\cdot 6^2+7):42$;
g) $48\cdot(2\cdot 9-2\cdot 3^2)$;
h) $7^2\cdot(27^3:9^4+1)$;
i) $74:(2\,017^{2\,017}+2017^0+0^{2\,017})^0$;
j) $4\cdot[23+5\cdot(23-4\cdot 2^2)]+2\,017^0$;
k) $2^0+5\cdot(5^{100}+5^{99}+5^{98}):5^{98}+343:7^2$;
l) $9+8\cdot\{76-5\cdot[4+3\cdot(3^2-2^3)]\}$.

5. La membrul stâng, adaugă paranteze rotunde pentru a obţine propoziţii adevărate:
a) $360:9+9-8=12$; b) $7\cdot 6\cdot 5-4\cdot 3\cdot 2=252$;
c) $5\cdot 4\cdot 3+2+1=75$.

6. Calculează suma cifrelor a şi b ştiind că $\overline{5ab}+\overline{ab3}+\overline{b7a}=906$.

7. La membrul stâng, completează cu semnele corespunzătoare (+, – , · , :) pentru a obţine propoziţii adevărate:

a) 4 … 5 … 6 = 3 ;
b) 24 … 6 … 6 = 10 ;
c) 2 … 3 … (23 … 2) = 0 ;
d) 4 … 52 … 9 … 2 = 11.

8. Determină:

a) suma dintre pătratul lui 8 şi triplul lui 18;
b) diferenţa dintre pătratul numărului 11 şi dublul numărului 3;
c) produsul dintre dublul diferenţei numerelor 48 şi 32 şi jumătatea sumei dintre primele două numere pare de două cifre identice;
d) câtul dintre suma numerelor 58 şi 27 şi diferenţa numerelor 46 si 29;
e) câtul dintre suma tuturor numerelor naturale mai mici decât 20 şi cel mai mic număr par de două cifre;
f) diferenţa dintre suma tuturor numerelor naturale pare mai mici decât 51 şi triplul numărului 17.

Ai rezolvat exerciţiile? Continuă!

1. Rezultatul calculului $(5^2+15\cdot 6):5-2^2\cdot 5+3$ este:

a) 0; b) 6; c) 23.

2. Stabileşte corespondenţa astfel încât să obţii propoziţii adevărate:

A. $(2+3)^2$	a) 14;
B. $2^2+3\cdot 2$	b) 10;
C. $\left(2^2+3\right)\cdot 2$	c) 20;
	d) 25.

3. Efectuează calculul:

a) $10+4\cdot 3^2-7\cdot 5-(3+2^3)$;
b) $2\,017-\{[42-(5^2\cdot 14-85\cdot 4)\cdot 2]\cdot 3+2^6\}$;
c) $(10^2-7^2+5^4)\cdot(223^0+1^{1\,500})$.

4. Calculează diferenţa dintre 2^{10} şi jumătatea numarului 2^{11}.

5. Determină câtul dintre pătratul numărului 9^{25} şi o treime din numărul 27^{16}.

6. Se consideră numărul $a=1+3+3^2+3^3+...+3^{99}+3^{100}$. Arată că $a=(3^{101}-1):2$.

Indicaţie: Calculăm $3\cdot a=3+3^2+3^3+...+3^{100}+3^{101}$ şi efectuăm diferenţa dintre $3\cdot a$ şi a.

7. Scrie numerele $x=\left[2^{30^2}\cdot\left(2^6\right)^{100}+\left(32^4\right)^{100}:2^{500}\right]\cdot 2$

şi $y=5\cdot\left(3^{2002}-3^{2001}-9^{1000}\right)$ ca pătrate de numere naturale.

8. Scrie sub formă de putere produsul dintre numărul 11^2 şi răsturnatul său.

9. Calculează sumele:

a) $2+4+6+...+2018$;
b) $5+10+15+...+2020$;
c) $35+38+41+...+103$.

II.7. Evaluare

1. Asociază operației, din prima coloană, numărul corespunzător rezultatului din coloana a doua.

a) $2\cdot2\cdot2\cdot2\cdot2\cdot2\cdot2$	2^8
b) $2^4\cdot2^4$	2^{16}
c) 2^4+2^4	2^7
d) $(2^4)^4$	6^3
e) $2^3\cdot3^3$	2^5
	5^3

2. Completează spațiile punctate pentru a obține enunțuri adevărate:

a) în scrierea 7^{27}, numărul 7 reprezintă....., iar numărul 27 reprezintă .....

b) numărul 8 se scrie ca putere cu baza 2 .....

c) pătratul unui număr poate avea ultima cifră.....

d) dintre două puteri care au aceeași bază este mai mare cea cu .....

3. Încercuiește **A**, dacă afirmația este adevărată și **F**, dacă aceasta este falsă.

a) Pătratul unui număr poate avea ultima cifră 3.	**A**	**F**
b) Numerele 5^4 și 25^2 sunt egale.	**A**	**F**
c) Numărul $(123^{12})^{12}$ este mai mic decât numărul 123^{123}.	**A**	**F**
d) Numărul 13^4 este pătratul numărului 13^2.	**A**	**F**

4. Încercuiește varianta corespunzătoare rezultatului corect:

a) descompunerea în baza 10 a numărului 870 265 este:

A. $8\cdot10^5+7\cdot10^4+2\cdot10^2+6\cdot10+5$; **B.** $8\cdot10^6+7\cdot10^5+2\cdot10^2+6\cdot10+5$;

C. $8\cdot10^5+7\cdot10^4+2\cdot10^3+6\cdot10^2+5$; **D.** $8\cdot10^5+7\cdot10^3+2\cdot10^2+6\cdot10+5$.

b) între numerele $a=2^{10}$, $b=4^4$ și $c=8^2$ se stabilește relația următoare:

A. $a<b<c$; **B.** $a<c<b$; **C.** $c<b<a$; **D.** $b<a<c$.

c) numărul 56, scris în baza 10, se va scrie în baza 2 astfel:

A. $110\,010_{(2)}$; **B.** $110\,000_{(2)}$; **C.** $11\,000_{(2)}$; **D.** $101\,010_{(2)}$.

5. Calculează:

a) $2^2+3^2+5^2+(2017^2)^0$;

b) $3^2-2^{48}:(2^4\cdot2^{11})^3+1^{2017}+(2^2\cdot3^2):(2\cdot3)$.

6. Determină cifrele a, b și c, cu $0<a<b<c$, astfel încât $\overline{a1a}+\overline{b1b}+\overline{c1c}=636$.

7. Determină cifra a știind că $\overline{1a5}+\overline{a23}+2\cdot a=352$.

8. Determină cel mai mic număr natural n pentru care numărul $b=n\cdot1+n\cdot2+...+n\cdot15$ este pătratul unui număr natural.

9. Justifică de ce numărul scris $a=1+1\cdot2+1\cdot2\cdot3+1\cdot2\cdot3\cdot4+...+1\cdot2\cdot3\cdot...\cdot10$ nu poate fi pătratul unui număr natural.

Timp de lucru: 50 de minute

Barem de notare: 1 punct – din oficiu, Subiectul 1 – 2p, Subiectul 2 – 2p, Subiectul 3 – 1p, Subiectul 4 – 2 p, Subiectul 5 – 0,5p, Subiectul 6 – 0,5p, Subiectul 7 – 0,5p, Subiectul 8 – 0,5p

II.8. Consolidare

1. Completează spațiile punctate pentru a obține propoziții adevărate:

a) Produsul dintre numărul natural 12^2 și răsturnatul său este egal cu.....

b) Suma dintre pătratul lui 4 și dublul celui mai mic număr natural de două cifre identice este ...

c) Rezultatul calculului 4^3+3^4 este ...

d) Numărul 2017^0+2^3 este pătratul numărului ...

e) Dintre numerele 9^{40} și 19^{50} mai mic este ...

f) Scris ca o putere cu baza 3 numărul 81 este ...

g) Ultima cifră a numărului 15^{35} este ...

2. Alege răspunsul corect:

a) Rezultatul calculului: $20^2-15\cdot(10^2-9^2)$ este:

i) 385; ii)115; iii) 210.

b) Rezultatul calculului: $\left[4\cdot\left(15-2^2\cdot 3\right)+3^2\right]^3:(2^{2^2}+2^2+2^0)$ este:

i) 441; ii) 21; iii) 1.

c) Transformat din bază 2 în bază 10 numărul $1\,011_{(2)}$ este:

i) 11; ii) 21; iii) 13.

d) Transformat din baza 10 în baza 2 numărul 51 este:

i) $110\,011_{(2)}$; ii) $11\,011_{(2)}$; iii) $10\,011_{(2)}$.

3. Efectuează:

a) 4 379 – 1 256 + 140; b) (478 – 300) – (250 – 125); c) 23 · 25 : 5 · 6; d) 15 800 : 100 : 79 · 7; e) 2^3+3^3; f) $1^2+2^2+3^2$; g) $(1+2+3)^2$; h) $2^2\cdot 1\,0001-41^2$; i) $[(2^2)-3\cdot 7+7^0]:2^3$.

4. Compară numerele:

a) 25^{14} și 25^{41}; b) 19^{10} și 27^{10}; c) 9^{10} și 27^6.

5. Ordonează crescător numerele în fiecare din situațiile de mai jos:

a) $3^3,\ 2^4,\ 5^{5^0},\ 5^3,\ (2^3)^2,\ 2^{5^{1^2}}$;

b) $2^3,\ 3^4,\ 4^3,\ 5^{5^0},\ (3^2)^2,\ 2^{3^{1^2}}$.

6. Determină ultima cifră a numărului $2^{12}+6^{31}$.

7. Determină toate numerele naturale x, pentru care $4^x<70$.

8. Verifică dacă $\left(3^{2002}+3^{2003}+3^{2004}\right):3^{2003}=13$.

Să fim mai buni!

1. Se dau numerele $a=49+25\cdot 49$, $b=1+2+2^2+2^3+\ldots+2^{100}$ și $c=32^{32}:16^{16}:8^8:4^4:2^2:2$.

a) Arată că $a=1274$, $b=2^{101}-1$ și $c=2^{61}$.

b) Calculează numărul $d=(b+1):2^{40}+c$ și verifică dacă d este pătratul unui număr natural.

c) Calculează numărul $e=2^a:(b+1)^{12}:(c:2)$ și verifică dacă e este pătratul unui număr natural.

2. Calculează, apoi ordonează descrescător numerele:

$x=[(2^3)^5:4^6-3\cdot(2^3+3-3^2)]\cdot(2^2)^3$, $y=[9^{20}:27^{13}\cdot(2^{2017}+2^{2016}+3^{2015})^0]\cdot 5+10^2$,

$z=\left(2015:5+3^5:3^3\right):2^2+2017^0$.

III.1. Metoda reducerii la unitate

Miruna cumpără 6 păpuşi pentru care plăteşte 150 lei. Prietena ei, Andreea, vrea să cumpere 5 păpuşi de aceeaşi fel. Câţi lei va cheltui Andreea?

Rezolvăm problema astfel:

- aflăm câti lei costă o păpuşă (***o unitate***) $150:6=25$ lei;
- ştiind preţul unei păpuşi, calculăm câţi lei vor costa 5 păpuşi de acelaşi fel $25\cdot5=125$ de lei.

Reţine!

Metoda reducerii le unitate constă în determinarea valorii unei unităţi din datele enunţate în problemă.

Să rezolvăm împreună!

1. Un muncitor realizează în 4 ore, 48 de piese. Află câte piese va realiza muncitorul în 7 ore.

Rezolvare: Într-o oră muncitorul va realiza de patru ori mai puţine piese, $48:4=12$ piese. În 7 ore va realiza de şapte ori mai mult decât într-o oră, adică $7\cdot12=84$ de piese.

2. Pentru a umple o piscină, sunt deschise, timp de 45 de minute, cinci robinte cu acelaşi debit. Aflaţi în cât timp se va umple piscina dacă sunt deschise doar trei robinete. (*Debitul reprezintă cantitatea de apă care trece, într-o unitate de timp, prin robinet.*)

Rezolvare: Cum pentru 5 robinete sunt necesare 45 de ore pentru a umple piscina, deducem că timpul necesar unui singur robinet va fi de 5 ori mai mare, adică $5\cdot45=225$ de ore. Deci, 3 robinete vor umple bazinul în $225:3=75$ de ore.

Rezolvă probleme folosind metoda reducerii la unitate!

1. Pentru a cumpăra 5 kg de mere, Ioana a plătit 20 de lei. Află câţi lei plăteşte prietena ei, dacă aceasta cumpără 2 kg de mere de acelaşi fel.

2. Dacă din 210 kg mere se obţin 70 litri de suc, determină ce cantitate de mere este necesară pentru a obţine 130 litri de suc. Câţi litri de suc se obţin din 224 kg de mere?

3. Preţul pentru 10 bilete de tren este de 20 de lei. Află care este preţul pentru 8 bilete de acelaşi fel.

4. Într-o librărie, la promoţie, un pachet de 23 de cărţi costă 345 de lei, iar o carte cumpărată separat costă 17 lei. Află ce sumă se economiseşte la achiziţionarea unei cărţi din pachetul promoţional.

5. O croitoreasă confecţionează 7 rochii din 21 m de mătase. De câţi metri de mătase are nevoie pentru a confecţiona 12 rochii?

6. Patru iepuri mănâncă 2 kg de morcovi în 5 zile. Aflaţi cât consumă cei patru iepuri într-o zi. Câte kilograme de morcovi consumă 8 iepuri în 15 zile?

Indicaţie: *Transformă cantităţile în grame* (1 kg = 1 000 g).

Ai rezolvat problemele? Continuă!

1. Un cadru metalic este alcătuit din 6 pătrate cu latura de 2 m, ca în figura alăturată. Cât costă materialul necesar cadrului, dacă o bară de metal cu lungimea de 8 m are preţul de 48 lei?

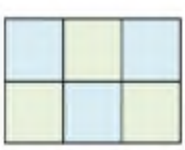

2. Pentru a vopsi 4 feţe ale unui cub, Dan a folosit 48 g de vopsea. Îi este suficientă o cutie de 250 g pentru a vopsi 4 cuburi? Justifică răspunsul.

3. Pentru împrejmuirea cu gard a unei curţi care are forma unui dreptunghi cu lungimea de 32 m şi lăţimea de 20 m, s-au cheltuit 5 824 de lei. Determină cât va costa gardul pentru o curte de aceeaşi formă, dar cu lăţimea mai mică cu 7 m decât a primei curţi.

4. Completează tabelul următor apoi compune o problemă cu aceste date:

Cantitatea (kg)	137	23	331
Preţ total (lei)	1 644		

5. Şase muncitori termină o lucrare în cinci zile. Află în câte zile pot termina aceeaşi lucrare doi muncitori.

III.2. Metoda comparaţiei

În unele probleme, relaţiile matematice dintre datele necunoscute rezultă prin compararea a două sau mai multe situaţii diferite. Compararea situaţiilor se realizează pentru a se stabili diferenţele dintre acestea. Această modalitate de a rezolva problemele reprezintă ***metoda comparaţiei***.

Pentru a sesiza mai uşor diferenţele dintre cele două situaţii, aşezăm unele sub altele mărimile de acelaşi fel conţinute în problemă. În final, pentru a afla necunoscutele problemei, folosim metoda reducerii la unitate.

Să rezolvăm împreună!

1. Mara a cumpărat opt creioane şi şase caiete şi a plătit 20 de lei. Prietena ei, Ioana, a cumpărat patru creioane şi şase caiete şi a plătit 16 lei. Cât costă un creion?

Rezolvare: Aşezăm datele problemei ca mai jos.

8 creioane …….. 6 caiete ……. 20 lei

4 creioane …….. 6 caiete …….. 16 lei

Observăm că Mara a cumpărat patru creioane în plus faţă de prietena sa. Cum Mara a cheltuit cu 4 lei mai mult decât Ioana, rezultă că un creion va costa 1 leu.

2. La o florărie, un buchet de flori, format din cinci lalele şi patru frezii costă 55 de lei, iar un buchet format din trei lalele şi două frezii costă 29 de lei. Aflaţi preţul unui fir de frezie.

Rezolvare: Aşezăm datele problemei ca mai jos

5 lalele …….. 4 frezii ……. 55 lei

3 lalele …….. 2 frezii ……. 29 lei

În cele două relaţii observăm că nu coincid datele, dar dublând datele celei de-a doua relaţii vom obţine acelaşi număr de frezii. Astfel, avem:

5 lalele …….. 4 frezii ……. 55 lei

6 lalele …….. 4 frezii ……. 58 lei

Comparând relaţiile observăm, că în problema anterioară, preţul unui fir de lalea este 3 lei. Înlocuind în una dintre cele două relaţii, obţinem preţul unei frezii de 10 lei.

3. 3 kg mere şi 2 kg pere costă 34 lei, iar 2 kg mere şi 3 kg pere costă 36 lei. Cât costă 7 kg de mere?

Rezolvare: Aşezăm datele problemei ca mai jos;

3 kg mere ……..2 kg pere……..34 lei |·2

2 kg mere……..3 kg pere……..36 lei |·3

În această situaţie este necesar să multiplicăm ambele relaţii: prima cu 2, iara doua cu 3. Obţinem:

6 kg mere …….. 4 kg pere ……. 68 lei

6 kg mere ……..9 kg pere …… 108 lei

Comparând relaţiile constatăm că 5 kg de pere costă 40 lei deci, 1 kg pere costă 8 lei şi, înlocuind în una dintre cele două relaţii, obţinem preţul 1 kg de mere de 6 lei. Deci, 7 kg de mere costă 42 de lei.

Rezolvă probleme!

1. Maria a cumpărat de la cofetărie două amandine şi trei ecleruri pentru care a plătit 24 lei, iar prietena ei, Ioana, a cumpărat două amandine şi şapte ecleruri care au costat 40 lei. Cât costă un ecler? Dar o amandină?

2. La o brutărie s-au vândut, într-o oră, 5 chifle şi 8 covrigi, care au costat 18 lei, iar în ora următoare, 25 chifle şi 12 covrigi, pentru care s-au încasat 62 lei.Care este preţul de vânzare pentru un covrig?

3. În trei autocare şi cinci microbuze sunt 240 de locuri, iar în patru autocare şi şase microbuze (de acelaşi fel) sunt 302 locuri. Câte locuri sunt într-un microbuz?

4. La un atelier de croitorie din 22 m de material se pot face 4 rochii şi 3 bluze sau 3 rochii şi 5 bluze. Câţi m de material se folosesc la 5 rochii şi 3 bluze de acelaşi fel?

III.3. Metoda figurativă

La un magazin de jucării sunt 150 de jocuri, unele lego şi altele puzzle. Ştiind că numărul de jocuri puzzle este de patru ori mai mare decât al celor lego, află câte jocuri de puzzle sunt.

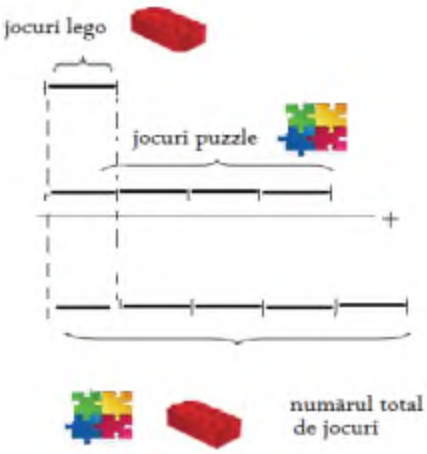

Reţine!

Vom rezolva această problemă prin ***metoda figurativă***, metodă bazată pe reprezentarea, de cele mai multe ori, prin segmente, a datelor necunoscute şi a relaţiilor matematice dintre acestea.

Astfel, reprezentăm numărul jocurilor lego, printr-un segment. Numărul jocurilor puzzle, fiind de patru ori mai mare, îl reprezentăm prin patru segmente egale cu cel al jocurilor lego. Deci, numărul tuturor jocurilor va fi reprezentat de cinci segmente egale cu cel al jocurilor lego. Cum numărul total de jocuri este de 150, rezultă că numărul jocurilor lego este egal cu $150:5=30$.

Numărul jocurilor puzzle se poate afla prin înmulţire $30\cdot 4=120$ sau prin scădere $150-30=120$.

Rezolvă folosind metoda figurativă!

1. Elena a cumpărat de la cofetarie 12 prăjituri, unele cu ciocolată şi altele cu frişcă. Numărul prăjiturilor cu ciocolată este cu 2 mai mare decât al celor cu frişcă. Câte prăjituri cu frişcă a cumpărat Elena?

2. Suma dintre un număr şi sfertul său este 25. Care este numărul?

3. Suma a două numere este 150, iar diferenţa celor două numere este 38. Determină cele două numere.

4. Diferenţa a două numere este 45. Află cele două numere, ştiind că împărţind numărul mare la numărul mic obţinem câtul 5 şi restul 5.

5. Într-un depozit sunt 2 500 de tone de legume. Ştiind că sunt de două ori mai multe roşii decât ardei şi cu 8 tone mai puţine vinete decât ardei, află câte tone roşii sunt în depozit.

6. La o florărie sunt de două ori mai multe lalele decât trandafiri, iar numărul de bujori este triplu faţă de numărul lalelelor. În total sunt 360 de fire de flori. Câţi trandafiri şi câţi bujori sunt în florărie?

7. La o brutărie numărul de covrigi este dublul numărului de chifle, iar numărul de pâini este un sfert din numărul de chifle. Câte pâini sunt, dacă în total sunt 2 314 produse?

8. În două lăzi sunt 56 kg de mere. Dacă din prima ladă se mută 4 kg în cea de-a doua, atunci în cele două lăzi avem cantităţi egale de mere. Ce cantitate de mere se afla iniţial în fiecare ladă?

Ai rezolvat? Continuă!

1. Suma a trei numere naturale consecutive este 528. Determină numărul mai mic.

2. Suma a două numere este 80, iar diferenţa lor este 6. Care sunt cele două numere?

3. Suma a patru numere naturale impare consecutive este 1 656. Află cel mai mare dintre numere.

4. În două cutii sunt acelaşi număr de biscuiţi. Dacă din prima cutie se mută în cea de-a doua 35 de biscuiţi, atunci în a doua cutie vor fi de şase ori mai mulţi biscuiţi decât în prima cutie. Câţi biscuiţi sunt în fiecare cutie?

5. În doi saci sunt cantităţi egale de cereale. Dacă din primul sac se mută în cel de-al doilea 35 kg, atunci în al doilea va fi o cantitate de şase ori mai mare decât în primul. Ce cantitate de cereale este în fiecare sac?

6. Formulează o problemă pornind de la reprezentarea grafică de mai jos şi apoi rezolv-o:

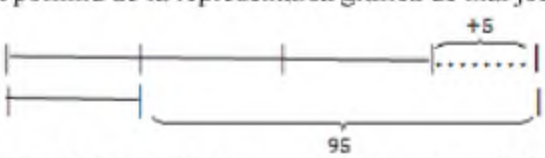

7. Suma înălţimilor vârfurilor Măcin şi Moldoveanu este egală cu 3 011 m. Vârful Moldoveanu este cu 209 m mai înalt decât înălţimea vârfului Măcin înmulţită cu 5. Determină înălţimea fiecărui vârf.

III.4. Metoda mersului invers

Să rezolvăm împreună!

Alex se gândeşte la un număr:

adună numărul cu 17, rezultatul îl înmulţeşte cu 4 şi obţine 172. La ce număr s-a gândit Alex?

Putem scrie relaţiile într-un singur exerciţiu deforma $(a+17)\cdot 4=172$, litera a reprezentând numărul necunoscut.

Reţine!

Folosind ***metoda mersului invers***, textul problemei trebuie urmărit de la sfârşit către început. Pe parcursul rezolvării, efectuăm operaţiile inverse celor din enunţul problemei. Astfel:

- împărţim rezultatul cu 4 şi obţinem $172:4=43$, suma dintre numărul necunoscut şi 17;
- din acest rezultat scădem pe 17 şi astfel aflăm numărul necunoscut $a=43-17$.

Deci, numărul la care s-a gândit Alex este 26.

Rezolvă probleme!

1. Corina are de cinci ori mai multe piese de lego decât Ioana, iar Ioana are cu 135 de piese de lego mai mult decât Paul. Ştiind că Paul are 340 de piese, află câte piese de lego are Ioana şi câte piese are Corina.

2. Maria a fost într-o excursie de trei zile şi în prima zi a cheltuit o parte din bani. În a doua zi a cheltuit cu 10 lei mai puţin decât în prima zi, iar în a treia zi, de două ori mai mult decât în a doua zi, respectiv 78 de lei. Află câti lei a cheltuit Maria în fiecare zi din excursie.

3. Determină termenul necunoscut din egalităţile următoare:

a) $(3\cdot a+5)\cdot 5-3=292$; b) $(b-5)\cdot 2=30$;

c) $(c-17)\cdot 3+15=45$; d) $[2\cdot(d-30)-45]\cdot 3=165$.

4. Triplează un număr, apoi adună 147 şi vei obţine 2 343. Care este numărul iniţial?

5. Bogdan se gândeşte la un număr, din el scade o cincime şi obţine 36. Care este numărul la care s-a gândit Bogdan?

6. Un alpinist parcurge un traseu montan în patru zile. În prima zi parcurge jumătate din traseu plus 4 km, în a doua zi parcurge jumătate din rest plus 4 km, în a treia zi parcurge jumătate din rest plus 4 km, iar în a patra zi parcurge ultimii 4 km. Calculează lungimea traseului parcurs de alpinist în cele patru zile.

7. Bunica lasă celor 3 nepoţi un coş cu nuci şi le spune să le împartă în mod egal. Primul nepot vine şi ia o treime din numărul de nuci din coş. Al doilea nepot, crezând că este primul, ia o treime din nucile rămase şi pleacă. Fără să ştie de ceilalţi doi, al treilea nepot îşi ia numărul reprezentând treimea sa din nucile rămase. Dacă în coş au rămas 16 nuci, câte au fost la început şi câte a luat fiecare nepot ?

Ai rezolvat primele probleme? Continuă!

1. Află termenul necunoscut din următoarele egalităţi:

a) $\left[(4\cdot m+5):3+10\right]:5+5=10$; b) $\left[(13+12\cdot m)\cdot 10-330\right]:100=13$.

2. Determină numărul copiilor de la un club sportiv, ştiind că două şesimi dintre ei practică fotbalul, o şesime practică înotul şi restul de 72 de copii practică atletismul.

3. Bunica împarte mere nepoţilor ei. Dacă fiecare nepot primeşte 5 mere, în coşul bunicii nu mai rămâne niciun măr, iar dacă împarte câte 4 mere, în coş rămân 6 mere. Câţi nepoţi are bunica?

4. Ana cheltuie o cincime din bani pe caiete, dublu pe cărţi, iar restul, de 84 de lei, pe rechizite. Cât costă cărţile? Dar caietele?

III.5. Metoda falsei ipoteze

Într-o problemă de matematică, datele enunţate în textul problemei constituie ipoteza de lucru. ***Metoda falsei ipoteze*** constă în a presupune că ipoteza problemei este incorectă (falsă). Pornind de aici, vom ajunge rapid la rezolvarea problemei.

Să rezolvăm împreună!

1. Într-un atelier de mobilă se produc scaune de bucătărie, unele cu trei picioare, iar altele cu patru picioare. Dacă o comandă a fost de 20 de scaune şi pentru acestea s-au confecţionat 67 de picioare, aflăcâte scaune de fiecare fel s-au comandat.

Rezolvare: Pornim de la următoarea ipoteză:

– fiecare scaun, dintre cele 20, are 3 picioare.

Efectuând calculul $20 \cdot 3$ rezultă un total de 60 de picioare. Observăm că numărul de picioare obţinut este cu şapte mai mic decât numărul de picioare realizat, ceea ce înseamnă că presupunerea a fost falsă, adică nu toate scaunele au trei picioare. Diferenţa de şapte picioare reprezintă numărul scaunelor cu patru picioare, deoarece fiecare dintre acestea are câte un picior în plus faţă de cel cu trei picioare. Deci, 13 scaune au trei picioare.

2. Suma a nouă numere naturale nenule este 44. Arătaţi că cel puţin două numere din cele nouă, sunt egale.

Rezolvare: Presupunem că cele nouă numere sunt diferite şi arătăm că această presupunere nu este corectă.

Calculăm suma primelor 9 numere naturale nenule, care este egală cu:

$1+2+3+4+5+6+7+8+9=45$.

Cum $44<45$, deducem că numerele nu pot fi diferite, deci presupunerea este falsă.

Rezolvă probleme!

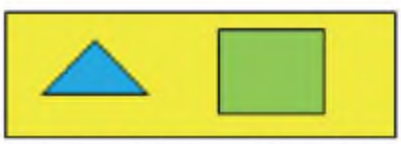

1. În ora de matematică, fiecare dintre cei 23 de elevi ai unei clase a desenat un triunghi sau un pătrat, în total ei desenând 80 de segmente.

Câţi elevi au desenat un triunghi?

2. Raluca a cules din grădina bunicii 33 de fire de trifoi, unele cu 3 foi, iar altele cu 4 foi (***trifoiul norocos***). Numărând foile Raluca a constatat că sunt 120. Câte fire de trifoi norocos sunt?

3. În cabinetul de matematică sunt 40 de corpuri geometrice: cuburi şi piramide triunghiulare. În total, acestea au 210 vârfuri. Câte piramide şi câte cuburi sunt?

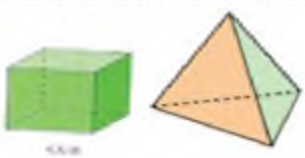

4. Într-o librărie sunt două feluri de cutii cu carioci, unele au 4 carioci, iar altele au 12 carioci. Ştiind că sunt 200 de cutii în care se află 1 304 carioci, stabileşte câte cutii conţin 12 carioci.

5. Într-un bloc sunt apartamente cu 3 şi 4 camere, în total 32 de apartamente cu 113 camere. Determină numărul apartamentelor cu 4 camere.

6. La o fabrică de autoturisme se produc maşini cu două uşi şi maşini cu patru uşi. Producţia anuală este de 200 de maşini care au în total 674 de uşi. Determină numărul maşinilor cu două uşi fabricate.

Ai rezolvat problemele? Continuă!

1. La un magazin de articole sportive sunt 125 de biciclete şi triciclete. În total, acestea au 285 de roţi. Câte biciclete sunt în magazin? Dar triciclete?

2. Într-o excursie, cei 71 de elevi participanţi, sunt cazaţi în 29 de camere. Camerele au 2, 3 sau 4 paturi. Ştiind că numărul camerelor cu 2 paturi este egal cu dublul numărului de camere cu 3 paturi câte camere au 4 paturi?

3. Compune o problemă care se poate rezolva prin metoda falsei ipoteze!

Evaluare

Subiectul I

Completează, pe foaia de testare, spațiile punctate pentru a obține propoziții adevărate:

1. Suma a patru numere naturale consecutive este 618. Cel mai mic dintre numere este egal cu ……..

2. De la librărie, Matei a cumpărat cinci creioane și șase caiete plătind 17 lei. Prietenul său, Andrei, a plătit 16 lei pentru cinci creioane și șapte caiete. Prețul unui caiet este de … lei, iar al unui creion este de … lei.

Subiectul II

Scrie varianta corespunzătoare răspunsului corect:

Laura se gândește la un număr pe care îl înmulțeste cu 10. Din rezultat scade 20 și obține 150. Laura s-a gândit la numărul:

a) 13 ; b) 17 ; c) 1 700.

Subiectul III

Scrie rezolvările complete:

1. Într-o școală sunt 675 de elevi. Dacă pleacă 20 de fete și vin 25 de băieți atunci numărul fetelor va fi egal cu numărul băieților. Câți băieți sunt în școală?

2. La casieria unui teatru s-au vândut 150 de bilete. Cele pentru copii costă 30 lei, iar cele pentru adulți 45 lei. Știind că s-au încasat 6 000 lei, stabilește câte bilete pentru adulți au fost vândute.

Timp de lucru: 50 de minute

Barem de notare:

Oficiu: 10 puncte, Subiectul I – 30 de puncte, Subiectul II – 20 de puncte, Subiectul III – 40 de puncte.

Consolidare

1. La Grădina Zoologică, într-un sector, sunt zebre, ponei și căprioare. Un copil întreabă un îngrijitor:

– Aveți 14 animale în acest sector?

– Nu, ai numărat greșit! Avem cu două mai multe! Sunt de două ori mai multe căprioare decât ponei și avem cu patru mai multe zebre decât căprioare și ponei la un loc.

Află câte zebre, câți ponei și câte căprioare sunt la Grădina Zoologică.

2. La supermarket pentru 5 kg de portocale, 3 kg de struguri și 2 kg de mere se plătesc 67 de lei, iar pentru 3 kg de portocale, 2 kg de struguri și 5 kg de mere se plătesc 49 de lei. Cât costă 1 kg de struguri și 16 kg de mere? Dar 16 kg de mere și 16 kg de struguri?

3. Completează tabelul:

Cantitatea (kg)	5	12	27
Preț (lei)		96	

4. În curtea bunicii sunt 40 de animale – găini și oi – care au 126 de picioare. Câte găini sunt în curtea bunicii?

5. Se schimbă mobilierul într-o sală de clasă și se cumpără 3 dulapuri, 16 mese și 32 de scaune noi. O masă, un scaun și un dulap costă 722 lei. Dacă dulapul este cu 95 lei mai ieftin decât o masă, iar un scaun costă cu 18 lei mai puțin decât un dulap, calculează prețul necesar achiziționării întregului mobilier.

6. Determină numărul natural care verifică egalitatea $5\cdot(x-13)-12=43$.

Biologie

LABORATORUL DE BIOLOGIE

O vizită în laboratorul de biologie – locul în care invizibilul devine vizibil

Laboratorul de biologie este o sală special amenajată pentru a fi propice efectuării lucrărilor practice în cadrul orelor de biologie. Pentru a servi acestui scop, laboratorul cuprinde:

1. **sala de lucru** cu mobilier adecvat pentru elevi și pentru profesor;
2. **instalații speciale** de iluminat, de apă, de încălzire sau pentru gaze, prize electrice;
3. **materiale de laborator:** mulaje, planșe, atlase, truse pentru disecție, microscoape și preparate microscopice, lupe, sticlărie de laborator (eprubete, pâlnii, pahare, cilindrii gradați, pipete etc.), substanțe (coloranți, reactivi), diferite aparate de măsură și control (balanțe, termometre, pluviometre, anemometre). Acordăm o atenție sporită acelor instrumente utilizate frecvent în studiul organismelor vii: lupa și microscopul.

Lupa este un obiect format dintr-o lentilă fixată într-un suport de metal sau de plastic care permite examinarea unor viețuitoare mici, dând o imagine mărită a acestora. Puterea de mărire a lupei este cuprinsă între 2 și 20 de ori.

Microscopul este un aparat care mărește foarte mult imaginea organismelor care nu se văd cu ochiul liber, numite *microorganisme*, și face posibilă observarea alcătuirii interne a viețuitoarelor mai mari. Microscopul mărește imaginile de la 200 până la 2000 de ori. Microscopul este alcătuit dintr-un *stativ* pe care se află: *piciorul* cu rotițe laterale, *tubul microscopului* cu rol de mărire a imaginii; tubul microscopului este prevăzut la capătul superior cu *ocularul* prin care privim și la cel opus cu *obiectivul* sau *obiectivele* care măresc imaginea observată; *masa* pe care se pune preparatul și care prezintă central un orificiu prin care trece fasciculul de lumină proiectat de *o sursă de lumină*; lateral se pot găsi două lame metalice ce servesc pentru fixarea preparatului; rotițele laterale sunt pentru reglarea grosieră sau fină a imaginilor.

Recoltarea materialelor biologice din natură și transportul acestora în laborator necesită următoarele instrumente: fileul pentru insecte, plicuri pentru plante, cutii perforate pentru animale mici, borcane pentru probele de apă.

Înregistrarea condițiilor de mediu se realizează cu: *termometre* pentru măsurarea temperaturii aerului, apei sau solului, *anemometrul* pentru determinarea vitezei vântului, *higrometrul* pentru determinarea umidității aerului, *pluviometrul* pentru determinarea cantității de ploaie căzute într-o regiune într-un interval de timp.

Investigarea mediilor de viață și a organismelor caracteristice folosește metoda explorării directe și anume metoda observației. Observațiile se fac: *cu ochiul liber*, observând culoarea, mărimea, forma unor plante sau animale; folosind *lupa* pentru observarea unor detalii din structura unor plante sau animale; *cu microscopul* pentru studiul microorganismelor sau a unor părți din corpul unor plante sau animale.

Materialele biologice care pot fi studiate la microscop sunt: temporare și permanente.

Activități și aplicații

1. Stabilește regulile de utilizare a laboratorului de biologie în condiții de securitate.
2. Efectuează un tur al laboratorului de biologie pentru observarea modului în care este organizat acest spațiu.
3. Identifică aparatele și ustensilele de laborator. Stabilește întrebuințările acestora și completează fișa după metoda „știu, vreau să știu, am învățat", notând materialele de laborator pe care le cunoști și pe cele nou învățate.

Evaluare

• Participă la finalul orei la concursul „Ucenicul vrăjitor", în cadrul căruia se antrenează elevii în recunoașterea unui număr cât mai mare de obiecte și ustensile de laborator cât și a importanței acestora.

• Utilizează internetul și selectează informații despre descoperirile științifice care au avut la bază utilizarea microscopului și prezintă-le colegilor tăi.

Lupa și microscopul – ferestre spre lumea nevăzută

Observațiile cu lupa. Se folosește material biologic existent în laborator sau colectat de elevi: rădacini tinere, frunze sau tulpini cu peri, semințe, insecte.

Materialul ales se va observa cu ochiul liber și apoi cu lupa.

Apropiind și îndepărtând lupa se remarcă modificarea imaginii obiectului observat și posibilitatea sesizării anumitor detalii legate de structura acestuia. Elevii desenează imaginile văzute cu ochiul liber, apoi pe cele observate cu lupa. Folosind rădăcini tinere se pot observa perișorii absorbanți, formațiuni cu rol în preluarea apei din sol. În cazul frunzelor sau tulpinilor se pot observa perii, structuri cu rol de protecție.

Folosind insecte vii (musculițe de oțet) sau alte insecte conservate, elevii pot completa o fișă de observație privind unele aspecte legate de alcătuirea corpului lor. Se folosește fișa de lucru alcătuită de profesor.

Musculița de oțet

Observațiile microscopice se realizează parcurgând urmatorii pași:

1. Luminarea uniformă a câmpului microscopic:
– poziționează oglinda spre sursa de lumină;
– privește prin ocular și potrivește luminozitatea prin manevrarea oglinzii.

2. Fixarea imaginii preparatului:
– așază preparatul pe masa microscopului;
– folosește obiectivul care mărește cel mai puțin;
– privește din lateral și ridică masa la câțiva milimetri de obiectiv.

3. Observarea preparatului:
– localizează preparatul folosind rotița de reglare grosieră;
– reglează claritatea imaginii preparatului folosind rotița de reglare fină;
– desenează după preparatul observat și întocmește legenda desenului.

Activități și aplicații

1. Completează fișa de observație privind caracteristicile structurilor sau organismelor observate cu lupa.
2. Realizează observații microscopice asupra unor preparate fixe sau asupra unor organisme colectate din mediu.
3. Desenează structurile sau organismele observate în cadrul observațiilor microscopice.
4. Formulează concluzii privind importanța deosebită a lupei și a microscopului în investigarea lumii vii.
5. Fișele de lucru, fișele de observație și desenele păstrează-le în portofoliul tău.

Evaluare

Compară desenele realizate după preparat cu imaginile din atlase, de pe planșe sau prezentate folosind mijloace multimedia și apreciază corectitudinea întocmirii lor. Dă-le colegului tău să le evalueze.

Reține!

Istoria relatează că lupa este unul dintre cele mai vechi instrumente folosite de către știință. În urmă cu mii de ani, egiptenii foloseau bucăți de cristal pentru a vedea mai bine obiecte mici. În Roma, împăratul Nero se uita la piesele de teatru prin intermediul unor mici pietre prețioase pentru a vedea mai bine actorii, precum se uită astazi spectatorii prin binocluri. Prima lupă construită pentru scopuri științifice a fost concepută în Anglia, în secolul al XIII-lea. Lentile care mărese sunt folosite și în cazul altor obiecte cum ar fi ochelarii.

VIEȚUITOARELE DIN MEDIUL APROPIAT ȘI MAI ÎNDEPĂRTAT

Noțiuni introductive – Ecosistemul

Mediul de viață se caracterizează prin diferiți **factori abiotici,** iar viețuitoarele reprezintă **factorii biotici.**

Factorii abiotici pot fi: geologici, geografici, mecanici, fizici și chimici. **Biotopul reunește** totalitatea factorilor abiotici prezenți într-un anumit spațiu, care condiționează existența viețuitoarelor.

Componenta vie a unui ecosistem (viețuitoarele) formează **biocenoza**. Un biotop și biocenoza sa formează un **ecosistem.**

Ecosistemele sunt de două tipuri:

- **ecosisteme naturale,** nemodificate de activitatea omului, precum: o pajiște, o pădure, un lac, un râu;
- **ecosisteme antropizate,** influențate și modificate de om, de exemplu: un parc, o grădină, o livadă.

Ecosistem natural

Ecosistem antropizat

Activități și aplicații

1. Dă exemple de viețuitoare care trăiesc în apă (ecosistem acvatic) sau pe uscat (ecosistem terestru).
2. Utilizează Atlasul zoologic și Atlasul botanic pentru a identifica adaptări ale organismelor identificate la mediul lor de viață.
3. Asociază factorii de mediu din prima coloană cu exemplele din a doua coloană:

1. natura substratului (rocă, tip de sol)	a. factori geografici
2. poziția geografică pe glob	b. factori fizici
3. cutremure, vânt, valuri	c. factori chimici
4. oxigen, dioxid de carbon	d. factori geologici
5. lumina, temperatura, apa	e. factori mecanici

3. Argumentează afirmația următoare:
Unitatea dintre un biotop și o biocenoză formează un ecosistem.
4. Realizează un concurs de afișe având ca temă îndemnul de a proteja natura.
5. Folosindu-te de cuvintele următoare, alcătuiește un scurt text în care să prezinți evoluția unui ecosistem: *insulă, erupție vulcanică, organisme simple, ciuperci, semințe, migrație, plante, păsări, animal.*

Evaluare

1. Explică de ce oamenii știu că este mai sănătos să-ți petreci cât mai mult din timpul liber într-o pădure decât în casă.

2. Consultă un *Atlas botanic* și un *Atlas zoologic*. Dă exemple de specii de plante și animale ocrotite de lege din ecosisteme terestre și acvatice și descrie-le.

3. Diagramele de mai jos reprezintă diferite termometre gradate în grade Celsius. Temperatura corpului unui organism animal poate varia de la 36° până la 42° C. Care termometru este cel mai potrivit pentru a măsura temperatura corpului unui organism animal?

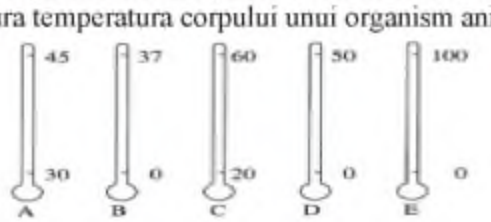

a) termometrul A
b) termometrul B
c) termometrul C
d) termometrul D
e) termometrul E

Relațiile de hrănire dintre viețuitoarele

Hrana este absolut necesară pentru orice organism, asigurându-i energia de care are nevoie pentru supraviețuire și pentru îndeplinirea activităților sale. Toate organismele folosesc drept hrană aceleași substanțe hrănitoare complexe (organice). Unele organisme reușesc să-și producă singure aceste substanțe, iar altele își procură substanțele hrănitoare consumând alte organisme. Viețuitoarele care au același mod de hrănire formează **categorii trofice**: **producători, consumatori, descompunători**.

- **Producătorii** sunt: bacterii, alge, plante – care transformă substanțe simple în substanțe organice complexe care constituie hrana.
- **Consumatorii** sunt: organisme care își iau hrana din alte organisme, plante sau animale. Pot fi: **primari** (se hrănesc cu producătorii – de exemplu, larvele insectelor, animalele ierbivore), **secundari** (se hrănesc cu consumatorii primari – de exemplu, animale insectivore, animale carnivore), **terțiari** (se hrănesc cu consumatorii secundari – de exemplu, animale de talie mare, carnivore), **cuaternari** (se hrănesc cu consumatori terțiari – de exemplu paraziți ai unor animale). Unele organisme pot consuma atât hrană vegetală cât și hrană animală, fiind omnivore.
- **Descompunătorii** sunt: bacterii și ciuperci care degradează substanțele organice din corpul viețuitoarelor moarte și le transform, înapoi, în substanțe simple care vor fi din nou folosite de producători.

Se constată că pentru hrănire, organismele depind unele de altele formând **lanțuri trofice,** de exemplu: frunzele copacului – larvă de insectă – pasăre insectivoră – pasăre răpitoare. Lanțurile trofice se întrepătrund formând **rețele trofice.**

Rețea trofică

Activități și aplicații

1. Efectuează exerciții de recunoaștere și grupează viețuitoarele din ecosistemele cunoscute de tine în categoriile trofice menționate.
2. Reprezintă grafic lanțuri trofice întâlnite în ecosistemele terestre studiate, după modelul furnizat de profesor.
3. Participă, în echipe, la un joc de rol, atribuindu-ți, prin tragere la sorți, un organism dintr-o categorie trofică și descrie rolul avut în lanțul trofic. Luați-vă de mână astfel încât să constituiți corect lanțul trofic.
4. Identifică consecințele pe care le-ar avea dispariția unei specii din lanțul trofic construit.
5. Realizează comparații între diferite lanțuri trofice în ceea ce privește lungimea lanțului trofic și gradul de intervenție a omului.

Evaluare

Realizează minicolaje cu imaginile folosite pentru jocul de rol și trasează săgeți prin care să indici relațiile trofice ce se stabilesc între aceste viețuitoare.

Temă pentru acasă

Utilizând internet-ul caută și sortează informații pertinente despre situații de perturbare a lanțurilor trofice prin introducere de noi specii într-un ecosistem.

Relațiile de apărare și de reproducere dintre viețuitoare

Cu toate că organismele se hrănesc unele cu altele, acestea nu dispar, deoarece ele și-au dezvoltat strategii de **apărare,** prin care limitează consumarea lor, și de **reproducere,** prin care asigură perpetuarea speciei prin producerea unui număr optim de urmași.

Relații de apărare întâlnite la plante: coaja groasă, frunze impregnate cu ceară, peri urzicători, spini. Unele plante produc substanțe care împiedică pătrunderea dăunătorilor sau le feresc de a fi consumate de ierbivore.

Relații de apărare întâlnite la animale: fuga, prezența colților, coarnelor, copitelor, producerea de venin. Unele animale și-au dezvoltat modalități de a se apăra în fața unui pericol, cum ar fi: simbioza, camuflajul, mimetismul. **Simbioza** este o relație de ajutor reciproc dintre două specii. **Camuflajul** este foarte des întâlnit în natură și reprezintă o formă de apărare prin care animalul împrumută culoarea mediului sau prezintă desene complexe care îl ajută să fie confundat cu mediul.

Mimetismul este o altă formă de apărare prin care unele organisme inofensive iau aspectul unor animale agresive, reușind astfel să-și sperie dușmanii. De exemplu, unele molii au pe aripi desene care seamănă cu ochii unui animal mare. Altele pot lua forma ramurilor, frunzelor pe care stau, fiind astfel foarte greu văzute de dușmanii lor.

Relații de reproducere

Înmulțirea plantelor (polenizarea, răspândirea semințelor) este și ea influențată de alte viețuitoare. În unele cazuri, insectele contribuie la polenizarea florilor. Unele semințe sunt înghițite de animale, iar după digestie sunt eliminate, răspândindu-se astfel, odată cu deplasarea animalelor respective. Animalele pot trăi grupate în turme, colonii, familii etc., dar, de cele mai multe ori, trăiesc singure și numai în perioada împerecherii își caută partenerul. În această perioadă scot anumite sunete, execută dansuri sau mișcări deosebite, masculii se luptă pentru femele sau emană substanțe pentru delimitarea teritoriului. Uneori viețuitoarele dintr-o specie asigură condiții de înmulțire pentru altele din altă specie. De exemplu, lișițele își fac cuibul în desișul de stuf sau papură, iar dacă aceste plante lipsesc, păsările nu cuibăresc ci părăsesc balta, chiar dacă ea oferă hrană din abundență.

Activități și aplicații

1. Folosindu-te de observațiile realizate în parc, curtea școlii sau livadă, sau filmul prezentat de profesor completează tabelul cu informațiile cerute:

Modalitatea de apărare	Organismul la care ai întâlnit-o	În care dintre ecosisteme ai observat-o?

2. Analizează cele trei imagini. Asociază fiecărei imagini termenul potrivit dintre următoarele: simbioză, mimetism, camuflaj.

a)..... b)..... c).....

3. Pe baza celor descoperite în lecție caută explicații pentru următoarele afirmații:
Primăvara florile pomilor fructiferi sunt mari și vizibile, în timp ce frunzele abia se observă.
Fructele sunt mai întâi verzi și acre, apoi devin viu colorate, parfumate și dulci.
Realizează o discuție cu colegii și cu profesorul despre aceste fenomene întâlnite în natură.

Evaluare/auto-evaluare

Cutiuța cu povești: notează pe o foaie o scurtă povestire despre o relație de apărare sau de reproducere observată de tine în ecosistemele: curtea școlii, parcul, livada sau pădurea. Introduce foaia cu povestioara ta în cutiuța cu povești. Alege la întâmplare povestioare, citește-le și acordă-le calificative!

Proiect. Participă la realizarea unei reviste științifice a clasei în care să notezi informații despre multiplele relații dintre organisme. Completează textul cu imagini potrivite! Respectă regulile gramaticale!

Studiul unui ecosistem din apropierea școlii – Parcul

Parcul este un ecosistem artificial creat și întreținut de om pentru înfrumusețarea localităților și pentru relaxare.

Deși omul amenajează pentru propria relaxare acest tip de ecosistem, el devine casa multor viețuitoare, care întâlnesc aici condiții de mediu prielnice.

Parc

Lebede

Biotopul

Solul conține diferite substanțe care influențează tipul de plante care pot crește acolo.

Temperatura, lumina și apa influențează creșterea și dezvoltarea plantelor.

Biocenoza este constituită din:

- **ciuperci** care se dezvoltă la nivelul solului, contribuind la descompunerea resturilor vegetale și animale moarte;
- **plante decorative** (ierburi, arbuști, arbori);
- **animale nevertebrate** (insecte, melci) sau **animale vertebrate** (pești, broaște, reptile, păsări, mamifere).

Activități și aplicații

1. Realizează un studiu în parcul cel mai apropiat de școala ta și notează pe parcursul anului într-un jurnal observații asupra caracteristicilor biotopului și asupra componentelor biocenozei parcului astfel: tipul de sol, temperatura, precipitațiile, exemple de plante, exemple de animale, acțiuni ale omului.
2. Realizează o compunere despre relația dintre viețuitoare și temperatură și dă un titlu acestei compuneri.
3. Lucrează cu colegul tău la realizarea unui poster din care să rezulte legăturile care se stabilesc între viețuitoarele dintr-un parc. Prezintă posterul realizat colegilor tăi.

Evaluare

1. Dă exemple de adaptări ale organismelor întâlnite într-un parc la nivelul solului și pe scoarța copacilor.
2. Dă exemple de adaptări ale organismelor întâlnite într-un ecosistem acvatic dintr-un parc.
3. Omul poate influența aspectul parcului prin acțiunile sale? Motivați răspunsul.

Temă pentru acasă

Lucrează în echipă cu un coleg pentru a completa tabelul de mai jos, utilizând surse de pe internet.

Plante	**Exemple**	**Adaptări la mediul de viață**	**Relații cu alte viețuitoare din ecosistemul parcului**
Animale	**Exemple**	**Adaptări la mediul de viață**	**Relații cu alte viețuitoare din ecosistemul parcului**

Grădina de legume – ecosistem terestru artificial

Grădina de legume este un ecosistem artificial în care omul intervine permanent pentru îngrijirea şi protecţia plantelor cultivate.

Biotopul

Solul se caracterizează prin fertilitate dată de sărurile minerale şi de substanţele organice prezente. Prin adăugarea de îngrăşăminte este influenţată creşterea şi fructificarea plantelor. Prin lucrări de săpare, solul este afânat, astfel rădăcinile se dezvoltă mai bine, iar planta îşi poate procura mai multă apă şi substanţe nutritive.

Temperatura influenţează germinarea şi creşterea plantelor. Pentru a obţine recolte bogate omul trebuie să cunoască care este momentul optim pentru plantarea fiecărei specii de plante.

Grădină de legume

Lumina este esenţială desfăşurării procesului prin care plantele verzi îşi prepară hrana (fotosinteză). Plantele au nevoi diferite faţă de lumină astfel că este importantă cunoaşterea acestora pentru a se obţine producţii ridicate.

Apa şi **sărurile minerale** sunt folosite de plante pentru prepararea hranei. Pentru a evita uscarea plantelor omul intervine prin irigaţii.

Biocenoza este formată din:

- **Plante ierboase cultivate**: fasole, cartofi, morcovi, ceapă, varză, ardei, sfeclă etc.;
- **Animale nevertebrate**: insecte (fluturi, albine, buburuza, gândacul de Colorado, coropişniţa, furnici), melcul de livadă, râma;
- **Animale vertebrate:** reptile (şopârle, şerpi), păsări (vrăbii, porumbei), mamifere (şoareci, cârtiţe, arici).

Produse legumicole

Unele animale sunt folositoare, iar altele dăunătoare. Astfel albinele polenizează florile, buburuza combate puricii plantelor, râmele afânează solul. Animale, precum gândacul de Colorado, coropişniţa şi melcul de livadă, produc pagube în grădina de legume şi sunt combătute de om.

Fluturele alb al verzei

Arici

Activităţi şi aplicaţii

1. Realizează un text scurt (descrierea grădinii de legume) pe baza unor imagini (internet, atlase de ecologie).
2. Descrie unele aspecte din viaţa unei plante cultivate în grădină pe care ai îngrijit-o, cu precizarea factorilor abiotici necesari dezvoltării acesteia.
3. Identifică consecinţele pe care le au asupra plantelor cultivate modificările factorilor abiotici.
4. Formulează concluzii rezultate din investigaţiile realizate la punctele 2 şi 3.

Evaluare

Completează un tabel de tipul ***ştiu/ vreau să ştiu/ am învăţat*** referindu-te la aspectul ecosistemului în cele 4 anotimpuri şi la activităţile desfăşurate de om pe parcursul acestor anotimpuri în grădina de legume.

Temă pentru acasă

Completează o fişă de observaţie pe parcursul unei perioade de timp cu valorile măsurate de tine ale factorilor de biotop şi caracteristicile unor plante din grădina de legume.

Reţine!

Spală bine fructele şi legumele înainte de a le consuma!
Fructele şi legumele pot conţine pe suprafaţa lor bacterii şi paraziţi care pot provoca boli la om.

Pădurea – ecosistem terestru natural

Pădurea este un ecosistem terestru cu o alcătuire complexă datorită marii diversități a plantelor și a animalelor. Pădurile sunt de două tipuri: de **foioase** (în zonele de deal) și de **conifere** (în zonele de munte).

Biotopul și biocenoza diferă în funcție de tipul de pădure.

Pădure de foioase

Pădure de conifere

Biotopul

Solul este bogat în substanțe nutritive în pădurile de foioase datorită frunzelor care se descompun și este mai sărac în pădurile de conifere datorită frunzelor cu rășini care încetinesc descompunerea. **Lumina** are intensitate mai redusă din cauza formei coroanei copacilor, fiind mai scăzută în pădurile de conifere. **Apa** depinde de cantitatea de precipitații care este mai abundentă în regiunile montane. **Temperatura** este influențată de relief și zona geografică.

Biocenoza este formată din:

- **Ciuperci**: gălbiori, hribi, pălăria șarpelui, iuțari;
- **Plante: plante ierboase** (mușchiul de pământ, feriga, fragi, măcrișul iepurelui etc.), **arbuști** (alun, mur, zmeur, afin), **arbori** (fag, stejar, carpen, arin, molid, pin, brad);
- **Animale nevertebrate:** insecte (molia stejarului, croitorul fagului, viespea molidului), melci și **animale vertebrate:** reptile (viperă, șopârlă), păsări (ciocănitoare, cuc, pupăză, uliu, vultur, ciuf de pădure), mamifere (lup, vulpe, urs, căprioară, veveriță, mistreț, râs).

Gălbiori

Pălăria șarpelui

Stejarul

Croitorul stejarului

Importanța pădurilor pentru om. Arborii produc o cantitate mare de oxigen prin fotosinteză. Lemnul lor este folosit în construcții și drept combustibil, iar rădăcinile împiedică eroziunea solului. De asemenea, pădurea este o sursă de hrană pentru om și animale și contribuie la înfrumusețarea peisajului.

Ciocănitoare

Veverița

Activități și aplicații

1. Utilizează planșele din atlasul botanic/planșele din dotarea laboratorului de biologie și compară o pădure de foioase cu una de conifere. Completează un tabel cu două coloane cu specii de plante comune și cu specii de plante diferite din cele două tipuri de ecosisteme de pădure. Formulează concluzii în urma acestei analize.
2. Realizează exerciții de recunoaștere a câtorva dintre speciile de animale reprezentative pentru acest ecosistem (pădurea) cu ajutorul atlaselor zoologice (ex. croitorul fagului, vipera, cucul, ciuful de pădure, pupăza, râsul).
3. Analizează harta fizică a României și identifică zonele geografice în care sunt răspândite pădurile. Notează în caiet zonele identificate.
4. Cunoscând biocenoza pădurii, alcătuiește un lanț trofic.

Evaluare

Formulează două argumente în favoarea protejării pădurilor și realizează interevaluarea activității, în pereche, cu colegul de bancă.

Om și societate

Educație socială

I. FIECARE COPIL ARE DREPTURI, SĂ LE EXPERIMENTĂM!

I.1. Drepturile copilului, drepturile mele în viața de fiecare zi

Dragi elevi, vă mai amintiți de drepturile voastre, ale copilului, cu care ați început să vă familiarizați în ciclul primar? În acest an școlar, noua disciplină *Educație socială – Gândire critică și drepturile copilului* vă oferă ocazii să reflectați asupra propriilor voastre drepturi și să le experimentați.

Orice copil are nevoie pentru a trăi, pentru a fi protejat și pentru a se dezvolta ca persoană de un ansamblu de drepturi. Drepturile copilului sunt universale, sunt ale fiecărui copil, ale tuturor persoanelor până la vârsta de 18 ani.

Activități și aplicații

1. Dați exemple de situații trăite recent (în vacanță, la începutul anului școlar) în care apreciați că v-ați putut manifesta drepturile. Numiți, în cazul fiecărei situații identificate, dreptul pe care vi l-ați exercitat.

2. Imaginile de mai jos (Rolf Gollob, Peter Krapf, *Exploring children's rights*, Consiliul Europei, 2007) ilustrează drepturi ale copilului. Priviți cu atenție imaginile și rezolvați, împreună cu ceilalți elevi din clasă, următoarele sarcini de lucru:

- Identificați dreptul ilustrat de fiecare imagine.
- Formulați o explicație simplă prin care să motivați de ce considerați că imaginea este sugestivă pentru acel drept.

a.

b.

c.

d.

e.

f.

3. Lucrând pe grupe de câte 4 elevi, completați primele două coloane ale tabelului de mai jos (ce știți, ce vreți să știți despre drepturile pe care le aveți).

Știu	Vreau să știu	Am învățat

Prezentați clasei, rezultatele activității pe grupe. Realizați, la nivel de clasă, un schimb de opinii despre prezentările făcute de grupele de elevi.

I.2. Ne întrebăm, întrebăm despre drepturile pe care noi, copiii, le avem

Citiți cu atenție textul de mai jos care spune povestea lui August, un băiat născut cu o deformare a feței.

Știu, nu sunt un băiat obișnuit de zece ani. Adică, sigur, fac lucruri obișnuite. Mănânc înghețată. Merg cu bicicleta. Mă joc cu mingea. Am jocuri electronice. Lucrurile astea mă fac obișnuit, presupun. Și mă simt normal, pe dinăuntru. Dar copiii obișnuiți nu-i fac pe alți copii obișnuiți s-o ia la fugă țipând pe terenul de joacă. Iar la copiii obișnuiți nu se holbează lumea oriunde se duc.

Dacă aș găsi o lampă fermecată și mi-aș putea pune o dorință, aș vrea să am un chip normal, pe care să nu-l remarce nimeni. Aș vrea să pot merge pe stradă fără să mă observe lumea și fără să întoarcă privirea. Așa că iată ce cred: nu sunt un copil obișnuit pentru simplul motiv că nimeni nu mă consideră așa.

Dar eu m-am obișnuit deja cu înfățișarea mea. Știu să mă prefac că nu văd ce mutre fac ceilalți. Mama, tata, Via și cu mine ne pricepem cu toții la treaba asta. De fapt, nu-i întru totul adevărat. Se supără rău când oamenii fac vreo grosolănie. De exemplu, pe terenul de joacă niște copii au scos niște sunete. Nu știu exact ce fel de sunete, pentru că nu le-am auzit. Dar Via le-a auzit și a început să strige la copii. Așa e ea. Eu nu sunt la fel.

Via nu mă consideră nici ea obișnuit. Spune că da, dar dacă aș fi obișnuit, n-ar simți atâta nevoie să mă protejeze. Nici mama nici tata nu mă consideră obișnuit. Ei mă consideră extraordinar. Cred că sunt singurul om din lume care își dă seama cât sunt de obișnuit.

Mă numesc August, să știți. Nu vă voi descrie cum arăt. Indiferent ce grozăvie v-ați imagina, probabil că este mai rău.

(R.J. Palacio, 2013, *Minunea*, Ed. Arthur, p.9)

Activități și aplicații

1. Lucrând individual, numiți două drepturi ale copilului, pe care credeți că le reflectă textul citit.

2. Formați perechi și discutați împreună care sunt drepturile copilului identificate de voi. Realizați, la nivelul clasei, o listă a tuturor drepturilor prezentate.

3. Formați grupuri de 4 elevi, alegeți un drept din lista realizată (de exemplu, dreptul de a fi protejat) și formulați cât mai multe întrebări legate de acest drept. Puteți utiliza tipurile de întrebări din imaginea alăturată.

4. Alegeți o întrebare care vă preocupă pe fiecare dintre voi și încercați să formulați un răspuns. Solicitați opinia colegilor de grupă cu privire la răspunsul vostru și reflectați la ceea ce v-ați clarificat în legătură cu dreptul respectiv.

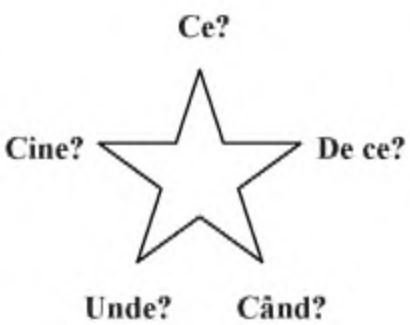

Evaluare

Imaginează-ți că August, personajul din textul de mai sus, este noul tău coleg de clasă. Alcătuiește o listă de propuneri pe care să le discuți împreună cu ceilalți colegi și cu dirigintele clasei, prin care drepturile lui August să fie respectate. Lista ta trebuie să conțină cel puțin două propuneri și să ofere explicații simple și clare cu privire la modalitățile de sprijin pentru respectarea acestor drepturi.

Corelații cu alte domenii

Citește romanul *Minunea* de R.J. Palacio și încearcă să răspunzi la alte întrebări pe care ți le-ai pus despre August.

I.3. Drepturile copilului sunt recunoscute de țările lumii. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

O *convenție* reprezintă o înțelegere, un pact realizat între două sau mai multe părți. Prin acordul încheiat, fiecare parte se angajează să respecte ceea ce s-a convenit.

În cazul drepturilor copilului, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat la 20 noiembrie 1989, o astfel de convenție. Până în prezent, 194 de țări s-au angajat să respecte și să aplice în mod corespunzător prevederile ei, obligându-se să trateze cu respect copiii și să le asigure cele mai bune condiții de dezvoltare. Inițiativa ONU recunoaște că în toate țările lumii există copii care trăiesc în condiții dificile și care au nevoie de o atenție deosebită.

Prin cooperare internațională, Convenția urmărește ca un copil să fie pe deplin pregătit să trăiască independent în societate și să fie educat în spiritul păcii, demnității, libertății, toleranței, egalității și solidarității. Prin acest document sunt proclamate drepturi fundamentale precum: dreptul la viață, dreptul la un nume și o naționalitate, dreptul la educație, dreptul de exprimare liberă a ideilor, dreptul la îngrijire medicală, dreptul la joacă și timp liber, dreptul de a fi protejat împotriva oricărei forme de violență, abuz sau neglijență.

România a fost printre primele state care au ratificat Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, în anul imediat următor adoptării sale în cadrul Națiunilor Unite, prin Legea nr. 18 din 28 septembrie 1990. Prin semnarea Convenției, țara noastră a urmărit asigurarea, fără discriminare, a condițiilor necesare respectării și promovării drepturilor fiecărui copil.

Pentru mai multe informații citiți pe: www.salvaticopiii.ro.

Activități și aplicații

1. Lucrând în grupe de câte 4-5 elevi, încercați să conturați o convenție cu privire la o problemă specifică clasei voastre. Identificați importanța acestei convenții pentru respectarea unui drept al vostru. (*De exemplu, o convenție privind asigurarea curățeniei în clasă, prin care este promovat dreptul fiecărui copil de a fi protejat și de a beneficia de cea mai bună stare de sănătate).*

2. Un principiu reprezintă o idee fundamentală într-un anumit domeniu.

- Potrivit principiului respectării interesului superior al copilului, care stă la baza Convenției ONU, în toate acțiunile sau deciziile care privesc copiii, interesul lor trebuie luat primul în considerare. Oferiți un exemplu de situație în care interesul superior al copilului este respectat.
- Potrivit principiului nediscriminării, care stă, de asemenea, la baza Convenției ONU, de toate drepturile trebuie să beneficieze toți copiii, fără nicio excepție și fără nicio deosebire de rasă, culoare, gen, limbă, religie, naționalitate, origine socială sau situație materială. Oferiți un exemplu de situație în care acest principiu este încălcat.

Evaluare

Biblioteca școlii reprezintă un mijloc prin care voi, copiii, puteți avea acces la resurse și informații, fiindu-vă astfel respectat un drept pe care îl aveți potrivit Convenției ONU. Oferiți exemple de situații concrete prin care copiii pot fi discriminați în exercitarea acestui drept (fiind încălcat principiul nediscriminării).

Activități și aplicații

Elaborați un text scurt în care să explicați importanța Convenției ONU pentru promovarea drepturilor copilului de către statele lumii.

Corelații cu alte domenii

Imaginați-vă că prin înțelegere reciprocă și activitate diplomatică, statele lumii ar fi reușit să încheie o convenție privind recunoașterea și respectarea drepturilor copiilor încă din perioada Evului Mediu. Argumentați într-un text scurt cum credeți că ar fi influențat o astfel de decizie situația copiilor lumii.

I.4. Îmi cunosc drepturile? Cum le pot exercita?

Citiți textul de mai jos și reflectați asupra poveștii Malalei.

Malala Yousafzai este o tânără din Pakistan, care este cunoscută în întreaga lume pentru contribuția ei la susținerea dreptului la educație al tuturor copiilor. Ca recunoaștere, în anul 2014 a primit Premiul Nobel pentru Pace, fiind cea mai tânără persoană nominalizată la acest premiu.

Malala a fost printre puținele persoane care au protestat la ocuparea de către talibani a zonei în care locuia, valea Swat din Pakistan. În acel moment avea doar 10 ani, însă a înțeles să lupte pentru dreptul ei și al tuturor fetelor, la educație. Folosindu-se de pseudonimul Gul Makai, a scris despre viața ei sub stăpânirea talibanilor pentru BBC Urdu. Malala s-a folosit de orice oportunitate pentru a vorbi în public despre pace și despre dreptul fiecărui copil la educație. Cu toate riscurile, a fost de acord să apară într-un documentar al New York Times în care a vorbit deschis despre încălcările dreptului la educație în țara ei.

În octombrie 2012, când avea 15 ani, Malala a fost atacată de talibani și a fost împușcată în timp ce se întorcea acasă de la școală. A supraviețuit atacului și a continuat cu curaj campania pentru educație.

În prezent, locuiește cu familia în Anglia, la Birmingham și continuă să apere accesul la educație al fiecărui copil, prin Fundația Malala, o organizație non-profit care investește în programe comunitare și sprijină apărători ai educației din întreaga lume (malalafund.org).

Activități și aplicații

1. Reflectați individual și apoi discutați cu întreaga clasă punctele voastre de vedere, pornind de la următoarele întrebări:

- Ce v-a impresionat în povestea citită despre lupta Malalei pentru dreptul copiilor la educație?
- Ce credeți despre decizia Malalei de a merge la școală, chiar dacă acest lucru însemna să-și pună zilnic viața în pericol?
- De ce a continuat Malala să lupte pentru dreptul ei la educație, dar și al celorlalte fete din zona în care trăia?

2. În discursul de acceptare a premiului Nobel, Malala a spus că *lumea trebuie să acționeze*, nu doar să aibă sentimente de milă pentru copiii care nu pot urma o școală. Ce mesaj credeți că a dorit să transmită Malala prin aceste cuvinte? Lucrând individual, scrieți un scurt text care să răspundă la această întrebare.

3. Formați grupuri de 6 elevi și scrieți pe o foaie de flipchart răspunsurile, cu care sunteți cu toții de acord, la întrebarea *De ce dreptul la educație trebuie asigurat pentru orice copil?* Alegeți un reprezentant al grupului care să prezinte răspunsurile voastre întregii clase.

4. Continuând lucrul în grup, numiți și alte drepturi ale copilului (cel puțin trei). Răspundeți la următoarele întrebări pentru fiecare dintre aceste drepturi:

- Este ușor să exercitați aceste drepturi, având în vedere situația din comunitatea voastră? (De exemplu, există spații de joacă amenajate pentru asigurarea dreptului la activități recreative?)
- Ce condiții ar trebui asigurate pentru ca aceste drepturi să poată fi exercitate de către fiecare copil?

Evaluare

Explicați într-un scurt text cum v-a inspirat lupta Malalei pentru exercitarea drepturilor pe care voi le aveți.

Corelații cu alte domenii

În măsura în care sunteți interesați, puteți citi romanul *Eu sunt Malala. Povestea fetei care a luptat pentru educație și a fost împușcată de talibani* de Malala Yousafzai și Christina Lamb (2014, Ed. Polirom) și identificați alte situații de exercitare/încălcare a drepturilor copilului.

I.5. Îmi cunosc drepturile? Cunosc situațiile și modurile în care ele pot fi exercitate?

Vă aflați în următoarea situație: clasa voastră a fost aleasă în acest an să contribuie la o campanie de conștientizare a copiilor pe tema drepturilor pe care le au, a situațiilor și modalităților concrete prin care aceste drepturi pot fi exercitate.

Activități și aplicații

1. O astfel de campanie are nevoie de voluntari, care să facă parte din patru echipe. Fiecare echipă realizează următoarele activități:

- va căuta informații despre un caz în care copiii și-au asumat unele drepturi;
- va compune câteva mesaje-cheie ale campaniei;
- va căuta imagini sau va desena sau va face colaje care să ofere o reprezentare vizuală a situațiilor identificate și a mesajelor propuse;
- va elabora materiale informative pe această tematică; cele mai la îndemână instrumente pentru campanie pot fi: un pliant care poate fi oferit direct copiilor, un poster ce poate fi afișat în locurile potrivite din școală, un articol ce poate fi găzduit de website-ul sau de revista școlii.

Materialul informativ realizat de fiecare echipă va fi afișat pentru a fi vizualizat de celelalte echipe.

2. Participați la o discuție de grup cu privire la modalități eficiente de a promova rezultatele obținute și de a sprijini campania.

Evaluare

Reveniți la tabelul *Știu/Vreau să știu/Am învățat* folosit în prima lecție. Completați a treia coloană din tabel. Comparați ceea ce *știați* cu ceea ce *ați învățat* despre drepturile copilului (coloanele *Știu/Am învățat*). Comparați ceea ce *ați vrut să știți* cu ceea ce *ați învățat* (coloanele *Vreau să știu/Am învățat*). Prezentați clasei concluziile grupului vostru despre ceea ce ați învățat nou privind drepturile copilului.

Activități și aplicații

Prezentați părinților imagini cu cele mai importante produse ale campaniei și rugați-i să vă spună părerea lor (de exemplu, să indice un aspect pe care îl apreciază în mod deosebit la activitatea voastră).

Corelații cu alte domenii

- Alegeți povestea unui copil care v-a impresionat și căutați să aflați mai multe despre acesta, pe baza lecturilor și a informațiilor suplimentare.
- Organizați o miniexpoziție (care poate fi realizată și în variantă online) cu materialele dezvoltate în activitatea desfășurată; promovați-o și urmăriți numărul de vizualizări/aprecieri din partea altor elevi; discutați cu ei și încercați să aflați în ce măsură clasa voastră a reușit să contribuie la succesul campaniei.

II. DREPTURILE MELE IMPLICĂ ȘI RESPONSABILITĂȚI. DREPTURI RESPECTATE – DREPTURI ÎNCĂLCATE

II.1. Drepturile sunt corelate cu responsabilitățile

Nu putem avea drepturi fără responsabilități. Chiar dacă primul gând este la drepturi, responsabilitățile sunt asociate fiecărui drept. Pentru voi copiii, responsabilitatea se exprimă în modul în care vă exercitați un drept, respectând drepturile celorlalți copii. De exemplu, dreptul unui copil la exprimarea liberă a opiniei asupra oricărei probleme care îl privește este corelat cu responsabilități precum: să asculte și opiniile celorlalți copii; să nu folosească cuvinte ofensatoare invocând dreptul la exprimare liberă.

Activități și aplicații

1. Lucrați în 5 grupe. Discutați și corelați fiecare dintre drepturile precizate mai jos, pentru fiecare grupă, cu o responsabilitate care este asociată dreptului respectiv.

Grupa 1: Protecția împotriva oricărei forme de discriminare; dreptul la viață; libertatea de asociere.

Grupa 2: Dreptul la îngrijire medicală; dreptul la joc, activități recreative, odihnă; dreptul la protecție împotriva exploatării economice.

Grupa 3: Protecție și asistență umanitară copilului refugiat; dreptul la educație; protecție socială.

Grupa 4: Protecție împotriva violenței; dreptul la familie; asigurarea pentru copiii cu nevoi speciale a unei vieți decente în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia.

Grupa 5: Dreptul copilului aparținând unei minorități de a nu fi privat de viață culturală proprie; dreptul la informare; libertatea de exprimare.

Prezentați rezultatele activității voastre întregii clase.

2. Formulați argumente simple pentru a răspunde la întrebarea *Este necesar să ne asumăm și responsabilitățile asociate drepturilor pe care le avem, să nu ne gândim doar drepturi?*

Răspunsurile date la nivel de clasă sunt înscrise de voi, pe caiete și pe tablă, într-un tabel cu două coloane:

DA (PRO)	NU (CONTRA)

Comparați argumentele înscrise în cele două coloane ale tabelului. Ce punct de vedere este adoptat la nivel de clasă, potrivit argumentelor din tabel?

3. Reflectați câteva momente la un posibil răspuns la întrebarea: *ce s-ar întâmpla dacă de mâine copiii nu ar mai avea nici drepturi și nici responsabilități*? Discutați răspunsurile voastre cu ceilalți elevi din clasă.

Evaluare

Privește cu atenție imaginea alăturată.

1. Identifică dreptul copilului ilustrat de imagine.

2. Asociază dreptului identificat o responsabilitate.

3. Menționează o altă situație în care se poate manifesta acest drept.

Ce rezultat ai obținut?

- Răspunsuri corecte la 1, 2 și 3 – *Bravo, ai rezolvat cu succes toate cerințele!*
- Răspunsuri corecte la 1 și 2 – *Mai ai de lucru, dar ești pe calea cea bună!*
- Un singur răspuns corect – *Mai ai de lucru. Oferă-ți mai mult timp pentru reflecție!*

Corelații cu alte domenii

Organizați un grup de inițiativă, exercitându-vă drepturi și asumându-vă responsabilități, prin care să sprijiniți o campanie împotriva violenței în școala voastră.

II.2. Sunt întotdeauna respectate drepturile noastre?

Să ne aducem aminte: care sunt drepturile copilului; sunt recunoscute aceste drepturi ca aparținând tuturor copiilor; puteți menționa documentul care se referă la aceste drepturi; sunt respectate, de fiecare dată, aceste drepturi?

Imaginile de mai jos (Rolf Gollob, Peter Krapf, *Exploring children's rights*, Consiliul Europei, 2007) ilustrează situații diferite privind drepturile copilului.

a.

b.

c.

d.

e.

f.

Activități și aplicații

1. Formați 6 grupe. Fiecare grupă primește o imagine dintre cele prezentate mai sus. Priviți, cu atenție, imaginea și rezolvați următoarele sarcini de lucru:

- Identificați dreptul copilului pe care îl ilustrează imaginea.
- Precizați dacă dreptul din imaginea primită este respectat sau este încălcat. Formulați o explicație simplă pentru a vă susține părerea.
- Formulați o întrebare pe care ați dori să o adresați copilului din imaginea primită.

Prezentați întregii clase răspunsurile grupului vostru.

2. Lucrați în perechi. Alegeți un drept al copilului. Discutați trei urmări pe care credeți că le are respectarea/încălcarea dreptului respectiv.

3. Cunoașteți cazuri concrete de încălcare a drepturilor copilului, de exemplu, situații de încălcare a unor drepturi ale colegilor voștri de clasă? Discutați, pe marginea unui astfel de caz:

- când s-a întâmplat, în ce situație a fost încălcat dreptul, cine a fost implicat;
- care sunt consecințele încălcării dreptului respectiv; cum s-a simțit copilul al cărui drept a fost încălcat;
- cum s-a încercat schimbarea situației relatate: dacă/ cui a fost semnalată situația, ce sprijin a primit.

Evaluare

În lecția de astăzi:

- *mi-a plăcut ...*
- *cea mai importantă lecție învățată a fost ...*
- *nu am înțeles ... .*

Corelații cu alte domenii

Realizați, la nivel de clasă, un concurs de colaje cu tema *Drepturile mele nu trebuie să limiteze/ îngrădească exercitarea drepturilor tale*; promovați rezultatele activității la nivelul școlii.

II.3. Drepturi şi responsabilităţi în clasă

Drepturile şi responsabilităţile voastre se manifestă şi în clasă, în colectivul din care faceţi parte. Este firesc să fie aşa, clasa reprezintă pentru voi un spaţiu în care vă pregătiţi pentru viaţă; activităţile pe care le desfăşuraţi în clasă presupun lucru împreună, comunicare şi relaţionare cu ceilalţi, participare la decizii şi la activităţile realizate. Modul în care toate acestea se întâmplă concret vă influenţează şi participarea în clasă şi reuşitele. Mai jos sunt exemplificate trei drepturi şi trei responsabilităţi asociate acestora, care revin fiecărui elev în clasă.

a. Să participe la discuţii ⟷ Să-l asculte pe cel care vorbeşte
b. Să-şi exprime liber opinia ⟷ Să asculte şi să respecte opinia altei persoane
c. Să participe la deciziile clasei ⟷ Să respecte deciziile clasei

Activităţi şi aplicaţii

1. Realizaţi o listă cu sugestii pentru un regulament al clasei, care să prezinte drepturi şi responsabilităţi ale elevilor la nivel de clasă. Aplicaţi în propunerile voastre drepturile copilului pe care le puteţi exercita în diferite situaţii (informare, schimbul de opinii, desfăşurarea unor activităţi, ajutor acordat unor colegi de clasă, luarea unei decizii).

- Lucraţi în perechi.

  Faceţi propuneri de drepturi pe care le aveţi în clasă şi de responsabilităţi asociate acestora.
- Lucraţi, apoi pe grupe de câte 4 elevi, grupe formate prin asocierea a câte două perechi.

Prezentaţi în grupul de lucru propunerile pe care le-aţi făcut lucrând în perechi. În continuare, discutaţi şi definitivaţi lista drepturilor şi responsabilităţilor elevilor la nivel de clasă, pe care le propune grupa voastră. Fiecare grupă de elevi prezintă propunerile făcute, întregii clase. Sunt reţinute propunerile care întrunesc acordul majorităţii elevilor.

Alternativ, puteţi realiza un regulament al comunicării pe internet (*netichetă*), care corelează drepturi cu responsabilităţi ale comunicării pe internet. În acest scop, puteţi să aveţi în vedere: accesul la internet, cum scrieţi un mesaj, ce fel de comportament reflectă mesajul vostru, ce informaţii preluaţi, cum le utilizaţi, cum vă raportaţi la regulile unui site.

2. Completaţi tabelul de mai jos, precizând pentru fiecare drept şi pentru fiecare responsabilitate incluse în prima casetă de pe această pagină, cum vă poate fi încălcat dreptul şi cum puteţi voi să nu respectaţi responsabilitatea asociată dreptului respectiv.

Situaţia analizată	Cum ne poate fi încălcat acest drept?	Ce presupune nerespectarea responsabilităţii care ne revine?
a.		
b.		
c.		

Corelaţii cu alte domenii

Propuneţi o activitate, la nivel de clasă, pentru a celebra *Ziua Internaţională a Drepturilor Copilului* (20 noiembrie), de exemplu, realizarea unei miniexpoziţii cu desene/postere/colaje pe tema *Drepturi şi responsabilităţi ale elevilor la nivel de clasă*.

Istorie

CĂLĂTORIA OMULUI CĂTRE CIVILIZAŢIE

Bine ai revenit din vacanţă!

Povesteşte colegilor călătoria ta din această vacanţă!

Cât de departe ai călătorit? Alcătuieşte un traseu al locurilor prin care ai umblat! Ce oraşe sau alte aşezări umane (staţiuni turistice, sate etc) ai văzut? Cum erau oamenii: cu ce se ocupau (munceau în agricultură, în turism, în comerţ etc.)? Cum erau drumurile şi mijloacele de transport cu care ai călătorit? Cum a fost mâncarea? Ce fel de jocuri se practicau? Erau veseli şi amabili sau trişti şi supăraţi? Ai văzut biserici sau catedrale, cartiere de locuinţe, hoteluri? Ai vizitat cetăţi, castele, mănăstiri sau altceva? Ai fost la spectacole?

Povestea călătoriei tale este *o istorie* a vacanţei tale! Este trecut!

Călătoria continuă!

Dacă am privi în trecutul oamenilor, adică în ISTORIE, e ca şi cum am face o călătorie. Hai să ne imaginăm! Ne alegem un mijloc de transport: trenul, de exemplu. Locomotiva este timpul care se scurge. Vagoanele sunt momentele din trecut în care descoperim oameni, ocupaţii, invenţii, războaie, statui şi tablouri, cărţi, construcţii şi câte şi mai câte. Tot ceea ce face parte din viaţa oamenilor din trecut este ISTORIE.

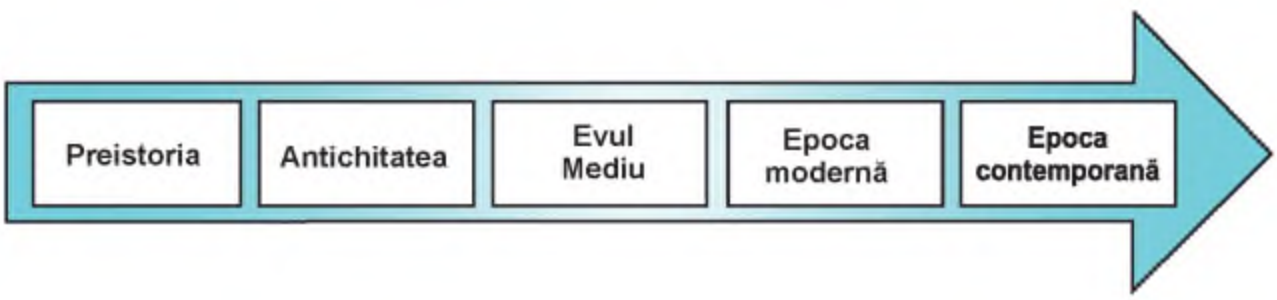

Exerciţiu

Despre ce evenimente din trecutul localităţii tale ai informaţii? Alcătuieşte în scris o listă a acestora şi compar-o cu cea a colegului/colegei de bancă. Adună informaţii suplimentare cu ajutorul internetului şi al bibliotecii şcolii.

ALFABETUL ISTORIEI – Reconstituirea trecutului: sursele istorice

Alfabetul istoriei înseamnă elementele şi regulile pe care istoricul trebuie să le respecte în reconstituirea trecutului. Ca să descopere şi să cerceteze viaţa oamenilor şi a comunităţilor din trecut, istoricul foloseşte izvoare sau surse istorice. Izvoarele istorice sunt:

• izvoare istorice **nescrise**: unelte, obiecte casnice şi arme, podoabe, locuinţe şi castele, morminte, monumente;

• izvoare istorice **scrise** (apărute după apariţia scrierii, acum 5000 de ani): inscripţii, acte oficiale, cărţi, scrisori şi jurnale;

• izvoare de **istorie orală** (transmise verbal, din om în om, din generaţie în generaţie şi păstrate prin legende, povestiri, cântece, tradiţii şi obiceiuri etc.).

Sursele sau izvoarele istorice sunt păstrate în **arhive**, **biblioteci**, **muzee**, pe **şantiere arheologice**, iar unele dintre ele pot fi vizitate (castele, cetăţi, biserici, catedrale, palate, ruine, temple şi altele).

Exerciţiu

• *Încadrează fiecare dintre sursele istorice de mai jos într-una din categoriile prezentate* mai sus.

Columna lui Traian

Este un monument antic construit din ordinul împăratului roman Traian, la Roma, pentru celebrarea victoriei sale împotriva regelui dac Decebal. Terminată în 113, Columna are exteriorul prevăzut cu un celebru basorelief sculptat, care reproduce artistic războaiele dintre romani şi daci. Se observă portul, strategia de luptă, scenele de război, armele folosite, aspectul aşezărilor, fiind o importantă frescă a evenimentelor din timpul luptelor.

Exerciţii

1. Stai de vorbă cu părinţii tăi despre amintirile lor legate de evenimentele din România, din decembrie 1989. Împărtăşeşte-le colegilor! În ce categorie de izvor istoric încadrezi povestea obţinută?

2. Descoperă, în relatarea lui Herodot, calităţi şi defecte ale geţilor din perspectiva lumii contemporane.

„Înainte de a ajunge la Istru [Darius] îi supune mai întâi pe **geţii care se cred nemuritori**, căci tracii (...) i s-au închinat lui Darius fără niciun fel de împotrivire. Geţii însă, care luaseră hotărârea nesăbuită [de a-l înfrunta], au fost robiţi pe dată, măcar că ei sunt cei mai viteji şi cei mai drepţi dintre traci. Dar unirea lor e cu neputinţă şi nu-i chip să se înfăptuiască, de aceea sunt ei slabi. (...) La ei, la traci, trândăvia este un lucru foarte ales, în vreme ce munca câmpului e îndeletnicirea cea mai umilitoare; a trăi de pe urma jafului este pentru ei cel mai frumos fel de viaţă." (Herodot, *Istorii*, IV, 94)

3. Ţine un jurnal, timp de o săptămână, în care să notezi zilnic evenimentele din şcoala ta. Compară însemnările tale cu cele ale colegilor! De ce crezi că există diferenţe? Discută cu colegii şi redactează în scris posibilele motive.

Timpul și spațiul istoric

Din perspectiva istoricului,viața oamenilor se desfășoară pe două coordonate: timp (ieri, azi, mâine; trecut, prezent, viitor) și spațiu. Cronologia este sistemul de numărare a anilor, care ne ajută să situăm în timp fiecare eveniment istoric. Timpul este împărțit în unități de timp istoric: an, deceniu, secol sau veac, mileniu. Anul nașterii lui Iisus Hristos este considerat de către creștini anul 1, începutul erei creștine. Anii anteriori nașterii lui Iisus Hristos se numără descrescător, iar datele se marchează scriind î.H. (înainte de Hristos), după numărul anului. Pentru evenimentele din era creștină sau era noastră, scriem numai data sau adăugăm d.H. (după Hristos). Și alte culturi stabilesc numărătoarea anilor în funcție de evenimente religioase (Hegira pentru musulmani, Facerea Lumii pentru evrei). Atunci când ordonăm cronologic evenimentele (de la stânga la dreapta), obținem o axă (frază) cronologică.

Calendar solar

Clepsidră

Ceas

Calendar

Periodizarea: pentru a fi mai ușor de studiat, evoluția omenirii a fost împărțită de istorici în etape mari de timp, denumite epoci istorice. Ele pot fi reprezentate pe axa timpului, de la stânga (cele mai vechi evenimente) la dreapta.

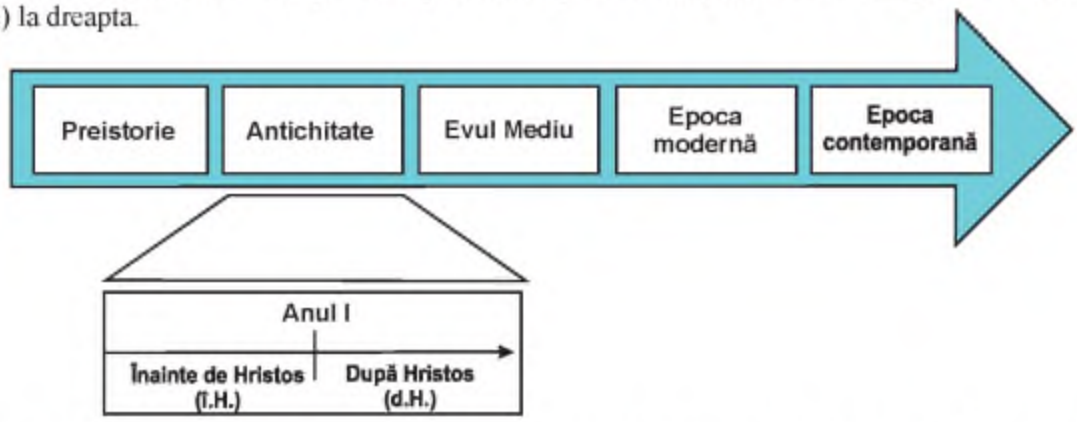

Spațiul istoric este întregul spațiu geografic cunoscut și locuit de oameni. El poate fi definit prin mediul natural (forme de relief, ape, climă) și prin mediul creat de către oameni, în diferite perioade de timp (așezări, construcții, drumuri etc.).

Exerciții

1. *Rememorează evenimentele despre care ai învățat în clasa a IV-a. Notează-le și indică în ce epocă istorică se încadrează.*

2. *Studiază harta medievală alăturată și răspunde în scris la întrebări.*

a. Numește care erau vecinii românilor înspre Apus?

b. Situarea Mării Negre în vecinătatea spațiului românesc a influențat modul de viață al oamenilor?

3. *Citește textul și răspunde în scris la întrebări:*

„Viața oamenilor a fost întotdeauna influențată de mediul în care au trăit. Clima și relieful au influențat ocupațiile, vestimentația, tradițiile și sărbătorile, hrana."
(F. Braudel, *Structurile cotidianului*)

a. Precizează cum crezi că ar trebui să arate mediul natural, pentru ca oamenii să întemeieze o așezare?

b. Alcătuiește o fișă de descriere a spațiului din jurul tău: mediul natural, oamenii (etnii, obiceiuri, activități economice, însemnări legate de istoricul locului etc.).

c. Consideri că localitatea în care trăiești reprezintă un centru de influență în regiune? De ce?

PREISTORIA – Primii oameni

Până acum vreo două sute de ani, oamenii credeau că Dumnezeu a creat toate vieţuitoarele de pe pământ. La jumătatea secolului al XIX-lea oamenii de ştiinţă, în urma unor observaţii şi cercetări, au contrazis **creaţionismul** lansând **teoria evoluţionistă.**
Evoluţionismul afirmă că **antropogeneza** a fost posibilă pe parcursul câtorva milioane de ani, datorită unor evoluţii şi transformări ale **hominizilor**:
a) trecerea la poziţia verticală şi la deplasarea bipedă;
b) dezvoltarea creierului care a dus la apariţia gândirii şi a limbajului;
c) fabricarea şi utilizarea primelor unelte. Probabil, prima specie de hominizi a apărut acum 6 milioane de ani, iar primele variante de oameni acum peste două milioane de ani. Biologii consideră că toţi oamenii de azi fac parte din specia numită *Homo sapiens sapiens* (omul inteligent).

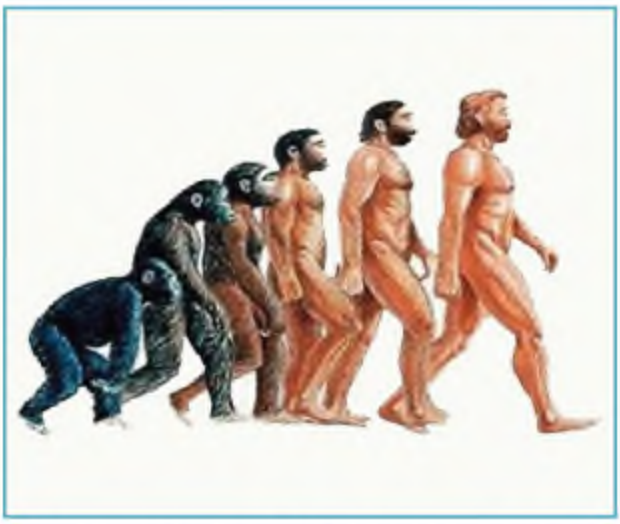

Etape ale tranziţiei de la primate la hominizi la omul modern

Exerciţiu

„[…] 26. Şi a zis Dumnezeu: „Să facem pe om după chipul şi după asemănarea Noastră, ca să stăpânească peştii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietăţile ce se târăsc pe pământ şi tot pământul!"
27. Şi a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat şi femeie.
28. Şi Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: „Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul şi-l supuneţi; şi stăpâniţi peste peştii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietăţile ce se mişcă pe pământ şi peste tot pământul!"
29. Apoi a zis Dumnezeu: „Iată, vă dau toată iarba ce face sămânţă de pe toată faţa pământului şi tot pomul ce are rod cu sămânţă în el. Acestea vor fi hrana voastră. (...)"
(*Biblia, Facerea Geneza*)

Adam şi Eva în Rai (sarcofag creştin, sec. IV d.H.)

Răspunde la întrebări cu câte o frază:
a) Numiţi modelul lui Dumnezeu atunci când a creat omul.
b) Precizaţi rolul omului pe pământ.
c) Descoperiţi ce informaţie ne oferă versetul 29.

Chiar şi acum două miloane de ani, oameni erau organizaţi în familii şi clanuri.
Indiferent de felul în care a apărut şi a evoluat, omul a făcut destul de repede o serie de descoperiri pe care le folosim şi astăzi: focul, uneltele, bărcile, arcul şi săgeata. Apoi a descoperit arta, realizând picturi pe pereţii peşterilor în care locuia sau podoabe pe care le purta (coliere, brăţări).

Dicţionar

Antropogeneză: Procesul de apariţie şi dezvoltare a omului.
Evoluţionism: Concepţie a naturalistului englez Charles Darwin (numită şi darwinism) conform căreia plantele şi animalele (inclusiv omul) sunt rezultatul evoluţiei de la cele mai simple forme de viaţă până la ceea ce sunt astăzi.
Hominizi: Primate (maimuţe superioare) din care a evoluat omul.
Creaţionism: Credinţa creştină potrivit căreia lumea a fost creată de Dumnezeu.

Epoca pietrei: Revoluţia neolitică

Friza cronologică

1.000.000 ani	10.000/9.000 ani	3.500 ani
Paleolitic (epoca veche a pietrei)	**Neolitic** (epoca nouă a pietrei)	**Epoca metalelor** (cupru, apoi bronz apoi fier)

În paleolitic şi mezolitic oamenii au confecţionat unelte şi arme din piatră cioplită. Ocupaţiile principale erau vânătoarea, pescuitul şi culesul plantelor, seminţelor sau al fructelor. Oamenii se deplasau dintr-un loc în altul (erau nomazi), în funcţie de resursele de hrană pe care le găseau.

Evoluţia tehnicii de prelucrare a pietrei a fost foarte lentă şi abia în urmă cu aproximativ 7-8000 de ani oamenii au inventat procedee de şlefuire, tăiere şi perforare a uneltelor şi armelor din piatră. Domesticirea animalelor şi cultivarea plantelor au determinat apariţia agriculturii ca ocupaţie permanentă. Oamenii s-au transformat astfel din vânători şi culegători în producători de hrană. Confecţionarea obiectelor din ceramică le-a permis oamenilor păstrarea rezervelor de hrană şi prepararea hranei prin fierbere. Ca urmare, a avut loc stabilizarea grupurilor umane în aşezări permanente – sate. Toate activităţile se realizează în comun şi există sisteme de împărţire a produselor şi troc (schimbul direct de produse, fără utilizarea banilor). O invenţie foarte importantă a fost roata; apariţia acesteia a dus la descoperirea carului şi a roţii olarului. Relaţiile dintre oameni au devenit totuşi mai complexe: familia şi comunitatea umană din satele neolitice au nevoie de siguranţă, de aceea unele sate neolitice sunt apărate cu valuri de pământ şi palisade – fortificaţii din pari groşi înfipţi în pământ şi legaţi între ei cu crengi, nuiele, pietre, lut. Agricultura, păstoritul şi construcţia fortificaţiilor au impus o mai mare colaborare între membrii comnităţii şi au dus la apariţia primelor căpetenii şi şefi ai comunităţilor. În satele neolitice se creează obiceiuri şi tradiţii comune. Sedentarizarea a dus la apariţia cimitirelor (necropole) şi a practicilor de înmormântare.

Odată cu creşterea eficienţei activităţilor de producere a hranei şi a meşteşugurilor, comunităţile au început să construiască aşezări tot mai mari şi să ridice temple impunătoare.

Vas de ceramică din neolitic (Cultura Cucuteni – România)

Monumentul megalitic de la Stonehenge (Marea Britanie)

Reflectează

Revoluţia agricolă din neolitic reprezintă „Primul Val" al dezvoltării societăţii umane. Următoarele „valuri" au fost:

–„Al Doilea Val": revoluţia industrială

–„Al Treilea Val": revoluţia informaţională

• *Citiţi textul lecţiei şi precizaţi cinci elemente care credeţi că definesc „revoluţia neolitică".*

• *Consultaţi site-ul https://www.artizanescu.ro/ceramica-de-cucuteni/ şi identificaţi teme şi subiecte ale desenelor de pe ceramica culturii Cucuteni.*

• *Descoperiţi detalii şi mistere ale monumentului de la Stonehenge pe https://calatorieinjurullumii.wordpress.com/category/stonehenge-anglia/*

Măcinarea cerealelor cu râşniţa primitivă

Inventarea metalurgiei

Evoluţia tehnologică de la sfârşitul neoliticului a dus la inventarea unor noi materiale pentru fabricarea uneltelor, armelor, obiectelor casnice sau a podoabelor. Bronzul este un aliaj (amestec de metale) de cupru şi cositor din care s-au realizat unelte şi arme, podoabe; la fel, aurul şi argintul au fost printre primele metale utilizate de către oameni pentru realizarea de podoabe. Deoarece tehnologia bronzului era mai complicată, iar rezistenţa sa era mai mică decât cea a fierului, în timp s-a renunţat la utilizarea lui

Carul solar de la Trundholm (Danemarca)

Noua tehnologie a prin care s-a obţinut fierul, a schimbat lumea. El nu se găseşte în natură în stare pură; fierul se extrage din minereul de fier.

Metalurgia fierului, adică procedeul de extragere a fierului şi prelucrarea metalului, a apărut în Munţii Caucaz şi avea avantajul că minereurile de fier se găseau mult mai uşor, iar prelucrarea sa presupunea temperaturi mai scăzute. Minereul odată purificat prin ardere era bătut şi transformat în unelte sau arme. În epoca metalelor au apărut noi religii, legate de noile ocupaţii şi de caracterul mai războinic al comunităţilor umane. Aceste noi religii adorau Soarele.

Exerciţii

1. Cunoşti expresia „Bate fierul cât e cald"? Ce înţeles îi atribui? Răspunde în scris printr-o frază.

2. Caută pe http://www.descopera.ro/povestea-aurului/ şi citeşte despre povestea aurului.

3. Precizaţi un motiv pentru care a fost utilizat fierul în locul bronzului.

4. Menţionaţi două utilizări ale fierului în Antichitate.

5. În perechi, alegeţi câte două casete din imaginea de mai jos, citiţi informaţiile conţinute în fiecare şi stabiliţi dacă între ele poate exista o relaţie cauză – efect, deci dacă faptele dintr-una au contribuit la realizările din cea de a doua. Comentaţi cu toată clasa răspunsurile voastre.

Consecinţe ale inventării metalurgiei fierului

Creşte **calitatea** produselor

Are loc **dezvoltarea transporturilor**

Activităţile umane se specializează: păstori, agricultori meşteşugari, negustori

Comunităţile umane se dezvoltă. Apar **oraşele**

Creşte **cantitatea** de produse obţinute (unelte, arme, obiecte casnice)

Se dezvoltă **activităţile comerciale** (se specializează negustorii / comercianţii)

Sursa puterii în societate este **bogăţia**. **Sursa bogăţiei** este **pământul** agricol. Războiul, cauzat de lupta pentru bogăţie, devine o activitate obişnuită.

Creşte **productivitatea** muncii: recoltele sunt mai bogate, hrana mai multă şi mai diversificată

Meşteşugarii fierari, care lucrează cu focul şi materialele pământului (minereuri), sunt respectaţi, admiraţi şi temuţi ca nişte magicieni.

Proprietatea asupra bogăţiei (pământului) este **deţinută de persoane particulare** sau **de comunitate şi apoi de stat**

Are loc un **spor demografic** important

Statul a fost o formă de organizare a comunităţilor umane cu aceleaşi interese şi aspiraţii spirituale.

Armele din metal sunt mai eficiente, se diversifică şi schimbă strategia războiului.

Societatea se împarte în **grupuri (categorii) sociale** în funcţie de ocupaţiile oamenilor şi de bogăţia lor

ORIENTUL ANTIC – Localizare geografică: Mesopotamia, Fenicia, Egipt, China. Mediul natural. Popoare şi civilizaţii din Orientul antic

În zonele mai calde ale planetei, pe văile fertile ale unor mari fluvii, au apărut primele comunităţi umane, iar apoi primele civilizaţii, adică popoare care vorbeau limbi specifice, cunoşteau scrisul şi erau organizate în state. Astfel, în aria istorico-geografică cuprinsă între nord-estul Africii şi zona sudică a Asiei, cunoscută sub numele de Orientul Antic, s-au dezvoltat primele civilizaţii din istoria omenirii: mesopotamienii, fenicienii, egiptenii, mezii, perşii, evreii, indienii şi chinezii. Văile fertile ale fluviilor au permis practicarea agriculturii, vecinătatea mărilor a dus la dezvoltarea activităţilor legate de comerţ şi pescuit, iar bogăţia resurselor naturale a asigurat condiţii pentru dezvoltarea materială, socială şi culturală a comunităţilor umane.

Poporul antic	Aşezare geografică	Forme de organizare statală	Realizări	State actuale şi capitalele lor
Mesopotamienii (sumerienii, akkadienii, asirienii)	În Asia Mică, între fluviile Tigru şi Eufrat	Primele **oraşe-state** au apărut în Sumer (sudul Mesopotamiei): Ur şi Uruk **Regate şi imperii**: asirian, akkadian, asirian, babilonian	**Sumerienii au inventat primul sistem de scriere** **Epopeea lui Ghilgameş** (supranumită *bunica poveştilor)*, **codul de legi al lui Hammurabi** **Primele colonii comerciale** **Zigguratul** (templu în trepte), **grădinile suspendate ale Semiramidei**, din Babilon	Irak (capitala Bagdad)
Egiptenii	În nord-estul Africii, pe valea fluviului Nil	Regatul Egiptului de Sus şi Regatul Egiptului de Jos Imperiul Egiptean	**Primele sisteme de irigaţii** **Piramidele de la Gizeh** **Sfinxul** **Cartea morţilor,** legende şi povestiri	Egipt (capitala Cairo)
Fenicienii	În Asia Mică, între Marea Mediterană şi Munţii Liban şi Antiliban	Oraşe-state: Tyr, Sidon, Byblos, Ugarit	**Primul alfabet din istorie** (cuprindea 22 de semne, doar pentru consoane); **purpura** (un colorant roşu care se extrăgea dintr-o scoică; **sticla**	Liban (capitala Beirut)
Evreii	În Asia Mică, pe valea râului Iordan	Oraşe-state: Ierusalim Regate: Iudeea şi Israel	**Biblia ebraică** sau **Vechiul Testament**	Israel (capitala Tel Aviv)
Mezii şi perşii	În Asia centrală, în podişul Iran	Regatul Persan Imperiul Persan	**Primul mare imperiu din istorie**	Iran (capitala Teheran)
Indienii	În sudul Asiei, pe văile fluviilor Indus şi Gange	Oraşe-state: Mohenjo-Dara şi Harappa	Epopeele **Ramayana** şi **Mahabharata** **Scrierea cifrelor de la 0 la 9**, aşa-numitele *cifre arabe*, semnele + (plus) şi – (minus)	India (capitala New Delhi)
Chinezii	În Asia estică, pe văile fluviilor Galben şi Albastru	Imperiul Chinez	**Marele zid chinezesc**, **busola (acul magnetic)**, **praful de puşcă**, **tiparul**, **hârtia**, **mătasea**	China (capitala Beijing)

Exerciţiu

Stabileşte corespondenţa între cifrele de pe hartă şi localizarea geografică a principalelor popoare orientale în antichitate: chinezi, indieni, egipteni, fenicieni, evrei, mesopotamieni, mezi, perşi.

Dicţionar

Mesopotamia = *Ţara dintre fluvii* (Tigru şi Eufrat). Astăzi, pe teritoriul vechii Mesopotamii se află statul Irak, cu capitala la Bagdad.

Fenicia = *Ţara purpurei.* Grecii îi numeau pe locuitorii de pe ţărmul Mării Mediterane, din zona Munţilor Liban şi Antiliban *phonix*, fabricanţi de purpură (un colorant roşu)

Palestina = *Ţara filistenilor,* după numele dat populaţiei din această zonă de către romani.

Oraş-stat = stat de mici dimensiuni teritoriale. Cuprindea oraşul şi teritoriul din jurul lui.

Regat = stat locuit de un singur popor.

Imperiu = stat întins teritorial, format prin cuceriri. Pe teritoriul lui locuiesc mai multe popoare.

Viața cotidiană

Reconstituirea unui sat din Mesopotamia

Ocupațiile oamenilor în Orientul Antic erau, în linii mari, aceleași: agricultura (cultivarea plantelor și creșterea animalelor), practicarea meșteșugurilor, comerțul.

În China se cultiva orezul, în Mesopotamia și Egipt, grâul și orzul. Pe lângă aceste plante de bază, oamenii se ocupau cu legumicultura, cultivau inul pentru fabricarea țesăturilor și papirusul utilizat ca suport pentru scrierea egipteană. Pământul și sistemele de irigații erau în proprietatea statului. Datorită condițiilor favorabile și controlului statului se puteau obține constant câte 2-3 recolte pe an. Recoltele foarte bogate au favorizat creșterea demografică.

Cele mai răspândite meșteșuguri, ale căror produse le putem vedea și astăzi, erau: olăritul, construcțiile în piatră (templul, obeliscul, piramida, ziguratul), realizarea de corăbii, producerea armelor din metal, confecționarea bijuteriilor.

Comerțul se realiza, mai ales, sub forma trocului: fenicienii schimbau lemnul de cedru pe grâu și papirus din Egipt, vindeau bijuterii, sticlărie și stofe de purpură pentru a cumpăra metale, fildeș și sclavi. Mesopotamienii făceau comerț cu sare și bitum, dar și cu obsidian (o rocă formată din topirea lavei vulcanice în apele reci ale mării)

Exercițiu

Citește textele și răspunde în scris la întrebări.
a) Numește spațiile din Orientul Antic prezentate în texte. Localizați-le pe hartă.
b) Precizează structura caselor din fiecare regiune.
c) Menționează un aspect prin ce se deosebesc casele orășenilor de cele ale sătenilor.

„Orașele feniciene erau construite pe limbile de pământ care ieșeau în largul mării sau pe insule din mare. Ziduri înalte de piatră și turnuri apărau casele locuitorilor, care aveau două etaje și balcoane".

„La Çatal Hüyük (oraș din Anatolia) oamenii locuiau în case construite din cărămidă și lemn, lipite unele de altele și în care se pătrundea prin partea de sus pe o scară. Fiecare casă constă dintr-o magazie și o cameră de zi, cu mobilier înzidit, de obicei o banchetă și platforme pentru somn, odihnă sau lucru, sub care erau îngropați morții. La un capăt se găsea bucătăria cu cuptor".

„Țăranii chinezi aveau case pătrate sau circulare, parțial subterane, cu ziduri joase de chirpici și tencuială, cu acoperișuri conice. Casele egiptenilor obișnuiți erau ridicate din cărămizi de pământ arse la soare, cu ferestre înalte și înguste care lasă să pătrundă puțină lumină și care feresc de căldură, cu mobilier din piatră sau lemn".

„Casele nobiliare egiptene aveau cel puțin 4 camere, paturi din lemn cu saltele, baie și toaletă separate".

(M. Oliphant, *Atlasul lumii antice*)

Familia deținea un rol important în societatea antică. În Orient, autoritatea tatălui și a soțului era deplină. Familiile aveau mulți copii, erau bazate pe strânse relații de rudenie, în care primul născut moștenea puterea tatălui. Egiptul era singura societate orientală în care femeile erau egale cu bărbații în fața legii. Rolul femeii era acela de „stăpână a casei", în familiile obișnuite ea având grijă de măcinarea grânelor, coptul pâinii, pregătirea mâncării și de confecționarea hainelor. În familiile elitei administrative, femeia supraveghea munca servitorilor. Copiii erau acceptați în societate, devenind membri cu drepturi depline după pubertate.

Familie egipteană

Viața cotidiană

Hrana varia în funcție de fiecare regiune în parte, dar se baza pe pâine, fructe, legume, lapte, unt, miere, pește, ulei și vin. Pe lângă produsele care se consumau zilnic, alimentele erau oferite și ca ofrande zeilor. Ele erau aduse în incinta sacră a templului, predate preoților și apoi depozitate în cămările construite de jur împrejurul templului. La rândul său, templul dădea o parte din aceste alimente celor nevoiași.

Locuință egipteană

Pe stela faraonului Ramses al II-lea scria: „Am umplut pentru voi magaziile cu produse de patiserie, cărnuri și prăjituri."

Pe stela unui rege mesopotamian era povestit banchetul oferit supușilor cu ocazia construirii palatului: „oaspeții lui Ashurnasirpal al II-lea se odihnesc pe canapele și taburete din fildeș aurit și sunt delectați de muzicanți care cântă la liră și flaut.
Vinul curge valuri și mâncarea constă dintr-o abundență de diferite tipuri de carne – vânat, rață, miel, gâscă, legume – napi, lăptuci și ceapă, fructe – gutui, prune, pere, rodii. Banchetul a durat 10 zile și invitații au fost în număr de 50.000".

Se pare că mătasea s-a născut într-o ceașcă de ceai în care prințesa Leizu a scăpat un cocon de mătase. Ca să-l scoată, a prins un fir și a început să-l desfacă de pe gogoașă. Din acel moment, chinezii au început să producă mătasea și, pentru 3.000 de ani, au fost singurii deținători ai secretului obținerii ei.

• *Descoperiți detalii și alte legende despre mătase pe https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/matasea-s-a-nascut-intr-o-ceasca-de-ceai.*

Pe www.filmedocumentare.com, vei găsi filmul ***Revelația piramidelor****.*

Exercițiu

Identifică activitățile care au loc în imaginea de mai sus (mozaic numit „drapelul din Ur", fața păcii).

Inventarea scrierii. De la pictograme la alfabet

Apariţia scrierii a fost una dintre cele mai mari invenţii ale omenirii. Consecinţele sale au fost atât de importante pentru viaţa oamenilor, încât istoricii sunt de acord că, în jurul anului 3000 î.H., atunci când a fost inventată scrierea, se încheie Preistoria, începe ISTORIA şi prima perioadă a acesteia – Antichitatea. Argumentul lor cel mai important se bazează pe apariţia surselor istorice scrise, cu ajutorul cărora poate fi reconstituit trecutul oamenilor. Dintre urmările inventării scrierii reţinem: înregistrarea evenimentelor şi transmiterea lor de la o generaţie la alta, îmbogăţirea permanentă a cunoştinţelor prin acumularea de informaţii, consemnarea gândurilor, ideilor, întrebărilor şi a răspunsurilor pe care oamenii le-au formulat despre viaţa lor, păstrarea operelor literare. Scrierea a favorizat apariţia civilizaţiei urbane şi a statului.

Scribul, statuie funerară egipteană

Tipuri de scriere

O scriere înseamnă un sistem de simboluri (semne), combinaţii ale acestora şi reguli folosite pentru a inscripţiona pe un suport fizic (piatră, lemn, bronz, papirus, hârtie, bambus etc.). În istoria scrierii au existat două tipuri de scriere:

a. scrierea pictografică în care semnele corespund unui cuvânt sau unei idei;

b. scrierea alfabetică în care fiecare semn (literă) este corespunzător unui sunet.

Scrierea hieroglifică a fost inventată în Egipt şi a fost un tip de scriere care folosea pictogramele combinate cu semnele alfabetice. Era destinată glorificării faraonului sau scrierii textelor funerare şi religioase. Textele erau scrise pe piatră, marmură, ceramică, papirus, tăbliţe de lemn acoperite cu ceară. Frecvent, ele decorau faţadele templelor şi ale palatelor din Egipt. Scrierea hieroglifică a fost descoperită la începutul secolului al XIX-lea.

Hieroglife dintr-un templu de la Karnak

Scrierea cuneiformă a fost un tip de scriere pictografică inventată în Mesopotamia de către sumerieni. Cuneiformele erau semne de forma unor cuie, iar scrierea avea aproximativ 500 de semne; textele erau scrise pe tăbliţe din lut nears sau pe obiecte din piatră; s-au descoperit câteva sute de mii de tăbliţe cu scriere cuneiformă, care s-au păstrat în muzeele lumii.

Tăbliţă de lut cu text cuneiform

Scrierea chineză este derivată din desenele stilizate ale obiectelor pe care le exprimă. De exemplu, ideograma care exprimă „învăţătura" este reprezentată de un copil care stă în faţa unei uşi şi de o pasăre care îşi ia zborul din cuib.

Scrierea alfabetică a apărut la fenicieni, iar alfabetul fenician a fost prima scriere care, se pare, a inspirat apariţia celorlalte forme de alfabet: grec, latin, chirilic, ebraic şi arab.

Evoluţia literei A

Exerciţiu

• *Citeşte următorul text şi: a) precizează trei consecinţe ale răspândirii scrierii; b) numeşte conducătorul menţionat în sursă; c) precizează două caracteristici ale sistemul birocratic în Mesopotamia.*

„Scrierea a permis şi dezvoltarea structurilor birocratice necesare pentru administrarea imperiilor apărute în sud-vestul Asiei, în urma numeroaselor războaie de cucerire. Birocraţia a apărut chiar înainte de inventarea scrierii: era foarte dezvoltată încă de pe vremea lui Hammurabi, care a condus Babilonul [...]. Sistemul birocratic presupunea numirea de către conducător a unor persoane care aveau dreptul să strângă tributul şi să aplice legile. [...] Scrierea a sporit semnificativ eficienţa acestor împuterniciţi. În plus, a facilitat comerţul, deoarece oamenii au început să întocmească contracte şi să ţină evidenţa operaţiunilor efectuate". (Cynthia Stockes Brown, *Istoria Lumii)*

Practicile sociale

Practicile sociale reprezintă toate obiceiurile, ceremoniile, ritualurile care se desfăşoară regulat şi periodic şi care înseamnă ceva deosebit în viaţa oamenilor. Ele se pot exprima prin: procesiuni, incantaţii, banchete, jocuri, teatru, oferirea de daruri, gesturi simbolice, vestimentaţie, dans, muzică etc. Exemple de practici sociale în Orientul Antic:

- Momentele importante ale trecerii prin viaţă (naşterea, iniţierea sau majoratul, căsătoria, moartea).
- Pregătirea copiilor pentru viaţa de adult (educaţia).
- Sărbători anuale (anul nou, venirea primăverii, strângerea recoltei etc.).

Yin şi Yang: simbol chinezesc care reprezintă nevoia de armonie şi echilibru dintre forţa binelui şi cea a răului din Univers

Practici sociale din zilele noastre: revelionul (Anul Nou), sărbătorile de Crăciun, cu ocazia Paştelui, botezul copiilor (creştinarea), începutul şi sfârşitul anului şcolar, ziua de naştere, ziua numelui asociată cu ziua sfântului respectiv din calendarul religios şi altele.

În Egiptul Antic educaţia era o datorie a părinţilor. Ei trebuiau să formeze copiii astfel încât să iubească şi să respecte valori precum: adevărul, dreptatea, cumpătarea, modestia, loialitatea şi respectul faţă de bătrâni. Existau şcoli ale meşteşugarilor unde copiii învăţau arta ceramicii, prelucrarea metalului, sculptura. Idealul de educaţie era pregătirea copiilor pentru meseria de scrib, în urma căreia se putea ajunge la cariera de funcţionar, care era considerată sigură şi prestigioasă.

Şcoală de scribi în Egiptul Antic

• *Reflectează asupra informaţiilor din textul de mai sus şi precizează care dintre valorile educaţiei din Egiptul Antic sunt valabile şi astăzi!*

Zeul Horus aduce mortul în faţa lui Osiris

Practicile de înmormântare la egipteni exprimau credinţa că viaţa omului nu se încheie după moarte. De aceea, corpul celui care trecea în „lumea de dincolo", era îmbălsămat şi mumificat. Mumificarea consta în uscarea artificială a corpului, pentru a se evita declanşarea procesului natural de descompunere. Procesul de îmbălsămare era doar pentru cei bogaţi şi dura şaptezeci de zile, timp în care corpul era impregnat cu diverse uleiuri parfumate. Apoi corpul era învelit în fâşii subţiri de pânză albă. Ritualul era însoţit de rugăciuni, formule magice şi se ardeau esenţe parfumate. Între fâşiile de pânză se puneau amulete, obiecte de aur şi argint. La sfârşitul acestor ritualuri, dece-datul era depus într-un coşciug de lemn de forma trupului omenesc (sarcofag), închis ermetic. Acesta era aşezat în poziţie veriticală, sprijinit de peretele mormântului.

• *Descrieţi care erau etapele pregătirii corpului unui egiptean care trece în „lumea de dincolo", procesului de mumificare în Egiptul Antic.*

Epopeea lui Ghilgameş

Printre cele mai frumoase creaţii literare din Orientul Antic este *Epopeea lui Ghilgameş*, cea mai veche scriere a umanităţii, fiind numită şi „străbunica poveştilor". Textul, scris sub formă de poeme şi balade sumeriene, pe 12 tăbliţe de lut ars, a fost descoperit în biblioteca regelui Assurbanipal din Ninive, şi povesteşte faptele eroice ale lui Ghigameş, regele legendar al cetăţii Uruk.

Citiţi articolul şi comentaţi în ce măsură dorinţa lui Ghilgameş s-a îndeplinit: https://www.historia.ro/sectiune/portret/articol/epopeea-lui-ghilgames-si-dorul-nemuririi

Credinţa

Credinţa în forţe supranaturale a apărut din încercarea omului de a explica universul şi fenomenele naturale din lumea înconjurătoare. Oamenii credeau că zeii erau forţele care stăpânesc şi controlează cerul (Soarele, stelele, ploaia, furtunile, seceta) şi pământul (cutremurele, apele, naşterea animalelor şi a copiilor, creşterea recoltelor, meşteşugurile, comerţul, viaţa şi moartea, în general). Toate credinţele oamenilor au alcătuit religia. Religia a cuprins reguli morale, valori şi instituţii care trebuiau respectate pentru ca zeii să fie buni şi protectori. Multe dintre obligaţiile supuşilor faţă de zei erau, de fapt, reguli de menţinere a ordinii în viaţa de zi cu zi şi se bazau pe frica oamenilor faţă de aceştia.

Ziguratul era construcţie din Mesopotamia de forma unei piramide în trepte, care avea în vârf un templu dedicat zeilor.

În Orientul Antic religia era politeistă. Existau numeroşi zei, care erau slujiţi de preoţi în temple. Templul nu era destinat publicului şi nu era un loc de rugăciune.

Piramidele

Piramidele sunt construcţii din piatră, realizate cu scopul de a servi drept morminte ale faraonilor. Egiptenii credeau că Zeul Soarelui, Amon-Ra, era tatăl tuturor faraonilor. Despre acesta se spune ca s-a autocreat dintr-o movilă de pământ care avea forma unei piramide. De aceea, forma construcţiei acestor morminte a fost piramida.

Cea mai mare piramidă construită vreodată a fost Piramida lui Keops. Piramida avea 146 m înălţime (azi mai are doar 138 m). Se pare că piramida că era acoperită cu marmură, iar vârful era acoperit cu aur. În lumina soarelui strălucirea era atât de puternică încât nu putea fi privită. La realizarea Marii Piramide au lucrat aproximativ 100 000 de oameni, timp de 20 de ani. Alături se găsesc alte două piramide mai mici.

Templul egiptean de la Abu-Simbel, săpat în stânca de pe malul Nilului, era dedicat faraonului Ramses al II-lea.

Până în anul 1889, când a fost construit Turnul Eiffel, piramida lui Keops a rămas cea mai înaltă construcţie de pe pământ. Ea este considerată astăzi una dintre cele şapte minuni ale lumii antice.

Teme de reflecţie:

- *Descoperiţi cum a fost construită piramida cu mijloacele tehnice de acum 4000 de ani? Găseşte posibile răspunsuri aici: http://www.descopera.ro/cum-au-fost-construite-piramidele-din-egipt sau aici: https://www.historia.ro/secretul-constructiei-piramidelor-din-egipt*

Când Napoleon a invadat Egiptul în 1798, el s-a adresat armatelor sale cu cuvintele: „Soldaţi! 40 de secole ne privesc din vârful acestor piramide".

- *Precizaţi ce mesaj a dorit să transmită Napoleon Bonaparte soldaţilor săi prin acest mesaj?*

Piramida lui Keops

Pagoda era un templu în formă de turn piramidalapărută în China.

Sate și orașe în Orientul Antic

De-a lungul timpului, comunitățile umane au trăit și s-au dezvoltat fie în așezări rurale (sate), fie în centre urbane. În Egiptul antic, oamenii trăiau în locuințe construite în sate amplasate de-a lungul Nilului. Restul țării era deșert. Nămolul transportat în urma revărsărilor anuale ale fluviului a contribuit la fertilizarea solului și la obținerea unor recolte bogate. Egiptenii cultivau grâu, dar și pepeni sau castraveți. În lipsa unei monede, egiptenii își procurau cele necesare făcând schimb de produse (troc).

În Egiptul antic, pământul se ara cu plugul de lemn, tras de doi boi

Pentru construirea caselor, oamenii foloseau cărămizi de lut uscat la soare și lemn. Orașul egiptean Kahun, ridicat pentru constructorii piramidelor este constuit din astfel de cărămizi. Casele aveau două nivele și un acoperiș plat, pe care oamenii petreceau mult timp. Un drum pavat lega orașul de piramidă, iar la marginea acestuia se afla un templu.

Principalul port fenician din Orient era Tyr. Orașul avea legături strânse cu Israelul. Hiram, regele Tyrului, îi furniza regelui Solomon trunchiuri de cedru și meșteșugari, pentru construirea Templului de la Ierusalim. Treptat, fenicienii s-au răspândit către vest și au întemeiat multe colonii împrejurul Mediteranei. Cea mai importantă era Cartagina.

Ruinele orașului Tyr (Libanul de astăzi)

După tradiția poporului evreu, reflectată în Biblie, în urmă cu 3000 de ani, David, al doilea rege legendar al everilor, a cucerit Șalemul, o cetate a populației canaanene, înrudită cu evreii, și și-a stabilit aici capitala. Conform Bibliei, regele Solomon, fiul lui David, a construit în Ierusalim un templu impresionant, pentru a adăposti tezaurul sacru al israeliților – Chivotul legii, care cuprindea Cele zece porunci date lui Moise. Templul, construit după principiile matematice învățate de la egipteni, a devenit centrul culturii evreilor și cu ajutorul regelui fenician Hiram.

Orașul Kahun, reconstituire

Exercițiu

„Cei așezați în ținutul mlăștinos au aceleași datini ca și ceilalți egipteni [...] Totuși, pentru înlesnirea traiului zilnic, și-au găsit și alte mijloace; când fluviul crește și îneacă câmpiile, din apă cresc nenumărați crini, cărora egiptenii le zic lotuși. După ce îi culeg, îi usucă la soare, pisându-le miezul, care seamănă cu măciulia macului, fac din el un fel de pâine, pe care o coc la foc. Bună de mâncat este și rădăcina acestui lotus, care, de obicei, este dulce, rotundă, mare cât un măr [...] Papirusului, care încolțește în fiecare an, smuls din mlaștină, i se taie partea de sus pentru alte întrebuințări, iar partea de jos, care a rămas cam de un cot, o mănâncă crudă sau o vând... Unii locuitori trăiesc numai cu pești, pe care îi prind, le scot măruntaiele, îi usucă la soare și apoi îi mănâncă uscați". (Herodot, *Istorii*)

- *Precizează cele trei alimente menționate în text.*
- *Scrie un scurt enunț în care să folosești termenii: sat, sistem de irigații, cărămizi de lut, oraș.*
- *Precizați o altă întrebuințare la care era folosită trestia de papyrus în Egiptul Antic, în afară de cea menționată de Herodot.*

STUDIU DE CAZ – BABILON

Babilonienii au început să domine sudul Mesopotamiei sub cel de-al şaselea conducător, Hammurabi cel Mare (1790 – 1750 î.H.).

Regele Nabucodonosor (sec. al VII-lea î.H.), unul dintre cei mai vestiţi regi ai Babilonului, şi-a dedicat cea mai mare parte a timpului înfrumuseţării Babilonului – capitală a lumii. În jurul oraşului fuseseră construite ziduri uriaşe, iar poarta principală purta numele zeiţei Iştar. Acelaşi rege a înălţat şi Grădinile suspendate, considerate de greci una dintre cele şapte minuni ale lumii, un pod lat peste fluviul Eufrat şi un zigurat imens – Templul lui Marduk sau Bel (Turnul Babel). Babilonul era un oraş cu prăvălii şi ateliere în care se fabrica orice ţi-ai fi imaginat. Mărfuri de tot felul erau vândute grecilor, indienilor, perşilor şi egiptenilor.

Poarta zeiţei Iştar în timpul regelui Nabucodonosor

Grădinile suspendate din Babilon (reconstituire)

Exerciţiu

„Oraşul (Babilonul) se află aşezat într-o câmpie întinsă, e pătrat... Oraşul întrece în frumuseţe toate celelalte oraşe... Mai întâi este înconjurat de un şanţ adânc şi plin de apă; urmează un zid de întărire [...]

Sus, pe coama zidului, au clădit la margine nişte turnuri cu o singură încăpere... În zid sunt deschise o sută de porţi cu totul de aramă... Oraşul se împarte în două; el este tăiat drept pe la mijloc de un fluviu mare, adânc şi repede, numit Eufrat... Oraşul are numeroase case cu trei sau patru caturi şi este străbătut de străzi drepte, care se taie de-a curmezişul cu cele care duc spre fluviu.

[...] În fiecare din cele două părţi ale oraşului se află la mijloc un mănunchi de clădiri întărite; într-o parte palatele regeşti înconjurate de un zid mare şi puternic; în cealaltă un sanctuar cu porţi de aramă al lui Zeus Belos, [...] alcătuind un pătrat". (Herodot, *Istorii*)

Oraşul Babilon (reconstituire)

• *Identifică pe imagine elementele marcate cu cifre.*

• *Menţionaţi trei popoare care aveau relaţii comerciale cu Babilonul.*

Codul lui Hammurabi

Regele Hammurabi a devenit celebru pentru codul său de legi, foarte amănunţit. Şi astăzi este cunoscută expresia „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte", care stabilea pedepse pentru delictele individuale. Legile se aplicau în întreg Babilonul. Ele îi apărau pe cei slabi de cei puternici şi reglementau afacerile şi posesiunea pământului.

Exerciţiu

„Eu, rege ce ţin în supuşenie cele patru părţi ale lumii [...] am făurit eu însumi dreptul şi dreptatea în limba ţării, făcând pe oameni să se bucure. Eu sunt... mântuitorul... [care] am strâns la pieptul meu oamenii din Sumer şi Akkad". (text din *Codul lui Hammurabi*).

• *Pornind de la text, răspunde următoarelor cerinţe: În ce limbă a fost redactat codul de legi? Ce a dorit să exprime regele Hammurabi prin cuvintele „am strâns la pieptul meu oamenii din Sumer şi Akkad"?*

Chinezii

Civilizația chineză s-a dezvoltat în spațiul dintre cele două mari fluvii: Fluviul Galben în nord și Fluviul Albastru în sud. În familiile chineze respectul față de strămoși și loialitatea fraternă consolidau legătura de sânge. În secolul al III-lea î.H., sub conducerea lui Qin Shi Huangdi, chinezii au format un stat unit, ceea ce le-a permis să se apere mai eficient și să se ocupe mai mult de tehnică, artă și știință. Tot acum încep lucrările de construcție la Marele Zid Chinezesc. Caligrafia, pictura și poezia se bucurau de un important prestigiu în societate. Chinezii credeau că își exprimă sufletul prin caligrafie.

Caracterele scrierea chineză avea peste 3000 de semne în timpul împăratului Shi Huangdi. Caligrafia chineză era corelată cu pictura. Cele „patru comori" folosite erau pensula, hârtia, cerneala și piatra. Pensulele erau realizate din păr de origine animală sau bambus, cerneala era obținută din minerale (grafit, cinabru) și apoi din cărbune. Hârtia antică era rezistentă în timp, absorbind rapid cerneala.

Importanța cunoașterii chineze se descoperă lumii și prin numeroase invenții: busola, hârtia, mătasea, praful de pușcă, roaba, zmeul. Acestea au fost cunoscute de europeni cu ajutorul negustorilor care parcurgeau celebrul Drum al Mătăsii. El reprezenta o împletitură de drumuri de caravană a cărui rută principală lega bazinul Mării Mediterane de estul Asiei, iar rutele secundare purtau mărfuri diverse către Peninsula Arabia, India și Africa.

Marele Zid Chinezesc (partea reconstruită)

Pentru a consolida statul proaspăt unificat, împăratul Qin Shi Huangdi (în imagine) poruncește să fie legate fortificațiile clădite de predecesorii săi. Întinzându-se de la est la vest, zidul apăra granița de nord pe o lungime totală de 5000 de km; acesta va fi extins în secolele următoare, atingând peste 21000 km lungime. Se spune că Zidul este vizibil, cu ochiul liber, de pe Lună.

Caractere chinezești

Exerciții

1. Localizați pe hartă spațiul în care s-a dezvoltat China în Antichitate.
2. Precizați secolul în care s-a format statului chinez.
3. Menționați două caracteristici ale caligrafiei chineze.
4. Desenați pe o hartă mută celebru drum al mătăsii care lega Marea Mediterană de China.

La începutul secolului al II-lea, un funcționar de la curtea imperială, a reușit să producă hârtia, folosind ca materii prime coaja pomilor, pânza de in, cânepa, bumbacul, prin procese tehnologice de tăiere, amestecare, fierbere și uscare. Plantele erau strivite până când fibrele individuale se puteau separa, apoi se adăuga apă astfel încât fibrele să se îmbine. Amestecul se usca și se realiza un suport de hârtie. Până în secolul al III-lea producția de hârtie se diversifică, fiind folosită la împachetat, ca suport pentru scris, pentru confecționarea pliculeților de ceai și pentru bancnote. Din secolul al VII-lea, se răspândește în Coreea și Japonia, apoi în lumea arabă și de acolo, în țările europene.

• *Corelează informațiile din text cu cele prezentate în imaginea alăturată și descoperă etapele obținerii hârtiei.*

Producerea hârtiei de scris

Evreii

Poporul evreu era format din triburi nomade, care migrau între diverse teritorii care alcătuiau Semiluna Fertilă. Evreii se vor stabili în mileniul al II-lea î.H., în Canaan, cunoscut şi sub numele de Palestina sau „Pământul făgăduinţei". Potrivit Vechiului Testament, israeliţii sau evreii sunt descendenţii lui Avraam. Constrânşi de o teribilă foamete, evrei au căutat refugiu în Egipt. Aici au fost folosiţi ca sclavi şi asupriţi fără milă. În timpul faraonului Ramses al II-lea, evreii se răzvrătesc şi fug din Egipt sub conducerea profetului Moise. În timpul acestei călătorii, Moise le va dărui evreilor Decalogul sau Cele 10 porunci.

Cele 12 triburi evreieşti se vor uni sub conducerea lui Saul. Capitala regatului va fi stabilită la Ierusalim de către regele David, urmaşul lui Saul. Un rege înţelept a fost Solomon, cel care va construi Templul din Ierusalim. Acest oraş a devenit centrul religios al lumii evreieşti. Religia evreilor era monoteistă şi este cunoscută sub numele de mozaism sau iudaism.

După moartea lui Solomon regatul evreilor decade, iar Ierusalimul este cucerit şi Templul jefuit. Regele babilonian, Nabucodonosor al II-lea, i-a cucerit pe evrei şi i-a dus în captivitate în Babilon. După eliberare, aceştia s-au reîntors în Palestina. Mulţi dintre ei s-au răspândit în jurul Mării Mediterane şi au format diaspora.

Regele Solomon a rămas celebru pentru învăţăturile sale către poporul evreu. Citeşte-le pe cele de mai jos şi alege una pe care o vei respecta în viitor. Motivează-ţi opţiunea!

– Să cunoşti înţelepciunea şi învăţătura; să înţelegi vorbele raţiunii; să primeşti disciplina înţelepciunii, a dreptăţii, a corectitudinii şi a egalităţii.

– Omul care nu este stăpân pe sine este ca o cetate surpată şi fără ziduri.

– Sileşte la învăţătură mintea ta şi urechea ta la cuvinte iscusite.

– Precum este oţetul pentru dinţi şi fumul pentru ochi, aşa este omul leneş pentru cei ce-l pun la treabă.

Dicţionar

Semiluna Fertilă: Arcul de pământ dintre Nil, Tigru şi Eufrat unde s-au dezvoltat civilizaţiile din Orientul Antic

Pământul Făgăduinţei: teritoriu numit şi Ţara Sfântă care are importanţă religioasă pentru toate religiile monoteiste: mozaism, creştinism, islam.

Vechiul Testament: Biblia ebraică; Vechiul Testament împreună cu Noul Testament formează Biblia creştină.

monoteism: Credinţa într-un singur zeu, într-o singură divinitate

Citeşte „Cele 10 porunci" şi răspunde:

1. Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine.
2. Să nu-ţi faci chip cioplit.
3. Să nu iei numele Dumnezeului tău în deşert.
4. Adu-ţi aminte de ziua Domnului şi o cinsteşte.
5. Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.
6. Să nu ucizi.
7. Să nu fii desfrânat.
8. Să nu furi.
9. Să nu ridici mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău.
10. Să nu pofteşti nimic din ce este al aproapelui tău.

• *Precizează care dintre Cele 10 porunci se referă la relaţiile care ar trebui să existe între oameni?*

Menora, sfeşnicul cu şapte braţe, unul dintre simbolurile evreilor

Citeşte textul şi răspunde la următoarele cerinţe:

„David a fost un mare rege, şi aceasta din trei motive. Întâi, a îmbinat rolul de rege cu cel sacerdotal (...). În al doilea rând, poziţia lui David ca preot rege părea a fi primit binecuvântarea divină, atâta vreme cât realizările sale pur militare nu şi-au găsit rival. (...) În al treilea rând, David a stabilit o capitală naţională şi regională, o altă victorie de-a sa personală. (...) Ierusalimul controla ruta comercială principală de la nord la sud din interior; în plus, era legătura cea mai firească între nord şi sud". Paul Johnson, *O istorie a evreilor*

1. *Precizaţi două motive pentru care regele David a fost considerat un rege important.*
2. *Identifică o informaţie despre Ierusalim.*

RELIGIE
-cultul ortodox

I. DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUT OMULUI

I.1. Crearea lumii (Dumnezeu – Izvorul existenței și Părintele omenirii; crearea lumii nevăzute)

Te-ai întrebat vreodată, privind lumea în care trăim – cum se rotesc ziua și noaptea, de unde avem bolta cerească, apa și pământul, cum au apărut toate plantele și animalele? Ți-ai pus întrebări despre tine, despre existența ta? La toate acestea poți afla răspuns dacă îți deschizi mintea și sufletul, pentru a înțelege că există Cineva la care totul este cu putință. Sfânta Scriptură descoperă, încă din primul verset, numele Aceluia care a creat lumea prin voința și puterea cuvântului Său: „La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul" (Facerea, 1.1).

Nimic nu a apărut întâmplător. Fiecare element cu rostul lui, toate făcute din iubire și bunătate de Părinte, toate dovezi ale existenței Sale. Cuvântul „cerul" se referă la lumea îngerilor, numită și „lumea nevăzută", iar „pământul" la tot ceea ce ne înconjoară, „lumea văzută". Îngerii au fost creați înainte de om. Ei sunt mesagerii lui Dumnezeu pentru oameni și vestesc acestora voința Sa. Numărul îngerilor nu este precizat niciunde. În Sfânta Scriptură sunt numiți „oștirea lui Dumnezeu", „zeci de mii, mii de mii".

La Sfânta Taină a Botezului, fiecare dintre noi primește în dar de la Dumnezeu un înger păzitor, călăuză, sfătuitor, prieten care ne însoțește în viața aceasta și în viața viitoare.

Activități și aplicații

1. Desenează un cerc (cercul simbolizează dragostea nesfârșită a lui Dumnezeu). Scrie în cerc „Doamne, mulțumesc și sunt recunoscător pentru ...". Trasează raze, pe care vei nota persoane, lucruri, alte aspecte pentru care ești recunoscător lui Dumnezeu. Poți folosi culori diferite pentru fiecare categorie. Prezintă colegilor desenul tău.
2. (Se împarte clasa în grupuri de 5-6 elevi.) În echipe, alcătuiți un cvintet pentru cuvântul *înger*. Pentru ajutor, puteți folosi ca exemplu cvintetul completat pentru cuvântul *om*, în tabelul de mai jos. Prezentați rezultatul muncii echipei. Identificați împreună aspecte comune/diferite în tabelele voastre.

un substantiv	***om***	***înger***
două adjective	sincer, curios	
trei verbe, terminate în -ind/ ând (gerunziu)	privind, gândind, întrebând	
o propoziție din patru cuvinte	Primește răspunsuri despre Creație.	
un cuvânt care exprimă esența	credință	

Evaluare

1. Completează în dreptul fiecărei afirmații **A** (adevărat) sau **F** (fals):
   - Dumnezeu a creat cerul și pământul.
   - Cuvântul *cerul* se referă la bolta cerească.
   - Cuvântul *pământul* se referă la lumea văzută.
   - Putem să vedem îngerul păzitor.
   - Îngerii sunt mesagerii lui Dumnezeu pentru oameni.
2. Formulează întrebări ale căror răspunsuri sunt următoarele: Dumnezeu este Părintele nostru, al tuturor. / Dumnezeu a creat lumea prin puterea cuvântului Său. / Sfânta Scriptură nu vorbește despre numărul îngerilor.

Corelații cu alte domenii

1. Folosind o cameră foto, realizează un colaj pe tema *Bogăția și frumusețea creației*, cu instantanee surprinse de tine în natură, referitoare la elemente care te-au impresionat. Expune colajul la afișierul clasei (lucrările pot fi folosite ca suport vizual pentru lecția în care sunt prezentate zilele creației).
2. Știați că...: Cuvântul *înger* derivă de la latinescul *angelus*, preluat din limba greacă, *angellos*? Există îngeri cărora le cunoaștem numele (de exemplu: Gavriil, Mihail, Rafail, Uriil)? *Arhanghel* înseamnă „căpetenie a îngerilor"?

I.2. Crearea lumii (Crearea lumii văzute)

La începutul timpului exista doar Dumnezeu. Pământul era „netocmit și gol", cum aflăm din Sfânta Scriptură, iar întunericul cuprindea totul. Dumnezeu S-a hotărât să înfrumusețeze fața pământului. „Să fie...!" a zis și, prin puterea cuvântului Său, a creat în șase zile tot ceea ce există, rând pe rând, după un plan perfect. În prima zi, Dumnezeu a creat lumina și a despărțit-o de întuneric; în a doua zi a creat „tăria" – bolta cerească; în ziua a treia a strâns apele și s-a arătat uscatul, pe care a început să crească verdeața. Astrele cerești – Soarele, Luna și stelele – au fost puse pe cer în ziua a patra. Mai apoi, în ziua a cincea, Creatorul a umplut apele și văzduhul cu tot felul de vietăți.

Iată și ziua a șasea! Munca se apropie de sfârșit. Dumnezeu a creat animalele care trăiesc pe uscat și omul, coroana creației Sale. Unic și irepetabil, omul poartă în sine chipul lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că a fost creat ca o ființă care gândește, are voință, sentimente și libertatea de a alege. Primind aceste daruri, omul este chemat să ajungă la asemănarea cu Dumnezeu: adică, prin efort personal și ajutat de Creator, să se apropie de desăvârșire.

În ziua a șaptea, Dumnezeu S-a odihnit nu pentru că ar fi avut nevoie de odihnă. El ne dă pildă că se cuvine ca în această zi, mai mult decât de orice, să ne îngrijim de suflet.

Zilele creației nu au durata unei zile obișnuite. La Dumnezeu timpul se măsoară altfel decât la oameni. Începând de atunci, Creatorul poartă grija întregii lumi și îl face și pe om responsabil față de întreaga creație.

Activități și aplicații

1. *Ghicește ziua creației!*: (Profesorul va scrie pe câte un post-it numele fiecărei zile a creației. Se aleg șapte elevi, pe fruntea fiecăruia va fi lipit câte un post-it, fără ca aceștia să știe ce cuvânt este scris.) Oferiți colegului cât mai multe detalii – prin comunicare verbală sau prin mimare – referitoare la ziua creației scrisă pe post-it-ul pe care îl are pe frunte, astfel încât acesta să poată ghici despre ce zi este vorba.
2. Identifică cel puțin trei sensuri ale cuvântului *lumină*, care să aibă legătură cu viața voastră de elevi.
3. Personajele *Imaginația* și *Speranța* pun la cale un plan pentru salvarea planetei. Propune un dialog alcătuit din șase replici, câte trei pentru fiecare dintre personaje. Compară dialogul alcătuit de tine cu acela al colegului de bancă.

Evaluare

1. *Răspunde, aruncă, întreabă!*: Folosește o minge, pe care o arunci spre un coleg, concomitent cu lansarea unei întrebări referitoare la cunoștințe din domeniul *Religiei* (de exemplu: Cine a făcut cerul și pământul?). Colegul care a primit mingea trebuie să răspundă corect la întrebare. Apoi, la rândul său, va arunca mingea altui elev, căruia îi va adresa propria întrebare. Lanțul continuă, până când toți elevii parcurg jocul.
   Atenție! Un răspuns incorect sau scăparea mingii sunt motive de eliminare din joc!
2. *Un altfel de exercițiu*: Pe caiet sau pe o coală de hârtie, încearcă să transpui într-un desen simplu ceea ce povestește profesorul, legat de tema studiată (de exemplu: un text despre una dintre cele șase zilele ale creației). Organizați o expoziție cu desenele tuturor. Acordă votul tău lucrării celei mai interesante!

Corelații cu alte domenii

1. Ajutați de profesor, împărțiți clasa în cinci grupe. Prin tragere la sorți, fiecărei grupe i se atribuie un element din natură: apă, copaci, piatră, flori, vânt. Folosind cele învățate la alte discipline de studiu, aveți la dispoziție 20 de minute pentru a realiza un afiș în care să redați, în scris și/sau prin desene simple, relația omului cu elementul extras. Expuneți afișele și faceți *Turul galeriei*.
2. Ascultați imnul religios *Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte...*
3. Știați că...: Prin sintagmele „Să facem pe om după chipul și asemănarea noastră." (Facerea 1, 26) și „... Nu e bine să fie omul singur, să-i facem ajutor potrivit pentru el." (Facerea 2, 18) se face cunoscută omului implicarea Sfintei Treimi – a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh – în crearea lumii?

I.3. Prima familie: Adam şi Eva (crearea omului; darul vieţii; promisiunea venirii Mântuitorului)

În ziua a şasea, după ce a poruncit să apară animalele mari şi târâtoarele, Dumnezeu l-a făcut pe om: a făcut bărbat şi femeie, după chipul Său. Viaţa omului este cel mai de preţ dar primit de la Dumnezeu, de aceea omul are datoria de a păstra acest dar cu sfinţenie. Primul bărbat a fost numit Adam, iar soţia sa a primit numele Eva.

Ei au fost aşezaţi de către Dumnezeu într-un loc deosebit, grădina Eden. Acolo au primit poruncă de la Dumnezeu să mănânce roade din toţi pomii din rai, mai puţin din pomul cunoştinţei binelui şi răului, pentru a nu muri. Şarpele, cel mai şiret dintre animale, a determinat-o pe Eva să guste roade din pomul oprit, iar Eva i-a dat şi lui Adam. Cei dintâi oameni au părăsit raiul, iar Dumnezeu le-a promis venirea în lume a Mântuitorului Iisus Hristos, Care îi va învăţa pe oameni cum pot să îşi repare greşelile. Tot din marea Sa iubire, Dumnezeu iartă greşelile noastre şi aşteaptă cu răbdare să devenim mai buni.

Activităţi şi aplicaţii

1. Citiţi textele biblice: Facere 1, 26-27; 2, 7, 21-23. Povestiţi, împreună cu profesorul, despre apariţia primilor oameni!
2. Realizaţi corespondenţe între informaţiile din coloana **A** şi cele din coloana **B**.

A	B
Omul a fost creat	în rai.
Lumea văzută a fost creată	în ziua a şasea.
Primii oameni au fost aşezaţi	lumina.
Soarele, Luna şi stelele au fost create	din nimic.
Dumnezeu a făcut toate	prin puterea Cuvântului Său.
Eva a fost creată	Adam.
Primul om s-a numit	după Adam.

3. Ce înseamnă a asculta de Dumnezeu? Cum îşi manifestă oamenii ascultarea faţă de Dumnezeu? Daţi exemple din viaţa voastră şi a familiei voastre.
4. Pe grupe, realizaţi un afiş/colaj/desen pe tema importanţei vieţii ca dar primit de la Dumnezeu. Folosiţi şi informaţii dobândite la alte discipline de studiu.
5. Alcătuiţi două catrene privind crearea omului, utilizând următoarele cuvinte: Dumnezeu, pământ, zile, Creator, cer, Adam, om, dragoste, rai, animale, Eva.

Evaluare

1. Formulaţi răspunsuri scurte la întrebările următoare: Când au fost creaţi primii oameni? Unde au locuit până la căderea în păcat Adam şi Eva? În ce a constat greşeala primilor oameni? Care au fost urmările acestei greşeli? Care a fost promisiunea făcută de către Dumnezeu primilor oameni după căderea acestora în păcat?

Corelaţii cu alte domenii

1. Aplicaţi metoda *Explozia stelară* la tema *Viaţa – darul cel mai de preţ*: (Profesorul scrie pe o foaie de flipchart tema stabilită.) Formulaţi cât mai multe întrebări referitoare la tema dată (exemple: Ce este viaţa? Cine a creat-o? De ce este importantă viaţa? Cum trebuie aceasta respectată? Ce reguli de respectare a vieţii personale şi a celorlalţi sunt importante? etc.). Întrebările vor fi formulate din perspectiva disciplinei *Religie*, dar şi a altor discipline de studiu (biologie, literatura română, consiliere şi orientare şcolară etc.).
2. Ştiaţi că...: Numele *Adam* înseamnă, în limba ebraică, „ţărână", „pământ". Dumnezeu l-a plămădit pe Adam din „adama", iar Adam este „cel pământesc". Numele *Eva* înseamnă, în limba ebraică, „cea vie". Adam a numit-o Eva pe prima femeie pentru că aceasta avea să fie „mama tuturor celor vii" – Facerea 3,20.

I.4. Prima familie: Adam şi Eva (responsabilitatea omului faţă de creaţie, cunoaşterea lui Dumnezeu din diversitatea şi unitatea creaţiei)

Întreaga creaţie vorbeşte despre Dumnezeu şi este darul Lui pentru oameni. Prin trup, omul aparţine lumii materiale, iar prin suflet, lumii spirituale. Dumnezeu a poruncit omului să stăpânească creaţia, primind astfel misiunea de a se îngriji de tot ceea ce a fost creat pe pământ.

Prin natură omul se împărtăşeşte de bunătatea şi de darurile lui Dumnezeu. În acelaşi timp, prin intermediul naturii înconjurătoare, Dumnezeu îi face cunoscută omului voia Sa şi îi dă şansa acestuia de a fi el însuşi un mic creator, după modelul Creatorului său. Tot ce există în jurul nostru ne vorbeşte despre un Creator iubitor şi atotputernic. Omul trebuie să înţeleagă misiunea sa: aceea de a fi un bun administrator al creaţiei. Stăpânirea sa asupra naturii trebuie înţeleasă ca un rol de protejare şi înfrumuseţare a naturii. Astfel, omul poate răspunde la iubirea lui Dumnezeu.

Activităţi şi aplicaţii

1. Tema *Respect creaţia lui Dumnezeu*: Identificaţi cât mai multe imagini din natură, folosind diferite surse (fotografii, albume print, albume online etc.). Priviţi imaginile, comparaţi, apoi, de comun acord, alegeţi una dintre acestea. În clasă, creaţi o povestire în lanţ pornind de la imaginea selectată, care să evidenţieze modul în care voi, copiii, puteţi avea grijă de mediul înconjurător.
2. Discutaţi cu profesorul despre viaţa unor sfinţi care au avut o relaţie de prietenie cu animalele sălbatice.
3. Alcătuiţi un decalog al modului în care copiii pot avea grijă de mediul înconjurător, pe care să-l promovaţi în şcoala şi în comunitatea voastră.

Evaluare

1. Formulaţi răspunsuri scurte la întrebările următoare: Cine a creat tot ceea ce ne înconjoară? Cum Îl putem cunoaşte pe Dumnezeu prin intermediul creaţiei Sale? Ce datorie are omul în raport cu natura ca dar al lui Dumnezeu? Ce se întâmplă atunci când omul nu respectă poruncile lui Dumnezeu referitoare la grija faţă de creaţia Sa? Cum putem să-i conştientizăm pe cei din jurul nostru de importanţa respectării creaţiei?

Corelaţii cu alte domenii

1. *Joc de rol*: Improvizaţi un scurt scenariu prin intermediul căruia să prezentaţi importanţa respectării creaţiei. Veţi forma două echipe: una de teologi, iar cealaltă de oameni de ştiinţă. Timp de 15 minute fiecare grupă îşi formulează argumentele, fixându-le în scris pe o coală de hârtie. Concluziile vor fi prezentate de fiecare grupă în parte, urmând dezbateri asupra temei, punctându-se ideile pertinente.
2. Enumeraţi câteva probleme ale mediului înconjurător. Împărţiţi clasa pe grupe şi identificaţi cauzele care au determinat aceste probleme şi modalităţile prin care pot fi prevenite sau ameliorate. Pentru sintetizarea informaţiilor folosiţi tabelul de mai jos.

	Problema	Factori determinanţi	Modalităţi de prevenire şi de ameliorare
Grupa nr. 1			
Grupa nr. 2			
.....			

I.5. Prietenia lui Dumnezeu cu Noe şi Avraam (credinţa în Dumnezeul cel adevărat)

Sfânta Scriptură ne arată că oamenii, deşi sunt imperfecţi, pot deveni prietenii lui Dumnezeu prin modul lor de a-şi trăi viaţa. Dar cum au dobândit aceştia prietenia lui Dumnezeu? Prietenia presupune încredere, ascultare, iubire, nu este ceva pasiv, ci activ: a face ceva pentru cel pe care îl numeşti prietenul tău.

Încă din primele cărţi biblice, ni se povesteşte despre un om credincios şi cinstit: Noe. Dumnezeu i-a cerut acestuia să facă o corabie într-un loc unde nu exista apă. Construită după planul dezvăluit lui Noe de Dumnezeu Însuşi, corabia a salvat de furia potopului pe Noe şi pe familia sa, împreună cu o mulţime de animale şi păsări.

Lui Avraam, Dumnezeu i-a cerut să locuiască într-un anume ţinut (el a plecat din cetatea Ur în ţara Canaanului) şi să Îl iubească pe Dumnezeu mai mult decât pe fiul său.

Noe şi Avraam au ascultat cu multă iubire de Dumnezeu. Ei au crezut cu toată puterea că tot ceea ce le cere Dumnezeu este spre binele lor. Sfântul Apostol Iacob spune: „Şi a crezut Avraam lui Dumnezeu şi i s-a socotit lui ca dreptate" şi „a fost numit prieten al lui Dumnezeu." (Iacob 2, 23). Sfântul Pavel îl numeşte pe Avraam „tatăl tuturor celor ce cred" (Romani 4, 11). Aşadar, toţi cei cu adevărat credincioşi sunt prietenii lui Dumnezeu.

Activităţi şi aplicaţii

1. Completaţi ghicitorile:
   De Dumnezeu a ascultat,
   Într-o arcă a scăpat,
   Doar un drept cu toţi ai lui, ….., prieten al Domnului.

   Domnul l-a pus la-ncercare,
   Să vadă câtă credinţă are.
   Şi, fiindcă L-a ascultat,
   Tatăl tuturor celor ce cred ….. s-a chemat!
2. Completaţi, după model, răspunzând la întrebarea:
   Cum poţi să fii prietenul cel mai bun a lui Dumnezeu?

   Primeşte cu bucurie învăţătura Lui.
   Respectă-L.
   Include-L în activităţile tale.
   Empatizează cu cei de lângă tine.
   T……..
   E……
   N…..
3. Continuaţi fraza: „Pot fi prieten cu Dumnezeu dacă …". Lucraţi în echipe, apoi împărtăşiţi rezultatul muncii voastre şi celorlalţi colegi.
4. Cel mai înţelept rege biblic, Solomon, spunea: „Cel care nu bagă în seamă pe prietenul său săvârşeşte un păcat" (Pilde 14, 21). „Prietenul iubeşte în orice vreme, iar în nenorocire el e ca un frate" (Pilde 17, 17). „Nu fi martor mincinos împotriva prietenului tău" (Pilde 24, 28). Discutaţi în grup despre înţelesul citatului şi identificaţi modalităţile în care mesajul acestuia se poate aplica în relaţiile de prietenie dintre voi.

Evaluare

1. Formulaţi răspunsuri scurte la întrebările următoare: De ce Noe şi Avraam sunt consideraţi prietenii lui Dumnezeu? Te poţi considera prietenul lui Dumnezeu? Cum crezi că ai putea deveni prietenul lui Dumnezeu? De ce credeţi că este importantă prietenia cu Dumnezeu?
2. Enumeraţi cinci calităţi pe care ar trebui să le aibă un prieten adevărat.
3. Cum au demonstrat Noe şi Avraam că sunt prietenii lui Dumnezeu? Cum a arătat Dumnezeu că este prietenul lor?

Corelaţii cu alte domenii

1. Folosindu-vă de o hartă, descoperiţi, împreună cu profesorul de *Religie*, drumul parcurs de Avraam: din Ur în Canaan.
2. Căutaţi în *Sfânta Scriptură* sau în *Biblia pentru copii* informaţii despre arca lui Noe.
3. Ştiaţi că…: Corabia construită de Noe se mai numeşte arcă? Noe a trăit 950 de ani biblici? În timpul potopului a plouat 40 de zile şi 40 de nopţi? Noe a avut trei fii, iar numele lor au fost purtate de trei popoare (din Sem provin semiţii, din Ham provin hamiţii sau africanii negri, iar din Iafet provin iafetiţii)?

I.6. Prietenia lui Dumnezeu cu Noe şi Avraam (legământul lui Dumnezeu cu Noe şi Avraam; începuturile poporului ales)

Dumnezeu Şi-a arătat grija Sa faţă de oameni în diferite moduri. Un astfel de mod a fost legământul sau promisiunea. Primul legământ amintit în Sfânta Scriptură este cel încheiat de Dumnezeu cu Noe: promisiunea că nu va mai fi un potop. Semnul acestui legământ este curcubeul. După o vreme, Dumnezeu a reînnoit promisiunea de a avea grijă faţă de oameni şi a făcut un nou legământ cu Avraam, cel care a avut o credinţă exemplară. I-a promis acestuia că va avea mulţi urmaşi, care vor forma „poporul ales" şi că în acest popor se va naşte Mântuitorul. Acest popor va duce mai departe credinţa într-un singur Dumnezeu.

Activităţi şi aplicaţii

1. Desenaţi un curcubeu şi scrieţi pe el ce reprezintă din punct de vedere creştin. Împărtăşiţi cu colegii şi alte informaţii referitoare la curcubeu (culorile specifice, modul în care se formează, ce simbolizează în alte contexte etc.).
2. Căutaţi în dicţionar sensul cuvântului *legământ* şi formulaţi propoziţii cu aceste sensuri.
3. Completaţi următoarea schemă cu calităţile de care au dat dovadă cele două personaje biblice: Noe şi Avraam. Pe ultima coloană menţionaţi, la alegere, o persoană cunoscută de voi, pe care o preţuiţi. Identificaţi calităţile acesteia.

NOE	AVRAAM	.....
•.....	•.....	•...
•.....	•.....	•...
•.....	•.....	•....
•.....	•.....	•.....

4. În schema de mai jos enumeră personaje biblice care au trăit înainte şi după Avraam. Caută informaţii în diferite surse de informare (textul biblic, alte texte literare, Internet etc.).

Evaluare

1. Formulaţi răspunsuri scurte la întrebările următoare: Cu cine a încheiat Dumnezeu primul legământ? Care este semnul legământului încheiat cu Noe? Ce i-a promis Dumnezeu lui Avraam? Cum s-a format *poporul ales*? Care a fost rolul *poporului ales*?

Corelaţii cu alte domenii

1. Prietenul tău, elev în aceeaşi şcoală cu tine, doreşte să devină membru în Consiliul elevilor. Scrie-i un bilet de încurajare, în care să specifici şapte calităţi care îl recomandă pentru a depune candidatura. Identifică aceste calităţi pornind de la iniţialele culorilor curcubeului (R.O.G.V.A.I.V.).
2. Experiment *Curcubeu la tavă*: Ai nevoie de o tavă cu pereţii mai înalţi, apă, o lanternă, o coală albă de hârtie şi o oglindă. Cum procedezi: umple tava cu apă, până la jumătate; aşază oglinda înclinată, sprijinită de unul dintre pereţii tăvii; luminează cu lanterna partea de oglindă care se află în apă; ţine coala albă deasupra oglinzii şi înclină unghiul, până vei vedea un curcubeu.
3. Ştiaţi că...: Cuvântul *evreu* provine din cuvântul ebraic *eber, care* înseamnă „de dincolo" (evreii au trecut peste o apă pentru a ajunge în ţara Canaanului)? Avraam a avut un fiu numit Isaac, care înseamnă „surâs" (mama sa a râs de bucurie atunci când a aflat că va avea un fiu)?

I.7. Iosif şi fraţii săi – model de iertare

Avraam a fost chemat de Dumnezeu pentru a deveni părinte al poporului Său. Dumnezeu i-a ocrotit pe urmaşii lui, datorită puterii de a ierta dovedită de strănepotul său, Iosif. Iacob, nepotul lui Avraam, a avut doisprezece fii. Unul dintre aceştia a fost Iosif. Acesta le-a povestit fraţilor săi despre visele lui, din care aceştia au aflat că, într-o zi, toţi i se vor închina. Invidia a început să le încolţească în suflet, iar când au găsit un prilej potrivit, l-au vândut ca sclav unor negustori care mergeau în Egipt. După un timp, în urma unor minciuni, Iosif a ajuns la închisoare. Într-una din zile, inspirat fiind de Dumnezeu, Iosif a tâlcuit visele faraonului şi a fost eliberat. Prin intermediul visului, Dumnezeu îl atenţiona pe rege că, după şapte ani de belşug, vor urma şapte ani de foamete.

Răsplata pentru credinţa şi nădejdea lui a fost pe măsura suferinţelor îndurate. Iosif a fost numit într-o funcţie înaltă şi a reuşit să adune proviziile necesare pentru anii de secetă. Când foametea a cuprins tot pământul, fraţii lui au mers în Egipt să cumpere grâu. Au ajuns în faţa fratelui lor, i s-au închinat până la pământ, dar nu l-au recunoscut. Când au venit a doua oară, Iosif le-a spus cine este. Cuvintele prin care le-a spus că i-a iertat arată că Iosif a înţeles lucrarea lui Dumnezeu în viaţa lui: salvarea de la moarte a familiei sale, prin strămutarea în Egipt. O iertare făcută din iubire faţă de Dumnezeu!

Activităţi şi aplicaţii / Corelaţii cu alte domenii

1. a. Organizaţi în perechi jocul „Despre iertare". Pentru rolul celui care iartă, utilizaţi textul de mai sus, urmărind aspectele: cum şi-au manifestat fraţii lui Iosif invidia, modul în care Iosif i-a iertat, ce urmări a avut iertarea.
   b. Povestiţi o întâmplare în care aţi iertat pe cineva sau aţi fost iertat. Cum aţi acţionat? Dacă aţi fi din nou în aceeaşi situaţie, aţi acţiona la fel?
2. Citiţi textul biblic de la Facerea 45, 4-8 (http://www.bibliaortodoxa.ro/carte.php?id=25&cap=45), împărţiţi-vă în patru grupe şi rezolvaţi cerinţa corespunzătoare grupei, specificată în unul din cele patru cadrane

I. Identificaţi fragmentul care arată că, deşi între fraţi pot să apară neînţelegeri, dragostea dintre ei biruie. Scrieţi un scurt text care să arate importanţa armoniei dintre membrii familiei.	II. Identificaţi fragmentul care arată faptul că Iosif a înţeles lucrarea lui Dumnezeu în viaţa lui. Alcătuiţi un text scurt despre Iosif, în care să folosiţi cuvintele: răbdare, încercări, dragoste, credinţă.
III. Organizaţi „Jocul mulţumirii" (vezi „Pollyanna", de E.H. Porter), în cadrul căruia jucătorii sunt invitaţi să găsească motive de mulţumire chiar şi în lucrurile mai puţin plăcute ce li se întâmplă. Găsiţi un exemplu din viaţa lui Iosif şi unul din viaţa voastră.	IV. Discutaţi în cadrul grupei despre diferenţa dintre a cere iertare şi a prezenta scuze cuiva. Prezentaţi două situaţii sugestive pentru fiecare din cele două aspecte.

Evaluare

1. Formulaţi răspunsuri scurte la întrebările următoare: Prin ce întâmplări a ajuns Iosif în Egipt? Cum a răsplătit Dumnezeu suferinţele lui?
2. Precizaţi diferite virtuţi dobândite de Iosif, pornind de la literele care îi formează numele.

Activităţi şi aplicaţii

1. Dreptul Iosif este pomenit în fiecare an în Sfânta şi Marea Luni. Prezentaţi cel puţin trei asemănări între suferinţele lui Iosif şi Sfintele Pătimiri ale Domnului Iisus Hristos.

I.8. Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu

Vă mai amintiţi de legământul pe care Dumnezeu l-a făcut cu Avraam, Isaac şi Iacov prin care le-a promis că, pentru credinţa în El, urmaşii lor vor forma poporul Lui şi vor locui în ţara Canaanului? Despre întoarcerea evreilor din Egipt, povesteşte chiar Moise în una din cele cinci cărţi ale sale, numită „Ieşirea".

Urmaşii lui Iacov au avut o viaţă bună în Egipt, până când unul dintre Faraoni i-a transformat în sclavi. Cu toate că munceau greu şi nu mai aveau libertate, ei şi-au păstrat credinţa în Dumnezeu, care i-a eliberat apoi prin intermediul lui Moise. Acesta a fost salvat din apele Nilului, la câteva luni după naştere, de către fiica lui Faraon. Când a crescut, Moise a mers într-o altă ţară, unde s-a căsătorit şi a fost păstor de oi. Într-una din zile, Dumnezeu i S-a arătat în muntele Horeb şi i-a vorbit dintr-un rug care, deşi ardea, nu se mistuia, adică nu se transforma în cenuşă. El a primit misiunea de a scoate poporul din robia egipteană.

Când Dumnezeu îţi dă o misiune, odată cu aceasta vine şi promisiunea că este cu tine. Aşa a fost şi cu Moise. Dar despre acest lucru, vom afla ora următoare.

Activităţi şi aplicaţii

1. a. Pe baza enunţurilor din coloana **A** a tabelului de mai jos, organizaţi o discuţie despre: ce înseamnă, ce forme poate avea libertatea, cine sau ce determină lipsa de libertate, ce urmări are aceasta.

A	B
Mulţi copii sunt obligaţi să lucreze munci grele încă din copilărie.	În parohia noastră s-a făcut o colectă pentru familiile care au o situaţie materială mai dificilă.
Unii copii se joacă pe telefon cel puţin trei ore în fiecare zi.	
Astăzi am văzut un film în care un copil a fost imobilizat de doi băieţi mai mari.	
În timpul lui Moise, evreii erau sclavi în Egipt.	
Atunci când minţim, săvârşim un păcat.	

b. Completaţi coloana B a tabelului cu posibile soluţii, după exemplul dat.

2. a. Citiţi textul biblic referitor la salvarea lui Moise (Ieşirea 2, 1-10). (http://www.bibliaortodoxa.ro/carte.php?id=32&cap=2)
   b. Organizaţi un joc de rol cu titlul „Salvarea lui Moise", pornind de la acest text biblic. Puteţi utiliza şi ilustraţia alăturată.
   c. Formulaţi oral enunţuri despre modul în care membrii familiei voastre se ajută pentru a se apropia de Dumnezeu, după exemplul: „Eu mă rog în fiecare zi împreună cu părinţii mei/fratele meu/sora mea."
3. a. Dacă aveţi acces în sala de clasă la Internet, căutaţi filmul *Moise* (http://www.dailymotion.com/video/x3khvlx, minutele 28,10-33,35) şi urmăriţi dialogul dintre Dumnezeu şi Moise. Identificaţi trei stări sufleteşti trăite de Moise.
   b. Voi cum vorbiţi cu Dumnezeu? Rostiţi împreună cu colegii rugăciunea „Tatăl nostru", pentru toţi copiii aflaţi în diferite situaţii de lipsă a libertăţii.

Evaluare/ Corelaţii cu alte domenii

1. Realizaţi un desen despre egalitatea dintre oameni, care să ilustreze următoarea comparaţie, făcută de un sfânt: „Hristos este discul Soarelui, iar noi suntem razele. Cu cât ne apropiem de Hristos, ne apropiem şi unii de alţii." Prezentaţi desenul făcut de voi şi daţi un exemplu de aplicare a acestuia la lecţia de astăzi.

Activităţi şi aplicaţii

1. Căutaţi pe Internet imagini referitoare la Egiptul Antic, din perioada în care a trăit Moise (în jurul anului 1250 î. Hr.). Acestea pot fi utilizate şi în orele de istorie.

Geografie

I. TERRA – O PLANETĂ A UNIVERSULUI

I.1. Elemente de geografie a României. România în Europa și pe glob (recapitulare)

Test inițial (45 de minute)

Să ne amintim!

Subiectul I (35 puncte)

Analizați cu atenție harta fizică a României, pe care sunt marcate, cu litere de la **A** la **E**, unități de relief.
Scrieți, pe foaia de test:
1. numele formelor majore de relief din România, marcate, în legenda hărții, cu literele **a**, **b**, **c**;
2. denumirile unităților de relief marcate, pe hartă, cu literele **B**, **C** și **E**;
3. literele cu care sunt marcate, pe hartă, cele două unități de câmpie din România;
4. numele unui râu ce curge pe teritoriul României.

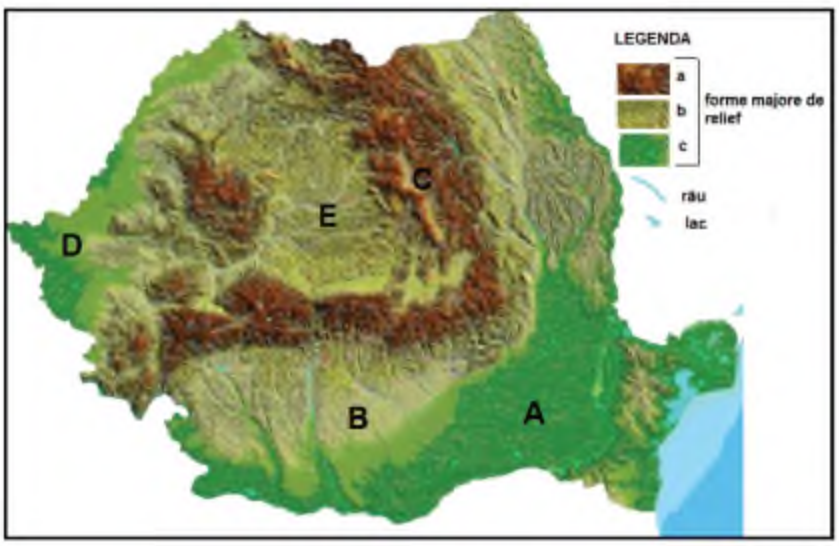

Subiectul II (40 puncte)

Analizați cu atenție harta fizică a Europei pe care sunt marcate cu litere de la **A** la **C** mări și oceane ce mărginesc continentul Europa.

Scrieți, pe foaia de test, răspunsurile care completează afirmațiile:
a. Europa este mărginită de oceanul marcat, pe hartă, cu litera **A**, în partea de _____.
b. Marea care mărginește Europa în partea de sud se numește _____.
c. Marea Neagră este marcată, pe hartă, cu litera _____.

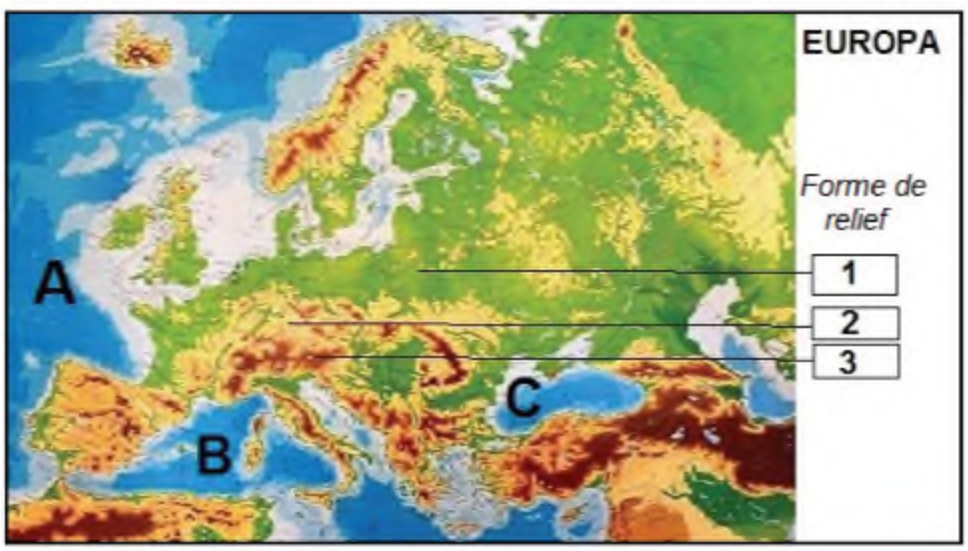

2. Menționați:
a. numele formelor majore de relief reprezentate pe hartă și marcate cu numerele **1**, **2** și **3**;
b. numele fluviului european care se varsă în Marea Neagră, pe teritoriul României;
c. numele lanțului de munți din Europa care se desfășoară, pe cea mai mare lungime a sa, pe teritoriul României.

Subiectul III (15 puncte)

Presupuneți că doriți să realizați o călătorie cu familia prin Europa, mergând cu autoturismul din România până la Oceanul Atlantic. Spre ce punct cardinal trebuie să vă îndreptați, pornind din România, pentru a merge pe cel mai scurt traseu?

Din oficiu: 10 puncte

V-ați amintit? Foarte bine! Acum vom merge mai departe!

I.2. Universul și Sistemul Solar – aspecte generale

Ce vom învăța?

UNIVERSUL

Reprezintă lumea în întregul său, tot ceea ce ne înconjoară, nemărginit în spațiu și timp. Formele pe care le pot lua materia, energia și informația din Univers sunt infinite. Universul cuprinde galaxii (aglomerări de miliarde de stele), precum și spațiul dintre acestea.

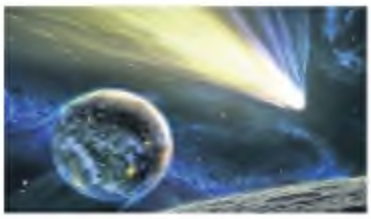

GALAXIA

din care fac parte Soarele, Pământul și alte corpuri cerești se numește ***Calea Lactee*** și are formă de spirală.

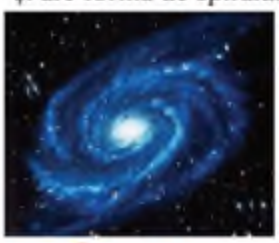

SISTEMUL SOLAR

cuprinde Soarele, planete, sateliți, comete, asteroizi, meteoriți și alte corpuri cerești.

SOARELE

este o stea de mărime mijlocie, în jurul căreia gravitează (se rotesc) alte corpuri cerești.

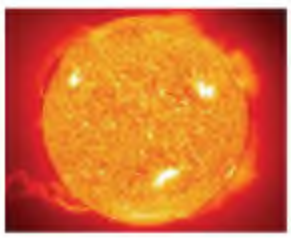

PLANETELE

sunt corpuri cerești fără lumină și căldură proprie. Unele planete sunt solide, altele sunt gazoase.

Primul astronom care a considerat că Terra este o planetă a fost Nicolaus Copernicus (1473-1543).

Activități și aplicații
Ce vom putea face?

A. 1. Vom putea analiza și interpreta informații geografice din diferite surse de documentare (texte scrise, imagini, aplicații digitale etc.), în scopul înțelegerii anumitor fenomene din viața noastră cotidiană (de exemplu, eclipsa de Soare).
A. 2. Vom putea descrie fenomene din realitatea geografică prin utilizarea unor aplicații digitale.

Evaluare

Analizați imaginea de mai jos și apoi răspundeți la următoarele cerințe:
1. Precizați denumirea planetelor numerotate de la **1** la **8** din Sistemul Solar.
2. Completați afirmațiile de mai jos cu răspunsul corect:
a. A doua planetă ca mărime din Sistemul Solar, recunoscută prin sistemul său de inele alcătuite din gheață și praf, se numește _____.
b. Satelitul natural al planetei Terra este _____.
c. Corpurile cerești alcătuite dintr-un nucleu luminos înconjurat de gaze și de pulberi care, uneori, se prelungește sub forma unei cozi, se numesc _____.

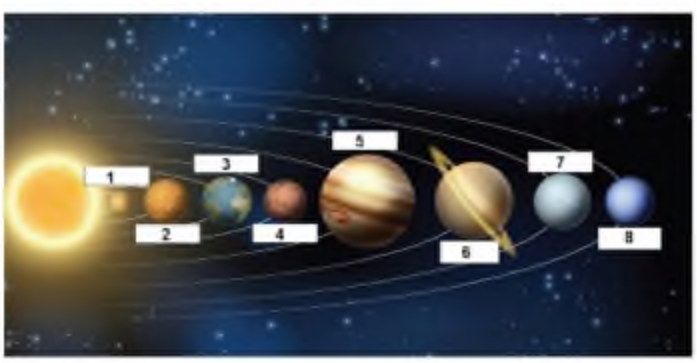

Activități și aplicații

Căutați pe internet și alte informații despre Soare, planete sau despre celelalte corpuri cerești din Sistemul Solar.

Corelații cu alte domenii (opțional): deprinderile și cunoștințele dobândite vor putea fi aplicate în diferite situații de învățare la alte discipline (biologie, matematică). De asemenea, în activitățile de învățare sunt utilizate metode și mijloace specifice disciplinei *Tehnologia informației și comunicării*.

I.3. Terra – o planetă a Sistemului Solar (formă și dimensiuni)

Ce vom învăța?

PĂMÂNTUL - PLANETĂ A SISTEMULUI SOLAR

TERRA

PLANETA ALBASTRĂ

FORMA

Turtită la poli și bombată la Ecuator = aproape sferică

ELIPSOID DE ROTAȚIE – forma teoretică/aproximativă, utilizată de cercetători

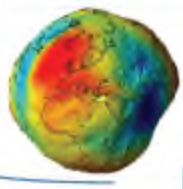

GEOID – forma reală a Pământului

DIMENSIUNI

Terra = a treia planetă de la Soare și a cincea ca mărime din Sistemul Solar.

Suprafața – 510 milioane km²

Diametrul la Ecuator – 12 756 km

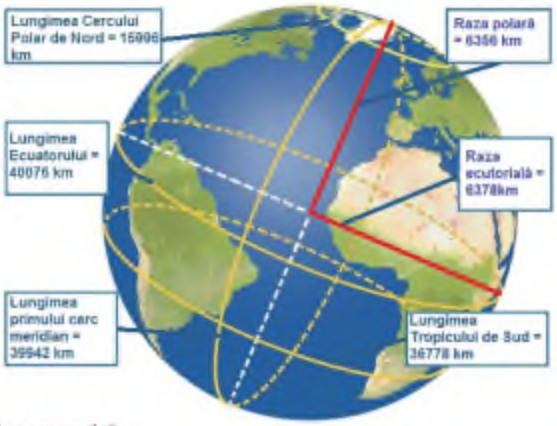

PROPRIETĂȚI

Magnetismul terestru: Pământul generează câmp magnetic, fiind asemenea unui imens magnet.
Polii magnetici sunt localizați în vecinătatea polilor geografici.

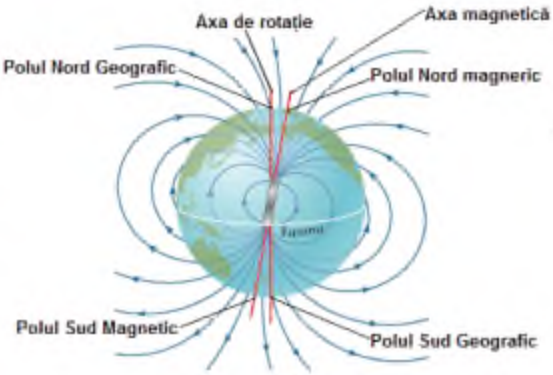

Gravitația terestră: fenomen fizic natural prin care Pământul atrage și este, în același timp, atras de alte corpuri. Puterea de atracție reciprocă este infuențată de masa corpurilor și de distanța dintre acestea.

Activități și aplicații

Ce vom putea face?

a b c

A.1. Comparați fiecare dintre desenele alăturate, marcate cu literele **a**, **b** și **c**, cu forma reală a Pământului. Observați fiecare dintre cele trei situații prin ce se aseamănă sau se deosebește de forma reală a Pământului. Pentru fiecare caz în parte argumentați asemănarea sau, după caz, deosebirea observată.

A.2. a. Calculați diferența dintre raza ecuatorială și raza polară. Menționați un argument pentru a explica această diferență.

b. Calculați diametrul Pământului la poli. Care este diferența între acesta și diametrul la Ecuator? Menționați un argument pentru a explica această diferență.

A.3. Vizionați, cu atenție, un scurt film documentar despre Sistemul Solar, apoi analizați imaginea unei cascade și observați căderea unei frunze/unui creion de pe bancă. Menționați care este fenomenul fizic natural, comun celor trei situații.

Evaluare

Presupunând că ai vrea să faci o călătorie virtuală în lungul Ecuatorului în care străbați 600 km/zi, câte zile, cu aproximație, ar fi necesare pentru a realiza înconjurul Pământului?

I.4. Aplicație practică: Călătorie virtuală în Univers

Să ne reamintim: definiția Universului și formele de organizare ale materiei în Univers.
Ce vom învăța?

Astăzi ne propunem să facem o călătorie virtuală în Univers. Vom începe prin vizionarea un film didactic pentru a putea descrie corpurile cosmice pe care le-am putea întâlni. Apoi vom identifica câteva caracteristici ale modului de formare/evoluție a Universului (*Teoria Big Bang*) și vom învăța să calculăm distanțele dintre corpurile cosmice (folosind aplicația www.solarsystemscope.com sau unitățile de măsură: unitate astronomică (u. a.) = 150 milioane km și an lumină (a. l.) = $9 \cdot 10^{12}$ km). Începem?

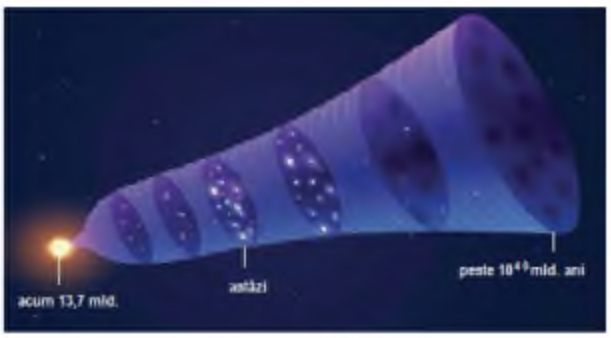

Iuri Gagarin (1934-1968), cosmonaut, de origine rusă, din fosta Uniune Sovietică, este primul om din lume care a zburat în spațiul cosmic (la 12 aprilie 1961).

Neil Armstrong, astronaut american, este primul om care a pășit pe Lună (la 20 iulie 1969, în cadrul misiunii spațiale ***Apollo 11***). Peste 500 de milioane de oameni l-au urmărit la televizor când a făcut primul pas pe Lună și a exclamat *„un pas mic pentru om, dar un salt uriaș pentru omenire"*.

Dumitru Dorin Prunariu (născut la 27 septembrie 1952, la Brașov), de profesie inginer aeronautic, este primul cosmonaut român. La 14 mai 1981 a devenit primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic (misiunea ***Soiuz 40*** din cadrul *programului spațial „Intercosmos"*).

Activități și aplicații
Ce vom putea face?

A. 1. Analiza informațiilor geografice din diferite surse de informare.
Exemple: – Călătorie în Univers (https://www.youtube.com/watch?v=v3Z1BWfW4Tg),
– Călătorie fantastică (https://www.youtube.com/watch?v=I5XQqRbpOvM).
A.2. Descrierea fenomenelor din realitatea geografică prin utilizarea unor aplicații digitale.

Evaluare

1. Citiți termenii următori: ***planetă, stea, cometă, sistem planetar, galaxie***. Analizați imaginile de mai jos și scrieți, în dreptul fiecăreia, termenul corespunzător.

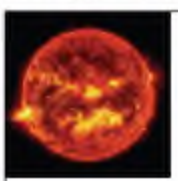				

2. Distanța medie dintre Pământ și Marte este de 254 mil. km, iar distanța maximă dintre Soare și Pluto este de 49,1 unități astronomice. Calculați: **a.** distanța în unități astronomice dintre Pământ și Marte; **b.** distanța în kilometri dintre Soare și Pluto.

Activități și aplicații

Vizionați, pe internet, documentarul *Călătorie spre marginea Universului*. Surprindeți următoarele aspecte: descrierea corpurilor cosmice, modul de formare a Universului și evoluția viitoare.

(Sursa: https://www.youtube.com/watch?v=ZMH_pMb5GnU)

Corelații cu alte domenii (opțional): deprinderile și cunoștințele dobândite vor putea fi aplicate în diferite situații de învățare la alte discipline (biologie, matematică, limba română, limba engleză). De asemenea, în activitățile de învățare sunt utilizate metode și mijloace specifice disciplinei *Tehnologia informației și comunicării*.

I.5. Globul geografic și harta. Coordonate geografice

Ce vom învăța?

FORME DE REPREZENTARE A SUPRAFEȚEI TERESTRE

Globul geografic este o reprezentare micșorată a Pământului, care redă forma și înfățișarea acestuia.

Harta este o reprezentare grafică în plan a suprafeței Pământului sau a unei porțiuni a acesteia, pentru a putea localiza diferite elemente.

Atât pe glob cât și pe hartă sunt trasate *meridianele* și *paralelele* și sunt indicate *latitudinea* și *longitudinea*.

PARALELELE

La nord și la sud de Ecuator sunt trasate cercuri imaginare, ***paralele***. Acestea sunt numerotate, convențional, de la 0°(**Ecuatorul**), la 90° (cei doi poli). Cele mai importante paralele sunt: **Tropicul de Nord** (***Tropicul Racului***), **Tropicul de Sud** (***Tropicul Capricornului***), **Cercul Polar de Nord**, **Cercul Polar de Sud**.

MERIDIANELE

Sunt semicercuri care unesc cei doi poli. Convențional, ***Meridianul Zero*** trece prin localitatea Greenwich (Londra).

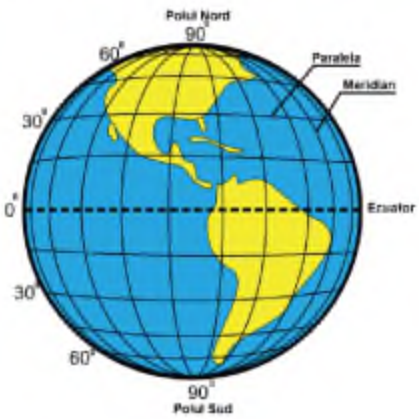

Coordonatele geografice:
Latitudinea - distanța măsurată în grade de la Ecuator spre nord (latitudine nordică) și spre sud (latitudine sudică).
Longitudinea - distanța măsurată în grade de la Meridianul Zero spre est (longitudine estică) sau spre vest (longitudine vestică).

Activități și aplicații

Ce vom putea face?

A. 1. Analiza elementelor unei hărți (legendă, semne convenționale, scara de proporție).
A.2. Exerciții de calculare a distanțelor dintre diferite repere reprezentate pe suporturi cartografice, utilizând scara de proporție.
A.3. Stabilirea coordonatelor geografice ale unui punct/unei localități, utilizând suportul cartografic clasic sau mijloace informatice.

Evaluare

1. Analizați desenul alăturat. Completați spațiile punctate cu informațiile corespunzătoare.
2. Precizați (pe caietul de clasă) coordonatele geografice ale punctelor marcate pe schița de hartă alăturată cu literele **A**, **B** și **C**.

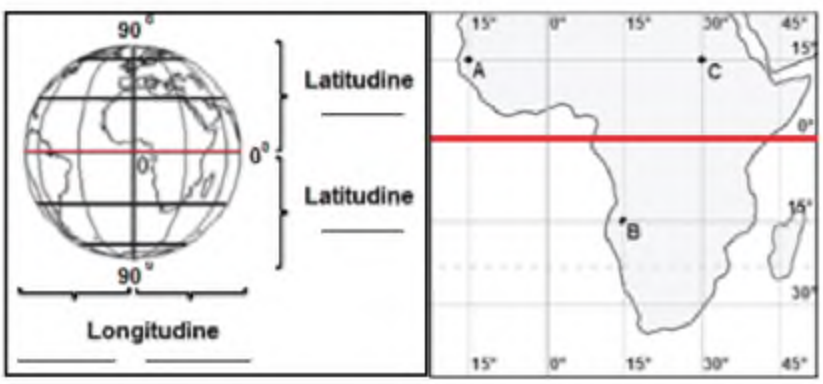

Activități și aplicații

Utilizând o aplicație tip hartă fie pe internet, fie pe un dispozitiv smartphone/tabletă, află coordonatele localității în care locuiești.

Corelații cu alte domenii (opțional): deprinderile și cunoștințele dobândite vor putea fi aplicate în diferite situații reale din viață. În activitățile de învățare pot fi utilizate metode și mijloace specifice disciplinei *Tehnologia informației și comunicării*, precum și noțiuni elementare de matematică.

I.6. Mișcările Pământului și consecințele lor

Ce vom învăța?

MIȘCĂRILE PĂMÂNTULUI

MIȘCAREA DE ROTAȚIE

- mișcarea Pământului în jurul axei sale, care este înclinată cu 23°;
- se realizează de la vest la est, într-un timp de 24 de ore.

CONSECINȚELE mișcării de rotație:
- bombarea Pământului la Ecuator și turtirea acestuia la Poli,
- alternanța zilelor și a nopților,
- variația temperaturii aerului de la zi la noapte,
- modificarea orei pe glob.

MIȘCAREA DE REVOLUȚIE

- mișcarea (deplasarea) Pământului în jurul Soarelui, pe o traiectorie sub formă de elipsă;
- se realizează de la vest la est, într-un timp de 365 de zile.

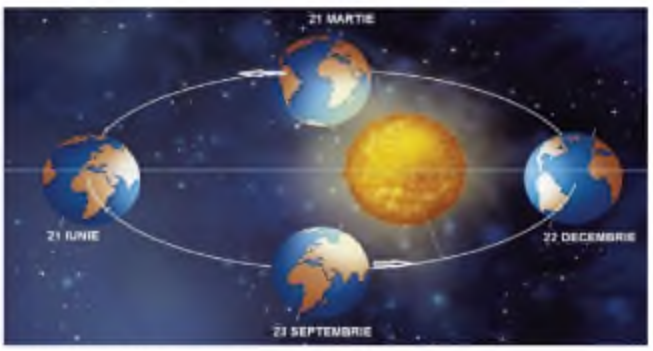

CONSECINȚELE mișcării de revoluție:
– durata inegală a zilelor și a nopților în timpul unui an,
– formarea și succesiunea anotimpurilor, datorită iluminării și încălzirii inegală a suprafeței Pământului.

Activități și aplicații
Ce vom putea face?

A.1. Să analizăm cu atenție imaginile alăturate, marcate cu literele **A** și **B**. Să ne imaginăm care ar fi consecințele mișcării de revoluție a Pământului, dacă axa de rotație a acestuia ar fi verticală. Dar dacă ar fi orizontală?

A.2. Putem realiza un experiment simplu utilizând o lumânare aprinsă, un balon pe care desenăm o căsuță și un pahar (ca în imaginile alăturate, marcate cu numerele **1** și **2**). Ce observăm rotind ușor balonul de la stânga la dreapta? Să identificăm o consecință a mișcării de rotație simulată prin experimentul nostru.

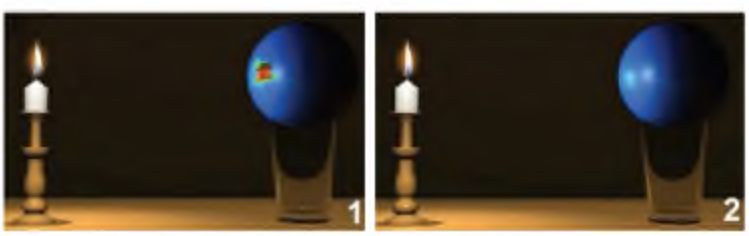

Evaluare

În timpul unui an, Pământul trece succesiv prin patru momente importante, în care poziția față de Soare poartă denumiri specifice: solstițiu (*22 iunie* și *22 decembrie*) și echinocțiu (*21 martie* și *23 septembrie*). Analizați, cu atenție, imaginea alăturată. Completați afirmațiile de mai jos cu răspunsurile corecte:

1. Poziția Pământului în data de 22 iunie se numește _____.
2. La 22 iunie razele Soarelui cad perpendicular pe _____.
3. În emisfera sudică este anotimpul numit _____.

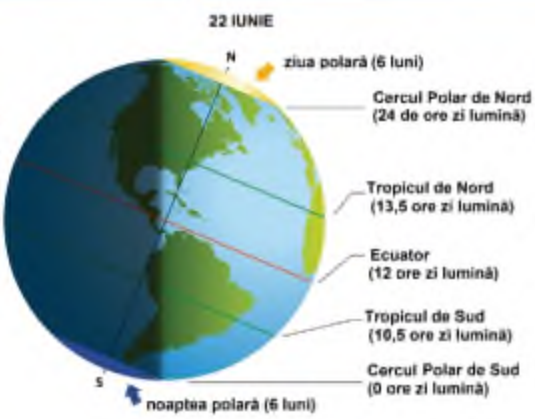

I.7. Orientarea în spațiul terestru (elemente naturale și instrumente clasice și moderne)

Ce vom învăța?

ORIENTAREA ÎN SPAȚIU

ACȚIUNE

1. Stabilirea poziției locului în care te afli în raport cu punctele cardinale și elementele de pe teren (naturale sau construite de om).
2. Identificarea direcției de urmat pentru a ajunge la destinație.

Este foarte important să fim capabili să utilizăm modalitățile de orientare – naturale și construite de om, și mijloacele/instrumentele pentru orientarea în spațiul terestru.

MIJLOACE ȘI INSTRUMENTE

elemente naturale – corpurile cerești (Soarele și alte stele, Luna), viețuitoarele (plante și animale), semnele naturale (menținerea zăpezii în zone umbrite) și reperele convenționale (puncte cardinale, puncte și linii pe Glob).

instrumente – busola, sextantul, harta, radarul, sateliții artificiali, GPS-ul (Global Positioning System /Sistem de Poziționare Globală).

PUNCTE CARDINALE (ROZA VÂNTURILOR)

Busolă

GPS

– Sub pietre, pământul este mai umed spre nord și mai uscat spre sud.
– Păsările își construiesc, de regulă, intrările în cuiburi din partea de sud.
– Bisericile ortodoxe au altarul în partea de est, iar cele catolice în partea de vest.
– Crucile de pe morminte sunt așezate, de regulă, la capătul de vest al mormintelor.

Activități și aplicații
Ce vom putea face?

A.1. Analiza modalităților de orientare – naturale și construite de om.
A.2. Aplicații practice, prin observare directă, de stabilire a momentelor zilei, a punctelor cardinale.
A.3. Utilizarea busolei și a hărților pentru orientarea în spațiu: stabilirea punctelor cardinale, identificarea direcției de urmat și stabilirea unui traseu până la o anumită destinație.

Evaluare

Ionel se află cu părinții în București. Într-o zi și-au propus să viziteze: Muzeul Băncii Naționale, Muzeul Național de Istorie și Librăria Cărturești. Folosind fragmentul de hartă alăturat, ținând cont de ordinea de vizitare a obiectivelor (marcate pe hartă cu numerele **1**, **2** și **3**) menționați: un traseu pe care îl pot urma (utilizând denumiri de străzi) și direcția de deplasare (cu ajutorul punctelor cardinale).

Activități și aplicații

Descrieți modul în care se orientează păsările migratoare.

Corelații cu alte domenii (opțional): deprinderile și cunoștințele dobândite vor putea fi aplicate în diferite situații de învățare la alte discipline (biologie, matematică, istorie, religie, fizică, limba română). De asemenea, în activitățile de învățare sunt utilizate metode și mijloace specifice disciplinei *Tehnologia informației și comunicării*.

I.8 Aplicaţii practice: Măsurarea timpului (zi, săptămână, lună, anotimp, an, calendar), Orizontul local – orientare, măsurare şi reprezentare, Construirea unor forme simple de reprezentare grafică și cartografică

Ce vom învăța?

MĂSURAREA TIMPULUI

Timpul este o mărime fundamentală în Sistemul Internaţional.
Unitatea de măsură pentru timp este secunda.

Instrumente folosite de-a lungul istoriei pentru măsurarea timpului:

Clepsidra

Cadranul solar

Ceasul

Cronometrul

Calendarul

Orientarea în orizontul local – reprezintă orientarea în spaţiul din jurul localităţii natale. Acest spaţiu are anumite caracteristici naturale proprii (aspectul suprafeţei terenului, apele, plantele şi animalele sălbatice, solurile).

Atunci când este senin, Soarele poate fi un adevărat ghid al turistului. În ţara noastră, la ora prânzului (ora 12:00) Soarele indică întotdeauna Sudul. Când răsare indică Estul, iar când apune indică Vestul.

Activităţi şi aplicaţii

Ce vom putea face?

Să descriem modalităţile de orientare în timp şi spaţiu; să exersăm metode simple de orientare cu ajutorul mijloacelor /instrumentelor de orientare; să analizăm diferite hărţi din orizontul local (oraş, judeţ).

Evaluare

Analizaţi harta alăturată şi apoi răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Precizaţi:

a. elementul hărţii care ne arată simbolul folosit pentru reprezentarea localităţilor;

b. denumirea unui râu care străbate judeţul Mureş;

c. două localităţi situate la NE faţă de oraşul Târgu Mureş;

d. direcţia generală de curgere a râului Mureş;

e. poziţia oraşului Sighişoara faţă de oraşul Luduş.

2. Calculaţi distanţa în linie dreaptă (în km), dintre punctul cel mai nordic şi punctul cel mai sudic al judeţului, folosind informaţiile oferite de scara hărţii.

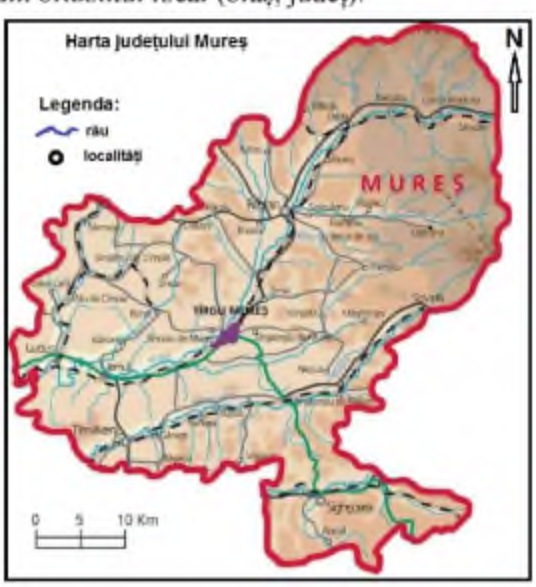

RELIGIE
-cultul penticostal

I. DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUT OMULUI

I.1. Dumnezeu în creaţie

„Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peştii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul şi peste toate târâtoarele care se mişcă pe pământ." (Geneza, 1:26)

Dumnezeu este Părintele omenirii

Creatorul a tot ceea ce se vede pe pământ este Dumnezeu. El a creat pământul cu câmpii, dealuri şi munţi, cu păduri, cu pârâiaşe, râuri şi fluvii care se adună în mări şi oceane. El a creat şi vieţuitoarele de pe pământ şi din ape şi toate păsările cerului, dar coroana creaţiunii dumnezeieşti este Omul.

Dumnezeu a creat omul din dragoste şi doreşte ca noi să îi răspundem, de asemenea, cu dragoste. Capodopera creaţiei lui Dumnezeu este omul, care, a primit binecuvântarea de a se înmulţi pe pământ, mulţimea tuturor oamenilor alcătuind omenirea.

Crearea îngerilor şi rolul lor în viaţa omului

Înainte de a crea lumea văzută, Dumnezeu a creat lumea nevăzută, lumea spirituală, lumea îngerilor. Îngerii sunt mesageri ai lui Dumnezeu. Ei sunt fiinţe spirituale, create de Dumnezeu cu personalitate. Sunt superiori oamenilor prin faptul că nu se supun limitelor omeneşti şi nu experimentează moartea. „Îngerii sunt duhuri slujitoare, trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moşteni mântuirea" (Evrei,1:14).

Crearea lumii văzute; diversitatea şi frumuseţea acesteia

Biblia afirmă că „la început, Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul." (Geneza, 1:1) Dumnezeu – Elohim a creat toate lucrurile, din nimic în şase zile. Fiecare zi a fost diferită printr-o creaţie diferită, cum ar fi: lumina, cerul, pământul, Soarele, Luna şi stelele, vieţuitoarele apelor şi văzduhului, vieţuitoarele pământului şi omul.

Cunoaşterea lui Dumnezeu din creaţia Lui

Dumnezeu a creat totul din nimic, prin cuvântul Său. El poartă numele ebraic Elohim, o formă de plural (Sfânta Treime, Trinitatea). Dumnezeu este atotputernic şi măreţ. Întreaga Lui creaţie este bună. Răspunsul omului în faţa unui Creator Atotputernic, ar trebui să fie unul care respectă Creatorul şi creaţia Sa.

Activităţi şi aplicaţii

1. Discutaţi în clasă despre crearea lumii şi a omului. În discuţie puteţi utiliza informaţii obţinute din diferite surse de informare (textul biblic, vizionarea unor documentare ştiinţifice, cu argumentări biblice, pe tema apariţiei Universului şi a omului etc.).
2. Realizaţi desene, colaje sau scurte compuneri pe tema creaţiei (de exemplu, „Zilele creaţiei", „Bucuria Paradisului").

Evaluare

1. Cine este Părintele omenirii?
2. Cum poţi descrie îngerii?
3. Enumeră lucrările făcute de Dumnezeu în zilele Creaţiei.
4. Care este răspunsul potrivit al omului faţă de Creator şi creaţia Sa?

Reţine!

„Dumnezeu S-a uitat la tot ce făcuse; şi iată că erau foarte bune." (Geneza, 1:31a)

I.2. Dumnezeu în istorie

„Ieşi din ţara ta, din rudenia ta şi din casa tatălui tău şi vino în ţara pe care ţi-o voi arăta. Voi face din tine un neam mare şi te voi binecuvânta; îţi voi face un nume mare şi vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta şi voi blestema pe cei ce te vor blestema; şi toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine." (Geneza, 12:1-3)

Creaţia familiei

Dumnezeu l-a creat pe om din ţărâna pământului şi a suflat peste el duh de viaţă. Acesta a fost Adam. Văzând că nu este bine ca omul să fie singur, Dumnezeu i-a făcut un ajutor potrivit şi anume, pe Eva. Prima familie a fost aşezată în grădina Edenului. Acolo, Adam şi Eva au fost ispitiţi de diavol, iar ca urmare a păcatului lor au fost izgoniţi din Eden.

Expansiunea rasei umane şi formarea popoarelor

Adam şi Eva sunt părinţii întregii omeniri. Cei doi, creaţi de Dumnezeu, au născut pe primii doi fii ai lor, Cain şi Abel. Atât Adam şi Eva, cât şi fiii lor au născut fii şi fiice, care au format tot mai multe familii. La un moment dat, oamenii s-au hotărât să ridice un turn ca să ajungă până la Dumnezeu. Acest lucru nu a plăcut Domnului, care le-a încurcat limbile, şi i-a împrăştiat pe tot pământul. Cetatea în care s-au petrecut aceste lucruri a fost numită Babel, care înseamnă „încurcătură". Astfel s-au format diferite popoare, care vorbeau limbi diferite, răspândite pe toată faţa pământului (Geneza, 11:6).

Atenţia specială acordată de Dumnezeu poporului Israel

Poporul Israel este considerat poporul special al lui Dumnezeu, iar Avraam este considerat părintele acestei naţiuni. Dumnezeu i-a făcut lui Avraam o promisiune specială, încheind cu el un legământ prin care îi promitea că va fi „tatăl multor neamuri" (Geneza, 17:4,5). Datorită acestui legământ, Avraam a fost considerat părintele unei naţiuni pe care Dumnezeu a promis-o ca pe o binecuvântare, dar şi părintele tuturor oamenilor care aleg să trăiască prin credinţă, căci „Avraam L-a crezut pe Domnul şi Domnul i-a socotit lucrul acesta ca neprihănire" (Geneza, 15:6).

Împlinirea planului lui Dumnezeu

Urmaşul lui Avraam a fost Isaac, care, la rândul său, a avut doi fii: Iacov (Israel) şi Esau. Din aceeaşi spiţă de neam s-au născut împăraţi de renume, ca Saul, David şi Solomon, precum şi urmaşii lor. Israel a devenit o naţiune puternică, o împărăţie care a fost tot timpul în atenţia specială a lui Dumnezeu. Din aceeaşi naţiune, Dumnezeu a făcut să se nască, venind pe pământ, Fiul Său, Isus Cristos, în Betleemul din Iudeea. El urma să fie Salvatorul omenirii din păcat.

Activităţi şi aplicaţii

1. Împărţiţi-vă pe grupuri de 5-6 elevi. Alegeţi un tip de organizator grafic preferat (de exemplu, tabele cronologice, scheme) şi organizaţi informaţiile referitoare la persoanele biblice din Vechiul Testament.

Evaluare

1. Cum a fost creată prima familie?
2. În ce mod au apărut popoarele în istorie?
3. De ce este considerat Avraam părintele naţiunii ebraice?

Reţine!

„Voi face din tine un neam mare şi te voi binecuvânta; îţi voi face un nume mare şi vei fi o binecuvântare." (Geneza, 12:2)

I.3. Dumnezeu în Sfânta Scriptură

„Cercetaţi Scripturile, pentru că socotiţi că în ele aveţi viaţa veşnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine." (Ioan, 5:39)

Inspiraţia Scripturilor

Biblia se mai numeşte şi Sfânta Scriptură. Scrierea acesteia a fost inspirată de Dumnezeu. Cartea mare a Bibliei cuprinde două părţi, cunoscute cu numele de Vechiul Testament şi Noul Testament. Toţi autorii care au scris cărţile ce alcătuiesc Biblia au fost insuflaţi de Duhul Sfânt. „Căci nicio prorocie n-a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânaţi de Duhul Sfânt" (2 Petru, 1:21).

Revelaţia lui Dumnezeu

Modul de descoperire a voii lui Dumnezeu se numeşte revelaţie. Aceasta poate fi: revelaţie generală şi revelaţie specială. Revelaţia generală este aceea pe care o realizează Dumnezeu prin creaţia Sa. Revelaţia specială este actul prin care Dumnezeu se descoperă pe Sine direct unor persoane, cum ar fi Avraam, Moise, Pavel etc.

Darea Legii

După ce a scăpat de robia egipteană, Dumnezeu a dat poporului Său Legea, pe muntele Sinai. Aceasta a fost scrisă direct de Dumnezeu, pe două table de piatră, pe care le-a încredinţat lui Moise. Ele conţin cele 10 porunci, cunoscute ca şi Decalogul. Acestea sunt: 1) Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine. 2) Să nu-ţi faci chip cioplit. 3) Să nu iei în deşert Numele Domnului Dumnezeului tău. 4) Adu-ţi aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfinţeşti. 5) Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta. 6) Să nu ucizi. 7) Să nu preacurveşti. 8) Să nu furi. 9) Să nu mărturiseşti strâmb. 10) Să nu pofteşti.

Profeţiile

Pe lângă cele cinci cărţi scrise de Moise (Pentateuhul, Torah), Vechiul Testament mai conţine douăsprezece cărţi istorice, care prezintă formarea şi dezvoltarea naţiunii Israel. La acestea se adaugă alte cinci cărţi, care se numesc „poetice" sau „de înţelepciune", precum şi şaptesprezece cărţi profetice. Acestea din urmă au fost scrise de către profeţi, prin care Dumnezeu a transmis mesajul său poporului Israel. Cărţile profetice se împart, după întinderea scrierilor lor, în două categorii:

- profeţii mari (Isaia, Ieremia, Plângerile lui Ieremia, Daniel, Ezechiel);
- profeţii mici (Osea, Ioel, Amos, Obadia, Iona, Mica, Naum, Habacuc, Ţefania, Hagai, Zaharia şi Maleahi).

Activităţi şi aplicaţii

1. Realizaţi o schemă prin care să ilustraţi structura Vechiului Testament.
2. Discutaţi în echipe şi încercaţi să identificaţi reguli de comportament în viaţa cotidiană (la şcoală, acasă, pe stradă etc.), pornind de la poruncile din Decalog.
3. Formulaţi un decalog al regulilor elevilor din clasa voastră. Faceţi propuneri în grup, selectaţi-le pe cele mai importante. Afişaţi în clasă decalogul rezultat.

Evaluare

1. Ce este „Biblia" şi care sunt părţile ei componente?
2. Ce semnificaţie are revelaţia lui Dumnezeu?
3. Cum se mai numesc cele zece porunci?
4. Care sunt categoriile cărţilor profetice?

Reţine!

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire." (2 Timotei, 3:16)

I.4. Promisiunea unui mântuitor

„Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul." (Geneza 3:15)

Adam și Eva – prima familie

Dumnezeu a creat primul om, Adam. Din coasta lui, Creatorul a făcut-o pe Eva. Astfel a apărut prima familie din istoria omenirii.

Bucuria vieții în rai

Cei doi oameni creați de Dumnezeu au fost așezați în Grădina Edenului, cu scopul de a stăpâni toate cele create de Atotputernicul Dumnezeu. Zilnic, în răcoarea dimineții, Dumnezeu vorbea cu omul. Familia lui Adam și Eva se bucura de tot ce crease Dumnezeu, precum și de părtășia permanentă cu Creatorul, având o singură interdicție: să nu mănânce din pomul oprit.

Legătura omului cu Dumnezeu înainte și după căderea în păcatul strămoșesc

În Eden, Eva a fost ispitită de șarpe (Satana), încălcând astfel porunca lui Dumnezeu. Aceasta a amăgit și pe soțul ei, iar cei doi au păcătuit. Dacă înainte de căderea în păcat oamenii aveau o legătură permanentă cu Dumnezeu, după căderea în păcat, aceasta s-a rupt, iar cei doi au fost izgoniți din grădină; au fost blestemați atât oamenii, cât și șarpele. Întreaga omenire care a urmat a avut de suferit consecințele păcatului neascultării al primilor oameni, acesta fiind consemnat ca și păcatul strămoșesc.

Promisiunea venirii Mântuitorului

În blestemul rostit de Dumnezeu asupra șarpelui, în urma ispitei și păcatului primei familii, se găsește prima profeție cu privire la salvarea omenirii prin Isus Cristos. „Sămânța femeii", care va zdrobi capul șarpelui este Isus Cristos, ce urma să se nască pe pământ dintr-o femeie din Israel, după aproximativ 1500 de ani. Prin jertfirea Sa pe cruce, capul șarpelui (Satana) a fost zdrobit.

Activități și aplicații

1. Discutați pe tema primei familii: Adam și Eva. Analizați în grupuri mici, apoi prezentați informații referitoare la viața de familie și activitățile zilnice înainte și după căderea în păcat.

Evaluare

1. Cum a apărut prima familie din istoria omenirii?
2. Cum au trăit primii oameni în grădina Eden?
3. Ce semnificație are Căderea omului în păcatul strămoșesc?
4. Ce știți despre promisiunea venirii Mântuitorului?

Reține!

„Fiindcă oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit."(Romani, 10:13)

I.5. Prietenia lui Dumnezeu cu Avraam

„Iată legământul Meu, pe care-l fac cu tine: vei fi tatăl multor neamuri." (Geneza, 17: 4)

Chemarea și legământul lui Dumnezeu cu Avraam

Avram a fost unul dintre oamenii care au avut parte de o chemare specială a lui Dumnezeu. Domnul i-a spus să plece din țara lui spre o altă țară, unde urma să fie binecuvântat. Avram „a ascultat și a plecat fără să știe unde se duce" (Evrei, 11:8). Datorită ascultării lui de Domnul și împlinirii planului pe care Îl avea Dumnezeu în viața lui și a poporului Israel, numele lui a fost schimbat din Avram în Avraam. „Nu te vei mai numi Avram; ci numele tău va fi Avraam; căci te fac tatăl multor neamuri..." (Geneza, 17:5).

Acesta a ascultat de Dumnezeu și atunci când i-a fost pusă la încercare credința, prin faptul că Dumnezeu i-a cerut să aducă jertfă pe fiul său, Isaac. În clipa jertfei, Dumnezeu a intervenit miraculos, înlocuindu-l pe Isaac pe altarul jertfei cu un berbec. Avraam a fost numit prietenul lui Dumnezeu și, datorită credinței lui, a fost numit tatăl tuturor celor credincioși. „De aceea moștenitori sunt cei ce se fac prin credință, pentru ca să fie prin har, și pentru ca făgăduința să fie chezășuită pentru toată sămânța lui Avraam: nu numai pentru sămânța aceea care este sub Lege, ci și pentru sămânța aceea care are credința lui Avraam, tatăl nostru al tuturor" (Romani, 4:16).

Dumnezeu i-a descoperit lui Avraam și planul Său cu privire la nimicirea cetăților păcătoase, Sodoma și Gomora. Datorită mijlocirii lui Avraam, a fost salvată de la pierire familia nepotului său, Lot.

Începuturile poporului ales

Cu Avraam, omul credincios și devotat lui Dumnezeu, a început istoria poporului ales al lui Dumnezeu: Israel. Prin promisiunea făcută lui Avraam, Dumnezeu vorbește despre formarea, dezvoltarea și strălucirea deosebită a națiunii ebraice. „Te voi înmulți nespus de mult; voi face din tine neamuri întregi; și din tine vor ieși împărați. Voi pune legământul Meu între Mine și tine și sămânța ta după tine, din neam în neam; acesta va fi un legământ veșnic, în puterea căruia Eu voi fi Dumnezeul tău și al seminței tale după tine" (Geneza, 17:6,7).

Din Isaac, fiul lui Avraam, se naște Iacov, numit și Israel. Din cei doisprezece fii ai lui Iacov s-au format cele douăsprezece seminții (triburi), care vor alcătui poporul Israel. Aceștia sunt: Ruben, Simion, Levi, Iuda, Isahar, Zabulon, Gad, Așer, Dan, Neftali, Iosif și Beniamin.

Astfel a început istoria unei națiuni prin care Dumnezeu a adus la îndeplinire planul Său de salvare a omenirii din păcat.

Activități și aplicații

1. Ce înseamnă să asculți de cineva? Dați exemple din viața voastră, de ascultare cu efecte pozitive, pornind de la modelele biblice oferite de Avraam. Dați exemple de ascultare cu efecte negative.
2. Faceți un exercițiu de caracterizare a prietenului cel mai bun, prin cinci atribute. Sunt acestea atribute ale unui bun creștin?

Evaluare Ce promisiune i-a făcut Dumnezeu lui Avraam?

1. Cum a încercat Dumnezeu credința lui Avraam?
2. Cum mai este numit Avraam?
3. Ce știți despre începuturile poporului ales?

Reține!

„Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ce vă poruncesc Eu." (Ioan, 15:14)

I.6. Dumnezeu salvează: Noe

„Prin credinţă, Noe, când a fost înştiinţat de Dumnezeu despre lucruri care încă nu se vedeau şi, plin de o teamă sfântă, a făcut un chivot ca să-şi scape casa, prin ea, el a osândit lumea şi a ajuns moştenitor al neprihănirii care se capătă prin credinţă." (Evrei, 11:7)

Starea de păcat a omenirii

În timp ce oamenii şi popoarele se înmulţeau, se înmulţea şi păcatul. Relaţia omului cu Dumnezeu din grădina Edenului s-a pierdut. Lui Dumnezeu, care a creat omenirea „I-a părut rău (...) că a făcut pe om pe pământ şi S-a mâhnit în inima Lui" (Geneza, 6:6). Din cauza stării de păcat, Dumnezeu a luat hotărârea de a şterge de pe faţa pământului, de la om, până la vite, târâtoare şi păsările cerului (Geneza, 6:7).

Noe ascultă de Dumnezeu

În mijlocul lumii păcătoase trăia un om neprihănit, temător de Dumnezeu. Numele lui era Noe. Dumnezeu i-a vorbit acestuia, cerându-i să construiască o corabie, pentru că urma să nimicească omenirea prin potop. Noe a primit de la Dumnezeu dimensiunile corăbiei şi toate indicaţiile de construire a acesteia. De asemenea, a primit porunca cu privire la adăpostirea în corabie a familiei sale, compuse din el, soţia sa şi cei trei fii împreună cu nevestele lor. Corabia trebuia să adăpostească şi câte o pereche din toate animalele şi păsările care vieţuiau pe pământ în vremea aceea. Noe a ascultat întocmai de Dumnezeu, deşi până în momentul potopului nu căzuse niciodată ploaie pe pământ, iar oamenii îşi băteau joc de Noe pentru că nu puteau înţelege cum e să cadă apă din cer.

Dumnezeu salvează omenirea

Fiii lui Noe, care au fost salvaţi împreună cu soţiile lor, au fost: Sem, Ham şi Iafet. Prin ei şi prin vieţuitoarele adăpostite în corabie, Dumnezeu avea să refacă, după potop, viaţa pe pământ, deoarece „tot ce avea suflare de duh de viaţă în nări, tot ce era pe pământul uscat a murit" (Geneza, 7:22).

În urma potopului, când corabia a rămas pe muntele Ararat, Dumnezeu a făcut să se arate curcubeul, ca semn că omenirea nu va mai fi nimicită cu apă.

Dumnezeu este Acela care întotdeauna găseşte o posibilitate de salvare.

Activităţi şi aplicaţii

1. Vizionaţi secvenţe de filme despre Noe. Ce valori morale evidenţiază acestea?
2. Discutaţi despre curcubeu şi semnificaţia acestuia (când apare, cum se explică formarea acestuia din punct de vedere fizic, ce culori are etc.). Realizaţi desene pe această temă.

Evaluare

1. Care era starea omenirii în vremea lui Noe?
2. Ce poruncă a primit Noe de la Dumnezeu?
3. Ce semn a întărit legământul făcut de Dumnezeu cu Noe?

Reţine!

„Domnul a zis lui Noe: Intră în corabie, tu şi toată casa ta; căci te-am văzut fără prihană înaintea Mea în neamul acesta de oameni." (Geneza, 7:1)

I.7. Dumnezeu iartă: Iosif

„... Astfel dar, după cum printr-o singură greşeală a venit o osândă care a lovit pe toţi oamenii, tot aşa, printr-o singură hotărâre de iertare a venit pentru toţi oamenii o hotărâre de neprihănire care dă viaţa." (Romani, 5:18)

Iacov şi cei 12 fii

Isaac a avut doi fii gemeni: Esau şi Iacov. Esau, fiind întâiul născut, ar fi putut beneficia de drepturi privilegiate. Însă Iacov era preferatul mamei sale. Venind într-o zi de la vânătoare şi fiindu-i foarte foame, Esau şi-a vândut dreptul de întâi născut fratelui său Iacov, pentru o farfurie de mâncare. Din cauza supărării fratelui său şi la îndemnul mamei, Iacov a plecat la rudele acesteia pentru a-şi găsi o soţie. Pe drum, Dumnezeu i-a arătat un vis, cu o scară pe care urcau şi coborau îngeri. Din capul scării, Domnul îi vorbea, promiţându-i însoţire oriunde se va duce. Cu această ocazie, Dumnezeu a făcut un legământ cu Iacov şi i-a schimbat numele în Israel.

Dintre cei doisprezece fii ai săi, Iacov a avut unul favorit, care se numea Iosif. Din această cauză, precum şi din cauza viselor profetice despre familia lor, relaţiile dintre fraţi nu erau cele mai bune, întrucât ceilalţi erau invidioşi pe Iosif. Invidia lor a mers până acolo încât au făcut un plan ca să-l omoare. Ruben şi Iuda, fraţii mai mari, au insistat ca Iosif să fie vândut ca rob în Egipt şi astfel să i se piardă urma.

Strămutarea în Egipt a poporului ales

În urma vânzării, Iosif a ajuns rob în Egipt. Acest fapt era un plan al lui Dumnezeu pentru salvarea familiei sale şi a poporului evreu. Dumnezeu l-a folosit pe Iosif pentru tâlcuirea viselor lui Faraon, iar acesta l-a răsplătit aşezându-l ca înalt demnitar la curtea lui. Datorită foametei care bântuia în Israel şi aflând că în Egipt este grâu, familia lui Iosif, împreună cu Iacov, a ajuns în Egipt, unde a primit şi un loc pentru a se stabili, în ţinutul Gosen. În total, din familia lui Iacov au venit în Egipt şaptezeci de persoane, rămânând acolo pentru o perioadă îndelungată, cunoscuţi fiind ca poporul lui Israel.

De la vânzare la răscumpărare

Întâlnirea dintre Iosif şi fraţii lui este emoţionantă pentru că el crescuse, iar fraţii lui nu l-au recunoscut. Când s-au întâlnit, a fost o mare bucurie. Astfel, se împlineau visele lui Iosif avute în copilărie, iar el şi-a răscumpărat familia.

Puterea iertării

Iosif i-a iertat pe fraţii lui pentru că l-au vândut. El este prototipul Domnului Isus Cristos, care îi iartă pe oameni de păcatele lor. Aşa cum Iosif a fost vândut pe arginţi, aşa şi Domnul Isus a fost vândut de Iuda pentru treizeci de arginţi. În rugăciunea „Tatăl nostru", Domnul Isus ne învaţă să iertăm: „Dacă iertaţi oamenilor greşelile lor, şi Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greşelile voastre. Dar dacă nu iertaţi oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile voastre" (Matei, 6:14,15).

Activităţi şi aplicaţii

1. Organizaţi un joc de rol/dramatizare pe tema vinderii lui Iosif de către fraţii săi.
2. Oferiţi exemple de iertare în relaţiile voastre de prietenie. Argumentaţi importanţa iertării.

Evaluare

1. Cum s-a împlinit visul lui Iosif care a ajuns din rob, un înalt demnitar în Egipt?
2. Prototipul cărui personaj din Noul Testament este Iosif şi de ce?

Reţine!

„Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne cureţe de orice nelegiuire." (1 Ioan, 1:9)

I.8. Dumnezeu vorbeşte cu omul: Moise

„Domnul vorbea cu Moise faţă în faţă, cum vorbeşte un om cu prietenul lui." (Exod, 33:11a)

Eliberarea din robia egipteană

După ce a murit Iosif, la conducerea Egiptului a venit un alt faraon, care nu-l ştiuse pe Iosif (Exod 1:8). Înmulţindu-se foarte mult, poporul evreu a devenit un pericol pentru egipteni, care au început să îi înrobească cu tot felul de munci grele. Dumnezeu a eliberat însă pe poporul său de sub robia egipteană, folosind pe Moise, crescut la casa lui Faraon, ca un lider deosebit. Lui Moise, Dumnezeu i s-a arătat şi i-a vorbit dintr-un rug aprins: „Iată că strigătele israeliţilor au ajuns până la Mine şi am văzut chinul cu care îi chinuiesc egiptenii. Acum, vino, Eu te voi trimite la Faraon şi vei scoate din Egipt pe poporul Meu, pe copiii lui Israel" (Exod, 3:9,10).

După Cuvântul Domnului, Moise şi fratele său, Aaron, s-au dus la Faraon, cerând să îngăduie poporului evreu să plece din Egipt. Acesta s-a împotrivit, iar pentru a-i scoate din robie, Dumnezeu a făcut multe minuni. În vremea aceea s-a instituit şi Paştele, ca o sărbătoare de aducere aminte a eliberării evreilor de sub egipteni. Acest eveniment s-a petrecut cu prilejul ultimei plăgi trimise de Domnul peste Egipt, când toţi întâii născuţi ai Egiptului au fost omorâţi. Casele evreilor au fost scutite, datorită sângelui de miel sau ied, care se afla pe stâlpii uşii şi pe pragul de sus al casei. A urmat apoi minunea trecerii poporului evreu prin Marea Roşie şi nimicirea prin înec a egiptenilor care i-au urmărit pe evrei.

Drumul spre Ţara Făgăduinţei

Odată ieşit din Marea Roşie, poporul şi-a continuat drumul spre Canaan. Dumnezeu i-a călăuzit ziua, printr-un nor, iar noaptea printr-un stâlp de foc, timp de patruzeci de ani. În tot acest timp le-a purtat de grijă sub toate aspectele, asigurându-le hrana, îmbrăcămintea şi toate cele necesare. Cu toate că a văzut minunile lui Dumnezeu, poporul a cârtit, invocând viaţa petrecută în Egipt. Lucrul acesta nu a plăcut Domnului şi au fost pedepsiţi pentru nemulţumirea lor.

Primirea Decalogului

Dumnezeu a comunicat cu Moise faţă în faţă. Astfel, El a transmis poporului voia Sa. Un moment deosebit a fost acela când Moise a fost chemat pe munte şi a primit din partea lui Dumnezeu cele zece porunci sau Legea. În aceasta este relatată voia lui Dumnezeu pentru oameni. Ca şi cu Avraam, Dumnezeu a încheiat atunci un legământ cu Moise. I-a vorbit, în cele patruzeci de zile cât Moise a fost pe muntele Sinai, despre Legea Sa, despre sărbătorile şi legile care trebuiau respectate în Israel, despre Cortul Întâlnirii care trebuia alcătuit după toate indicaţiile date de Dumnezeu pentru a se construi un locaş sfânt, în care să locuiască Domnul (Exod, 25:8). La coborârea de pe munte, faţa lui Moise strălucea, datorită slavei lui Dumnezeu (Exod, 34:29).

Activităţi şi aplicaţii

1. Urmăriţi pe hartă drumul poporului ales. Puteţi elabora o hartă a acestui drum, însoţită de informaţii sintetice privind principalele momente.

Evaluare

1. Cum i-a vorbit Dumnezeu lui Moise?
2. Ce ştiţi despre instituirea Sărbătorii Paştelui?
3. Ce a însemnat primirea Decalogului pentru poporul Israel?

Reţine!

„Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne cureţe de orice nelegiuire." (Evrei, 11:24,25)

Arte

Educație plastică

I. CU OCHII LARG DESCHIȘI – COMUNICAREA PRIN IMAGINI

I.1. Domeniului artelor plastice – introducere

Putem comunica cu cei din jurul nostru folosind limbajul oral, limbajul scris sau limbajul vizual. Comunicarea prin imagine nu este o noutate, ci este veche de când lumea, mesajele fiind transmise prin gesturi, prin mimică, prin diferite acțiuni. Înainte de a transmite un mesaj prin intermediul scrisului, s-au folosit desene sau decorațiuni pe diferite obiecte. În domeniul artelor plastice putem vorbi de regulă despre cele trei arte: pictura, grafica și sculptura la care se adaugă și artele decorative.

Activități și aplicații

		
Portret de fetiță, Nicolae Tonitza	*Cap de copil*, Constantin Brâncuși	*Cap de copil*, Theodor Aman

1. Privește cu atenție cele trei imagini.
   – Descrie ce este reprezentat în fiecare imagine.
   – Spune ce asemănări și ce deosebiri găsești între ele.
   – Cărui gen aparține fiecare imagine în parte?
   – Care dintre cele trei lucrări are cel mai puternic impact asupra ta?
   – În ce constă unicitatea fiecărei lucrări?
   – Cu ce instrumente și materiale de lucru au fost realizate cele trei imagini?

2. Utilizând una din tehnicile preferate de tine (pictură sau grafică) realizează portretul unui copil.

Evaluare

Creează-ți propriul *Jurnal colorat al învățării*. Poate fi un caiet obișnuit, pe care să îl personalizezi în funcție de preferințele tale sau poate fi un dosar la care să atașezi de fiecare dată activitățile de evaluare sau auto-evaluare. Completează următoarele intrări:

– Mi s-a părut ușor: .....
– Mi s-a părut greu: .....
– Am descoperit: .....
– Vreau să mai aflu despre: .....

Activități și aplicații

După modelul prezentat, alegeți un subiect aplicativ și găsiți trei exemple de opere artistice din domeniul picturii, sculturii și graficii care să îl reprezinte.

Corelații cu alte domenii

– Limba și literatura română – Comunicarea orală. Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: cuvinte-cheie, idei principale, temă, informații generale și de detaliu.

Bibliografie: Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Editura Didactică și Pedagogică, 2011

I.2. Imaginea plastică și imaginea literară

„O imagine valorează cât 1000 de cuvinte." **(proverb chinezesc)**

Precum studiul limbii materne, educația vizuală începe cu descoperirea elementelor de bază și cu învățarea regulilor și convențiilor unanim acceptate și înțelese de către toată lumea.

Astfel, limba vorbită (sau scrisă) și imaginea vizuală nu pot fi suprapuse perfect, nu pot fi despărțite în mod clar însă se completează reciproc. Imaginea vizuală presupune utilizarea anumitor elemente și mijloace de expresie care lasă o mare libertate exprimării originale. Imaginea devine mai impresionantă decât cuvântul, care este abstract.

Imaginea artistică nu are un singur înțeles, ea nu se adresează doar minții, ci întregului suflet al privitorului și personalității sale unice.

Activități și aplicații

1. *„Cică-n munte, la povarnă, Plopii și răsurile Spun că vine-un vânt de iarnă Răscolind pădurile.."*	
Rapsodii de toamnă, George Topârceanu	*Sfârșit de toamnă la Fontainebleau*, Nicolae Grigorescu

Privește imaginea prezentată, apoi citește textul. Răspunde următoarelor întrebări:

– Ce vezi în imagine? Ce sugerează imaginea?
– Ce simți atunci când privești imaginea?
– Care crezi că este tema abordată?
– Ce culori au fost folosite?
– Ce ți-a atras atenția cel mai mult? Pe ce anume este pus accentul?
– Care este tema strofei prezentate?
– Ce asemănări există între textul scris și imagine?
– Ce mesaj transmite titlul poeziei și al picturii?

2. Realizează o compoziție plastică după secvența prezentă în strofa din poezia *„Rapsodii de toamnă"*, de George Topârceanu.

Evaluare

Notează-ți activitatea de pe parcursul lecției, bifând casetele care corespund cel mai bine:

	Foarte bine	Bine	Suficient
Participarea la sarcinile de lucru propuse	Am fost atent și am participat activ pe tot parcursul orei	Am fost activ în cea mai mare parte a timpului	Am fost activ numai în mică măsură
Respectarea cerințelor	Am respectat toate cerințele	Am respectat cele mai multe cerințe	Nu am dat mare atenție tuturor cerințelor
Oferirea de idei creative	Am avut idei și le-am împărtășit tuturor	În majoritatea timpului am avut propuneri originale	Nu am adus nicio idee nouă

Activități și aplicații

1. Căutați un alt text literar (o poezie, o povestire scurtă) care considerați că poate fi transpusă într-o imagine artistică plastică.

Bibliografie: Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Editura Didactică și Pedagogică, 2011

I.3. Cum privește un pictor?

„Dacă vrei să diferențiezi o pictură bună de una slabă, privește mai întâi alte o mie de picturi." (Andy Warhol)

Atunci când te plimbi pe o pajiște și ai vrea să cuprinzi cu vederea toată natura din jur, întreaga privire îți este captată de multitudinea elementelor din jur (culori, forme, lumini). Doar percepând în același timp toate elementele ce compun un peisaj, poți simți relațiile dintre ele.

Vederea simultană este specifică artiștilor, celor care percep ansamblul și fac posibilă compunerea imaginii, lucrul din memorie sau din imaginație.

Doamna cu umbrela, Claude Monet

Albăstrele, Ștefan Luchian

Activități și aplicații

Rezolvați, pe rând, cerințele privind cele două imagini:

COMPARĂ	ASOCIAZĂ	DESCRIE	APLICĂ
cele două tablouri, făcând referire la subiectul abordat și la modul în care este organizată imaginea	imaginile prezentate cu un obiect sau cu un eveniment despre care acestea îți amintesc.	cele două tablouri prezentate.	ceea ce ai observat într-o compoziție decupând un detaliu de realitate din jurul tău.
		ANALIZEAZĂ culorile folosite în cele două tablouri.	
		ARGUMENTEAZĂ faptul că viziunea artistului, indiferent de subiectul aplicativ abordat, este una de ansamblu.	

Evaluare

Notează în *Jurnalul colorat al învățării:*

– trei lucruri pe care le-ai învățat: .....

– două lucruri care ți-au plăcut cel mai mult: .....

– o idee avută pe parcursul activității: .....

Activități și aplicații

Realizați o compoziție cu tema *Florile din curtea școlii*. Expuneți lucrările la panoul clasei și analizați, pe grupe, măsura în care ați reușit să observați cât mai multe elemente ale spațiului curții. Comparați lucrările și identificați care sunt elementele pe care este pus accentul și care sunt cele pe care majoritatea nu le-a observat.

Bibliografie: Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Editura Didactică și Pedagogică, 2011

I.4. Despre compoziție ca imagine plastică

În toate cazurile prin *compoziție* înțelegem organizarea unor elemente într-un ansamblu unitar. Ideea care stă la baza compoziției se realizează prin tehnici specifice cu ajutorul elementelor de limbaj și a mijloacelor de expresie.

Autorul, înainte de a da naștere unei opere se gândește ce va exprima prin opera respectivă, ce mesaj va transmite. El reușește să creeze o operă cu valoare artistică atunci când ideea și forma de exprimare alcătuiesc un întreg unitar iar mesajul pe care artistul a dorit să-l transmită sensibilizează privitorul.

Activități și aplicații

Copac toamna, Van Gogh

Pădure toamna, Ștefan Luchian

1. Privește imaginile de mai sus și răspunde următoarelor întrebări:
- Ce vezi în imagine? Ce sugerează imaginea?
- Ce simți atunci când privești imaginea?
- Care crezi că este tema abordată?
- Ce culori au fost folosite?
- Ce ți-a atras atenția cel mai mult? Pe ce anume este pus accentul?

2. Realizați o schiță după una dintre imaginile de mai sus.

3. Realizează o compoziție plastică cu frunze pe baza a ceea ce a descris poetul în versurile de mai jos:

„Azi e frig și nori și vânt
Frunzele cad la pământ
Florile stau supărate
Veștejesc de brumă toate."
(*Zile de toamnă*, George Topârceanu)

4. Împărțiți-vă în echipe de câte patru membri. Fiecare echipă va primi o coală de dimensiune A4 sau A3. Coala va fi împărțită în patru părți diferite ca formă și dimensiune. Fiecare membru al echipei va picta liber câte un element din natură inspirat de versurile de mai sus. La final se asamblează cele patru imagini și se face o expoziție cu toate lucrările. Analizați lucrarea obținuă din punct de vedere al tehnicilor de lucru folosite, al elementelor de limbaj plastic utilizate și al diversității de idei reprezentate.

Evaluare

Lucrează în echipă cu încă un coleg. Spune-ți părerea despre propria lucrare, apoi despre a lui. Faceți schimb de impresii, urmărind structura de mai jos:
- Ce mi-a plăcut la creația mea: .....
- Ce aș putea să îmbunătățesc: .....
- Ce mi-a plăcut la creația colegului meu/ colegei mele: .....
- Ce i-aș recomanda să facă altfel: .....

Activități și aplicații

Realizați o compoziție plastică pornind de la una din temele *Sfârșit de toamnă*, *Amintiri din pădure* sau *Frumusețile toamnei*.

II. LIMBAJUL ARTELOR PLASTICE – ELEMENTELE DE LIMBAJ PLASTIC

II. 1. Punctul – element de limbaj plastic

Punctul este cel mai simplu element de limbaj grafic. El este definit ca o formă plană sau spațială, cu dimensiuni reduse în raport cu suprafețele din jur. Se consideră puncte formele din natură de dimensiuni mici: semințe, nisip, pietriș, fulgi de nea, dar și formele care par mai mici datorită depărtării: păsările, avioanele, stelele.

Punctul plastic are diferite forme: pete obținute prin atingerea suprafeței cu un instrument de lucru, prin stropire sau prin alte procedee; forme geometrice diverse (triunghi, cerc, pătrat); forme abstracte; forme inspirate din natură (frunze, flori, insecte etc.).

Într-o compoziție plastică, cu ajutorul punctului se pot obține unele efecte cu caracter expresiv determinate de mărime, culoare, poziție: puncte de mărimi diferite pot da impresia de spațiu (mare – aproape, mic – departe), puncte realizate în culori calde sau reci (cald – aproape, rece – departe), puncte realizate în culori deschise sau închise (deschis – ușor, închis – greu).

Activități și aplicații

1. Observă imaginile și identifică ce elemente din natură au fost reprezentate prin puncte.

2. Dă exemple și de alte elemente din natură care conțin puncte.

Recolta, Charles Angrand

Justinian, San Vitale Ravenna

Montmartre, Maximilien Luce

3. Numiți elementul de limbaj plastic folosit în picturile de mai sus. Ce culori au fost folosite pentru a reda planurile apropiat și depărtat?

4. Acoperiți suprafețele unor forme (figuri oarecare, figuri geometrice etc.) cu ajutorul punctelor de diferite mărimi, nuanțe sau tonuri.

5. Reprezentați, cu ajutorul punctelor de mărimi și culori diferite, copaci cu frunze, cerul înstelat, un câmp cu flori, covorul frunzelor de toamnă, un lan de grâu, o ploaie de vară sau o viță-de-vie cu struguri.

6. Realizați o compoziție în care să folosiți punctul, aplicându-l folosind culori diferite și ordonându-l după relațiile mare – mic, aglomerat – aerat, cald – rece.

Evaluare

Gândește-te la compozițiile realizate mai sus și notează în tabelul de mai jos nivelul la care te afli.

	Foarte bine	**Bine**	**Suficient**
Stadiul realizării lucrărilor	Am realizat toate lucrările	Am realizat mare parte din lucrări	Am terminat o singură lucrare
Respectarea cerințelor	Am respectat toate cerințele	Am respectat cele mai multe cerințe	Nu am dat mare atenție tuturor cerințelor
Oferirea de idei creative	Am avut idei și le-am împărtășit tuturor	În majoritatea timpului am avut propuneri originale	Nu am adus nicio idee nouă

Activități și aplicații

Confecționați un semn de carte din carton și decorați suprafața lui cu ornamente geometrice bazate pe puncte.

II.2. Linia – element de limbaj plastic

Linia este creată prin deplasarea unui instrument (creion, pix, peniță, cărbune, pensulă) pe o suprafață. Structura, aspectul și grosimea liniilor sunt determinate de natura instrumentului care o creează. În desenul artistic, alături de punct, formă și culoare, se folosește linia modulată sau modelată (a cărei grosime este variabilă). După dimensiunea lor, liniile sunt subțiri sau groase și după aspect sunt continue sau întrerupte. Ca formă, liniile sunt drepte, frânte, curbe sau spiralate. Liniile pot avea poziții diferite (verticale, orizontale și înclinate), pot avea nuanțe și tonuri diferite.

Activități și aplicații

1. Observă imaginile și identifică ce elemente din natură au fost reprezentate prin linii. Denumește tipul liniilor utilizate.

2. Dă exemple și de alte elemente din natură care conțin linii.

Peisaj cu case, Theodor Pallady

Autoportret, Rembrandt

Copaci de măslini, Vincent van Gogh

3. Numiți elementul de limbaj plastic folosit în picturile de mai sus.

4. Ce fel de linii au fost folosite?

5. Observați cele trei detalii din operele artistului spaniol Joan Miro și răspundeți la întrebări:

– Ce vezi în imagine? Ce sugerează imaginea?
– Ce simt atunci când privești imaginea?
– Care crezi că este tema abordată?
– Ce fel de linii au fost folosite în realizarea operelor?
– Ce crezi că exprimă alăturarea acestor linii?

6. Realizați imaginea unei vietăți imaginare folosind linia (în întreaga ei diversitate) ca principal element de limbaj plastic.

Evaluare

Notează în *Jurnalul colorat al învățării:*

– trei lucruri pe care le-ai învățat: .....
– două lucruri care ți-au plăcut cel mai mult: .....
– o idee avută pe parcursul activității: .....

Activități și aplicații

Realizați pe o coală A4 forma unui zmeu pe care îl veți decora cu linii diferite ora viitoare.

II.3. Forma – element de limbaj plastic

Formele întâlnite în natură sunt denumite forme naturale. Formele create de artist în procesul creației prin diferite procedee, în diferite tehnici de lucru cu ajutorul liniei, punctului și culorii sunt denumite forme plastice. În arta plastică, forma are două ipostaze: forma plană și forma spațială.

Forma plană este imaginea conținută într-o suprafață plană și are două dimensiuni: lungime și lățime. Poate fi spontană, dirijată sau elaborată.

Forma spațială se mai numește și formă tridimensională și are, pe lângă volum, lungime, lățime și înălțime.

Forma plastică este prezentă în desen, pictură, sculptură și artele decorative.

Activități și aplicații

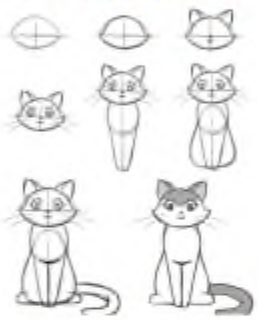

1. Urmărește etapele de realizare a unei pisici. Ce instrument a fost folosit pentru realizarea formei? Care sunt elementele de limbaj utilizate pentru a obține forma pisicii? Descrie fiecare imagine în parte.

2. Privește cele patru imagini și răspunde întrebărilor:
– Ce vezi în imagini? Ce sugerează acestea?
– Care crezi că este tema abordată?
– Ce culori au fost folosite?
– Ce ți-a atras atenția cel mai mult? Pe ce anume este pus accentul?
– Ce tehnici au fost folosite?

Peisaj din sudul Franței, Theodor Pallady

3. Dați exemplu de forme materiale din natură.

4. Pe un suport lucios (plastic, sticlă, faianță) așezați culoare dispusă diferit și picături de apă. Peste ele așezați o foaie de hârtie care se presează ușor cu palma. Ce observați când ridicați hârtia?

5. Pe un suport lucios desenați forme colorate diferit cu pensula îmbibată în multă culoare. Așezați deasupra o foaie de hârtie, presați și mișcați ușor cu latul palmei spre lateral, sus și jos. Ce formă ați obținut?

6. Umeziți o foaie de hârtie cu apă, și desenați cu pensula înmuiată în culoare, linii, forme simple, puncte. Ce observați că se întâmplă și ce forme apar?

Evaluare

Completați în *Jurnalul colorat al învățării* următoarele intrări:
– Mi s-a părut ușor: .....
– Mi s-a părut greu: .....
– Am descoperit: .....
– Vreau să mai aflu despre: .....

Activități și aplicații

Realizați un desen, o pictură sau un colaj în care să folosiți formele plane. Vă puteți inspira din cele două strofe ale poeziei *Plouă*, de George Topârceanu și din imaginile de mai sus.

Pe-aici când plouă, plouă îndesat,
Nu ține ca la noi un ceas ori două.
Că ziua plouă, plouă pe-nserat,
Și când se crapă iar de ziuă, - plouă.

În faptul zilei, streșinile plâng.
Pădurea stă plouată ca o curcă.
Natura calcă cu piciorul stâng:
Pe-aici când plouă, - plouă, nu se-ncurcă!

II. 4. Culoarea – element de limbaj plastic

„Lumea este colorată! O lume fără culori n-ar fi numai tristă, ci ar părea moartă." (Paul Constantin)

Tot ce este în jurul nostru se manifestă prin culoare. Culoarea este rezultatul percepției de către ochi a unei părți a luminii. Culorile pe care omul le poate percepe se regăsesc în natură în curcubeu. Acestea sunt: roșu, portocaliu, galben, verde, albastru și violet. Albul, negrul precum și griurile rezultate din amestecul acestora au primit numele de *nonculori*, deoarece sunt caracterizate de absența culorii.

Culorile în arta plastică pleacă de la cercul cromatic, care este sinteza relațiilor cromatice. Cea mai bună ilustrare a relațiilor dintre culori îi aparține lui Johannes Itten (1888-1967), cel mai important teoretician al cromatologiei (vezi imaginea alăturată). În triunghiul din mijloc a așezat culorile primare, în hexagonul din jurul triunghiului a așezat culorile binare. Pe inelul exterior a reașezat culorile primare și cele secundare, iar între ele a inserat culorile terțiare. Pe cercul cromatic, în partea dreaptă sunt așezate culorile calde (acele culori care ne dau senzația de căldură), iar în partea stângă culorile reci (acele culori care dau senzația de răcoare). Culorile calde dau și senzația de apropiere iar cele reci de depărtare, distanță. În practică, colorăm prin pete de culoare. Acestea pot fi obținute cu creionul, cu pensula sau prin alte tehnici. Putem colora cu pete plate, obținute prin întinderea uniformă a culorii, sau cu pete vibrate.

Activități și aplicații

1. Priviți cu atenție imaginea de mai jos. Folosind *metoda pălăriilor gânditoare*, răspundeți la următoarele întrebări referitoare la un detaliu din lucrarea lui Paul Cezane, intitulată *The Big Trees*.

		Ce culori au fost folosite în lucrare?		Care sunt elementele pe care este pus accentul, care evidențiază subiectul lucrării?
		Care sunt aspectele pe care nu le înțelegi în imagine?		Ce vezi în imagine și ce sugerează aceasta?
		Care sunt elementele de limbaj plastic folosite?		Ce emoție/ stare îți trasmite lucrarea?

2. Realizați o compoziție în culori calde sau reci, la alegere, plecând de la subiectul *Pălăriile gânditoare*.

3. Obțineți suprafețe decorative și picturale prin diferite modalități.

4. Acoperiți suprafețele de lucru cu o culoare rece întinsă uniform și lăsați să se usuce. Suprapuneți grafic elemente inspirate din natură în culori calde. Ce obțineți? Ce observați?

5. Realizați o compoziție pe o suprafață cu pete vibrate cu diferite nuanțe.

6. Realizați o compoziție plastică cu un anumit subiect în care se utilizează pata picturală obținută prin diferite procedee.

Evaluare

	Foarte bine	Bine	Suficient
Participarea la sarcinile de lucru propuse	Am fost atent și am participat activ pe tot parcursul orei	Am fost activ în cea mai mare parte a timpului	Am fost activ numai în mică măsură
Respectarea cerințelor	Am respectat toate cerințele	Am respectat cele mai multe cerințe	Nu am dat mare atenție tuturor cerințelor
Oferirea de idei creative	Am avut idei și le-am împărtășit tuturor	În majoritatea timpului am avut propuneri originale	Nu am adus nicio idee nouă

Activități și aplicații

Căutați în propria bibliotecă sau a școlii un album de artă și identificați două lucrări realizate diferit în ceea ce privește tratarea suprafeței plastice (o lucrare realizată vibrat și una realizată decorativ).

Educație muzicală

I. CÂNTAREA ÎN COLECTIV

I.1. Explorează-ţi vocea!

Fiecare voce umană este originală şi nu poate fi reprodusă identic de o altă voce umană sau de un instrument muzical. Fiecare voce umană are un timbru vocal unic! Te-ai gândit până acum că şi vocea ta este...unică?

Activităţi şi aplicaţii

A1. *Să ne cunoaştem vocile şi preferinţele muzicale!*

Discută cu colega/colegul de bancă despre muzica preferată şi roag-o/roagă-l să-ţi spună ce melodii îi plac şi de ce. Apoi alege şi tu o melodie din lista preferinţelor ei/lui şi motivează-ţi opţiunea.

A2. Pe rând, fredonăm pentru colegi un fragment din melodia noastră preferată. În timp ce ascultăm, urmărim poziţia colegului/colegei când cântă.

A3. *Să avem o poziţie corectă când cântăm!*

Stând faţă în faţă, organizaţi în două şiruri, urmărim respectarea poziţiei corecte a colegului/colegei din faţa noastră. *Spatele drept (dar nu ţeapăn), umerii şi braţele relaxate, fără ridicarea bărbiei. În timp ce menţinem această poziţie, atingem cu o mână cea mai de jos coastă, inspirând (imaginându-ne că mirosim o floare) şi expirăm pe consoana F-F-F!*

Repetăm exerciţiul inspirând pe început de căscat şi conştientizând deschiderea mai mare din spatele gurii. Folosim consoana M pentru a expira pe sunetul indicat de profesor, iar apoi pe o vocaliză simplă (ambitus de o terţă).

A4. *Cum ne ajută internetul să urmărim receptarea şi diferenţierea sunetelor şi a zgomotelor?*

Deschidem pagina web https://academo.org/demos/spectrum-analyzer/ şi urmărim sunete şi zgomote produse de păsări, vioară, fluierat, balenă, modem, trombon.

A5. *Furtuna* – joc didactic: *Crearea unei atmosfere de furtună.*

Organizaţi în 3 grupuri (G) de câte 5-8 elevi

G1: suflă la început cu putere;

G2: simulează picături de ploaie bătând cu degetele în tăblia băncii, la început mai slab, apoi mai cu putere;

G3: simulează tunete prin lovituri cu picioarele în podea.

Putem sesiza diferenţele timbrale şi de intensitate inclusiv cu ajutorul softului spectrograma https://auditoryneuroscience.com/spectrogram

Să ascultăm cum sunt sugerate elementele furtunii prin muzică: L. van Beethoven, partea a IV-a, *Furtuna*, din Simfonia a VI-a, *Pastorala*.

https://www.youtube.com/watch?v=I2LjJviqOMM

Extindere

A6. Alegem din lista dată un cântec (Pot fi: *Noul an de şcoală* de I. Potolea, *Te-ai trezit, cântă* de Al. Paşcanu, *Cântecul gamei* de R. Rogers sau altele) şi îl interpretăm întâi cu toată clasa, apoi pe grupe/rânduri (băieţi, fete), fiind atenţi la coordonarea respiraţiei cu frazele cântecului.

Evaluare

Folosim notele gamei Do pentru a exprima cum ne-am simţit la oră: Do1 – mai puţin bine...Do2 – excelent!

I.2. Vocile noastre pot spune multe!

Vocea fiecăruia dintre noi este specială. Ceea ce ne surprinde foarte mult este modul în care se poate transforma, în funcţie de situaţii specifice: când suntem veseli, trişti sau „încurcaţi". Când cântăm, o putem face în moduri sau registre – acut, mediu sau grav. La rândul lor, melodiile pe care le interpretăm ne solicită diferit, aşa cum vom putea constata în lecţia de azi.

Activităţi şi aplicaţii

A1. *Imităm sunete din natură, observăm şi reflectăm!*

Imităm sunetele produse de o ambulanţă şi apoi de un avion care aterizează şi urmărim forma undelor rezultate cu ajutorul spectrogramei. Ce am observat? Cum putem explica ceea ce se întâmplă?

A2. *Să ne reamintim*

Diferenţa dintre înălţimea şi intensitatea unui sunet. Termenii de *mai sus* şi *mai jos* au de a face cu înălţimea nu cu intensitatea. Pentru a înţelege ce se întâmplă, vom asculta cântecul *Acum e toamnă, da!* de G. Teodosiu, cântat într-o nuanţă *piano*. În timp ce ascultăm, vom arăta conturul melodic cu ajutorul mâinilor.

Acum vom cânta acest cântec în fiecare dintre cele trei registre, observând transformările din corpul nostru (de exemplu, vom pune mâna pe piept pentru a simţi diferenţele vibraţiilor).

Împreună cu colegul/colega de bancă vom alege care este registrul potrivit pentru acest cântec. Am ajuns la aceleaşi concluzii? Discutăm pe marginea concluziilor.

A3. *Ne exprimăm emoţiile cântând*

În grupuri de 2-3 cântăm fragmente din cântecul *Acum e toamnă, da!* pentru a descoperi cum sună vocile noastre împreună şi cum ne putem antrena vocea pentru a ne-o pune cât mai bine în valoare. În timp ce cântăm suntem atenţi la poziţia corectă şi ascultăm vocile colegilor de grup. Să ne bucurăm de venirea toamnei!

A4. *Unele cântece ne solicită vocea mai mult*

Vom cânta acum primele două strofe ale *Imnului de Stat al României*. Ne-a fost mai uşor să cântăm *Acum e toamnă*, da! sau mai greu?

Vom observa că *Imnul de Stat* ne solicită întreg ambitusul (toate registrele vocii), implicând un efort mai mare când îl cântăm.

Evaluare colegială

Să distingem vocile colegilor jucându-ne *Deschide urechea bine!* Acum îl putem interpreta folosind partitura.

Deschide urechea bine

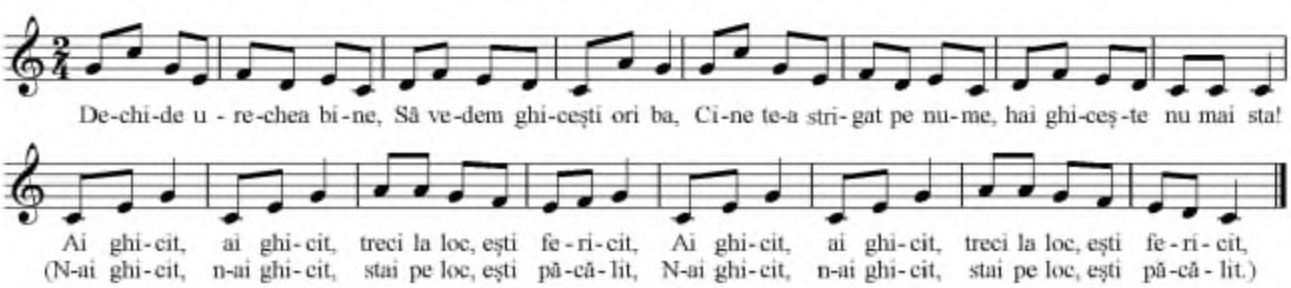

II Ritmul

II. 1. Cum ar fi muzica fără ritm?

Ascultaţi ce ritmuri variate putem obţine folosind diverse resurse la îndemână, care produc sunete/zgomote: The vegetable Orchestra https://www.youtube.com/watch?v=kKrx1gWI_Vk

A1. Să rostim versurile însoţindu-le de bătăi ritmice din palme sau de mers ritmic. (Ligia-Zoicaş, 1981)

– Cum te chea - mă? – Soar - be - zea - mă.
– Cum te stri - gă? – Mă - mă - li - gă.
– Cin' te cul - că? – Pui de cur - că.
– Cin' te scoa - lă? – Pui de cioa - ră.

A2. Pulsul muzical este asemănător pulsului inimii; muzica nu „trăieşte" fără pulsaţie. Dacă aveţi la dispoziţie instrumente de percuţie, bateţi pulsul cu ajutorul lor sau al palmelor, pe o melodie cunoscută, de exemplu *Joc muzical* de Al. Paşcanu.

grupa I

Bar-ză bar-ză, ce-ai în cioc?
Da-n pi-cioa-re?
Da-n pe-ne?

grupa II

Un bo-boc!
Râş-chi-toa-re!
Fri-gu-ri-le me-le!
Să te duci cu e-le!

Hai să ne jucăm un joc ritmic sub formă de întrebare şi răspuns: *Barză, barză, ce-ai în cioc*, transformându-l într-un dialog. Suportul metric este dat de bătaia palmelor pe timpi:

A3. Jocuri ritmice. Înlocuiţi pătrimea cu silaba ***ta***, optimea cu ***ti*** (două optimi – ***titi***), pauza de pătrime cu ***ş***, doimea cu ***ta-a***. Realizează cu sprijinul profesorului cartonaşe cu combinaţii de durate şi pauze care pot fi parcurse uşor, după următoarele modele:

ta ta ta ta
ta ti ti ta ta
ta-a ta ta
ta ş ti ti ta

În timp ce bateţi uşor cu degetul pulsul constant (o bătaie pentru o pătrime), rostiţi silabele corespunzătoare duratelor învăţate: ta-ta-ta-ta, ta-titi-ta-ta, ta-a-ta-ta, ta-ş-titi-ta etc. Se poate organiza un concurs pe grupe.

A4. Exerciţii ritmice: Citiţi ritmic câteva cântecele, după modelul de mai sus, spre exemplu, prima parte din cântecul *Te-ai trezit, cântă* de Al. Paşcanu, de exemplu *ti* corespunde lui te-ai, *ti* corespunde lui *tre* şi aşa mai departe: Te-ai trezit? Cântă! Spală-te şi cântă! etc.
ti ti ta ti ti ş ti ti ti ti ti ti ş etc.

Evaluare

A5. Compuneţi propriile combinaţii ritmice cu ajutorul tabelului următor, având ca model primul rând.

After completing the table, interpret the combinations of rhythmic compositions, either using the syllables from the Kodaly method (activity 3), or tapping the durations on a desk (with the pulse of the metronome) and write a corresponding text for the values used.

♩	♩	♫	♩

A - u - raş, pă - cu - ră - raş
Scoa - te a - pa din u rechi
Că ţi-oi da pa - ra - le vechi
Şi ţi-oi spă - la co - fe - le
Şi ţi-oi ba - te to - be - le.

Joc: *Auraş, păcurăraş* (Ligia-Zoicaş, 1981)

În timp cântăm, sărim într-un picior, săritură pe timpi, aplecând uşor capul spre stânga sau spre dreapta, după cum schimbă piciorul pe fiecare vers.

II.2. Şi eu pot fi dirijor!

Vizualizaţi cel puţin unul dintre filmuleţele de mai jos şi observaţi un mod diferit de a demonstra pasiunea de a dirija!

- https://www.youtube.com/watch?v=0REJ-lCGiKU
- https://www.youtube.com/watch?v=QOSEWeD8d6w
- https://www.youtube.com/watch?v=9tS9NVrAv7Q

A1. Marcaţi pulsul constant, bătând alternativ – palmele împreună şi palmele pe picioare, în timp ce profesorul cântă în tempo-ul impus, melodia *Un elefant*. La a doua strofă, alăturaţi-vă profesorului, menţinând acompaniamentul ritmic.

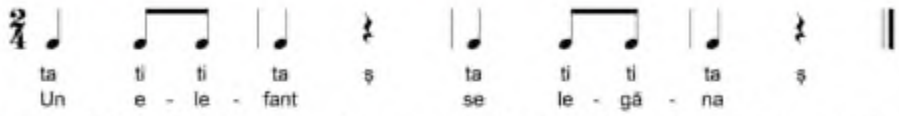

Descoperiţi care dintre silabe sunt accentuate şi scrieţi semnul > . Notele muzicale cuprinse între două linii formează o *măsură*, iar liniuţa despărţitoare se numeşte bară de măsură. Observând că fiecare măsură conţine câte 2 timpi, tactaţi cu mâna timpul I în jos iar timpul al II-lea în sus.

A2. Ne împărţim în 3 grupe. Prima grupă va bate pulsul constant în timp ce a doua va număra timpii şi va tacta măsura, iar a treia va bate cu palmele pe picioare duratele (se pot ajuta de silabe).

A3. Tactăm măsura de două pătrimi, audiind fragmentul introductiv din *Simfonia Nr. 94*, Partea a II-a de J. Haydn. Vom descoperi motivul pentru care această simfonie a fost numită „Surpriza". Acum să interpretam fragmentul cu ajutorul silabelor: tititititita, tititititita…

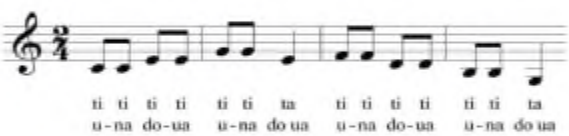

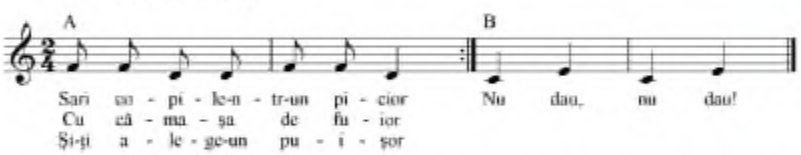

Joc 1 (cântec cules de Nelu Ionescu): Copiii stau aşezaţi în cerc, fiecare cu câte un cartonaş care conţine câte o formulă ritmică sau ritmico-melodică. Ei cheamă un copil din afara cercului, pe melodia *A*. Acesta vine (sărind pe timpi într-un picior), intră în cerc, şi în timp ce copiii mişcă mâinile în sus şi în jos cântând: *nu dau nu dau* (*B*), ia un cartonaş de la un coleg din cerc pe care va trebui să-l descifreze. Dacă reuşeşte, ia locul celui din cerc; dacă nu, mai rămâne o dată la ghicit. Acest joc de mişcare este totodată şi un bun exerciţiu de citire la prima vedere.

Joc 2 (cântec cules de Nelu Ionescu): Copiii prinşi în cerc, cu braţele întinse, vor păşi spre dreapta, cu piciorul drept, pe timpul întâi, aducând pe timpul doi piciorul stâng lângă acesta, imitând mişcarea elastică de întindere şi destindere. (Versurile continuă: *Ca nu - ia - ua co - şu – lui, / C-a – ri - pa co – co - şu – lui.*)

Apoldu de Jos (Sibiu)

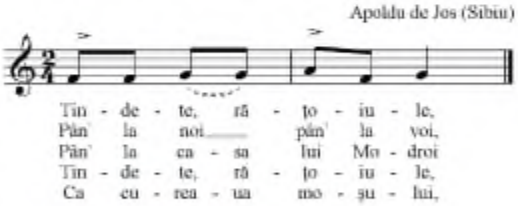

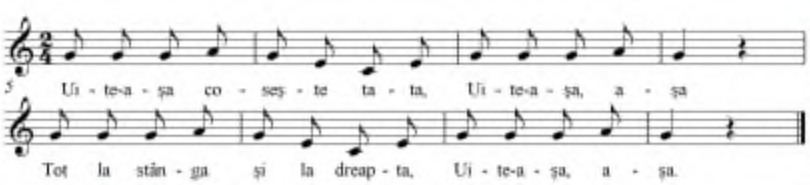

Joc 3 *Cositul* (cântec cules de Ligia Toma-Zoicaş): Copiii aşezaţi în coloană, păşesc pe timpi, începând cu piciorul stâng, iar cu braţele imită cositul printr-o mişcare laterală de la dreapta spre stânga. Mişcarea de imitare a cositului sugerează timpii accentuaţi.

Evaluare

A5. Completaţi măsurile de mai jos şi citiţi-le ritmic

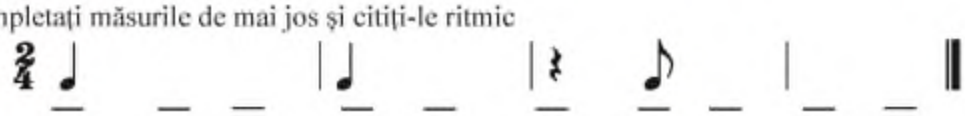

II.3. Măsura de 3 timpi

Deseori, o melodie ne atrage atât de mult, încât o urmărim bătând din picior, încercând să ţinem ritmul.

A.1. *Audiţie:* Marele Vals din Lacul Lebedelor de Piotr Ilici Ceaikovski. (https://www.youtube.com/watch?v=rZwqB61sEPI)

A2. *Să ţinem ritmul!*

În timp ce profesorul interpretează cântecul *Dansul* de E. Wisky, noi urmărim melodia prin bătăi din palme pe timpul accentuat şi bătăi uşoare din picioare, pe timpii neaccentuaţi.

Dansul

Muzica: Edith Wisky

p

Un, doi, trei, un, doi, trei, ia - tă un vals! Un, doi, trei, un, doi, trei, hai - deţi la dans!

cresc. *decresc.*

În trei pă - trimi, nu cum - va să ui - taţi Şi tot - dea - u - na în ritm să dan - saţi.

Descoperiţi care dintre silabe sunt accentuate şi scrieţi semnul > deasupra lor.

Să ne amintim câţiva termeni, învăţaţi lecţia anterioară: măsură, bară de măsură.

Spre deosebire de măsura de două pătrimi, câţi timpi va conţine măsura de trei pătrimi? Scrieţi în caiete numărul 1 atingeţi-l cu degetul când auzim timpul accentuat, iar când auzim timpii 2 şi 3 vom bate uşor lângă el. Descoperiţi cu ajutorul profesorului modul de tactare a noii măsuri învăţate.

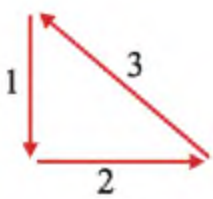

A3. *Să fredonăm!*

Vom fredona (vom cânta cu *la, la, la*) şi vom tacta măsura pentru un fragment din *Valsul florilor* - baletul *Spărgătorul de nuci* de P. I. Ceaikovski.

un, doi, trei

Să vizionăm valsul de mai sus, menţionând apariţiile fragmentului învăţat anterior prin tactarea măsurii, numărarea timpilor şi intonarea lui: https://www.youtube.com/watch?v=uljlL0ScpYA,

Evaluare

A4. Audiaţi 5-7 fragmente muzicale în măsuri de 2 şi 3 timpi, precizând, după tactarea lor, tipul binar sau ternar corespunzător. Profesorul va monitoriza răspunsurile scrise ale elevilor.

A5. Trageţi barele de măsură în exerciţiul de mai jos, astfel încât să rezulte măsura de trei pătrimi:

III. MELODIA

III.1. Notaţia înălţimilor de note

Discutaţi cu colegul/colega de bancă despre melodiile preferate. În ce situaţii ajungeţi să le fredonaţi? De ce credeţi că unele vă plac mai mult în comparaţie cu altele?

Activităţi şi aplicaţii

A1. *Portativul, cheia sol şi notele*

Mai ţineţi minte motivul pentru care foloseam portativul şi cheia sol în muzică? Cu siguranţă că am putea căuta şi alte metode pentru a preciza înălţimile sunetelor, dar portativul, care are la început o cheie, le întrece pe toate. De exemplu, cheia sol ne arată locul notei **sol**[1] din octava 1 pe portativ, şi anume – linia a doua. Având acest reper, ne vom reaminti, cu ajutorul profesorului, locul celorlalte note pe portativ. Desenaţi corect cheia sol, în aşa fel încât să indice poziţia notei **sol**[1].

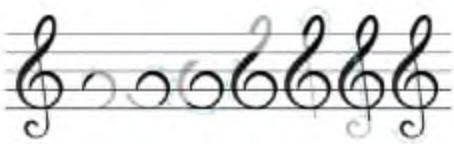

sau

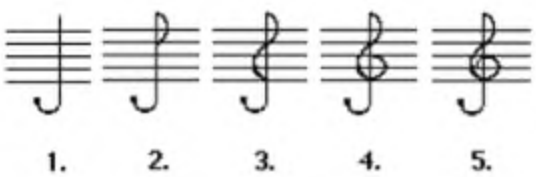

A2. Urmăriţi fragmentul în care Maria îi învaţă *Cântecul gamei* pe cei 7 copii ai căpitanului Georg von Trapp - filmul *Sunetul muzicii* https://www.youtube.com/watch?v=pLm07s8fnzM, iar apoi cântaţi-l. Profesorul vă va ajuta să descoperiţi multitudinea de melodii care pot fi create cu ajutorul celor şapte note, aşa cum se sugerează în film.

A3. *Să aplicăm ce-am învăţat*

Scrieţi denumirile notelor pentru fragmentul de mai jos, după modelul dat, şi apoi solfegiaţi-l. Recunoaşteţi melodia? Notele scrise pe portativ ne ajută să nu uităm melodiile scrise de noi sau de alţi compozitori.

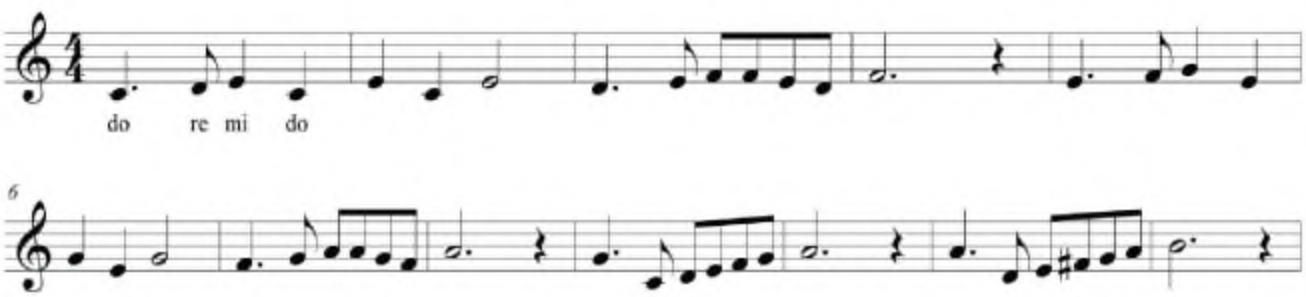

Evaluare

A4. Compuneţi o melodie de 8 măsuri pe tiparul ritmic propus de profesorul vostru, folosind notele astfel: în măsurile 1-2, notele do1-re1-mi1; în măsurile 3-4, notele fa1-sol1-la1; în măsurile 5-6, notele sol1-la1-si1; în măsura 7 veţi începe pe nota do2, iar măsura 8 o veţi încheia pe do1.

III.2. Desenăm melodii!

Audiaţi piesele muzicale *Jeux d'eau* de M. Ravel şi *Vltava* de B. Smetana. Observaţi modul diferit în care sunetele se succed: repetat, treptat sau în salturi.

Activităţi şi aplicaţii

A1. *Muzică în poveste*

Colaboraţi cu profesorul pentru a ilustra vocal o poveste, folosind câteva planşe. Ele au pe faţă contururi melodice, care ne indică tipul de sunete pe care le adăugăm poveştii, iar pe verso, povestea propriu-zisă, pe care ne-o va spune un narator. Când naratorul ajunge la asterisc vom produce împreună, pe orice vocală, conturul indicat pe planşă. De exemplu, în prima figură de mai jos este reprezentat un sunet înalt, care coboară uşor spre final:

Faţă	Verso
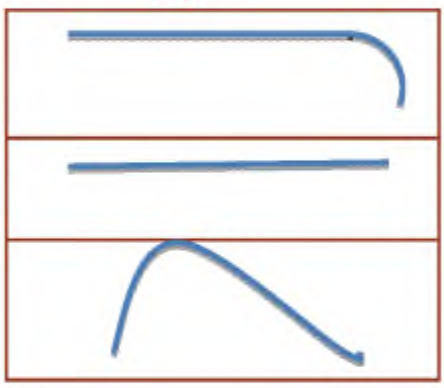	A fost odată ca niciodată o prinţesă frumoasă*. Un spiriduş o închisese într-un castel cu scări nesfârşite.
	Într-o zi, un prinţ foarte frumos* a venit călare.
	Trecând peste dealuri*…

Povestea va continua în modul prezentat mai sus, obţinându-se cât mai multe contururi: ascendente, descendente, liniare, treptate sau în salturi etc. Pentru o mai bună înţelegere a conţinutului, vom folosi spectrograma prezentată în lecţiile anterioare, pentru a evidenţia desenele melodice realizate împreună.

A2. *Să cântăm după partitură*

Vom cânta *Oda bucuriei* din Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven, folosindu-ne de partitura şi apoi vom analiza împreună cântecul, precizând conturul melodiei şi felul în care se succed sunetele: repetat, treptat sau în salturi.

A3. *Urmărim conturul melodiei*

Folosim partitura pentru a nota, cu creionul, următoarele semne: R pentru repetat, T pentru treptat şi S pentru salturi. De exemplu: punem între primele două note litera R , iar între a doua şi a treia notă, litera T. Continuăm să lucrăm cu colegul/colega de bancă. Acum ne va fi mult mai clar conturul melodiei *Oda bucuriei!*

Extindere

A4. Să exersăm notaţia învăţată studiind fragmentul din *Valsul florilor* - baletul *Spărgătorul de nuci* de P. I. Ceaikovski şi apoi să-l comparăm cu *Oda bucuriei*.

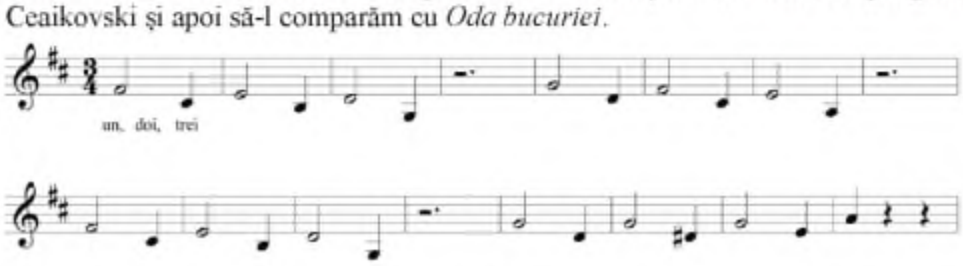

III.3. Putem realiza măsurători şi în muzică?

Este posibilă realizarea de măsurători şi în muzică? Răspunsul este afirmativ. De la un sunet grav la unul acut avem o distanţă sonoră care se poate măsura. Pentru aceasta vom folosi tonul şi semitonul, care sunt în acest caz unităţi de măsură.

Activităţi şi aplicaţii

A1. În lecţia trecută ne-am delectat cu jocurile melodiilor, în care găseam succesiuni repetate, treptate şi salturi. Astăzi ne ocupăm în special de mersul treptat, adică cel în care ne mutăm de la o notă la vecina ei (fie mai sus, fie mai jos) sau de la o clapă la cea de lângă ea. Distanţa dintre aceste vecine poate fi de 1 semiton sau de 1 ton. Aţi învăţat în clasa a IV-a despre distanţele dintre sunete care se măsoară în tonuri şi semitonuri (aşa cum în matematică sau fizică distanţa dintre două puncte se măsoară în mm, cm etc). *Cântecul semitonurilor* de Ana Motora Ionescu ne va ajuta să înţelegem şi mai bine diferenţa dintre ton şi semiton.

A2. Desenaţi în caiete claviatura de mai jos, observând că distanţele dintre clapele vecine (cele mai apropiate) sunt semitonuri, iar două semitonuri alăturate formează un ton.

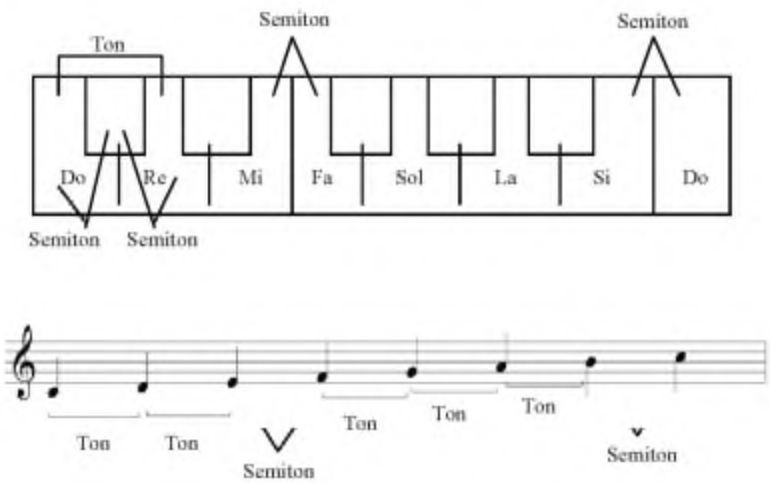

Sub claviatură, veţi scrie un portativ unde notele corespund clapelor, pentru o asociere clară între distanţa de semiton şi reprezentarea sa grafică. Acum mergeţi la pianul din clasă şi cântaţi în cât mai multe locuri tonuri şi semitonuri. Dacă vreţi să creaţi o atmosferă de suspans şi tensiune cântaţi mai multe semitonuri alăturate. Aveţi grijă să nu-i speriaţi pe colegi!

A3. Cântaţi *Oda bucuriei* din Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven (într-un mod asemănător cu cel realizat în lecţia anterioară), iar apoi analizaţi cântecul, precizând care din succesiunile treptate sunt tonuri şi care sunt semitonuri.

Evaluare

Ascultaţi succesiunea de semitonuri şi tonuri cântată la pian de profesorul vostru şi deosebiţi-le după auz.

Tehnologii

Educație tehnologică și aplicații practice

I. Educație tehnologică și aplicații practice

Dragi elevi, ați realizat produse folosind diferite tehnici de lucru încă din ciclul primar. Ați îmbinat tehnica cu arta în cadrul orelor de *Arte vizuale și abilități practice*. În acest an școlar noua disciplină *Educație tehnologică și aplicații practice* vă oferă posibilitatea de a realiza produse utile.

Pentru a înțelege mai bine ce vom face în cadrul acestei discipline ar fi bine să o definim:

Tehnologia – ansamblul proceselor, *metodelor*, procedeelor, *operațiilor* etc. folosite pentru *obținerea* unui anumit produs. Ea se bazează pe științe. Ne ajută să punem în *practică* ideile noastre necesare pentru a realiza produse utile și/sau lucrări creative.

Este bine să punem în practică proiectele noastre privind realizarea unor produse și/sau a unor lucrări creative prin lucrul în echipă. În clasa a V-a vom explora domeniile legate de:

- cultivarea plantelor;
- creșterea animalelor;
- prepararea și servirea alimentelor.

Activități și aplicații în clasă

1. Caută în dicționar (DEX/DEX online) explicația cuvântului TEHNOLOGIE. Notează în caiet două dintre semnificații.
2. Discută cu colegul de bancă sau într-un grup cu 3 – 4 colegi pentru a identifica câte un argument pentru fiecare dintre afirmațiile:

   - **Mediul în care trăim și meseriile/ocupațiile noastre sunt modificate de tehnologie.**
   - **Starea de sănătate este dependentă de tehnologie.**
   - **Calitatea mediului înconjurător este influențată de derularea proceselor tehnologice.**

   Prezintă apoi concluziile tale în fața întregii clase.
3. Alege un produs pe care vrei să-l realizezi sau pe care l-ai făcut în timpul vacanței. Înainte de a începe lucrul, trebuie să te pregătești. Câteodată perioada de pregătire îți ia mai mult timp decât lucrul/execuția în sine.
4. De ce ai ales acest produs? Cui îi este necesar?
5. Oare de ce ai nevoie? Ce materiale îți sunt necesare? Ce unelte îți trebuie? Unde vei lucra: în clasă, atelier, fermă? Ai un plan de lucru? În ce ordine faci operațiile? De cât timp ai nevoie? Ce reguli respecți în timpul lucrului?
6. Vei lucra singur sau în echipă? De ce ai ales una din cele două variante? Formulați 2 argumente în sprijinul alegerii făcute.
7. Completează „spusele" despre ceea ce te învață proiectul:

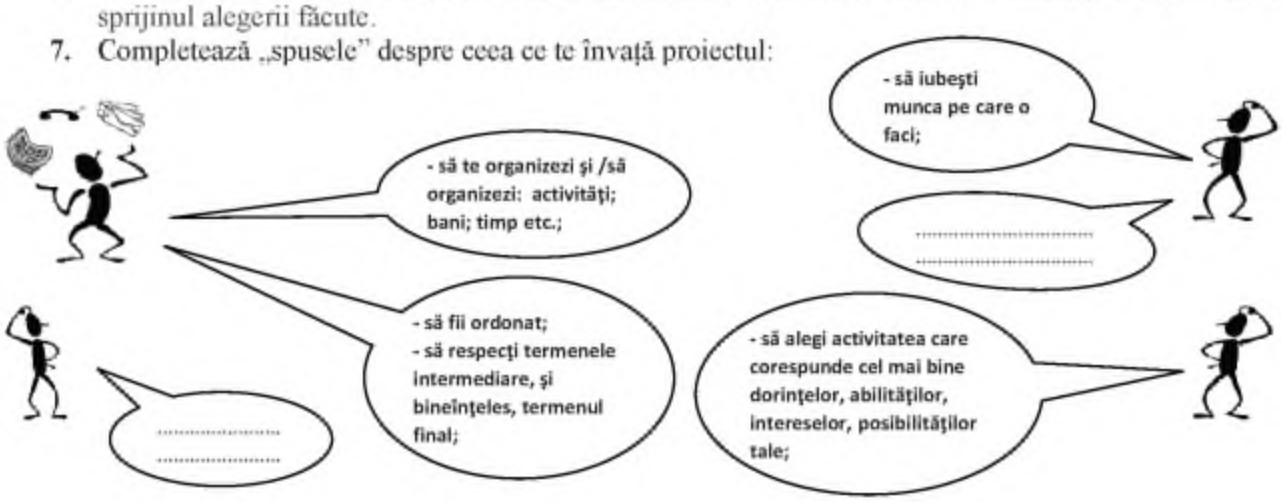

8. Ținând cont de cele spuse, formați grupele de lucru. Pe parcursul lecțiilor puteți să schimbați partenerii de echipă, dar în timpul lucrului la un anumit proiect, nu puteți să vă părăsiți partenerii.

II. Creșterea animalelor domestice – îngrijire

Jurnalul de vacanță al lui Darius

Darius este elev în clasa a V-a. El locuiește la oraș și a petrecut cu bucurie vacanța de vară la bunici, într-un sat de munte, unde i-a ajutat pe aceștia la îndeletnicirile lor zilnice, dar s-a și distrat împreună cu noul său prieten, Tudor, venit în vacanță împreună cu părinții la pensiunea agroturistică aflată în apropierea gospodăriei bunicilor săi. Darius este pasionat de fotografie, iar în jurnalul său sunt poze și impresii de vacanță pe care vrea să le împărtășească cu voi:

„Bunicii mei sunt mari iubitori de animale și pentru ei este foarte importantă creșterea lor ecologică. Bunicii mei au o vacă, câteva oi și mai multe găini. Toate cresc în aer liber: păsările în curte, vaca și oile pe pășuni. Seara se adăpostesc în grajduri și cotețe, bine curățate și ventilate, cu așternutul schimbat.

Aici viața are cu totul alt ritm decât cel de la oraș. Activitățile trebuie realizate într-o anumită succesiune și la ore exacte. M-am decis să descriu cum decurge o zi în care avem grijă de animale. Munca începe dimineața, foarte devreme, atunci când are loc primul muls al animalelor. Ba chiar și mai devreme, bunicul curăță adăpostul și pregătim animalele și ustensilele necesare. Bunica opărește vasele pentru muls, tifoanele și strecurătorile. Seara așteptăm întoarcerea animalelor de la pășune, adăpostirea lor în grajduri unde are loc mulsul. Am observat grija cu care bunicul îndrumă animalele către grajd, pentru a nu le speria.

Activități și aplicații

• Numără de la 1 la 3 și formați trei grupe, recomandabil ca în fiecare grupă să fie cel puțin un elev care și-a petrecut vacanța într-o gospodărie cu animale, a fost la o stână sau la o fermă. Fiecare grupă alege un animal domestic crescut în gospodăria bunicilor lui Darius, diferit de cel al altei grupe.

1. Discutați în grupul vostru și apoi scrieți cât mai multe noțiuni legate de îngrijirea acestuia: condițiile pe care trebuie să le îndeplinească adăpostul, principiile care trebuie respectate în creșterea animalelor.
2. Căutați utilizând diferite surse (internet, reviste, manuale vechi) fotografii cu rase ale animalului ales; arătați-le colegilor și alcătuiți mini-planșe pe care să le puneți în Portofoliul personal sau al grupei din care faceți parte.
3. Împărtășiți între voi experiențele fiecărei grupe.

Evaluare

1. Privește cu atenție imaginile cu animalele și păsările crescute în gospodăria bunicilor lui Darius și răspunde la întrebările de mai jos; scrie în dreptul lor câte trei produse obținute prin creșterea acestora în gospodărie.

....

2. Știind că prin **creșterea ecologică** a animalelor se înțelege o creștere naturală, fără stres, într-un decor cât mai confortabil, în concordanță cu nevoile naturale ale acestora, citește principiile stipulate în ***Declarația Universală privind Bunăstarea Animalelor, elaborată de către Societatea Mondială pentru Protecția Animalelor*** și subliniază în Jurnalul lui Darius pe cele pe care le consideri îndeplinite:

a) animalele trebuie să aibă acces nelimitat la apă proaspătă și la o hrană adecvată pentru a-și menține starea de sănătate;

b) animalele trebuie să aibă un mediu de viață adecvat, care să includă un adăpost și o zonă confortabilă de odihnă;

c) trebuie prevenită îmbolnăvirea animalelor, iar în cazul celor bolnave sau care suferă dureri trebuie să li se pună un diagnostic rapid și să li se asigure un tratament adecvat;

d) animalelor trebuie să li se ofere spațiu suficient și compania animalelor din aceeași specie;

e) animalele trebuie tratate într-un mod care să nu le provoace suferințe psihice.

III. Creșterea animalelor domestice – hrănire

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„Hrana pentru animalele crescute de bunicii mei este naturală și nu depășește nevoile acestora. Chiar și pe cea necesară pe timpul iernii, bunicul o aduce de la o fermă agricolă ecologică. M-a făcut curios, aș vrea să știu mai multe...

După mulsul de dimineață, bunicul scoate animalele la pășunat, având grijă să aibă acces la apă proaspătă suficientă.. Pregătește separat apoi pentru văcuța și oile sale, completarea hranei, adică rația de furaje pentru seară. La întoarcerea animalelor în adăpost, după furajare și adăpare, ajut și eu la activitățile legate de mulsul de seară.

La sfârșitul zilei sunt sigur că modul în care sunt îngrijite și hrănite animalele influențează cantitatea și calitatea produselor obținute de la acestea".

Activități și aplicații în clasă

1. În grupele constituite anterior, studiați schema de creștere și îngrijire a vacilor de lapte, apoi realizați o schemă similară pentru animalul domestic ales de voi, ținând cont și de informațiile din jurnalul lui Darius.

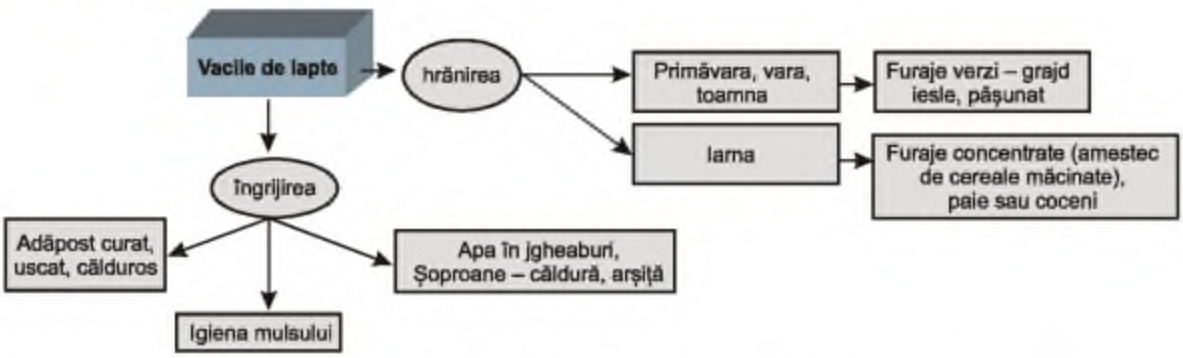

2. Având în vedere informațiile din tabelul de mai jos, întocmiți o listă cu necesarul de furaje pentru un număr de oi ales de voi, pentru o zi de iarnă; calculați cantitatea de fân pe care trebuie să o depoziteze un crescător pentru a le furaja în perioada de iarnă (la munte ține 6 luni, din octombrie până în martie).

Denumirea nutrețului	Unitatea de măsură	Cantitatea pe zi
fân de munte	kg	1,5
grosiere (coceni, porumb, paie de orz, ovăz)	kg	0,6
porumb boabe	kg	0,20
sare	g	4,0

Evaluare

Privește cu atenție imaginea de mai jos.

1. Identifică tipul de hrană și animalele pentru care se folosește.
2. În urma discuțiilor cu profesorul prezentați două condiții care trebuie îndeplinite pentru ca hrana animalelor să fie ecologică.

IV. Creșterea animalelor de companie

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„În curtea bunicilor toată lumea trăiește în armonie. N-am avut nicio problemă să-l acomodez pe Ivan, hamsterul meu, de care nu m-am putut despărți, ai mei fiind ocupați cu job-urile lor. L-am luat cu mine la bunici. La plecarea acasă, bunicul mi-a promis rumegus proaspăt de la un vecin care are gater în curte, pentru a asigura aștermutul lui Ivan tot anul!

Ce figură a făcut Mița-pisica noastră neagră ca noaptea, vorba bunicului, când a văzut „arătarea"!... În schimb de la Marco-ciobănescul mioritic ce-l însoțește credincios pe bunicul în plimbările sale n-a primit nici măcar un mârâit! Marco este iubit de toți membrii familiei. Este foarte ascultător, noi spunem că este „înțelept". Imediat ne dă de veste dacă un om străin sau un animal sălbatic a intrat pe „domeniul lui". Și pe mine mă însoțește oriunde vreau să merg cât îi sunt musafir!

Mița se înfruptă și acum din laptele proaspăt muls, iar Marco își ostoiește setea câteodată cu zerul scurs de la brânza de vaci. Tare-s pretențioși amândoi la curățenia vasului în care își primesc mâncarea, de aceea m-am oferit ca măcar în vacanță s-o ajut pe bunica cu curățarea lor. Lui Marco îi mai place carnea fiartă sau supa făcută din oase. Apa din vasul lui trebuie să fie întotdeauna proaspătă. Cât despre cușca lui Marco, bunicul se ocupă de curățarea ei și-i tot meșterește acoperișul să nu plouă înăuntru."

Activități și aplicații în clasă

- În cazul în care ești iubitor de animale și ai acasă un animal de companie descrie pe scurt:
  1. motivele pentru care îți place să îl ai acasă;
  2. activitățile necesare pentru îngrijire;
  3. cu ce îl hrănești;
  4. care sunt responsabilitățile tale.
- Întocmește o Fișă cu toate datele acestea și adaugă fișa în portofoliul personal al disciplinei.
- Schimbă opinii, povestește colegilor de clasă, experiențele tale cu animalul de companie de acasă.

- Pentru a putea alege care ar fi cel mai potrivit prieten al tău, ca animal de companie, completează următorul chestionar:
  1. Ești alergic la animale?
  2. Dacă da, care sunt acestea?
  3. Descrie simptomele.
  4. Ai putea să te ocupi cu hrănirea lui?
  5. De ce sau în ce scop ai dori să ai un animal de companie?

Evaluare

1. Extrage din Jurnalul lui Darius date referitoare la hrănirea și îngrijirea animalelor de companie.
2. Completează cu alte informații despre creșterea acestora.

Corelații cu alte domenii

Organizați un grup de inițiativă, invitați un reprezentant al autorităților locale pentru a discuta despre soluții de rezolvare a problemei câinilor comunitari din localitatea ta; realizează un afiș de conștientizare a beneficiilor aduse de adoptarea unui animal de companie.

V. Factori de mediu care influențează creșterea animalelor

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„După o noapte cu ploaie și descărcări electrice, ziua răcoroasă s-a anunțat frumoasă. Soarele strălucea, vântul bătea ușor și aerul umed și curat m-a îndemnat la plimbare. L-am ajutat pe bunicul să ducă animalele la pășune. Era o zi bună pentru pășunat: temperatura nu era nici prea ridicată (caz în care ar putea produce acestora oboseală, somnolență și chiar deces), nici prea scăzută (ar putea determina scăderea producției de lapte și îmbolnăvirea animalelor). Când soarele arde prea tare pe cer bunicul protejează animalele în umbrare.

Imediat după micul-dejun, am pornit către Tudor, la pensiunea unde își petrece vacanța pentru a-l lua la o mică plimbare în această dimineață minunată! Oile erau răsfirate pe pășunea grasă, iar văcuțele rumegau liniștite la umbra deasă a pădurii... Nici umiditatea aerului nu este prea mare, dată fiind pofta de mâncare a animalelor. Cred că aici, la munte, animalele sunt fericite, de aceea produsele obținute de la ele sunt cu adevărat gustoase și sănătoase! Oare este la fel pentru animalele crescute în alte zone ale țării?"

Activități și aplicații

- individual sau împreună cu 3–4 colegi, identificați în povestirea din jurnalul lui Darius, factorii de mediu pe care el i-a observat. Reprezentați schematic într-o fișă și adăugați-o la portofoliul personal al disciplinei.
- Împreună cu profesorul, pe baza celor prezentate în jurnalul lui Darius și din informațiile aflate suplimentar, corelați diferiți factori de mediu cu animalele specifice unor zone geografice, cu indicarea pe hartă a acestora din urmă.

Evaluare

- Identificați factorii de mediu care determină condiții propice de creștere a bovinelor, în special a vacilor de lapte în nordul țării (depresiunea Dornelor, Maramureșului), în estul și sudul podișului Transilvaniei.
- Care perioadă a zilei este benefică scoaterii animalelor pe pășune? Argumentați.
- Cum poate omul interveni în ameliorarea influenței negative a factorilor de mediu?

Corelații cu alte domenii: Organizați o vizită în pădurea din apropiere. Identificați factorii de mediu care influențează creșterea animalelor. Realizați un colaj de fotografii cu specii de animale din zona voastră geografică.

VI. Prelucrarea laptelui – Prepararea caşului de vacă

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„Cu laptele obținut de la vaci și oi, bunicii mei prepară în gospodărie smântână, unt, caș, brânză; au o mulțime de vase și instrumente care mai de care mai folositoare. Ce le prisosește este dus la un Centru de colectare și prelucrare, de unde ajunge ambalat în magazine, și apoi chiar pe masa elevilor. Bunica mi-a explicat că se poate obține brânză din laptele de vacă, de oaie dar și din laptele de capră, prin combinarea cu cheag sau prin acidifiere (cu oțet sau suc de lămâie), iar din lapte se mai pot obține iaurt, lapte acru, chefir.

Am observat că pentru prepararea produselor, bunica poartă un halat, are părul legat și strâns la spate, nu poartă bijuterii, unghiile nu sunt lăcuite, își spală mâinile cu apă caldă și săpun și le usucă înainte și după lucru. Așa că și eu port halat și bonetă, mă spăl bine pe mâini și o ajut pe bunica la pregătirea lor, însă la fel ca și la mulsul vacilor, avem de respectat multe reguli: curățăm, dezinfectăm și opărim tot instrumentarul, ne asigurăm că în camera de lucru este totul foarte curat, că nu sunt insecte, aducem laptele proaspăt muls și ne apucăm de lucru după un plan bine stabilit. Doar caşul din lapte de vacă este preferatul meu! Am ajutat-o pe bunica cu mare plăcere, manevrând cu mare grijă sursa de căldură și cuțitul pentru feliat.

„Iată ce caş proaspăt am obținut!... mi-a spus bunica... Se poate deja consuma astfel, iar ceea ce rămâne, va rezista la frigider mai multe zile. Putem prepara și alte brânzeturi: telemea, caşcaval sau brânza de burduf."

Activități și aplicații în clasă

➢ **Să preparăm și noi caşul de vacă!**

Pentru 1 kg de caş ai nevoie de 8 litri de lapte de vacă şi 4-5 linguri de cheag.

În laboratorul/atelierul dotat cu o sursă de căldură (aragaz sau reşou electric) respectă cu stricteţe etapele de lucru:

I. **Pregătește și dezinfectează vasele și ustensilele necesare:** oală (vas) cu capacitatea de minimum 10 l; termometru de bucătărie; strecurătoare; tifon; lingură; paletă din lemn; grătat din lemn, farfurie plată.

II. **Efectuează următoarele operațiuni:**

- Măsoară cantitatea de lapte în litri;
- Strecoară laptele prin tifon pentru a reține impuritățile;
- Ia temperatura laptelui cu ajutorul termometrului; dacă aceasta nu este între 30-40 de grade Celsius, încălzește uşor oala pe reşou/aragaz, până la atingerea temperaturii dorite;
- Ridică vasul de pe sursa de căldură, adăugă cantitatea de cheag necesară (fig.1);
- Amestecă cu paleta și lasă amestecul la liniştit 30 – 40 minute, timp în care laptele se încheagă;
- Amestecă uşor de câteva ori cu paleta şi mai lasă 10 minute timp în care brânza se lasă la fundul vasului, iar zerul se ridică (fig. 2);
- Elimină cât mai mult din cantitatea de zer, cu ajutorul unei căni;
- Conținutul rămas toarnă-l într-un tifon aşezat într-o strecurătoare, răsucește tifonul și mai lasă la scurs încă 4-5 ore Produsul obținut se pune pe un grătar din lemn, iar deasupra aşezăm o farfurie plată și o greutate. Se lasă la scurs 2-3 ore. (fig. 3 şi 4).

Evaluare

După realizarea produsului scrie materia primă, ustensilele, operațiile aplicate, adică fişa tehnologică de obținere a caşului de vacă.

VII. Analiza organoleptică a produselor alimentare de origine animală

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„Caşul din lapte de vacă este preferatul meu! Scrie Darius în jurnalul său de vacanță. *Este atât de bun pentru că bunica are totul sub control: verifică mai întâi laptele, apoi respectă întocmai etapele pe tot parcursul procesului, iar la sfârşit, cu ochelarii pe nas, priveşte îndelung produsul, îl pipăie şi îl miroase şi abia aşteaptă să guste din caşul proaspăt. Îmi place şi mămăliga cu brânză şi smântână obţinută din lapte de vacă; îmi plac şi papanaşii şi clătitele cu brânză preparate de bunica. Le-aş recunoaşte şi dacă aş fi legat la ochi.... ”*

Activități și aplicații în clasă

- **Haideți să verificăm** împreună în laborator, în atelier sau chiar în sala de clasă, întocmai ca bunica lui Darius, laptele primit la școală și o mostră de caș de vacă! Nu uitați să vă spălați pe mâini cu apă și săpun! Bifați în tabelul următor fiecare caracteristică organoleptică, dacă apreciați că este îndeplinită!

Caracteristici organoleptice	lapte de consum	caș de vacă
Aspect	▪ lichid ▪ omogen ▪ fără impurități vizibile ▪ fără sedimente	▪ **bucățile de caș**: dimensiuni uniforme, fără crustă; ▪ **la exterior:** coaja întreagă, netedă, uniformă, elastică, albă până la gălbuie, fără crăpături, se admit ușoare urme provenite din cutele pânzei și urme de la găurile formei; nu se admit urme de mucegai; ▪ **în secțiune**: pastă curată, compactă, omogenă, fără urme de mucegai, cu ochiuri de fermentare de max. 10 mm, neuniform răspândite;
Culoare	▪ albă cu nuanță ușor gălbuie ▪ uniformă în toată masa	▪ albă până la gălbuie ▪ uniformă în toată masa
Consistență	▪ fluidă	▪ moale, elastică, densă, mici găuri în interior
Miros și gust	▪ plăcut, dulceag, caracteristic laptelui ▪ gust de fiert	▪ miros plăcut, caracteristic, fără miros străin ▪ gust plăcut, fin, proaspăt caracteristic, fără gust străin ▪ nu se admite gust străin, nespecific

- În cazul în care ai pregătit acasă desertul cu fructe proaspete cu smântână/frișcă sau brânză proaspătă, vei aduce pentru 4 dintre colegi, mostre pe care să le deguste.
  Invită-ți colegii să indice preferințele lor în tabelul următor și să facă remarci privind aspectul, gustul, mirosul, textura produsului.

Colegul numărul	Apreciere: aș prefera desertul ☺	Apreciere: nu aș prefera desertul ☻
1.		
2.		
3.		
4.		

VIII. Ambalarea și etichetarea produselor de origine animală

Jurnalul de vacanță al lui Darius

„Bunicii mei, spune Darius, fac din laptele obținut de la oile și vacile pe care le cresc în gospodărie caș și brânză proaspătă. Dar o parte din laptele obținut merge în centrele de colectare și prelucrare de unde, după un tratament termic specific, denumit pasteurizare, prin încălzire până la 70–75° C urmat de o răcire bruscă, ajunge ambalat în magazine și apoi pe masa elevilor.

Vacanța lui Tudor s-a încheiat și bunica i-a oferit din brânza obținută în gospodărie: *„O să o mănânc cu plăcere, este produs românesc, „made in Romania", a spus noul prieten al lui Darius. „Ce plăcinte bune o să-mi facă mama, umplute cu această MINUNE ALBĂ... le-aș putea oferi prietenilor de la bloc... ALBĂ, DULCE, SĂNĂTOASĂ/NELIPSITĂ-N ORICE CASĂ!"* Năzdrăvanul de Tudor a compus și un slogan, iar bunica a râs cu poftă de „ideea lui de afacere".

Activități și aplicații

- Realizează un ambalaj în formă de cutie pentru brânza oferită lui Tudor.
  Ai nevoie de: o foaie A3, un foarfece, o riglă, un pix/creion și lipici. Urmărește pașii ilustrați mai jos:

P1: îndoaie colțul foii, formează un pătrat, îndepărtează surplusul;
P2: îndoaie vârfurile succesiv, începând din punctul de intersecție al diagonalelor;

P3: trasează patru segmente pe laturile opuse și taie-le;
P4: îmbină triunghiurile formate și formează o cutie;

P5: lipește colțurile în interior;

P6: decorează-o, desenează un simbol/scrie un slogan de promovare a produsului tău.

Evaluare

- Imaginează-ți un ambalaj pentru laptele produs în gospodăria bunicilor lui Darius. Desenează o etichetă pe care să marchezi informațiile. Adaugă eticheta la portofoliul personal.
- Discută cu colegul de bancă, apoi precizează două avantaje și două dezavantaje ale fiecărui tip de material folosit pentru ambalare.

Corelații cu alte domenii

Pentru realizarea ambalajului este necesar să indicați:

- figura geometrică care reprezintă baza ambalajului;
- mărimea caracteristicii principale a ambalajelor: lungimea, aria sau volumul.

Informatică și TIC

SISTEME DE CALCUL

Norme de ergonomie și de siguranță

Imaginați-vă că ați ajuns pe o nouă planetă, planeta **FARAREGULI**, care seamănă foarte mult cu Pământul. Și acolo trăiesc oameni, la fel ca noi. Chiar de la sosire, vi s-a spus că pe această planetă nu există reguli.

Activități și aplicații

1. Descrieți cel puțin 3 situații dificile cu care credeți că vă veți confrunta pe această planetă.

2. Ați ajuns la concluzia că fără reguli nu e bine. Să intrăm în laboratorul de informatică de pe această planetă. Enumerați cel puțin 3 reguli pe care voi considerați că elevii trebuie să le respecte în laboratorul de informatică.

3. Locuitorii planetei FARAREGULI sunt de acord și ei că așa nu e bine. Ca urmare au sintetizat în Fișa de protecția muncii toate regulile pe care elevii trebuie să le respecte în laborator. Citiți cu atenție și rețineți aceste reguli, va trebui și voi să le respectați în laboratorul de informatică. Completați apoi numele vostru, prenumele, stația de lucru și semnați.

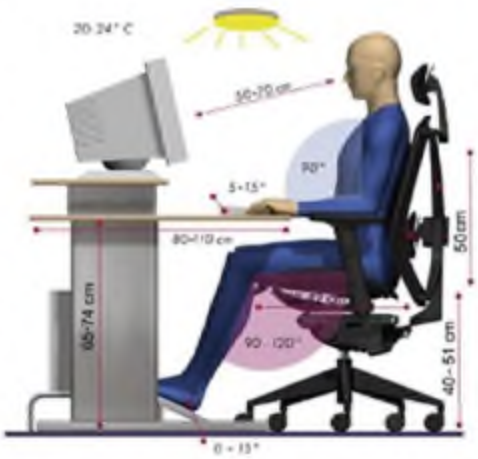

4. În laboratorul de informatică trebuie să respectăm reguli prin care să ne asigurăm că putem lucra în condiții optime și de siguranță. Însă, atunci când lucrăm cu un calculator, o tabletă sau chiar și un telefon trebuie să respectăm anumite reguli de ergonomie (reguli care ne ajută să le utilizăm cât mai eficient, fără efecte dăunătoare asupra sănătății noastre). Vizionați un scurt film care ilustrează poziția corectă a corpului la stația de lucru la adresa: https://www.youtube.com/watch?v=ZLwIP8cBaWA

Analizând imaginea de mai sus, enumerați regulile pe care trebuie să le respectăm pentru a avea o poziție corectă când lucrăm la calculator.

Evaluare

Ne întoarcem pe planeta FARAREGULI. Imaginați-vă că intrați într-un laborator de informatică de pe această planetă. *Ce-ar fi dacă...*

... fiecare elev ar demonta calculatoarele din laborator?
... fiecare elev ar schimba configurația calculatoarelor din laborator?
... un elev ar șterge de pe calculator materialele altor elevi?
... dacă am intra în laborator cu lichide?
... dacă am alerga în laborator?
... fiecare elev ar utiliza în laborator memory-stick-uri, CD-uri, DVD-uri fără acordul profesorului?
... nu menținem spatele drept când lucrăm la calculator?
... stăm la o distanță prea mică de ecranul calculatorului/telefonului mobil?

Activități și aplicații

1. Pe site-ul *Informatica în școli* găsiți informații mai detaliate despre normele de ergonomie și siguranță la această adresă: http://www.informaticainscoli.ro/lib/exe/fetch.php?media=2.1.norme_de_ergonomie_si_de_-siguranta._notiuni_de_securitate_cibernetica.pdf

a. Citiți acest material și răspundeți la următoarele două întrebări: „Dacă nu ai respecta normele de siguranță în laboratorul de informatică, ce efecte s-ar produce asupra ta? Dar asupra celor din jurul tău (colegi, părinți)?"

b. Citiți și secțiunea despre securitatea cibernetică (viruși, hackeri, măsuri de protecție etc.)

2. Vizionați filmul de la adresa https://www.youtube.com/watch?v=9R2pZX97anE

a. Efectuați exercițiile fizice prezentate în film!

b. Dacă nu ai adopta o poziție corectă în timp ce lucrezi la calculator/laptop/tabletă/telefon mobil ce efecte s-ar produce asupra sănătății tale?

Tipuri de sisteme de calcul și de comunicații
Elemente de arhitectură a unui sistem de calcul

Călătorie în timp

Vom face împreună un exercițiu de imaginație: călătorim în timp. Suntem 6 echipe și fiecare echipă a fost trimisă de mașina timpului într-un alt an.

Echipa	1	2	3	4	5	6
Anul	1950	1970	1980	1990	2017	2050

Activități și aplicații

1. Înainte de a ajunge la destinație, încercați să vă imaginați cel puțin 3 lucruri pe care le-ați putea face cu un calculator din anul în care călătoriți și dezbateți aceste posibilități cu colegii de echipă/clasă.

2. Ați ajuns la destinație. Vizionați filmul de la adresa https://www.youtube.com/watch?v=sTc4kIVUnoA pentru a vedea cum au evoluat calculatoarele în timp. Scrieți sub fiecare imagine un număr (de la 1 la 4), ordonând astfel imaginile după generația căreia îi aparține calculatorul din imagine. Desenați și voi un calculator așa cum vă imaginați că va arăta peste 10 ani.

3. Ați observat un lucru extrem de interesant: indiferent de generație, structura generală a unui calculator poate fi ilustrată de schema următoare, structură care a fost descrisă de matematicianul John von Neumann în 1940:

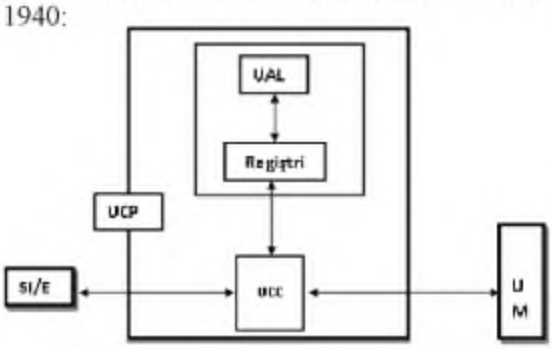

Componenta	Denumire
UCP	Unitatea centrală de prelucrare
UAL	Unitatea aritmetico-logică
UCC	Unitatea de comandă și control
UM	Unitatea de memorie
SI/E	Sistem de intrare/ieșire

Identificați pe această schemă principalele componente, precum și relațiile dintre acestea!

4. Așa cum spuneam, această schema de structură este respectată de calculatoarele din fiecare generație. Identificați aceste componente pentru un calculator din ziua de azi! Completați denumirea componentelor indicate de linii!

Evaluare

V-ați întors din fascinanta voastră călătorie. Acum, după ce ați călătorit printr-o istorie a calculatoarelor, răspundeți din nou la aceeași întrebare: *„Imaginați-vă că sunteți un copil din anul...! Enumerați 3 lucruri pe care le-ați fi putut face cu un calculator în anul respectiv?”.*

Activități și aplicații

1. Să dezasamblați singuri un calculator poate fi periculos și riscant (când îl veți asambla la loc s-ar putea să nu mai funcționeze). Lăsați acest lucru pe seama specialiștilor! Noi vom realiza asamblarea virtuală a unui calculator, cu ajutorul unei aplicații denumite simulator. Asamblați un calculator cu simulatorul de la adresa http://world-it.ro/hardware/simulator-asamblare-calculator!

2. Gândiți-vă acum la o tabletă sau la un telefon. Ce credeți, respectă aceeași schema generală de structură ca un calculator? Care sunt asemănările și deosebirile? Argumentați răspunsul.

Tipuri de dispozitive de intrare, de ieșire și de intrare-ieșire

În noul an școlar, clasa mea dispune de un buget de 1500 lei pentru achiziția de echipamente electronice. Tu faci parte din echipa alcătuită pentru achiziționarea acestora și trebuie să faceți o listă cu elementele prioritare de achiziționat. În raionul de calculatoare din supermarketul din apropierea școlii identificați pe rafturi următoarele produse/componente.

Activități și aplicații

1. Înainte de a grupa pe categorii dispozitivele din imaginea de mai sus încercați să le definiți și să explicați rolul lor.

2. Scrieți cifrele cu care au fost numerotate dispozitivele din imaginea de mai sus grupându-le pe cele trei categorii:

Dispozitive de intrare	Dispozitive de ieșire	Dispozitive de intrare-ieșire

3. Identificați pe tastatura voastră grupele de taste cu ajutorul imaginii de mai jos:

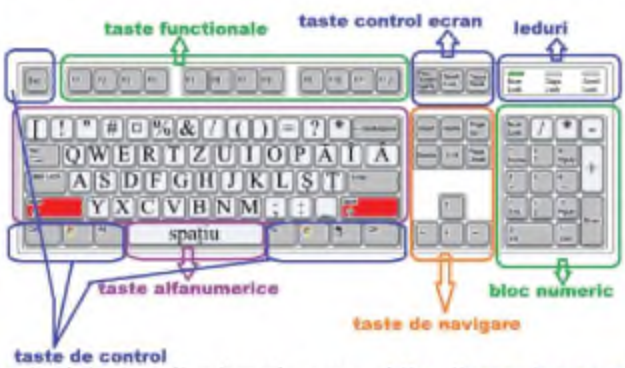

4. Utilizați jocul didactic Keyboard ninja https://www.typing.com/student/games/play/keyboard-ninja pentru exersarea poziției corecte a mâinilor pe tastatură și tutorialul de tastare rapidă online http://www.typingstudy.com/ro/ sau cel instalat pe calculator Rapid Typing.

5. Descoperiți operațiile care se pot executa cu mouse-ul și exersați principalele operații (click, dublu-click, drag & drop). Puteți utiliza jocul didactic de pe site-ul http://minimouse.us/.

6. Dacă aveți acces la un dispozitiv cu touch-screen, vizualizați modul de utilizare al acestuia și exersați.

Evaluare

1. Parcurgeți lecțiile de tastare rapidă.
2. Parcurgeți nivelurile unui joc de exersare a operațiilor cu mouse-ul.

Activități și aplicații

1. Identificați pe tastatura de la calculatorul de acasă grupele de taste.
2. Verificați câte dintre dispozitivele de intrare, de ieșire și de intrare-ieșire aveți acasă.

Tipuri de dispozitive de stocare a datelor

Evoluție

În decursul istoriei informațiile au fost salvate mai întâi ca reprezentări picturale, apoi pe papirus și în cărți, până când s-a ajuns în era informațională denumită și era digitală. Astăzi, fără a se renunța la cărți, informația este cel mai des stocată în format digital.

Activități și aplicații

1. Vizualizați modul de utilizare a unui dispozitiv extern de stocare a datelor prezentat de profesor. În cazul în care aveți conexiune la Internet vizualizați modul de transfer a datelor de pe calculator pe un CD utilizând filmul:
https://www.youtube.com/watch?v=rRF4wcqANTg, precum și modul de transfer a datelor de pe calculator pe un hard disk extern: https://www.youtube.com/watch?v=Lluk26qiNXw.

2. Știind că unitățile de referință pentru măsurarea capacității de stocare a datelor sunt:
– bitul - poate avea numai două valori 0 sau 1
– byte (octet) - conține 8 biți și îl vom nota în continuare cu litera B, completați în triunghiul alăturat de la bază spre vârf, în ordine crescătoare multiplii byte-ului, alegându-i din lista de mai jos:

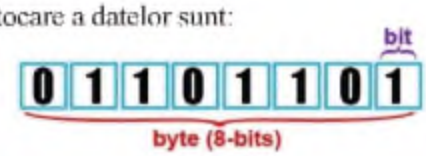

ATENȚIE **Lista nu este ordonată**

KB (kylobyte) = 1024 B
GB (gigabyte) = 1024 MB
PB (petabyte) = 1024 TB
MB (megabyte) = 1024 KB
TB (terabyte) = 1024 GB

3. Priviți tabelul de mai jos în care aveți: imaginea, denumirea și capacitatea de stocare a unor dispozitive cel mai des utilizate de la apariția acestora și până în prezent. Ordonați crescător aceste dispozitive după capacitatea de stocare, în ordinea crescătoare a capacității lor, de la baza triunghiului până la vârf, completând în căsuțele libere numai denumirea acestora.

Dischetă - 2,88 MB

Hard disk extern - mai mare de 1 TB

DVD - între 1,46 GB și 17 GB

Stick - între 1 GB și 64 GB

CD - între 600 și 900 MB

Evaluare

1. Care este dispozitivul de stocare a datelor cu cea mai mare capacitate?
2. Care este dispozitivul de stocare a datelor apărut odată cu primul calculator?

Activități și aplicații

Transferați o imagine/un desen realizat în aplicația Paint de pe calculatorul vostru pe un dispozitiv extern de stocare a datelor. Verificați cât spațiu a ocupat și cât mai aveți disponibil pe suportul extern.

SISTEME DE OPERARE (*SO*)

Rolul unui sistem de operare

Când *sistemul de operare* (*SO*) lipsește:

Alexandru încearcă să comunice cu calculatorul, dar acesta nu-l înțelege.

Calculatorul încearcă să comunice cu Alexandru, dar acesta nu-l înțelege.

Haideți să-l ajutăm să înțeleagă ce înseamnă ***SO*** și de ce trebuie să-l avem obligatoriu instalat pe calculator.

Ce este un *SO*? Un SO este un ansamblu de programe care gestionează resursele hardware și software ale calculatorului și asigură o interfață prietenoasă de comunicare cu utilizatorul.

Activități și aplicații

Încercați să răspundeți la întrebarea „Ce este și ce face un ***SO***", prin completarea spațiilor lacunare:

- controlează pornirea și _____ calculatorului;
- controlează echipamentele periferice: mouse, _____, _____, _____;
- controlează accesul utilizatorului la componentele hardware: memorie, _____;
- lansează în execuție programe (aplicații);
- planifică și coordonează execuția simultană a mai multor programe (aplicații).

Printre principalele ***SO*** pentru desktop și laptop se numără:

MS-DOS , Linux , Windows , MacOS

Identificați ***SO*** instalate pe telefonul mobil sau tableta personală.

(De exemplu: Android , Windows Phone , iOS).

Evaluare

Explicați-i lui Alexandru ce rol are ***SO*** în timp ce el joacă jocul lui preferat, punând, în ordine acțiunile:

	SO lansează jocul în execuție
	SO încarcă jocul în memoria internă
	Dublu clic pe joc
	Alexandru închide fereastra jocului, deci ***SO*** încheie execuția acestuia
	SO urmărește execuția jocului în toate etapele sale

Activități și aplicații

Gândiți-vă la evoluția calculatoarelor și a sistemelor de operare și încercați să formulați câteva idei prin care să răspundeți la întrebarea „De ce a fost nevoie de o evoluție a ***sistemelor de calcul*** și a ***sistemelor de operare***?"

Elemente de interfață ale unui sistem de operare (*SO*)

Alexandru lucrează cu un ***SO*** cu interfață grafică.

Cum i se pare?

Ușor de înțeles!

Ușor de învățat!

Ușor de utilizat!

Haideți să vedem de ce este Alexandru atât de încântat.

Activități și aplicații

Priviți monitorul și identificați elementele de interfață ale unui ***SO***:

- *Suprafața de lucru* (*Desktop*). Schimbați imaginea de fundal a suprafeței de lucru
- *Pictograme* (*Icons*)
- *Bara de activități* (*Taskbar*) , butonul ***START*** și meniul ***START***. Verificați dacă data și ora curentă sunt actualizate, iar în caz că una dintre ele nu este corectă, modificați și salvați modificarea făcută.
- *Fereastra*: în meniul ***START***, în bara de căutare

scrieți ***calculator***.

  Faceți clic pe pictograma Calculator (lansați astfel în execuție aplicația ***Calculator***). În fereastra apărută, identificați elementele standard ale acesteia: ***pictograma***, ***bara de titlu***, ***butoane de comandă***, ***bara de meniu***, ***suprafața de lucru***. Utilizați butoanele ferestrei pentru a minimiza și maximiza fereastra. Mutați pe ecran fereastra cu ajutorul mouse-ului. Folosind mouse-ul, acționați butoanele corespunzătoare ale ***Calculatorului*** pentru efectuarea următorului calcul: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 = . Rezultatul afișat este ___. Ștergeți afișajul executând clic pe butonul ***C***. Închideți fereastra.

Evaluare

Lansați în execuție aplicația *Notepad*.

Redimensionați și mutați pe ecran fereastra *Notepad* cu ajutorul mouse-ului.

Completați spațiile lacunare cu meniurile existente în Bara de meniu: _____

Scrieți numele vostru cu fontul ***Consolas*** și mărimea ***14***. Pe rândul următor scrieți prenumele vostru.

Fixați aplicația *Notepad* pe bara de activități. O veți utiliza la crearea unor fișiere pentru **portofoliul personal**.

Activități și aplicații

Deschideți calculatorul personal/ tableta/ telefonul.

Credeți că sunt importante caracteristicile vizuale ale interfeței? (Este sugestivă, este atractivă, este ușor de utilizat, este ușor de învățat? etc.)

Credeți că este important comportamentul interfeței ca răspuns la acțiunea voastră? (Este interactivă, are reacție (răspuns) la fiecare dintre acțiunile voastre? etc.)

Organizarea datelor pe suport extern

De ce trebuie să fim organizați?

Tatăl lui **Andrei** încearcă să găsească un document, dar nu reușește deoarece .....

Noi știm că o mai bună organizare te face să **economiseşti timp** şi să **fii mai bun** (ştii clar ce ai de făcut, când şi unde, şi găseşti mai uşor datele necesare).

Andrei nu ştie cum să caute pozele de la aniversarea lui de 11 ani în calculatorul tatălui său. Haideţi să-l învăţăm pe Andrei despre modul de organizare a informaţiei în directoare şi fişiere, despre modul de reprezentare a acestora, astfel încât identificarea pozelor şi a altor informaţii să fie uşor de realizat.

Fişierul este o colecţie omogenă de date memorate pe un dispozitiv de stocare.
Directorul este o colecţie de fişiere şi/sau de alte directoare memorate pe un dispozitiv de stocare.

Activităţi şi aplicaţii

Se consideră structura din figura de mai jos:

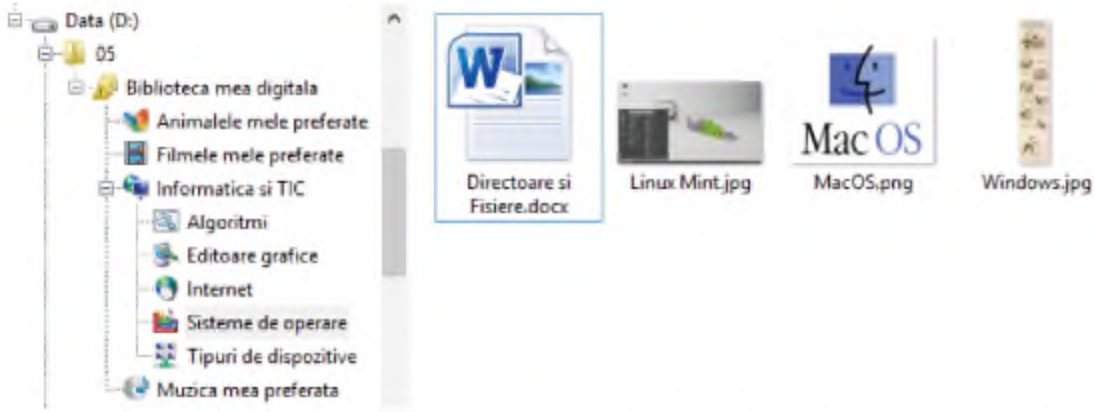

- Stabiliţi care este ***directorul*** care conţine fişierul ***Windows.jpg*** şi pe ce disc logic se află;
- Precizaţi numărul de ***directoare*** din imagine;
- Precizaţi numărul de ***fişiere*** de tip imagine.

Evaluare

Pornind de la structura din figură, precizaţi:

- discul logic curent;
- directorul curent;
- numărul de directoare din directorul ***SC***;
- dimensiunea fişierului mouse.

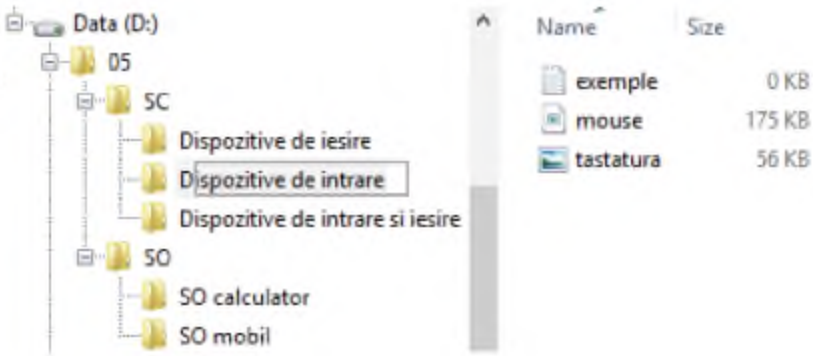

Activităţi şi aplicaţii

Andrei a reuşit să organizeze toate pozele pe discul logic ***D*** în directorul ***Poze***. Pentru că pozele existente au fost realizate la aniversările lui de la 9 ani, de la 10 ani şi de la 11 ani, trebuie să le organizeze separat astfel încât orice identificare de poză să fie uşor de realizat. Ajutaţi-l pe Andrei să prezinte modul de organizare a informaţiilor din calculator.

Operații cu fișiere și directoare

În calculatorul lui Andrei informația nu este bine organizată. În același director el are poze, filme, muzică, jocuri etc.

Andrei dorește să-și organizeze informația în directoare, astfel încât căutarea fișierelor unui joc, a pozelor de la o aniversare etc. să se realizeze mult mai ușor și mai rapid. Îi vom arăta lui Andrei operațiile de bază cu fișiere și directoare.

Operații cu fișiere și directoare

- creare
- selectare
- copiere
- mutare
- redenumire
- ștergere

Activități și aplicații

Creați pe calculatorul vostru structura de directoare din imagine:

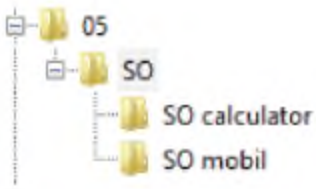

- Schimbați sugestiv pictograma directorului ***SO calculator;***
- Creați fișierul ***b.txt*** în directorul ***SO calculator***; completați, pe linii diferite, cu exemple de ***SO*** pentru desktop și laptop; salvați fișierul;
- Copiați fișierul ***b.txt*** în subdirectorul ***SO mobil***; deschideți fișierul, modificați astfel încât să conțină exemple de ***SO*** pentru dispozitive mobile și apoi salvați fișierul;
- Redenumiți fișierului ***b.txt*** din directorul ***SO mobil*** cu ***a.txt***.

Evaluare

Completați spațiile lacunare:

- Extensia unui fișier precizează _____ fișierului;
- Directorul în care se lucrează este directorul _____;
- Directorul care se creează în mod automat la formatarea unui disc se numește _____;
- Un director poate să conțină _____ directoare, fără a depăși spațiul limită;
- Un director poate să conțină _____ fișiere, fără a depăși spațiul limită.

Activități și aplicații

În calculatorul vostru de acasă creați o structură ca în imagine, pentru a vă organiza fișierele temă pe care le veți lucra în acest an școlar pentru **portofoliul personal**.

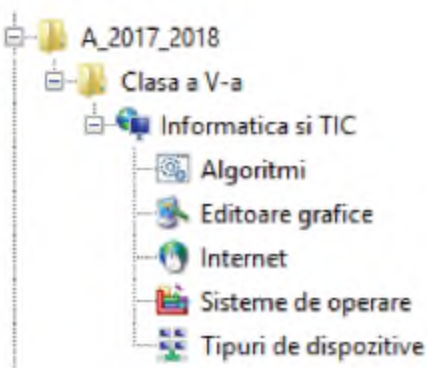

Creați un fișier ***Operatii.txt*** în care precizați ce probleme ar exista în situația în care nu ar fi posibile operațiile de creare, copiere, mutare, ștergere de directoare și fișiere. Fișierul va fi salvat în directorul ***Sisteme de operare***.

Creați un fișier ***Redenumiri.txt*** în care precizați de ce este important ca un fișier să aibă o denumire sugestivă. Fișierul va fi salvat în directorul ***Sisteme de operare***.

Consiliere și dezvoltare personală

EVALUARE INIŢIALĂ

O călătorie, un popas

Pornim la drum! Activităţile la ora de consiliere şi dezvoltare personală reprezintă PAŞI pe care îi veţi face într-o călătorie. Unde pornim? În descoperirea comorii, a celor mai frumoase lucruri despre voi, despre calităţile şi resursele voastre. Discutaţi cu colegul de bancă despre ce emoţii trăiţi acum, la începutul clasei a V-a, ce simţiţi, ce temeri şi ce bucurii aveţi, ce aşteptaţi, ce vă doriţi să se întâmple? Dacă ar fi să asemănaţi acest început cu o activitate, un obiect, un gust, o culoare, o emoţie, ce aţi alege? (exemple: o îngheţată de vanilie, o melodie rock, un cactus, un curcubeu, o furtună, culoarea galbenă etc.)

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Realizaţi un portret personal „Eu până în clasa a V-a" folosind desenul şi întrebările de mai jos. În centru notaţi prenumele vostru.

- ✓ Ce calităţi am, cum sunt eu? Spre exemplu: sunt *curajos/curajoasă, creativ(ă), sensibil(ă), am simţul umorului, sunt rapid(ă) etc.* Gândiţi-vă la ceea ce vă reprezintă cel mai bine când vă prezentaţi în faţa unei persoane care nu ştie nimic despre voi.
- ✓ O realizare personală de care sunt foarte bucuros/bucuroasă? Spre exemplu: *am participat la un concurs de şah, am fost în tabără, am avut FB pe linie în clasa a IV-a, mi-am cumpărat o bicicletă, am învăţat să merg pe bicicletă* etc. Realizarea poate fi din diferite domenii, de la şcoală sau din timpul liber.
- ✓ Un îndemn care mă reprezintă! Spre exemplu: *Ai câştigat? Continuă! Ai pierdut? Continuă!* Îndemnul este ceea ce vă motivează şi vă oferă încredere.

2. Prezentaţi portretul vostru colegului de bancă şi aflaţi cum se descrie şi el.
3. Afişaţi desenul în clasă! În pauză „vizitaţi" desenele colegilor. Aţi descoperit ceva nou despre ei?

Continui să explorez acasă!

Realizaţi un desen, o pictură sau un colaj cu titlul „Eu într-un tablou" în care să reprezentaţi elementele care vă caracterizează şi despre care aţi discutat în clasă.

I. AUTOCUNOAŞTERE

I.1. Interviu despre ... mine!

Sunteţi la vârsta întrebărilor! Nu ezitaţi să căutaţi răspunsuri despre cine sunteţi, cum sunteţi, ce puteţi şi unde vreţi să ajungeţi. Se spune că în fiecare se găseşte ascunsă comoara comorilor! Reflectaţi asupra îndemnului lui Socrate: „Cunoaşte-te pe tine însuţi" şi dezbateţi cu colegii importanţa cunoaşterii de sine. Cât de bine vă cunoaşteţi? La ce vârstă credeţi că puteţi spune că ştiţi totul despre voi? Aţi găsit comoara voastră? Cine sunt cei care vă ajută?

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Pentru a vedea cât de bine vă cunoaşteţi, completaţi afirmaţiile de mai jos (coloana EU).

Interviu	EU despre mine	COLEGUL MEU despre mine
✓ Talentul meu este ...		
✓ Cartea care mi-a plăcut cel mai mult ...		
✓ Am încredere în mine atunci când ...		
✓ O faptă bună recentă...		
✓ Materia preferată este...		
✓ Cel mai bine mă simt atunci când...		
✓ Pentru anul acesta mi-am propus să ...		
✓ Persoana care mă inspiră cel mai mult este...		
✓ Cel mai mult îmi place îngheţata de ...		

2. Acoperiţi cu o foaie coloana EU. Solicitaţi colegului de bancă să îşi spună părerea despre voi în cea de-a doua coloană. Cât de asemănătoare sunt răspunsurile de pe cele două coloane?
3. Cu întreaga clasă puteţi iniţia jocul: *Recunoaşteţi colegul care ..?*, prezentând infomaţiile din cele două coloane pentru a ghici numele celui descris.

Ce am învăţat azi?

Reflectaţi asupra răspunsurilor personale la enunţurile de mai jos:

- Pot să îmi dezvolt mai multe calităţi pozitive.
- Există oameni care nu au nicio calitate pozitivă.
- Ceilalţi mă pot ajuta în descoperirea calităţilor mele pozitive.

Continui să explorez acasă!

1. Adăugaţi câteva coloane suplimentare tabelului de mai sus şi rugaţi, pe rând, părinţii, bunica, prietenul cel mai bun să completeze. Cine s-a apropiat cel mai mult de răspunsurile din coloana EU? Aţi modifica ceva în coloana EU după ce aţi citit răspunsurile celorlalţi?
2. Comentaţi afirmaţia şi oferiţi un exemplu din experienţa voastră: *„Cunoscându-ne pe noi înşine, îi vom putea cunoaşte şi înţelege pe ceilalţi"*.

Conexiuni

Notaţi pe o fişă, unele sub altele, toate disciplinele din clasa a V-a (istorie, muzică, matematică etc.). Pentru fiecare disciplină precizaţi calităţile voastre pe care vă bazaţi ca să obţineţi note bune. Ce observaţi? Sunt aceleaşi calităţi pentru toate disciplinele?

I.2. Povestea prenumelui meu

În lume, sunt aproximativ 7 miliarde de oameni şi fiecare dintre aceştia este diferit. Acest fapt este minunat! Imaginaţi-vă o planetă, unde toată lumea se aseamănă, poartă aceleaşi haine, locuieşte în case asemănătoare, se comportă în acelaşi fel. Ce plictisitoare ar fi aceasta!

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Prin ce sunteţi fiecare dintre voi unici, diferiţi şi speciali? Vă aşezaţi în cerc şi vă prezentaţi folosind formula magică: *Sunt unic pentru că…*.
2. Fiecare persoană primeşte la naştere un prenume. Formaţi echipă cu un coleg al cărui prenume începe cu aceeaşi literă şi prezentaţi „povestea" prenumelui vostru. Discutaţi pe baza următoarelor întrebări:
   - ✓ De la cine ai primit prenumele? Este preluat de la o personalitate dintr-un anumit domeniu, de la o rudă sau de la naşi?
   - ✓ Prietenii sau familia utilizează o prescurtare sau un alint?
   - ✓ Există ceva deosebit legat de prenumele tău, ceva distinct, inedit, amuzant?
   - ✓ Ţi se potriveşte prenumele? Din ce motiv?
   - ✓ Ce alt prenume ţi-ar plăcea?
3. Prezentaţi ce aţi aflat despre prenumele colegului cu care aţi lucrat în echipă.

Ce am învăţat azi?

Completaţi afirmaţiile de mai jos:

- Îmi place prenumele meu pentru că…
- Nu îmi place prenumele meu pentru că…

Continui să explorez acasă!

Întrebaţi-vă părinţii şi bunicii care este povestea prenumelui lor şi prezentaţi în ora următoare de *Consiliere şi dezvoltare personală* cea mai interesantă poveste descoperită.

I.3. Cum învăţ?

Dezbateţi cu colegii această afirmaţie. Alegeţi să faceţi parte fie din grupul pro, fie din grupul contra. Aduceţi argumente pentru a-i convinge pe ceilalţi că aveţi dreptate. La finalul dezbaterii, puteţi schimba grupul, dacă argumentele aduse v-au convins.

Paşi în călătoria spere comoară!

1. Menţionaţi materia şcolară preferată şi argumentaţi de ce vă place.
2. Alegeţi răspunsul care vi se potriveşte:

Cum iei notiţe?	*Cum organizezi ce ai de învăţat?*
☐ transcriu toată lecţia cuvânt cu cuvânt ☐ notez ideile principale ☐ nu notez nimic pentru că ţin minte tot ce discutăm în clasă ☐	☐ subliniez ideile principale ☐ notez ideile principale pe caiet ☐ fac notiţe şi semne pe margini ☐ fac scheme cu săgeţi şi cercuri ☐ .....
Cum cauţi informaţii?	*Îţi faci o planificare?*
☐ întreb părinţii ☐ caut în dicţionar ☐ caut pe Internet ☐ întreb profesorul a doua zi ☐ trec mai departe, nu e sfârşitul lumii dacă nu înţeleg chiar tot din lecţie ☐	☐ mă gândesc la tot ce am de făcut pentru a doua zi ☐ fac o schemă pe hârtie cu orele la care învăţ ☐ nu fac nicio planificare, încep lecţiile şi când le termin mă joc ☐ nu am nevoie de planificare, seara învăţ rapid tot ☐ .....

3. Discutaţi răspunsurile cu colegul de bancă, pentru a vedea ce tehnici de învăţare aveţi în comun.

Ce am învăţat azi?

Întrebări de reflecţie:

- Ce aţi aflat nou despre felul în care învăţaţi?
- Ce aţi aflat despre felul în care învaţă ceilalţi colegi?
- Există o legătură între felul în care învăţaţi şi rezultatele voastre şcolare?
- Ce puteţi face pentru ca învăţarea voastră să fie mai plăcută? Dar mai eficientă?

Continui să explorez acasă!

Întrebaţi părinţii şi bunicii cum învăţau când erau elevi la gimnaziu. Prezentaţi rezultatele la următoarea oră de *Consiliere şi dezvoltare personală*.

II. STIL DE VIAŢĂ SĂNĂTOS ŞI ECHILIBRAT

II.1. Stop stres!

Ştiaţi că stresul a devenit o problemă mondială care afectează 1 din 3 persoane? Stresul este resimţit ca o stare de tensiune, încordare şi disconfort şi este un risc pentru sănătate atunci când este prelungit. Să învăţăm să înţelegem şi să prevenim stresul! Stă în puterea noastră să intervenim la timp pentru a nu lăsa stresul să ne afecteze sănătatea!

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Enumeraţi exemple de situaţii stresante la şcoală, acasă, cu prietenii.
2. Citiţi enunţurile şi precizaţi:
   - Ce declanşează stresul?
   - Cum reacţionează la stres elevul din text (ce face, ce gândeşte, ce emoţii trăieşte)?

Povestea lui Ioan
Ioan este elev în clasa a V-a. În clasa a IV-a avea numai calificative foarte bune, însă la prima teză de la matematică a primit prima notă de 7. Este speriat în legătură cu ce vor spune părinţii şi nu are curaj să spună nimănui ce a păţit. Colegii îl văd stresat şi nu ştiu cum să îl ajute.

Povestea Cristinei
Cristina este noua elevă din clasa a V-a şi în semestrul al doilea tot nu a reuşit să-şi facă prieteni în clasă. Stă mereu retrasă şi nu vorbeşte prea mult cu colegii săi, spune adesea că se stresează şi nu vrea să supere pe nimeni.

Povestea Irinei
Irina este cea mai bună elevă din clasa a V-a. Îi place să înveţe foarte bine şi să fie mereu prima. Pentru a avea note bune, ea face mari eforturi: învaţă toată ziua fără pauze, nu iese la joacă şi neglijează activităţile fizice. Este foarte sensibilă şi spune că se stresează din orice.

3. Alegeţi unul dintre cazurile de mai sus pentru un joc de rol. Interpretaţi un scurt dialog între personajul principal şi cel mai bun prieten al său.
4. Discutaţi despre modul în care au interacţionat personajele interpretate.

Ce am învăţat azi?

Întrebări de auto-reflecţie:
- Cât de des vă întâlniţi cu stresul acasă? Dar la şcoală?
- Ce aţi aflat despre modalitatea voastră de reacţie la stres? Dar despre cea a colegilor?
- Cum afectează stresul relaţiile personale sau performanţa la şcoală?
- Care pot fi consecinţele stresului pe termen scurt (o zi, o săptămână)? Dar pe termen lung?
- Ce puteţi face pentru prevenirea stresului?

Continui să explorez acasă!

Povestiţi într-o pagină a jurnalului vostru de învăţare ultima situaţie stresantă prin care aţi trecut. Menţionaţi factorii care au condus la stres şi modalităţile de combatere a stresului pe care le-aţi utilizat. Ce persoane v-au fost alături? Ce recomandări oferiţi celor care trec prin situaţii similare?

II.2. Fac faţă stresului!

O situaţie stresantă poate reprezenta uneori un factor pozitiv, energizant: atunci când nu durează mult şi te inspiră să faci ceva (spre exemplu, un concurs de dans te poate motiva să te pregăteşti mai bine pentru a câştiga). În alte situaţii, stresul reprezintă un factor negativ: atunci când durează mult, te face temător, simţi că eşti stresat tot timpul, devii nervos şi reacţionezi exagerat, iar sănătatea ta poate fi afectată. **Există numeroase modalităţi în care putem preveni stresul negativ. Putem să învăţăm singuri să facem faţă stresului negativ sau la nevoie, specialiştii ne pot da o mână de ajutor.**

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Analizaţi factorii stresanţi pentru voi, pornind de la imaginile de mai sus. Completaţi şi cu alte exemple.
2. Realizaţi un „top" personal: puneţi pe primul loc factorul cel mai stresant pentru voi, apoi discutaţi în clasă, negociaţi şi alcătuiţi topul general.
3. Subliniaţi factorii din imaginea de mai jos care, în opinia voastră, contribuie la prevenirea stresului negativ.

Continui să explorez acasă!

Creaţi un text pe tema prevenirii stresului negativ, folosind cuvintele: odihnă, sport, stres, muzică, timp liber, prieteni, mâncare sănătoasă, gândire pozitivă. Toate creaţiile vor fi afişate şi prezentate în faţa clasei.

II.3. Feedback-ul pozitiv, resursă anti-stres

Felul în care vorbim sau gesturile pot să ne motiveze sau, dimpotrivă, să ne blocheze. *Feedback-ul pozitiv* este un răspuns încurajator dat celui cu care interacţionăm, manifestat printr-un un zâmbet, aplauze sau cuvinte „potrivite". Rolul *feedback-ului pozitiv* este de a evidenţia părţile bune, chiar şi într-o situaţie mai puţin plăcută! *Feedback-ul pozitiv* este concret, grijuliu şi de ajutor.

Paşi în călătoria spre comoară!

1. Citiţi textul şi răspundeţi la cerinţele de mai jos:

Diana, Sara, Ionuţ şi Andrei au avut de construit împreună un poster la istorie despre primele oraşe greceşti. Domul profesor a apreciat alte două postere ca fiind mai reuşite decât al lor. Colegii discută cu Diana, liderul echipei:	
Din cauza ta am pierdut! Data viitoare nu vei mai fi tu liderul nostru!	Ai avut iniţiativă şi ne-ai dat idei bune, hai să vedem ce putem schimba ca să câştigăm data viitoare!
Tu eşti vinovată că am pierdut timpul cu mici detalii şi nu ne-am concentrat pe esenţial!	Ideile tale nu au fost bune de nimic! Eu în locul tău aş fi făcut altfel!
Diana, tu te-ai implicat cel mai mult şi noi nu am ştiut cu ce să te ajutăm, data viitoare ne împărţim mai bine sarcinile!	Acum suntem cu toţii supăraţi, responsabilitatea eşecului este a tuturor, nu e Diana singura vinovată!
Cred că tu ai greşit cel mai mult şi tu eşti singura vinovată! Nu mai vreau să lucrez cu tine niciodată!	Diana ne-a coordonat foarte bine, haideţi să ne gândim ce puteam face mai bine fiecare dintre noi?

- Care este situaţia neplăcută prin care trece grupul de colegi?
- Subliniaţi cu o linie feedback-ul pozitiv primit de Diana de la colegi.

2. În grupuri formate din patru elevi, gândiţi-vă la o situaţie stresantă de la şcoală. Povestiţi, pe scurt, fiecare dintre voi situaţia aleasă. Selectaţi una dintre aceste situaţii şi răspundeţi la întrebări:
   - Cine îl ajută pe elev?
   - Ce cuvinte sau gesturi îl ajută?

3. Un reprezentant al fiecărui grup va prezenta pentru întreaga clasă tabelul completat.

Ce am învăţat azi?

Încercuiţi enunţurile în care se oferă feedback pozitiv:
- Nu eşti bun de nimic!
- Îmi place desenul tău pentru felul în care ai îmbinat culorile, deşi nu l-ai terminat.
- De ce nu ai rezolvat toate exerciţiile la test? Iar ai fost cu capul în nori!
- Atunci când ne certăm, m-ar ajuta foarte mult dacă mi-ai explica punctul tău de vedere în loc să ţipi.

Continui să explorez acasă!

Formaţi echipe şi realizaţi o reclamă, o povestire, un colaj sau un cântec cu tema *Cum încurajăm o persoană care trece printr-o situaţie stresantă*, cu ajutorul următoarelor cuvinte: *comunicare, verde, stres, zâmbet, fereastră, nor, încurajare*. Prezentaţi rezultatele în următoarea oră de consiliere şi dezvoltare personală.

EVALUARE FINALĂ

O călătorie, un popas

La prima oră de consiliere şi dezvoltare personală aţi discutat despre ce aşteptaţi, ce vă doriţi, ce emoţii aţi trăit la începutul clasei a V-a. Activităţile la ora *de Consiliere şi dezvoltare personală* au fost PAŞI pe care i-aţi făcut într-o călătorie. Aţi pornit în descoperirea celor mai interesante lucruri despre voi, despre calităţile şi resursele voastre. Cât de departe aţi ajuns în călătoria voastră? Aţi descoperit indicii despre comoară?

Cartea despre mine

Astăzi veţi începe să lucraţi la o carte, se numeşte ***Cartea despre mine*** în care veţi descrie drumul vostru către comoară. Imaginaţi-vă că sunteţi fiecare dintre voi un scriitor celebru şi fanii aşteaptă această carte despre voi.

- Cum va arăta coperta? Ce culoare va avea?
- Ce titlu va avea cartea?
- Ce veţi scrie despre voi?
- Ce aţi aflat nou despre voi în primele săptămâni de şcoală?

Câteva sugestii:

- Portretul pe care l-aţi realizat în prima oră la consiliere poate să fie prima pagina a cărţii. Astăzi, veţi realiza primul capitol al cărţii în care veţi scrie sau desena ce aţi învăţat despre voi în primele săptămâni ale clasei a V-a. Până la finalul clasei a V-a, veţi realiza primul volum despre voi.
- Puteţi utiliza coli A4 pe care dacă le îndoiţi, pot arăta ca paginile unei cărţi. Sau puteţi realiza o carte electronică. În descrierea drumului către comoară, vă puteţi inspira din fişele completate pe parcursul orei de consiliere şi dezvoltare personală. Aveţi libertatea de a folosi orice culoare, orice imagine care vă reprezintă. Fiţi creativi!
- Prezentaţi ce aţi lucrat şi motivaţi alegerile făcute (spre exemplu, de ce aţi ales o anumită culoare sau o anumită imagine pentru copertă). La final, descrieţi ce aţi aflat nou despre voi, ca urmare a acestei activităţi.

Continui să explorez acasă!

Prezentaţi primul capitol din ***Cartea despre mine*** părinţilor, fraţilor, bunicilor şi rugaţi-i să vă împărtăşească părerea despre cartea voastră.

Note